

FLAMING d.o.o. Podgorica

Društvo sa ograničenom odgovornošću za promet i usluge

Podgorica, Bulevar Svetog Petra Cetinjskog broj 13; mobilni telefon: +382 69 061 807, +382 68 061 807;
e-mail: dejan.gojkovic@t-com.me; pretežna djelatnost: 7112 inženjerske djelatnosti i tehničko savjetovanje;
PIB: 03009688; PDV: 30/31-14612-6; žiro račun: 510-87837-78

NOSILAC PROJEKTA: **“No-Mi” d.o.o. Herceg Novi**

NAZIV PROJEKTA: **Poslovni objekat-Magacin sa tehničkim pregledom i servisom vozila**

LOKACIJA: **Dio UP 137, kat.par. broj 4477/1, 4477/2 i 4477/4 KO Donja Gorica,
DUP „Gornja Gorica“, Podgorica**

ELABORAT O PROCJENI UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU

OBRAĐIVAČ: **„FLAMING “ D.O.O. PODGORICA**

ODGOVORNO LICE: **Mladen Gojković**

Koordinator multidisciplinarnog tima: **mr Dejan Gojković, dipl.inž.maš/
Spec. struk. inž. zaštite životne sredine**

Jun, 2026. god.

SADRŽAJ

I OPŠTE INFORMACIJE	3
Podaci o Nosiocu projekta	
Glavni podaci o Projektu	
Podaci o organizaciji i licima koja su učestvovala u izradi Elaborata	
UVOD	22
II OPIS LOKACIJE	23
III OPIS PROJEKTA	38
IV IZVJEŠTAJ O POSTOJEĆEM STANJU SEGMENTA ŽIVOTNE SREDINE	60
V OPIS MOGUĆIH ALTERNATIVA	67
VI OPIS SEGMENTA ŽIVOTNE SREDINE	70
VII OPIS MOGUĆIH ZNAČAJNIH UTICAJA PROJEKTA NA ŽIVOTNU SREDINU	73
VIII OPIS MJERA PREDVIĐENIH U CILJU SPRJEČAVANJA, SMANJENJA ILI OTKLANJANJA ZNAČAJNOG ŠTETNOG UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU	90
IX PROGRAM PRAĆENJA UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU	96
X NETEHNIČKI REZIME INFORMACIJA	100
XI PODACI O MOGUĆIM TEŠKOĆAMA	102
XII REZULTATI SPROVEDENIH POSTUPAKA UTICAJA PLANIRANOG PROJEKTA NA ŽIVOTNU SREDINU	103
XIII DODATNE INFORMACIJE I KARAKTERISTIKE PROJEKTA	104
XIV IZVOR PODATAKA	105
XV PRILOZI	107

Prilog 1-Urbanističko-tehnički uslovi

Prilog 2-Rješenje o potrebi izrade Elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu

Prilog 3- Predviđeni objekat na katastarskim parcelama

Prilog 4-Situacija spoljnih hidrotehničkih instalacija-faza I

Prilog 5-Situacija spoljnih hidrotehničkih instalacija-faza II

I OPŠTE INFORMACIJE

1) PODACI O NOSIOCU PROJEKTA

Nosilac projekta:	“No-Mi” d.o.o. Herceg Novi
Ime i prezime odgovornog lica:	Zdravko Mišeljić
Adresa:	Herceg Novi, Igalo, Sutorina b.b.
Registracioni broj-PIB:	02394430
Broj telefona:	+38267627150
Broj fax-a.:	-
E-mail adresa:	no-mi@t-com.me

2) GLAVNI PODACI O PROJEKTU

	Poslovni objekat-magacin sa tehničkim pregledom i servisom vozila
Skraćen naziv projekta:	Poslovni objekat
Lokacija:	Dio UP 137, kat.par. broj 4477/1, 4477/2 i 4477/4 KO Donja Gorica, DUP „Gornja Gorica“, Podgorica
Adresa:	-

3) PODACI O ORGANIZACIJI I LICIMA KOJA SU UČESTVOVALA U IZRADI ELABORATA

IZVOD IZ CENTRALNOG REGISTRA PRIVREDNIH SUBJEKATA UPRAVE PRIHODA I CARINA

Registarski broj 5 - 0706102 / 002

PIB: 03009688

Datum registracije: 18.09.2014.

Datum promjene podataka: 20.01.2015.

DRUŠTVO SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU ZA PROMET I USLUGE "FLAMING" D.O.O. PODGORICA

Broj važeće registracije: /002

Skraćeni naziv: FLAMING
Telefon:
eMail:
Web adresa:
Datum zaključivanja ugovora: 17.09.2014.
Datum donošenja Statuta: 17.09.2014. Datum promjene Statuta: 19.01.2015.
Adresa glavnog mjesta poslovanja: BUL.SV. PETRA CETINJSKOG BR. 13 PODGORICA
Adresa za prijem službene pošte: BUL.SV. PETRA CETINJSKOG BR. 13 PODGORICA
Adresa sjedišta: BUL.SV. PETRA CETINJSKOG BR. 13 PODGORICA
Pretežna djelatnost: 7112 Inženjerske djelatnosti i tehničko savjetovanje
Obavljanje spoljno-trgovinskog poslovanja: NE
Oblik svojine: Privatna
Porijeklo kapitala: Bez oznake porijekla kapitala
Upisani kapital: 1,00Euro (Novčani 1,00Euro, nenovčani 0,00Euro)

OSNIVAČI:

DEJAN GOJKOVIĆ 2002965270051 CRNA GORA

Uloga: Osnivač

Udio: 100% Adresa: DONJA GORICA B.B. PODGORICA CRNA GORA

LICA U DRUŠTVU:

MLADEN GOJKOVIĆ 2203977272004

Adresa: DONJA GORICA BB. PODGORICA CRNA GORA

Uloga: Izvršni direktor

Ovlašćenja u prometu: Neograničeno ()

Ovlašćen da djeluje: POJEDINAČNO ()

DEJAN GOJKOVIĆ 2002965270051

Adresa: DONJA GORICA B.B. PODGORICA CRNA GORA

Uloga: Ovlašćeni zastupnik

Ovlašćenja u prometu: Neograničeno ()

Ovlašćen da djeluje: POJEDINAČNO ()

Izdato: 11.01.2022 godine u 09:50h

21 Načelnica

Sanja Bojanić

Broj: EŽ-26-04/48

Podgorica: 27.04.2026. godine

Shodno članu 19. Zakona o procjeni uticaja na životnu sredinu ("Sl. list RCG", br. 075/18), donosim,

RJEŠENJE

Za izradu Elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu za **Poslovni objekat-Magacin sa tehničkim pregledom i servisom vozila**, formiran je multidisciplinarni tim. Sastav multidisciplinarnog tima:

1. mr Dejan Gojković, dip.maš.inž.
, magistar tehničkih nauka-zaštita od požara
, strukovni inženjer zaštite životne sredine-specijalisa
, strukovni inženjer zaštite na radu-specijalisa
2. Žarko Asanović, dipl.inž.el.
3. Ana Strugar, dipl.biolog
4. Ana Đelošević, dipl.inž.tehn.

Za koordinatorku u multidisciplinarnom timu određujem mr Dejana Gojkovića, dip.maš.inž./Spec. struk. inženjer zaštite životne sredine.

Obrazloženje:

Budući da imenovani ispunjavaju uslove predviđene važećom zakonskom regulativom, to je odlučeno kao u dispozitivu ovog rješenja.

M.P.

Izvršni direktor

Mladen Gojković

Crna Gora
Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma
i državne imovine

Broj: UPI 06-333/26-597/2

Podgorica, 03.04.2026. godine

Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine, postupajući po zahtjevu Dejana Gojkovića, broj UPI 06-333/26-597/1 od 27.03.2026. godine, za izdavanje licence za revizora odnosno nadzornog inženjera, na osnovu člana 107 Zakona o izgradnji objekata ("Službeni list CG", br. 19/25, 92/25 i 160/25), člana 15 Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave ("Službeni list CG", br. 98/23, 102/23, 113/23, 71/24, 72/24, 90/24, 93/24, 104/24, 117/24 i 39/25), člana 4 Pravilnika o bližem načinu i postupku izdavanja i mirovanja licenci za obavljanje djelatnosti u oblasti izgradnje objekata i načinu vođenja registra licenci ("Službeni list CG", br. 42/25 i 117/25), i čl. 18 i 46 stav 1 Zakona o upravnom postupku ("Službeni list CG", br. 56/14, 20/15, 40/16, 37/17), donosi

RJEŠENJE

Dejanu Gojkoviću, dipl. mašinski inženjer - smjer mehanizacija i magistar tehničkih nauka - zaštite od požara, iz Podgorice, izdaje se

LICENCA

za reviziju tehničke dokumentacije, stručni nadzor i tehnički pregled u svojstvu odgovornog revizora i odgovornog nadzornog inženjera

na neodređeno vrijeme.

Ovo rješenje zamjenjuje rješenje broj UPI 09-332/25-5212/2 od 17.11.2025. godine.

Obrazloženje

Aktom broj UPI 06-333/26-597/1 od 27.03.2026. godine, ovom ministarstvu, obratio se Dejan Gojković, zahtjevom za izdavanje licence za revizora odnosno nadzornog inženjera. Uz zahtjev je dostavljena sledeća dokumentacija: ovjerena kopija lične karte; rješenje Ministarstva prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine, broj UPI 09-332/25-5212/2 od 17.11.2025. godine, kojim je izdata licenca za reviziju tehničke dokumentacije, stručni nadzor i tehnički pregled u svojstvu odgovornog revizora i odgovornog nadzornog inženjera; rješenje Ministarstva prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine, broj UPI 06-333/26-596/2 od 03.04.2026. godine, kojim se izdaje licenca za izradu tehničke dokumentacije i izvođenje radova u svojstvu odgovornog projektanta i odgovornog inženjera građenja; rješenje Ministarstva održivog razvoja i turizma, broj UP0502-83/12-1 od 16.05.2012. godine, kojim se Dejanu Gojkoviću izdaje licenca za rukovođenje građenjem objekata iz oblasti zaštite od požara; rješenje Ministarstva održivog razvoja i turizma, broj UP0502-84/12-1 od 17.05.2012. godine, kojim se Dejanu Gojkoviću izdaje licenca za izradu tehničke dokumentacije u oblasti zaštite od požara; rješenje Ministarstva

održivog razvoja i turizma, broj UPI 107/7-725/2 od 04.06.2018. godine, kojim se izdaje licenca ovlašćenog inženjera za obavljanje djelatnosti izrade tehničke dokumentacije i građenje objekta; uvjerenje o stečenom stepenu Magistar tehničkih nauka - zaštite od požara, broj 07-26/9-3 od 16.03.2011. godine, izdato od strane Fakulteta zaštite na radu u Nišu, Univerzitet u Nišu, Republika Srbija; rješenje Ministarstva prosvjete i sporta, UP I br. 05-1-381 od 26.04.2011. godine, kojim se priznaje uvjerenje o stečenom stepenu Magistar tehničkih nauka - zaštite od požara; potvrda o članstvu u Inženjerskoj komori Crne Gore, broj 05-3646 od 31.12.2025. godine; potvrda o radnom iskustvu i referenc lista iz oblasti zaštita od požara, izdata od strane DOO „FLAMING“ PODGORICA.

Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine, razmotrilo je podnijeti zahtjev sa priloženom dokumentacijom i odlučilo kao u dispozitivu rješenja, a ovo iz sledećih razloga:

Odredbom člana 82 stav 1 Zakona o izgradnji objekata propisano je da revizor odnosno nadzorni inženjer može da bude licencirani arhitekta odnosno licencirani inženjer, koje je crnogorski državljanin i ima najmanje sedam godina iskustva na izradi tehničke dokumentacije odnosno građenja objekta. Stavom 4 istog člana propisano je da odgovorni revizor odnosno odgovorni nadzorni inženjer koji rukovodi revizijom dijela tehničke dokumentacije, odnosno stručnim nadzorom nad izvođenjem pojedinih vrsta radova na objektu odgovoran je za reviziju dijela tehničke dokumentacije koji je revidovao, odnosno da se pojedini radovi izvode u skladu sa revidovanim glavnim projektom, ovim zakonom, posebnim propisima i pravilima struke.

Članom 107 stav 7 prethodno navedenog zakona propisuje se da se licenca za fizičko lice izdaje na neodređeno vrijeme.

Članom 157 propisano je da lica koja su položila stručni ispit, po propisima koji su bili na snazi u vrijeme njihovog polaganja odnosno stekla ovlašćenje ili licencu u oblasti izgradnje objekta, nijesu obavezni da polažu stručni ispit u skladu sa ovim zakonom.

Shodno članu 4 Pravilnika o bližem načinu i postupku izdavanja i mirovanja licenci za obavljanje djelatnosti u oblasti izgradnje objekata i načinu vođenja registra licenci ("Službeni list CG", br. 042/25 od 30.04.2025 i 117/25 od 15.10.2025), propisano je da se uz zahtjev za reviziju tehničke dokumentacije, stručni nadzor i tehnički pregled za odgovornog revizora i odgovornog nadzornog inženjera arhitekta, odnosno inženjer podnosi sledeću dokumentaciju: 1) fotokopiju lične karte, odnosno pasoša; 2) dokaz o stručnoj spremi; 3) dokaz o najmanje sedam godina radnog iskustva na izradi tehničke dokumentacije, odnosno građenja objekta u svojstvu licenciranog arhitekta odnosno licenciranog inženjera; 4) dokaz o položenom stručnom ispitu; i 5) dokaz da je upisan u registar Komore arhitekata i planera Crne Gore, odnosno Inženjerske komore Crne Gore.

Postupajući po predmetnom zahtjevu, Ministarstvo je, na osnovu raspoloživih dokaza, utvrdilo da su ispunjeni uslovi propisani Zakonom i Pravilnikom, i odlučilo kao u dispozitivu rješenja.

UPUTSTVO O PRAVNOJ ZAŠTITI: Protiv ovog rješenja može se pokrenuti upravni spor tužbom kod Upravnog suda, u roku od 20 dana od dana prijema istog.

OVLAŠĆENO SLUŽBENO LICE

Petar Vučinić

РЕПУБЛИКА СРБИЈА АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА		
	ВИСОКА ТЕХНИЧКА ШКОЛА СТРУКОВНИХ СТУДИЈА У НОВОМ САДУ	Број: SZZ 2/09
	УВЕРЕЊЕ О СТЕЧЕНОМ СТРУЧНОМ НАЗИВУ	Датум: 25.11.2010.

На основу чл.25 Закона о високом образовању (Сл.гл.Републике Србије 76/05), Правилника о изменама, Правилника о листи, стручних, академских и научних назива (Сл.гл.РС.112/08) и чл.161. Закона о општем управном поступку, чл. 22 Правилника о правилима студија Високе техничке школе струковних студија у Новом Саду и захтева Гојковић Дејана, школа издаје:

УВЕРЕЊЕ

Да је Гојковић (Радомир) Дејан, рођен 20.02.1965. у Беранама, општина Беране
Држава Црна Гора, завршио

СПЕЦИЈАЛИСТИЧКЕ СТРУКОВНЕ СТУДИЈЕ

У Високој техничкој школи струковних студија у Новом Саду

на студијском програму:
ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

У техничко-технолошком пољу из области:
ИНЖЕЊЕРСТВО ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ЗАШТИТЕ НА РАДУ
са **60 ЕСПБ** бодова и положио све испите
предвиђене студијским програмом са просечном оценом **10,00 (десетнулаула)**

и стекао **II степен високог образовања** и стручни назив:

Струковни инжењер заштите животне средине

- СПЕЦИЈАЛИСТА

Уверење се издаје на лични захтев именованог, а важи до издавања дипломе.

Директор Школе

[Handwritten signature]

Примерак за: О - Досије студента

Образац Q2.НА.04-09- Издање 1

Ов. бр. 67102 /20 10

Потврђује се да је овај препис истоветан његовим изворником (или се његовим објораним простим преписом или фотокопијом) који је наликан _____ а који се састоји од _____ табљак, објерно прилога.

Изворна исправа (или оригинални препис-фотокопија) налази се код _____

Администрација таква наплаћена је у износу од _____

30 11 2010

CRNA GORA
VLADA CRNE GORE
MINISTARSTVO PROSVJETE I NAUKE
UP I br. 05 – 1 - 1716
Podgorica, 22. decembar 2010. godine

Ministarstvo prosvjete i nauke, rješenjem UP I br. 05 – 1 – 1716, od 22. decembra 2010. godine, priznaje **Uvjerenje o stečenom visokom obrazovanju i stečenom stručnom nazivu Strukovni inženjer zaštite životne sredine - specijalista, nakon završenih studija u trajanju od jedne godine**, izdato na Visokoj tehničkoj školi strukovnih studija u Novom Sadu, Republika Srbija, **radi zapošljavanja.**

POMOĆNIK MINISTRA
Mubera Kurpejović
Mubera KURPEJOVIĆ

CRNA GORA
MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA I TURIZMA

Broj: 05-398/2

Podgorica 04. 03. 2011.godine

Ministarstvo održivog razvoja i turizma, na zahtjev **Gojković Dejanu** iz **Podgorice**, za izdavanje licence za vodećeg, odnosno odgovornog projektanta, na osnovu člana 84, 134 i 172 Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata ("Službeni list Crne Gore" br. 51/08, 40/10) i na osnovu člana 196 ZUP-a ("Službeni list RCG" br. 60/03), po ovlaštenju br. 01-94/2 od 13. 01. 2011., donosi

RJEŠENJE

Gojković Dejanu, strukovnom inženjeru zaštite životne sredine-specijalista iz Podgorice, IZDAJE SE LICENCA za izradu elaborata o procjeni uticaja zahvata na životnu sredinu.

Obrazloženje

Gojković Dejan iz Podgorice-8. Marta zgrada 105, ulaz IV, stan 9, podnio je zahtjev 29. 01. 2011., po osnovu kako je to navedeno u uvodu. Uz zahtjev je dostavljeno sljedeće : ovjerena fotokopija lične karte MUP-RCG-CB Podgorica br. 126470 od 27. 09. 2002., ovjerena fotokopija diplome (strukovni inženjer zaštite životne sredine-specijalista) br. SZZ 2/09 od 25. 11. 2010., nostrifikovana od Ministarstva prosvjete i nauke br. UP I br. 05-1-1716 od 22. 12. 2010., rješenje Ministarstva za ekonomski razvoj CG br. 03-3231/1 od 08. 05. 2009., potvrda IKCG br. 04-24 od 11. 01. 2011., i potvrda društva S & T Sistem doo Podgorica br. PP-11/01-25 od 25. 01. 2011.

Ministarstvo održivog razvoja i turizma, razmotrilo je podnijeti zahtjev sa priloženom dokumentacijom, pa je našlo da je isti osnovan.

Naime, odredbama člana 84 Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata ("Službeni list Crne Gore" br. 51/08, 40/10), propisano je da vodeći, odnosno odgovorni projektant, može biti samo diplomirani inženjer ili specijalista odgovarajuće tehničke struke, za izradu pojedinih djelova tehničke dokumentacije sa tri godine radnog iskustva na izradi, reviziji, nadzoru, pregledu ili ocjeni tehničke dokumentacije, položenim stručnim ispitom i da je član Komore. Prema članu 7 Pravilnika o načinu i postupku izdavanja i oduzimanja licence i načinu vođenja registra licenci ("Službeni list Crne Gore" br. 68/08), propisano je da se licenca za vodećeg, odnosno odgovornog projektanta za izradu pojedinih djelova tehničke dokumentacije, izdaje fizičkom licu na osnovu : ovjerene fotokopije lične karte, odnosno pasoša za strano lice; ovjerene fotokopije diplome o stručnoj spremi ; dokaza o najmanje tri godine radnog iskustva na izradi, reviziji, nadzoru, pregledu ili ocjeni tehničke dokumentacije; ovjerene fotokopije uvjerenja o položenom stručnom ispitu i dokaza da je član Komore.

Budući da se iz zahtjeva Gojković Dejana iz Podgorice nesporno utvrđuje da ispunjava uslove propisane Zakonom i Pravilnikom, to je Ministarstvo odlučilo kao u dispozitivu ovog rješenja.

Uputstvo o pravnom sredstvu: Protiv ovog rješenja može se tužbom pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom Crne Gore, u roku od 30 dana od dana prijema ovog rješenja.

Obradio :
Zenović Peđa

Koordinator odsjeka :
Vuković Predrag

SEKRETAR MINISTARSTVA
Tomić Zoran

CRNA GORA
MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA I TURIZMA
Broj: 05-398/1
Podgorica 04. 03. 2011. godine

Ministarstvo održivog razvoja i turizma, na zahtjev **Gojković Dejanu** iz **Podgorice**, za izdavanje licence za vodećeg, odnosno odgovornog projektanta, na osnovu člana 84, 134 i 172 Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata ("Službeni list Crne Gore" br. 51/08, 40/10) i na osnovu člana 196 ZUP-a ("Službeni list RCG" br. 60/03), po ovlaštenju br. 01-94/2 od 13. 01. 2011., donosi

RJEŠENJE

Gojković Dejanu, strukovnom inženjeru zaštite na radu-specijalista iz Podgorice, IZDAJE SE LICENCA za izradu projekata i/ili elaborata zaštite na radu.

Obrazloženje

Gojković Dejan iz Podgorice-8. Marta zgrada 105, ulaz IV, stan 9, podnio je zahtjev 29. 01. 2011., po osnovu kako je to navedeno u uvodu. Uz zahtjev je dostavljeno sljedeće : ovjerena fotokopija lične karte MUP-RCG-CB Podgorica br. 126470 od 27. 09. 2002., ovjerena fotokopija diplome (strukovni inženjer zaštite na radu-specijalista) br. SBZ 2/09 od 02. 12. 2010., nostrifikovana od Ministarstva prosvjete i nauke br. UP I br. 05-1-1750 od 12. 01. 2010., rješenje Ministarstva za ekonomski razvoj CG br. 03-3231/1 od 08. 05. 2009., potvrda IKCG br. 04-24 od 11. 01. 2011., uvjerenje o položenom stručnom ispitu RCG-Ministarstva rada i socijalnog staranja br. 1-2213 od 15. 06. 2006., i potvrda društva S & T Sistem doo Podgorica br. PP-11/01-26 od 26. 01. 2011.

Ministarstvo održivog razvoja i turizma, razmotrilo je podnijeti zahtjev sa priloženom dokumentacijom, pa je našlo da je isti osnovan.

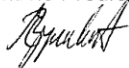
Naime, odredbama člana 84 Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata ("Službeni list Crne Gore" br. 51/08, 40/10), propisano je da vodeći, odnosno odgovorni projektant, može biti samo diplomirani inženjer ili specijalista odgovarajuće tehničke struke, za izradu pojedinih djelova tehničke dokumentacije sa tri godine radnog iskustva na izradi, reviziji, nadzoru, pregledu ili ocjeni tehničke dokumentacije, položenim stručnim ispitom i da je član Komore. Prema članu 7 Pravilnika o načinu i postupku izdavanja i oduzimanja licence i načinu vođenja registra licenci ("Službeni list Crne Gore" br. 68/08), propisano je da se licenca za vodećeg, odnosno odgovornog projektanta za izradu pojedinih djelova tehničke dokumentacije, izdaje fizičkom licu na osnovu : ovjerene fotokopije lične karte, odnosno pasoša za strano lice; ovjerene fotokopije diplome o stručnoj spremi ; dokaza o najmanje tri godine radnog iskustva na izradi, reviziji, nadzoru, pregledu ili ocjeni tehničke dokumentacije; ovjerene fotokopije uvjerenja o položenom stručnom ispitu i dokaza da je član Komore.

Budući da se iz zahtjeva Gojković Dejana iz Podgorice nesporno utvrđuje da ispunjava uslove propisane Zakonom i Pravilnikom, to je Ministarstvo odlučilo kao u dispozitivu ovog rješenja.

Uputstvo o pravnom sredstvu: Protiv ovog rješenja može se tužbom pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom Crne Gore, u roku od 30 dana od dana prijema ovog rješenja.

Obradio :
Zenović Peda

Koordinator odsjeka :
Vuković Predrag

SEKRETAR MINISTARSTVA
Tomic Goran

Crna Gora
Ministarstvo prostornog planiranja,
urbanizma i državne imovine

Adresa: IV proleterske brigade broj 19
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 446 200
fax: +382 20 446 215

Broj: UPI 09-332/25-3323/4

Podgorica, 21.01.2026. godine

Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine, postupajući po zahtjevu Žarka Asanovića, broj UPI 09-332/25-3323/3 od 18.11.2025. godine, za izmjenu licence za revizora odnosno nadzornog inženjera, broj UPI 09-332/25-3323/2 od 25.08.2025. godine, na osnovu člana 107 Zakona o izgradnji objekata ("Službeni list CG", br. 19/25 i 92/25), člana 15 Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave ("Službeni list CG", br. 98/23, 102/23, 113/23, 71/24, 72/24, 90/24, 93/24, 104/24, 117/24 i 39/25), člana 4 Pravilnika o bližem načinu i postupku izdavanja i mirovanja licenci za obavljanje djelatnosti u oblasti izgradnje objekata i načinu vođenja registra licenci ("Službeni list CG", br. 42/25 i 117/25), i čl. 18 i 46 stav 1 Zakona o upravnom postupku ("Službeni list CG", br. 56/14, 20/15, 40/16, 37/17), donosi

RJEŠENJE

Žarku Asanoviću, dipl. inženjer elektrotehnike - odsjek energetika i specijalista strukovni inženjer - studijski program zaštita od požara i spasavanje, iz Podgorice, izdaje se

LICENCA

za reviziju tehničke dokumentacije, stručni nadzor i tehnički pregled u svojstvu odgovornog revizora i odgovornog nadzornog inženjera

na neodređeno vrijeme.

Ovo rješenje zamjenjuje rješenje broj UPI 09-332/25-3323/2 od 25.08.2025. godine.

O b r a z l o ž e n j e

Aktom broj UPI 09-332/25-3323/3 od 18.11.2025. godine, ovom ministarstvu, obratio se Žarko Asanović, zahtjevom za izmjenu licence za revizora odnosno nadzornog inženjera, broj UPI 09-332/25-3323/2 od 25.08.2025. godine. Uz zahtjev je dostavljena sledeća dokumentacija: kopija lične karte; rješenje Ministarstva prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine, broj UPI 09-332/25-3323/2 od 25.08.2025. godine, kojim se izdaje licenca za reviziju tehničke dokumentacije, stručni nadzor i tehnički pregled u svojstvu odgovornog revizora i odgovornog nadzornog inženjera; rješenje Ministarstva prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine, broj UPI 09-332/25-3284/4 od 21.01.2026. godine, kojim se izdaje licenca za izradu tehničke dokumentacije i izvođenje radova u svojstvu odgovornog projektanta i odgovornog inženjera građenja; uvjerenje o završenim specijalističkim strukovnim studijama i stečenom

stručnom nazivu specijalista strukovni inženjer zaštite životne sredine - studijski program zaštita od požara i spasavanje, broj: 03-1032/2 od 29.10.2013. godine, izdato od strane Visoke inženjerske škole strukovnih studija „Tehnikum Taurunum“, Beograd-Zemun, Republika Srbija; rješenje Ministarstva prosvjete, UP I br. 05-1-1422/2 od 20.10.2014. godine, kojim se priznaje uvjerenje o završenim specijalističkim strukovnim studijama i stečenom stručnom nazivu specijalista strukovni inženjer zaštite životne sredine - zaštita od požara i spasavanje; potvrda o članstvu u Inženjerskoj komori Crne Gore, broj 05-3658 od 31.12.2025. godine..

Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine, razmotrilo je podnijeti zahtjev sa priloženom dokumentacijom i odlučilo kao u dispozitivu rješenja, a ovo iz sledećih razloga:

Odredbom člana 82 stav 1 Zakona o izgradnji objekata propisano je da revizor odnosno nadzorni inženjer može da bude licencirani arhitekta odnosno licencirani inženjer, koje je crnogorski državljanin i ima najmanje sedam godina iskustva na izradi tehničke dokumentacije odnosno građenja objekta. Stavom 4 istog člana propisano je da odgovorni revizor odnosno odgovorni nadzorni inženjer koji rukovodi revizijom dijela tehničke dokumentacije, odnosno stručnim nadzorom nad izvođenjem pojedinih vrsta radova na objektu odgovoran je za reviziju dijela tehničke dokumentacije koji je revidovao, odnosno da se pojedini radovi izvode u skladu sa revidovanim glavnim projektom, ovim zakonom, posebnim propisima i pravilima struke.

Članom 107 stav 7 prethodno navedenog zakona propisuje se da se licenca za fizičko lice izdaje na neodređeno vrijeme.

Članom 157 propisano je da lica koja su položila stručni ispit, po propisima koji su bili na snazi u vrijeme njihovog polaganja odnosno stekla ovlašćenje ili licencu u oblasti izgradnje objekta, nijesu obavezni da polažu stručni ispit u skladu sa ovim zakonom.

Shodno članu 4 Pravilnika o bližem načinu i postupku izdavanja i mirovanja licenci za obavljanje djelatnosti u oblasti izgradnje objekata i načinu vođenja registra licenci ("Službeni list CG", br. 042/25 od 30.04.2025 i 117/25 od 15.10.2025), propisano je da se uz zahtjev za reviziju tehničke dokumentacije, stručni nadzor i tehnički pregled za odgovornog revizora i odgovornog nadzornog inženjera arhitekta, odnosno inženjer podnosi sledeću dokumentaciju: 1) fotokopiju lične karte, odnosno pasoša; 2) dokaz o stručnoj spremi; 3) dokaz o najmanje sedam godina radnog iskustva na izradi tehničke dokumentacije, odnosno građenja objekta u svojstvu licenciranog arhitekta odnosno licenciranog inženjera; 4) dokaz o položenom stručnom ispitu; i 5) dokaz da je upisan u registar Komore arhitekata i planera Crne Gore, odnosno Inženjerske komore Crne Gore.

Postupajući po predmetnom zahtjevu, Ministarstvo je, na osnovu raspoloživih dokaza, utvrdilo da su ispunjeni uslovi propisani Zakonom i Pravilnikom, i odlučilo kao u dispozitivu rješenja.

UPUTSTVO O PRAVNOJ ZAŠTITI: Protiv ovog rješenja može se pokrenuti upravni spor tužbom kod Upravnog suda, u roku od 20 dana od dana prijema istog.

OVLAŠĆENO SLUŽBENO LICE
Petar Vučinić

Автомобилска

РАДНА КЊИЖИЦА

04952

Серијски број: 749

Регистарски број: _____

ИСТРАЖИВАЊЕ О ИДЕНТИТЕТУ:

Име и презиме	Серијални број	Платна ознака	Место и датум изградње
<i>Автомобилска</i>	<i>00011915</i>	<i>163</i>	<i>Автомобилска</i> <i>01.03.1971.</i>

Презиме и име: *Александров Марко*

Име радног места: *Техничар*

Дат. изградње возила: *15.10.1968.*

Место радња, одређење: *Сремски Карловци*

Радња: *Услуга Турс*

Држављанство: *СРЈ-РФЈ*

у *Автомобилска*

Датум: *16.10.2007.*

Сремски Карловци
КОНТАКТНИ ЛИСТ

— 2 —

Позив и класификација струков	Позив	Позив и струков узвишавање/класификација и радни способности струков радња	Позив и исходи
<i>Автомобилска</i> <i>о изградњи, сервису</i> <i>и одржавању возила</i> <i>и аутомобилског сервиса</i> <i>и сервису возила</i> <i>и сервису возила</i> <i>и сервису возила</i> <i>и сервису возила</i>	<i>11.07.2007.</i>		

— 3 —

— 4 —

ПОДАЦИ О				ЗАПИСИ				
Број ста- но- ва	Назив и организациони подаци (послодавца)	Датум издава- ња рад- ног листи- ца	Датум проста- ва рад- ног листи- ца	Трајање извођења			Напомена	Потпис и печат
				Број	Месец	Дан		
				Година	Месец	Дан	Својеручно	
159.	„Служба за технички pregled“ Magacin	03. 11. 2000.	24. 03. 2014	13	4	28	Година <u>2013/2014</u> Месец <u>28/IV</u> Дан <u>28/IV</u>	
	„Liming“ projekt d.o.o.	12. 05. 2014					Година _____ Месец _____ Дан _____	
							Година _____ Месец _____ Дан _____	
							Година _____ Месец _____ Дан _____	

UNIVERZITET CRNE GORE
PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET
Broj: 29/1993 Podgorica,
Četvrtak, 03.12.2009.

УНИВЕРЗИТЕТ ЦРНЕ ГОРЕ
Природно-математички факултет
Број 2491
Подгорица, 03. XII 2009 год

Na osnovu člana 165 Zakona o opštem upravnom postupku i zahtjeva studenta *Strugar (Vojislav) Ana* izdaje se

UVJERENJE O VISOKOJ STRUČNOJ SPREMI

Strugar (Vojislav) Ana, rođen-a **13.10.1974** godine u mjestu **Cetinje**, Republika **Crna Gora**, upisan-a je školske **1993/1994.** godine na **PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET** - Podgorica, studijski program **BIOLOGIJA** i završio-
la sa uspjehom polaganje ispita propisanih za sticanje prava na diplomu o visokoj školskoj spremi dana **28.10.2009.** godine, s
prosječnom ocjenom **7.00** i time stekao-la stručni naziv

**DIPLOMIRANI BIOLOG
GRUPA EKOLOŠKA**

Uvjerenje služi privremeno do izdavanja diplome.

DEKAN,
Prof.dr/Predrag Stanišić

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА НАЦИОНАЛНЕ ПАРКОВЕ

ЦРНЕ ГОРЕ с.р.о.

Број 09-2311

САМБОРИЦА, 11. 8. 2022.

НАЦИОНАЛНИ ПАРКОВИ ЦРНЕ ГОРЕ

Na lični zahtjev Uskoković Ane, a na osnovu personalne dokumentacije sa kojim raspolaze Javno preduzeće za nacionalne parkove Crne Gore u Podgorici, **izdaje se,**

P O T V R D A

Potvrđujem da je Uskoković Ana sa JMBG sa završenim VII/1 VSS, po zanimanju dipl.biolog zaposlena na radnom mjestu stručni saradnik za odnose sa posjetiocima kod Javnog preduzeća za nacionalne parkove Crne Gore.

04.12.2003.godine imenovana je zasnovala radni odnos na neodređeno vrijeme kod ovog preduzeća.

Uvidom u radnu knjižicu, na dan izdavanja ove potvrde, imenovana ima ukupno 10 godina, 11 mjeseci i 7 dana radnog staža, od čega 10 godina, 10 mjeseci i 7 dana kod Javnog preduzeća za nacionalne parkove Crne Gore.

Potvrda se izdaje u svrhu angažmana na izradi Elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu, te se u druge svrhe ne može upotrebiti.

Obradila:

Sonja Raonić, stručni saradnik za pravne poslove

S. Raonić

Dostaviti:

- Imenovanoj,
- arhiva

JP za nacionalne parkove Crne Gore
Direktor,
Aleksandar Bulatović

Aleksandar Bulatović

**UNIVERZITET CRNE GORE
METALURŠKO-TEHNOLOŠKI FAKULTET**

Broj: 515

Podgorica, 12.06.2009. g.

Na zahtjev **DELOŠEVIĆ ANE**, Metalurško-tehnološki fakultet u Podgorici Univerziteta Crne Gore, na osnovu službene evidencije izdaje-

U V J E R E N J E

O VISOKOJ STRUČNOJ SPREMI STEČENOJ NA METALURŠKO-TEHNOLOŠKOM FAKULTETU U PODGORICI

Da je **DELOŠEVIĆ Marka ANA** položio-la sve ispite propisane S t a t u t o m i diplomirao-la na **METALURŠKO-TEHNOLOŠKOM FAKULTETU U PODGORICI**, sa prosječnom ocjenom 7,69 i time stekao-la stručni naziv-

DIPLOMIRANOG INŽINJERA HEMIJSKE TEHNOLOGIJE

Uvjerenje služi privremeno do izdavanja diplome.

Uvjerenje se izdaje na lični zahtjev, uz naplatu takse, shodno Tar. br. 26. Zakona o administrativnim taksama ("Sl. list RCG" br. 55/03), koja je na zahtjevu nalijepljena i poništena.

DEKAN,

Prof. dr Kemal Delijić

Tegnapu

РАДНА КЊИЖИЦА

№ 0052558

Сарајевско бр. *2319/10*

Истраживачки центар *Tegnapu*

Име и презиме *Др. Звонимир*

Име радног места *Магацин*

Датум издавања радне књижице *19.01.1982*

Мјесто издавања радне књижице *Београд*

Редни број *Диплом. Фото*

Државност *Југ*

Tegnapu

19.01.1982

ИСТРАЖИВАЧКИ ЦЕНТАР

Име	Положај	Датум издавања радне књижице	Датум престанка радне књижице
<i>Др. Звонимир</i>	<i>Магацин</i>	<i>19.01.1982</i>	<i>19.01.1982</i>

Број св.-дип.-лице	Име и презиме радног места (последовац)	Датум издавања радне књижице	Датум престанка радне књижице
<i>63</i>	<i>Др. Звонимир</i>	<i>01.12.10.14</i>	<i>10.14</i>
<i>6010</i>	<i>Монитор</i>	<i>15.02.15.10</i>	<i>15.10</i>
	<i>Активира</i>	<i>01.03.20.10</i>	<i>20.10</i>
	<i>Корисник</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>
	<i>Д.О.</i>	<i>01.12.16.01</i>	<i>16.01</i>

Број св.-дип.-лице	Име и презиме радног места (последовац)	Датум издавања радне књижице	Датум престанка радне књижице	Група запослења			
				Број св.-дип.-лице	Месец	Датум	Полна одлика
<i>2</i>	<i>CRAFT</i>	<i>01.08.2014</i>	<i>10.10.2014</i>	<i>-</i>	<i>2</i>	<i>10</i>	<i>Година</i>
	<i>DESEET</i>	<i>18.11.2014</i>	<i>15.06.2016</i>	<i>1</i>	<i>5</i>		<i>Мјесец</i>
	<i>DESEET</i>						<i>Датум</i>
	<i>WZA Doo</i>	<i>02.07.2016</i>	<i>02.09.2016</i>	<i>1</i>	<i>22</i>		<i>Година</i>
	<i>Podgorica</i>						<i>Мјесец</i>
	<i>GRADONARSTVO KAMETOVANJE D.O.O.</i>	<i>22.10.2016</i>	<i>16.01.2018</i>	<i>1</i>	<i>34</i>		<i>Датум</i>

Број св.-дип.-лице	Име и презиме радног места (последовац)	Датум издавања радне књижице	Датум престанка радне књижице	Група запослења			
				Број св.-дип.-лице	Месец	Датум	Полна одлика
	<i>Liming</i>	<i>20.08.2018</i>	<i>2018</i>				<i>Година</i>
	<i>grajet</i>						<i>Мјесец</i>
	<i>000</i>						<i>Датум</i>
							<i>Година</i>
							<i>Мјесец</i>
							<i>Датум</i>
							<i>Година</i>
							<i>Мјесец</i>

UVOD

Predmet ovog Elaborata je **Poslovni objekat-magacin sa tehničkim pregledom i servisom vozila.**

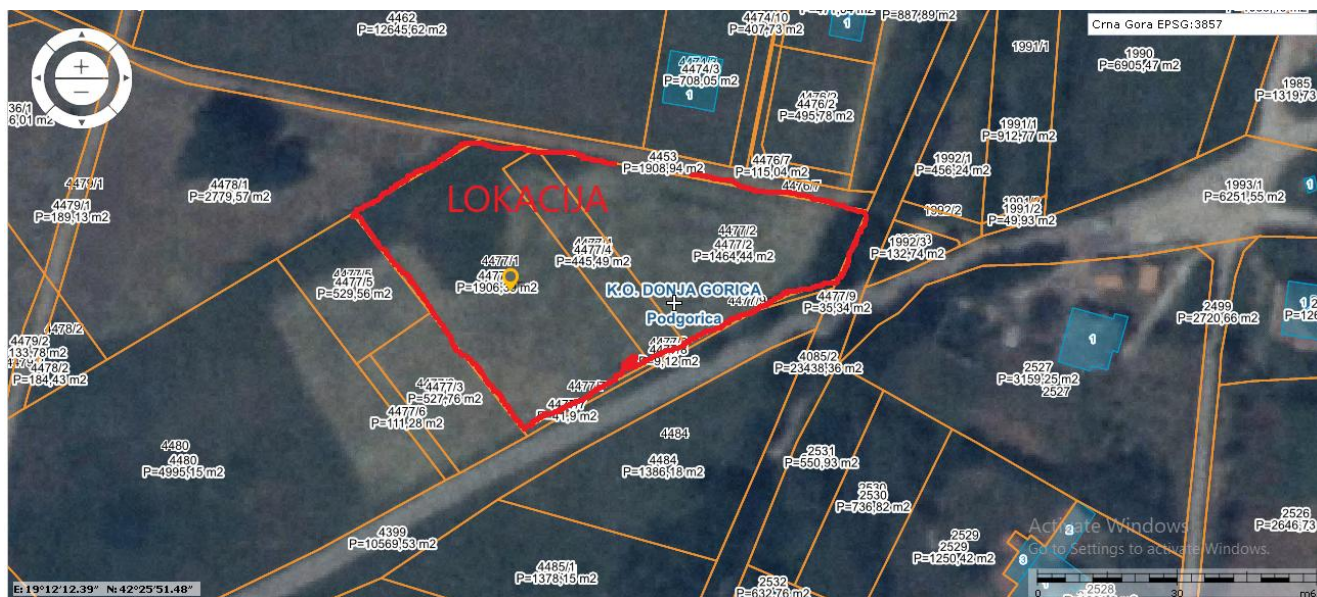
Za predmetni projekat Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma je izdalo Urbanističko-tehničke uslove broj:084-322/22-1879/8 od 11.05.2022. god. (prilog 1).

Za predmetni objekat podnesena je Dokumentacija za odlučivanje o potrebi izrade Elaboratra o procjeni uticaja na životnu sredinu i na istu je dobijeno Rješenje UPI 08-331/26-378 od 30.03.2026. god. (prilog 2), kojim se zahtijeva izrada Elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu.

II OPIS LOKACIJE

1) Kopija plana katastarskih parcela na kojima se planira izvođenje projekta, sa ucrtanim rasporedom objekata za koje se sprovodi postupak procjene uticaja

Lokacija projekta je dio UP 137, kat.par. broj 4477/1, 4477/2 i 4477/4 KO Donja Gorica, DUP „Gornja Gorica“, Podgorica, i na njoj nema izgrađenih (postojećih) objekata. Parcela je na blago nivelisanom terenu, sa pristupnom saobraćajnicom sa južne strane.

Slika 1: Prikaz predmetne lokacije sa katastarskim parcelama (Izvor: Geoportal.co.me)

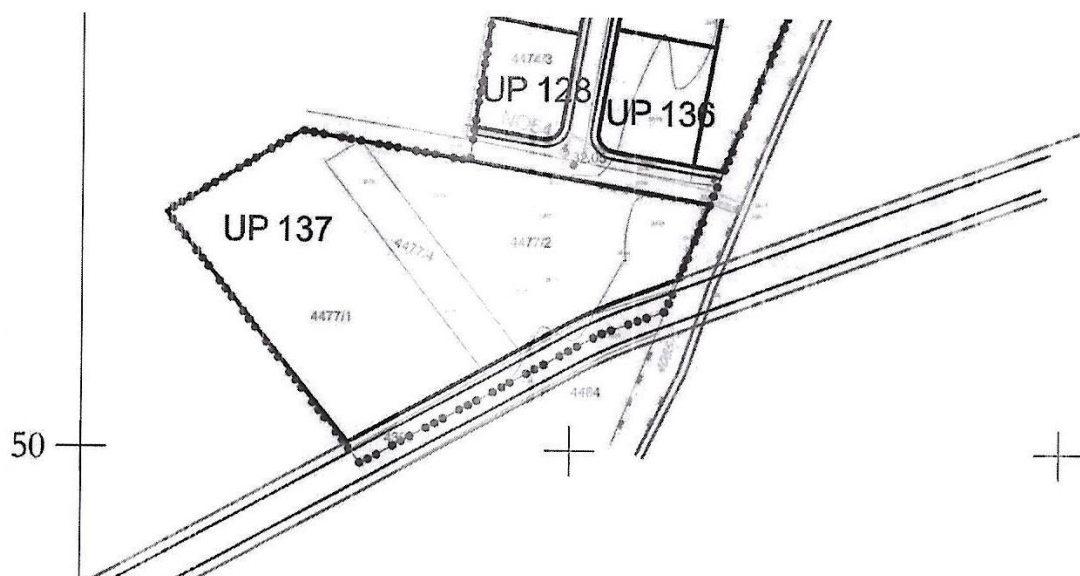

Slika 2: Prikaz lokacije objekta u odnosu na širu okolinu (Izvor: Google maps)

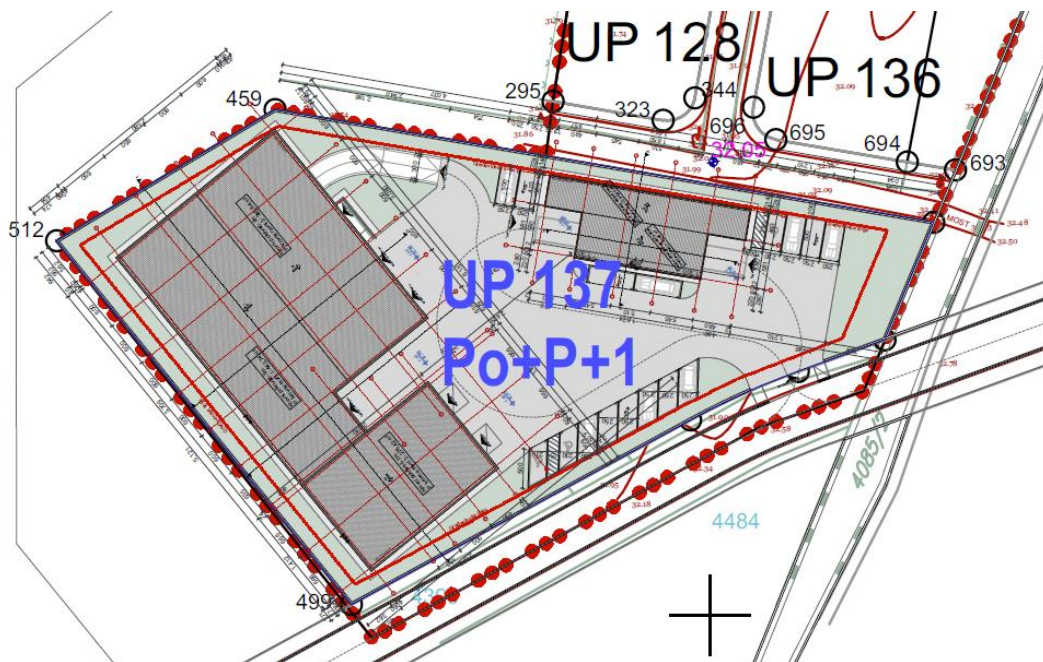

Slika 3: Prikaz lokacije objekta u odnosu na bližu okolinu

Šire okruženje predmetne lokacije karakteriše mješovita struktura prostora koju čine individualni stambeni objekti, travnate i neizgrađene površine, voćnjaci i djelimično uređene zelene površine. Sa sjeverne strane predmetne lokacije nalaze se voćnjak i manji broj porodičnih stambenih objekata. Istočnu granicu prostora definiše betonski kanal Mareza, dok se južno od lokacije pruža lokalna saobraćajnica-Berska ulica, iza koje dominiraju otvorene travnate površine i sporadično raspoređeni individualni stambeni objekti. Na zapadnoj strani parcele nalazi se postojeći stambeni objekat, kao i površine pod livadama i voćnjacima. Predmetna lokacija pripada području koje je u fazi postepenog razvoja i transformacije, pri čemu su u neposrednom okruženju zastupljeni pretežno niski stambeni sadržaji i otvoreni prostori sa izraženim prisustvom zelenih površina.

Slika 4: Prikaz urbanističke parcele i katastarskih parcela predmetne lokacije
(Izvor: Urbanističko-tehnički uslovi)

Slika 5: Prikaz ucrtanog objekta na predmetnoj lokaciji

2) Podaci o potrebnoj površini zemljišta u m², za vrijeme izgradnje, sa opisom fizičkih karakteristika i kartografskim prikazom odgovarajuće razmjene, kao i površina koja će biti obuhvaćena kada projekat bude stavljen u funkciju

Na navedenoj lokaciji se nalazi degradirana travnata površina na kojoj nema značajne vegetacije. Površina predmetne parcele je 3816 m². Zemljište je ravno, sa blagim padom ka jugu i jugozapadu. Za potrebe realizacije projekta koristiće se cijela površina lokacije. Cijela površina predmetne lokacije biće obuhvaćena kada projekat bude stavljen u funkciju.

3) Prikaz pedoloških, geomorfoloških, geoloških i hidrogeoloških i seizmoloških karakteristika terena

Podaci u ovoj tački su uglavnom preuzeti iz DUP-a "Gornja Gorica".

Inženjersko - geološke i pedološke karakteristike

Podgorica sa bližom okolinom sa geološkog aspekta leži na terenima koje izgrađuju mezozoički sedimenti kredne starosti (brda) i kenozoički fluvio-glacijalni sedimenti kvartara (ravni tereni). Područje DUP-a "Gornja Gorica" čine šljunkovi pjeskovi neravnomjernog granulometrijskog sastava i promjenljivog stepena vezivnosti. Nekad su to posve nezavisni sedimenti, a nekad su pravi konglomerati, praktično nestišljivi.

Zemljište na predmetnoj loakciji je antropogeno izmijenjeno i degradirano, bez poljoprivredne funkcije.

Prema Pedološkoj karti iz PUP-a Glavnog grada Podgorica, na prostoru DUP-a "Gornja Gorica" zastupljeno je smeđe zemljište na fluvio-glacijalnom nanosu plitka i smeđe zemljište na fluvio-glacijalnom nanosu duboka.

Hidrogeološke i hidrološke karakteristike

Područje Podgorice baštini najveće vodne resurse Crne Gore od kojih najveći dio čine podzemne vode zetsko-bjelopavličkog basena. Upotrebna vrijednost ovih voda se ogleda u vodosnadbjevanju, navodnjavanju, vodnim ekosistemima kao stanište flore i faune.

Na području Glavnog grada Podgorica se mogu izdvojiti tereni sa sledećim hidrogeološkim karakteristikama:

- slabo vodopropusni tereni (hidrogeološki izolatori),
- srednje i promjenljivo vodopropusni tereni,
- vodopropusni tereni.

Nivo podzemnih voda u terenima na prostoru Podgorice je nizak i iznosi 16-20m ispod nivoa terena (izvor PUP Podgorica), što omogućava nesmetanu odvodnju i ne otežava uslove za izgradnju.

Sa aspekta korišćenja voda za vodosnadbijevanje ovo su vode dobrog kvaliteta.

Na samoj lokaciji koja je obuhvaćena predmetnim planom nijesu prisutni vodeni tokovi.

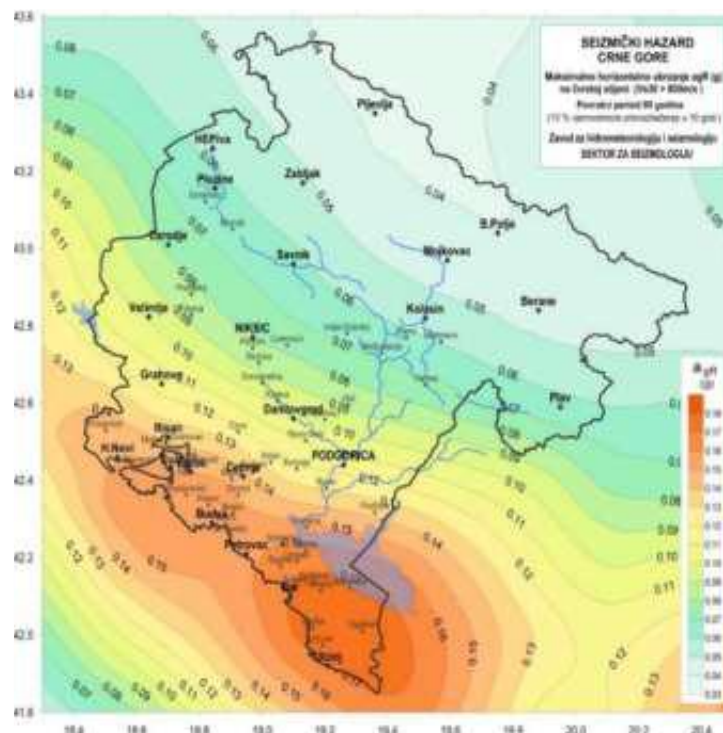
U neposrednoj blizini predmetne lokacije, od izvorišta Mareza do uliva u rijeku Moraču, prolazi betonski kanal, izgrađen 1947.godine, koji je primarno služio za navodnjavanje okolnog poljoprivrednog zemljišta.

Kanal Mareza, na udaljenosti ~ 2m, prolazi sa istočne strane, predmetne lokacije.

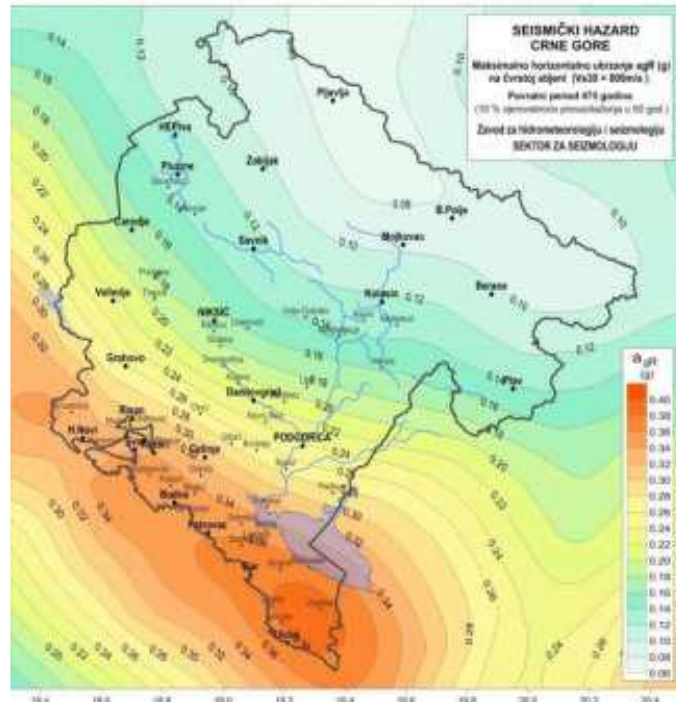
Seizmološke karakteristike

Institut za standardizaciju Crne Gore je 2015. godine usvojio eurokod 8, dio 1 - Projektovanje seizmički otpornih konstrukcija – Dio 1: Opšta pravila, seizmička dejstva i pravila za zgrade, sa nacionalnim aneksom na crnogorskom jeziku kao MEST EN 1998-1:2015 i MEST EN 1998- 1/NA:2015, a 2017. godine je usvojen eurokod 8, dio 3 – Projektovanje seizmički otpornih konstrukcija – Dio 3 Procjena stanja i ojačanje zgrada, sa nacionalnim aneksom na crnogorskom jeziku, kao MEST EN 1998-3:2017 i MEST EN 1998-3/NA: 2017.

Sastavni dio nacionalnog aneksa za eurokod 8, dio 1, je Karta seizmičkih zona i Spisak gradova i naselja sa pripadajućom seizmičkom zonom i referentnim maksimalnim horizontalnim ubrzanjem (agR) za povratni period vremena (T) od 95 i 475 godina (slike broj 6 i 7).

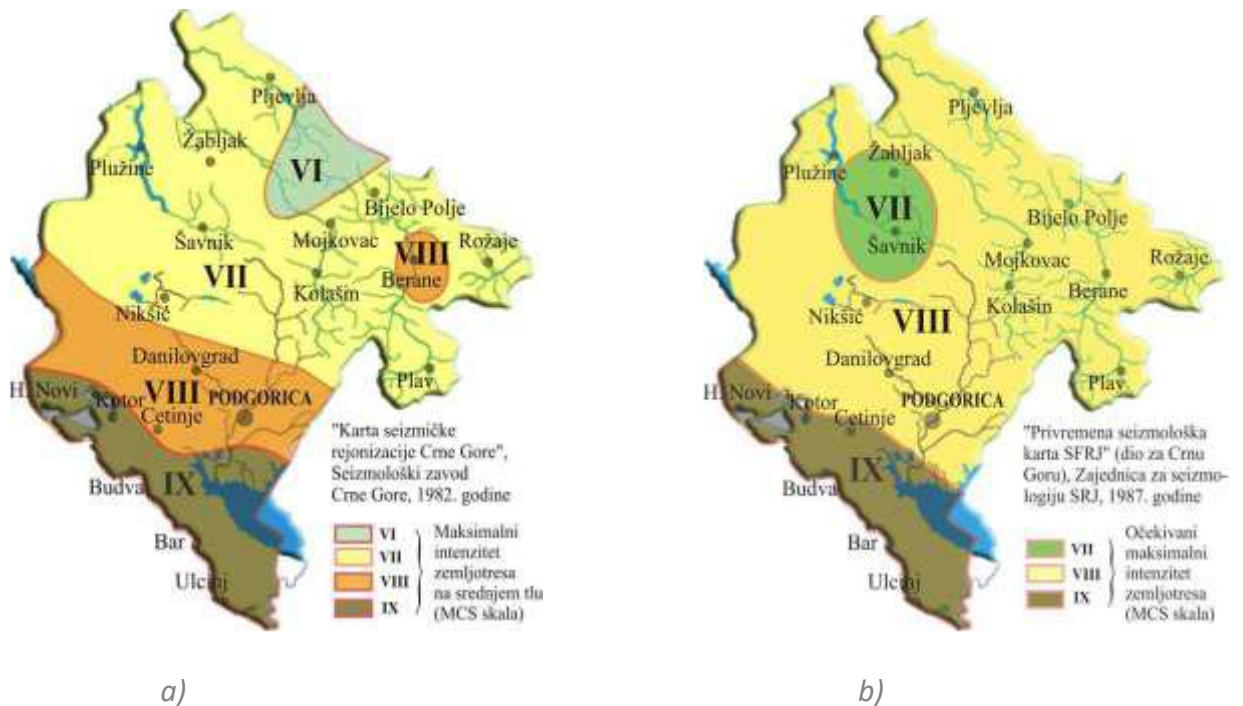

Slika 6: Izolinije referentnog horizontalnog ubrzanja tla (agR) u djelovima gravitacionog ubrzanja, za povratni period od 95 godina (vjerovatnoća prevazilaženja događaja 10% u 10 godina)

Slika 7: Izolinije referentnog horizontalnog ubrzanja tla (ag_R) u djelovima gravitacionog ubrzanja, za povratni period od 475 godina (vjerovatnoća prevazilaženja događaja 10% u 50 godina)

Prema karti seizmičke rejonizacije Crne Gore (slika broj 8a) i privremenoj seizmološkoj karti (slika broj 8b) predmetno područje se nalazi u zoni VIII stepena MCS.

Slika 8: a) Karta seizmičke rejonizacije teritorije Crne Gore, 1982;
b) Privremena seizmološka karta SFRJ (dio za Crnu Goru), 1987.

Na osnovu karte seizmičkih zona za povratni period od 475 godina (Slika 9), područje istraživanja nalazi se u III zoni.

Tabela 9: Karta seizmičkih zona za povratni period vremena od 475 godina

4) Podaci o izvoristu vodosnabdijevanja (udaljenost, kapacitet, ugroženost, zone sanitarne zaštite) i osnovnim hidrološkim karakteristikama

Vodosnabdijevanje

Grad Podgorica i njegova prigradska naselja snabdijevaju se vodom preko vodovodnog sistema sa više lokacija. Uže i šire područje lokacije snabdijeva se vodom sa izvorišta „Zagorič" i izvorišta „Mareza". Izvorište „Zagorič" se nalazi u istoimenom naselju, sastoji se od 4 bunara \varnothing 500-600 mm, dubine 50- 75 m. Dva bunara su kapaciteta od oko 100 1/s, a treći 75 1/s. Četvrti bunar je novijeg datuma (2008. godina) i kapaciteta od oko 100 1/s. Kota terena na mjestu izvorišta je 59,40 mm, a nivo vode u bunaru varira od 27,40 do 31,40 mm. Ukupno sa ovog izvorišta u vodovodni sistem Podgorice isporučuje se oko 400 1/s. Ovaj vodovodni sistem je u prstenu sa vodovodnim sistemom sa izvorišta „Mareza", koje je najznačajnije izvorište u vodovodnom sistemu Podgorice. Minimalna izdašnost izvorišta je oko 1,7 m³/s, a maksimalni instalisani kapacitet je 1.150 1/s. Područje na lijevoj obali Ribnice snabdijeva se sa izvorišta „Stari aerodrom" i „Konik". Izvorište „Stari aerodrom" se nalazi u istoimenom polju jugoistočno od centralnog gradskog jezgra. Ovo izvorište sastoji se od 5 bunara \varnothing 600-1000 mm, dubine 60- 80 m, koji su sukcesivno puštani u eksploataciju u periodu od 1999-2005. godine. Pojedinačna izdašnost ovih bunara je od 60-110 1/s. Sa ovog vodoizvorišta moguće je isporučiti oko 360- 400 1/s, tako da se u ljetnjem periodu godine voda crpi iz svih bunara, dok su zimi u eksploataciji 2-3 bunara. Bunar „Konik" nalazi se u istoimenom naselju u istočnom dijelu gradskog područja, neposredno uz osnovnu školu „Marko Miljanov" na oko 200 m od toka Ribnice. Do dubine od 18 m ispod površine terena izveden je kopani bunar, dubine više od 200 m. U nastavku do dubine od 40 m, izveden je bušeni bunar u koji je ugrađena filterska konstrukcija prečnika više od 325 mm. Kota površine terena je 54,23 mm, a najniži do sada registrovani nivo vode u bunaru je 29,50 m. Minimalna izdašnost bunara je oko 50 1/s. Izvorište "Milješ 2, nalazi se jugoistočno od gradskog područja u istoimenom naselju. Priprada vodovodnom sistemu Podgorica, jer je povezano sa njim azbest-cementnim cjevovodom prečnika više od 125 mm preko Čemovskog polja. Ovo izvorište se sastoji od tri bunara, kapaciteta 35 1/s, 20 1/s i 12 1/s iz kojih je ukupno moguće zahvatiti 65-70 1/s. Ovo izvorište je otvoreno u cilju poboljšavanja vodosnabdijevanja Tuzi, Malesije i Zete. Distribucija vode se obavlja preko mreže koju čine primarni cjevovodi prečnika 250, 300 i 400 mm koji dolaze iz pravaca pomenutih izvorišta. Osnovni nedostaci distribucionog sistema su neodgovarajući rezervoarski prostor i nepovoljni pritisci u mreži.

Geološki sastav igra značajnu ulogu u snabdijevanju Podgorice vodom, s obzirom da se sva voda dobija ili iz izdani koje leže ispod grada ili iz prirodnih izvora.

Uzdignuti teren Podgorice i njenog okruženja sastoji se od karbonatnih stijena gornje jure, dok se niži djelovi sastoje od kvartarnih sedimenata (konglomerati i šljunak), debljine od 20 do 40 metara. Taj šljunak formira izdani iz kojih se bunarima obezbjeđuje 40 % kapaciteta Vodovoda. Gornji sloj zemljišta je uglavnom pjeskovitog glinastog tipa, debljine do 2 metra.

U juraskom krečnjaku i dolomitu javljaju se brojne pukotine i kaverne kroz koje se probijaju nizovi kraških izvora sa kojih se zahvata voda u sjeveroistočnom dijelu grada, na Marezi koja predstavlja glavni izvor vode za Podgoricu.

Podgorički sistem vodosnabdijevanja se sastoji iz 3 glavna i 4 manja izvora.

Područje na kojem se nalazi predmetna lokacija snabdijeva se vodom sa izvorišta "Mareza", koje se nalazi sjeveroistočno na udaljenosti vazdušnom linijom cca 3,5 km.

Izvorište Mareza, koje je glavni izvor vodosnabdijevanja za Podgoricu, ugroženo je nizom faktora koji su uglavnom povezani sa ljudskim djelovanjem i nedostatkom adekvatne infrastrukture.

Glavne prijetnje uključuju:

-*Nedostatak kanalizacione mreže*: Najveći rizik predstavlja nedostatak sekundarne kanalizacione mreže u naseljima koja gravitiraju izvorištu (Tološi, Donja Gorica, Beri). Zbog toga se fekalne vode iz septičkih jama kroz porozno tlo direktno ulivaju u podzemne vode koje napajaju Marezu;

-*Intenzivna gradnja i urbanizacija*: Širenje naselja i betonizacija smanjuju površine koje upijaju atmosferske padavine, a povećavaju rizik od zagađenja.

-*Nelegalno odlaganje otpada*: Deponije u blizini izvorišta i vodoizvorske zone predstavljaju konstantnu opasnost, jer se štetne materije ispiru u podzemlje;

-*Poljoprivredne aktivnosti*: Korišćenje pesticida i đubriva na obradivim površinama iznad izvorišta doprinosi hemijskom zagađenju;

-*Nekontrolisana eksploatacija šljunka*: Iako se situacija donekle stabilizovala, ranija nekontrolisana eksploatacija uticala je na izdašnost izvorišta.

Što se tiče vodoizvorske "Mareza" prema Pravilniku o određivanju i održavanju zona i pojaseva sanitarne zaštite izvorišta i ograničenja na tim zonama ("Sl. list CG", br. 66/09, 13/24), razmatrana lokacija se nalazi van granice svih zona sanitarne zaštite vodoizvorske "Mareza".

Hidrološke karakteristike

Teritorija Podgorice spada među bogatija područja vodom u Crnoj Gori. Bogatstvo vodnim tijelima je glavna karakteristika grada Podgorica. Čine ih šest rijeka i brojne izdani.

Rijeke Morača i Ribnica koje predstavljaju glavne vodotoke od interesa za grad. Odlikuju se dubokim koritom kanjonskog tipa sa obalama visokim od 15m (Ribnica) do 18 m (Morača). Njihove vode karakteriše izražena erozivna aktivnost, što se manifestuje postojanjem niza potkapina različitih dimenzija. Ovaj fenomen doprinosi specifičnom izgledu i atraktivnosti riječnih korita, ali, istovremeno, nameće potrebu pažljivog tretmana podlokanih odsjeka, obzirom na latentno prisutnu opasnost urušavanja njihovih najisturenijih djelova. U oba vodotoka zabilježene su pojave zagađenja vode.

Ka Morači kao primarnom vodotoku gravitiraju pritoke: Mala rijeka, Ribnica, Cijevna, Mrtvica, Zeta I Sitnica.

U toku ljeta drastično opada proticaj kod svih rijeka, a u izrazito sušnim godinama većina tokova, pa čak i Morača, presušuje u donjem toku.

U bližoj okolini nema riječnih tokova.

Rijeka Sitnica je od predmetne lokacije, vazdušnom linijom, udaljena ~ 700 m u pravcu zapada/jugozapada.

Sitnica izvire u podnožju planine Garač (područje Bandića). U svom gornjem toku, od izvora pa sve do Mareze, rijeka nosi naziv Matica. Nakon što primi vode iz basena i izvorišta Mareze ispod Veljeg brda, rijeka dobija naziv Sitnica.

Ukupna dužina toka rijeke Sitnice iznosi oko 20 km. Predstavlja desnu pritoku rijeke Morače. Na potezu pored Donje Gorice funkcioniše kao tipična mirna, ravničarska rječica sa meandrima.

Neposredno uz predmetnu lokaciju pruža se betonski kanal Mareza.

Kanal Mareza u Podgorici je ključna hidrotehnička struktura dugačka oko 8,5 kilometara.

Kanal je od nacionalnog značaja i služi za odvodnjavanje i sprečavanje poplava, a njegova funkcionalnost direktno utiče na stabilno vodosnabdijevanje i kvalitet pitke vode.

Na osnovu analize geološko-hidroloških karakteristika utvrđen je nizak nivo podzemnih voda na prostoru Podgorice koji iznosi 16-20m ispod nivoa terena, što omogućava nesmetanu odvodnju i ne otežava uslove za izgradnju.

5) Prikaz klimatskih karakteristika sa odgovarajućim meteorološkim pokazateljima

Na klimu Podgorice utiče Jadransko more, dolinom rijeke Bojane, preko Skadarskog jezera. Pod uticajem okolnih planina, sredozemna klima se mijenja, tako da Podgorica ima izmijenjeno – sredozemnu klimu, koja se odlikuje toplim i vrućim ljetima i blagim i kišovitim zimama. Zahvaljujući termičkim uticajima Jadranskog mora, Podgorica ima visoke zimske temperature vazduha.

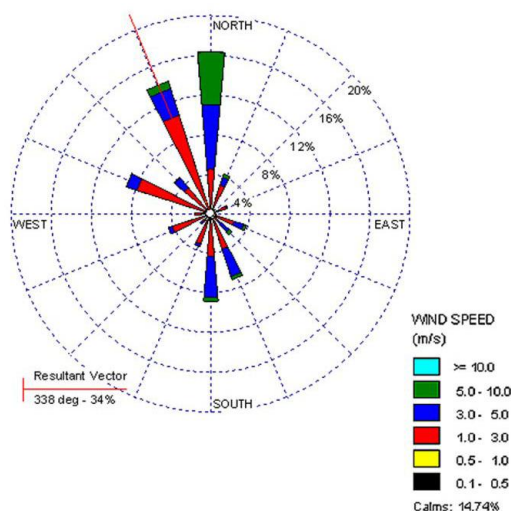
Srednja godišnja temperatura vazduha u Podgorici je 16,4°C, maksimalna 40,7°C, a minimalna je – 4,6°C.

Srednja godišnja količina padavina u Podgorici iznosi 1544mm, a relativna vlažnost vazduha 59,6%.

Prosječan broj kišnih dana je 118, sniježnih 3, a sa jakim vjetrom 58.

Ljeto u Podgorici je izrazito toplo i dugotrajno. Ljetnjih dana, u kojima temperatura vazduha dostiže ili prelazi granicu od 25°C, ima oko 135.

Podgorica je jedan od najtoplijih gradova u Evropi.

Slika 10 : Ruža vjetrova u Podgorici (Izvod iz PUP Glavnog grada Podgorica)

6) Podaci o relativnoj zastupljenosti, dostupnosti, kvalitetu i regenerativnom kapacitetu prirodnih resursa (uključujući tlo, zemljište, vodu i biodiverzitet) tog područja i njegovog podzemnog dijela

Tipovi i kvalitet zemljišta, geološki sastav terena, klima, reljef, erozivni uticaji, determinišu brojnost i strukturu biljnog i životinjskog svijeta.

Lokacija projekta nije u zoni koja zahvata močvarna i obalna područja, a nema ni ušća rijeka u njenoj blizini.

Lokacija se nalazi u ravničarskom dijelu aluvijalne ravnice. Teren je približno ravan, mehanički stabilan i visoko dostupan za izvođenje građevinskih i zemljanih radova bez potrebe za kompleksnim usjecima i potpornim strukturama.

Zemljište je primarno antropogeno izmijenjeno usljed blizine saobraćajne infrastrukture i urbanizacije. Površinski sloj na neizgrađenim djelovima parcela sadrži slojeve plodnog aluvijalnog tla, ali je u ekološkom smislu izložen uticaju urbanih sedimenata.

Regenerativni kapacitet tla je nizak je se formiranjem urbanističke parcele 137 i njeno privođenje namjeni (izgradnja objekta) trajno mijenja i zatvara prirodni profil tla.

Izgradnja objekata i asfaltiranje-betoniranje unutar UP 137 nepovratno onemogućavaju regeneraciju pedološkog sloja na tim površinama.

Voda u podzemnom dijelu je podložna vertikalnom procjeđivanju sa površine. Zbog visoke propusnosti tla, svako neadekvatno odlaganje otpadnih voda ili spiranje sa saobraćajnica može uticati na lokalni kvalitet vode.

Regenerativni kapacitet podzemnih voda je izuzetno visok, jer podzemni basen se neprekidno i brzo obnavlja infiltracijom obilnih atmosferskih padavina tokom zimskog perioda.

Zastupljenost i dostupnost resursa živog svijeta na predmetnoj parceli svedeni su na urbanu I ruderalnu vegetaciju (korovske vrste I nisko rastinje).

Kvalitet biodiverziteta je nizak, jer na ovoj parceli nema registrovanih zaštićenih staništa, starih autohtonih šumskih zajednica, niti ugroženih životinjskih vrsta.

Regenerativni kapacitet biodiverziteta je ograničen I umjeren, jer prirodna obnova flore moguća je samo na predviđenim zelenim površinama unutar UP 137, koje se moraju urediti u skladu sa procentom ozelenjavanja parcela propisanim DUP-om.

7) Prikaz apsorpcionog kapaciteta prirodne sredine, uz obraćanje posebne pažnje na: močvarna područja, obalna područja, ušća rijeka, površinske vode, poljoprivredna zemljišta, priobalne zone i morska sredina, planinske i šumske oblasti, zaštićena područja, područja obuhvaćena mrežom Natura 2000, područja na kojima ranije nisu bili zadovoljeni standardi kvaliteta životne sredine ili za koje se smatra da nijesu zadovoljeni, a relevantni su za projekat, gusto naseljene oblasti, predjeli i područja od istorijske, kulturne ili arheološke važnosti

Kapacitet životne sredine predstavlja sposobnost ekosistema da primi određenu količinu zagađujućih materija i da ih preradi ili trajno odloži bez nastanka nepovratnih šteta.

Podgorica i njena okolina imaju relativno velike apsorpcione kapacitete zahvaljujući prirodnim resursima, razvijenoj infrastrukturi i posebno neprekidnom vegetacionom periodu. Raznovrsni reljef, geološka i pedološka građa, kao i specifične mikroklimatske prilike omogućavaju razvoj bogate i raznolike biljne vegetacije.

Flora urbanog područja Podgorice broji preko 1200 taksona, što predstavlja više od trećine vaskularne flore Crne Gore. Najzastupljenije su porodice Poaceae, Asteraceae i Fabaceae, karakteristične za mediteranski i submediteranski pojas.

Predmetna lokacija se nalazi u kontinentalnom dijelu Podgorice i na samim parcelama nema površinskih vodotoka ni močvarnih staništa. Prva značajna površinska hidrološka mreža u širem okruženju je korito rijeke Sitnice.

Lokacija posjeduje stabilan apsorpcioni kapacitet pod uslovom potpunog sprječavanja direktnog ili indirektnog dospijevanja otpadnih materija u tlo. S obzirom na nagib terena i hidrogeološka svojstva, apsorpcioni kapacitet priobalnih zona Sitnice i kanal Mareza neće biti ugroženi jer projekat predviđa kontrolisano odvođenje atmosferskih i fekalnih voda, čime se eliminiše rizik od spiralnih zagađenja.

Ušća rijeka, močvarna i obalna područja identifikovani su kao nerelevantni za predmetnu lokaciju.

Za predmetnu lokaciju Nosilac projekta je dobio urbanističko-tehničke uslove za realizaciju predmetnog projekta, jer je poljoprivredno zemljište prenamijenjeno u građevinsko. Realizacijom projekta apsorpcioni kapacitet se značajno umanjuje, jer dolazi do trajne degradacije i gubitka dijela zemljišnog pokrivača na parceli (izgradnja objekta i betoniranje-asfaltiranje).

Lokacija je geografski pozicionirana u unutrašnjosti Crne Gore i nema dodirnih tačaka niti uticaja na morsku sredinu i priobalni ekosistem Jadranskog mora.

Na lokaciji nema šumskih kompleksa niti planinskih ekosistema koji bi mogli pretrpjeti fragmentaciju staništa ili degradaciju biodiverziteta.

Predmetne katastarske parcele se ne nalaze unutar granica nacionalnih parkova, parkova prirode, niti na listi potencijalnih Natura 2000 staništa u Crnoj Gori.

S obzirom na to da je lokacija prostorno izolovana od najbližih zaštićenih područja (kao što je Park prirode „Rijeka Zeta“ koji se nalazi uzvodno), projektne aktivnosti nemaju potencijal da ugroze ekološku koheziju i kapacitet zaštićenih mreža staništa.

Područje Podgorice, uključujući širi pojas Gornje i Donje Gorice, tokom zimskih mjeseci povremeno bilježi prekoračenja graničnih vrijednosti suspendovanih čestica (PM10 i PM 2.5), primarno uslijed rada individualnih ložišta i intenzivnog saobraćaja.

Apsorpcioni kapacitet vazduha na ovoj lokaciji je periodično (sezonski) opterećen. Zbog toga tokom faze izgradnje je obavezno kvašenje gradilišta i zemljanih radova, pokrivanje transportnih vozila ceradama, čišćenje točkova kamiona prije izlaska na javne saobraćajnice, kako projekat ne bi dodatno narušio kvalitet vazduha.

Lokacija se nalazi u zahvatu DUP-a „Gornja Gorica“, u zoni sa malom gustom individualno stambenih i poslovnih objekata koji predstavljaju stalni antropogeni pritisak.

Prostor ima ograničen apsorpcioni kapacitet za prihvatanje dodatne buke i aerozagađenja. Iz tog razloga, tehnološko rješenje objekta projektovano je tako da emisija buke u fazi eksploatacije ne prelazi granične vrijednosti za zonu mješovite namjene (dan 55 dB, noć 45 dB). Svi radovi u fazi izgradnje obavljaju se isključivo u dnevnim terminima (od 07.00 do 17.00 h) kako bi se zaštitio mir i kvalitet života lokalnog stanovništva.

Na predmetnoj lokaciji nema registrovanih kulturnih dobara pod zakonskom zaštitom, niti vidljivih arheoloških ostataka.

Apsorpcioni prostorni kapacitet u pogledu kulturnog pejzaža je stabilan. Kao preventivna mjera za očuvanje potencijalnih podzemnih arheoloških slojeva, u slučaju pronalazjenja predmeta ili struktura od istorijskog značaja tokom iskopa temelja, investitor je dužan da odmah obustavi radove i obavijesti Upravu za zaštitu kulturnih dobara u skladu sa Zakonom o zaštiti kulturnih dobara.

8) Opis flore i faune, zaštićenih prirodnih dobara, rijetkih i ugroženih divljih biljnih i životinjskih vrsta i njihovih staništa

Flora

Predmetna lokacija nalazi se u okviru urbanog područja Podgorice, u zoni nekadašnjih hrastovo-grabovih šuma, odnosno vegetacijskog pojasa bjelograbića (*Carpinion orientalis*) koji pripada redu Quercetalia pubescentis. Prirodnu vegetaciju ovog prostora nekada su dominantno činile zajednice makedonskog hrasta (*Quercus trojana*), zajedno sa vrstama kao što su bjelograbić (*Carpinus orientalis*), crni jasen (*Fraxinus ornus*), koščela (*Celtis australis*), hrast medunac (*Quercus pubescens*) i smrdljika (*Pistacia terebinthus*). U sloju žbunaste vegetacije bile su zastupljene vrste poput zelenike (*Phyllirea media*), drače (*Paliurus spina-christi*), divljeg šipka (*Punica granatum*), kostrike (*Ruscus aculeatus*) i šparoge (*Asparagus acutifolius*).

Dugotrajan uticaj urbanizacije i intenzivne antropogene aktivnosti doveo je do značajnih izmjena prirodne vegetacije, pa su danas na velikom dijelu područja prisutni degradirani vegetacijski oblici,

ruderalna flora i zajednice suvih travnjaka i kamenjara. U takvim staništima najčešće se javljaju vrste kao što su žalfija (*Salvia officinalis*), vrijesak (*Satureja montana*), kao i različite vrste trava iz rodova Stipa i Bromus.

Prema raspoloživim podacima, urbano područje Podgorice karakteriše izražen diverzitet biljnog svijeta, sa velikim brojem registrovanih vaskularnih biljnih vrsta svrstanih u brojne rodove i familije. Ovako bogata flora rezultat je specifične heterogenosti urbanog prostora, odnosno prisustva različitih tipova staništa i mikroklimatskih uslova koji omogućavaju rast i opstanak biljaka različitih ekoloških zahtjeva i strategija prilagođavanja (Stešević i sar., 2014).

Predmetna lokacija nalazi se u zahvatu planskog dokumenta DUP „Gornja Gorica“, na području naselja Donja Gorica u Podgorici. Prostor je neizgrađen i trenutno ga čini ravna, prirodno travnata površina sa karakteristikama livadskog zemljišta, bez prisustva značajnije vegetacije ili pejzažno uređenih sadržaja. Na parceli nijesu evidentirani postojeći objekti niti infrastruktura koja bi ograničavala realizaciju planiranog zahvata. Teren predmetne lokacije je blago nivelisan, sa neznatnim padom prema južnom i jugozapadnom dijelu, što omogućava povoljne uslove za planiranje i izgradnju stambenog objekta. Lokacija ima obezbijeđen pristup saobraćajnici koja se nalazi uz južnu granicu parcele, čime je omogućena dobra povezanost sa okolnom urbanom mrežom.

Na predmetnoj lokaciji, koju trenutno čini travnata i neizgrađena površina, prisutne su uglavnom zeljaste vrste karakteristične za ruderalna i antropogeno izmijenjena staništa. Vegetacioni pokrivač je oskudan i dominantno ga čine korovske i druge široko rasprostranjene vrste kao što su: *Daucus carota*, *Cynodon dactylon*, *Cichorium intybus*, *Hordeum murinum*, *Andropogon ischaemum*, *Echium italicum*, *Althaea officinalis*, *Sanguisorba officinalis*, *Fumaria officinalis*, *Capsella bursa-pastoris* i *Convolvulus arvensis*.

U neposrednom okruženju predmetne lokacije dominantne zelene površine predstavljaju uređene bašte i dvorišta individualnih stambenih objekata, u kojima su najčešće zastupljene različite voćne vrste poput smokve, nara, limuna, mandarine, masline, kivija, vinove loze, višnje i trešnje. Od ukrasne vegetacije prisutne su žive ograde vrste: *Pittosporum tobira*, lovor (*Laurus nobilis*) i druge hortikulture vrste karakteristične za urbano područje Podgorice. Duž pristupnog puta je prisutan oskudni fond zeljastih biljaka koje su dio tzv. ruderalne flore koja je svedena na korovske i druge česte zeljaste biljke.

Fauna

Područje urbanog i prigradskog dijela Podgorice nije u potpunosti istraženo sa aspekta faunističkih karakteristika, posebno kada je riječ o užem području naselja Gornja Gorica i neposrednoj okolini predmetne lokacije. Zbog toga se podaci o zastupljenosti životinjskih vrsta uglavnom zasnivaju na dostupnim stručnim podacima i evidencijama za šire područje Glavnog grada.

Faunu šireg područja Podgorice čine vrste karakteristične za urbana, prigradska i djelimično ruralna staništa. Od sisara najčešće su prisutni sitni glodari, ježevi i pojedine vrste slijepih miševa (Chiroptera), koje su zakonom zaštićene na teritoriji Crne Gore.

Na području Podgorice registrovan je značajan broj vrsta ptica, među kojima dominiraju vrste prilagođene urbanim i otvorenim staništima. Ptice koje su registrovane u urbanom dijelu Podgorice odnosno na teritoriji cijele opštine, zakonom su zaštićene: *Accipiter nisus*, *Acrocephalus scirpaceus*, *Anthus campestris*, *Apus pallidus*, *Ardea cinerea*, *Athene noctua*, *Bubo bubo*, *Buteo buteo*, *Carduelis carduelis*, *Ciconia ciconia*, *Coccothraustes coccothraustes*, *Corvus monedula*, *Coturnix coturnix*, *Delichon urbica*, *Emberiza cirius*, *Erithacus rubecula*, *Falco tinnunculus*, *Ficedula hypoleuca*, *Fringilla coelebs*, *Galerida cristata*, *Grus grus*, *Hirundo rustica*, *Jynx torquilla*, *Lanius collurio*, *Lanius senator*, *Larus michahellis*, *Larus ridibundus*, *Luscinia megarhynchos*, *Melanocorypha calandra*, *Merops apiaster*, *Miliaria calandra*, *Motacilla alba*, *Oenanthe oenanthe*, *Otus scops*, *Parus caeruleus*, *Parus major*, *Passer domesticus*, *Phalacrocorax carbo*, *Phoenicurus ochruros*, *Picus viridis*, *Sturnus vulgaris*, *Sylvia atricapilla*,

Sylvia cantillans, Troglodytes troglodytes, Turdus merula, Upupa epops, dok vrste: *Columba livia, Corvus corone cornix, Cuculus canorus, Garrulus glandarius, Pica pica, Streptopelia decaocto, Streptopelia turtur*, štiti Zakon o lovstvu.

U neposrednom i širem okruženju predmetne lokacije moguće je prisustvo vrabca (*Passer domesticus*), svrake (*Pica pica*), kosa (*Turdus merula*), velike sjenice (*Parus major*), crvendaća (*Erithacus rubecula*), seoska lasta (*Hirundo rustica*), gradska lasta (*Delichon urbicum*), crnoglava grmuša (*Sylvia atricapilla*), ćuk (*Otus scops*) mali slavuj (*Luscinia megarhynchos*) kao i drugih vrsta ptica koje koriste travnate površine, voćnjake i obradivo zemljište za ishranu i privremeni boravak.

Na širem području Podgorice od vodozemaca i gmizavaca registrovane su vrste kao što su: *Bufotes viridis, Bufo bufo, Podarcis muralis, Lacerta viridis, Podarcis melisellensis, Anguis fragilis complex, Pseudopus apodus, Hierophis gemonensis, Zamenis situla, Platyceps najadum, Elaphe quatuorelineata i Testudo hermanni*. Pojedine vrste imaju poseban značaj sa aspekta zaštite biodiverziteta. Vrste *Podarcis melisellensis* i *Hierophis gemonensis* predstavljaju endeme Balkanskog poluostrva, dok se *Testudo hermanni* nalazi na CITES listi i u Aneksu II Direktive o staništima. U okviru iste direktive evidentirana je i vrsta *Elaphe quatuorelineata*.

Od predstavnika herpetofaune moguće je povremeno prisustvo uobičajenih vrsta gmizavaca i vodozemaca karakterističnih za ovo područje, poput zidnog guštera (*Podarcis muralis*), zelembaća (*Lacerta viridis*), sljepića (*Anguis fragilis*) i neotrovnih zmija iz porodice *Colubridae*. Na širem području Podgorice registrovane su i pojedine zaštićene i endemske vrste Balkanskog poluostrva, ali njihovo prisustvo na samoj predmetnoj lokaciji nije evidentirano.

Najbrojniju grupu životinja čine beskičmenjaci, prvenstveno različite vrste insekata iz redova Coleoptera, Diptera, Lepidoptera i Heteroptera, koje su uobičajene za travnata i ruderalna staništa. Na širem području grada registrovane su i pojedine nacionalno i međunarodno značajne vrste insekata i puževa, naročito na prirodnijim i manje urbanizovanim lokalitetima.

Predmetna lokacija predstavlja otvorenu travnatu površinu u okviru djelimično urbanizovanog prostora, sa izraženim antropogenim uticajem i prisustvom saobraćajne infrastrukture u neposrednoj blizini. U takvim uslovima ne formiraju se stabilna i trajna staništa pogodna za veći broj životinjskih vrsta, već je prisutno samo povremeno javljanje pojedinih predstavnika urbane i prigradske faune. Lokacija je u neposrednoj blizini betonskog kanala Mareza koji nema karakter stalnog vodotoka. Kao takva, ne predstavlja značajno niti stabilno stanište za razvoj i dugoročni opstanak životinjskih populacija. Iako je prostor trenutno u prirodnom stanju, usljed antropogenog uticaja i karakteristika okruženja ne postoje uslovi za formiranje trajnih faunističkih zajednica. Zbog blizine urbanog i saobraćajnog okruženja, kao i povremenog uznemiravanja usljed ljudskih aktivnosti, na predmetnoj lokaciji se može očekivati samo sporadično prisustvo vrsta prilagođenih ovakvim uslovima. To se prije svega odnosi na ptice poput vrapca (*Passer domesticus*), kosa (*Turdus merula*) i svrake (*Pica pica*), zatim na gmizavce kao što je zidni gušter (*Podarcis muralis*), kao i na različite grupe beskičmenjaka, dominantno insekata.

Navedene vrste karakteriše visoka ekološka prilagodljivost i široka rasprostranjenost u urbanim i prigradskim sredinama. Pojedine od njih, poput vrabca i zidnog guštera, imaju status zaštićenih vrsta, ali su istovremeno stabilne i česte u ovom području, bez ugrožavanja njihovih populacija na lokalnom nivou.

S obzirom na to da predmetna lokacija ne predstavlja prirodno stanište niti prostor od značaja za reprodukciju i stalni boravak faune, realizacija planiranog projekta neće imati značajan negativan uticaj na lokalne populacije životinjskih vrsta. Tokom izvođenja radova može doći do privremenog izmještanja pojedinih jedinki ka mirnijim okolnim prostorima usljed buke i prisustva mehanizacije, bez dugoročnih posljedica po njihov opstanak.

Na osnovu dostupnih podataka i terenskog sagledavanja, na predmetnoj lokaciji nijesu registrovane endemične, rijetke, ugrožene niti posebno zaštićene vrste životinja u skladu sa važećim propisima Crne Gore.

Biodiverzitet

Područje predmetne lokacije karakteriše prisustvo brojnih biljnih vrsta koje najvećim dijelom pripadaju mediteranskom i submediteranskom flornom elementu. Raznovrsnost vaskularne flore uslovljena je heterogenošću staništa, povoljnim klimatskim uslovima i prisustvom različitih prirodnih i antropogeno izmijenjenih površina koje omogućavaju razvoj biljaka različitih ekoloških zahtjeva. Sa aspekta ekoloških i fitogeografskih karakteristika, urbano područje Podgorice predstavlja floristički značajno područje sa velikim brojem registrovanih taksona vaskularne flore, među kojima dominiraju predstavnici porodica *Poaceae* (trave), *Asteraceae* (glavočike) i *Fabaceae* (leptirnjače).

Predmetno područje može se smatrati floristički bogatim, imajući u vidu da pripada rubnom, djelimično ruralnom dijelu Podgorice u kojem su dominantno zastupljene travnate površine, voćnjaci, bašte i obradivo zemljište. Prisustvo otvorenih zelenih površina i manji stepen urbanizacije u odnosu na centralne gradske zone omogućavaju očuvanje većeg broja biljnih vrsta karakterističnih za ovo podneblje.

U široj okolini lokacije prisutna su prirodna i poluprirodna staništa, kao i uređene zelene površine u okviru individualnih stambenih parcela. Sama predmetna lokacija predstavlja neizgrađenu travnatu površinu sa oskudnijim vegetacionim pokrivačem koji čine pretežno ruderalne i zeljaste vrste karakteristične za urbana i antropogeno izmijenjena staništa. Na lokaciji nijesu evidentirane vrijedne prirodne biljne zajednice niti značajniji dendrološki fond.

9) Pregled osnovnih karakteristika predjela

“Predio je određeno područje, viđeno ljudskim okom, čije su karakteristike rezultat međusobnog djelovanja prirodnih i/ili ljudskih faktora.”(Evropska Konvencija o planiranju predjela).

Pregled osnovnih pejzažnih karakteristika predstavlja polazni pokazatelj ekološke vrijednosti prostora i stepena harmonije između prirodnih i antropogenih elemenata. Opšti prikaz pejzažnih jedinica Crne Gore zasniva se prije svega na prirodnim obilježjima, ali uključuje i uticaj čovjeka u slučajevima kada antropogeni faktori oblikuju prepoznatljivu pejzažnu strukturu.

Područje Glavnog grada Podgorice predstavlja najveću urbanizovanu aglomeraciju u Crnoj Gori. Smješteno je u Zetsko-bjelopavličkoj ravnici koju ispresijecaju doline rijeka Zete, Morače, Cijevne, Ribnice i Sitnice. Obodna brda pretežno su pokrivena niskim, degradiranim kserotermnim hrastovim šumama (*Quercus* spp.) i šikarama orijentalnog graba (*Carpinus orientalis*), sa primjesama pojedinih zimzelenih vrsta. Poseban pejzažni i ekološki značaj imaju preostale sastojine makedonskog hrasta (*Quercus trojana*), imajući u vidu njegovo ograničeno rasprostranjenje i rijetkost.

Pejzažnu sliku Glavnog grada dodatno upotpunjuju zaštitne šume alepskog bora i čempresa, kao i njihove kulture podignute na okolnim brdima, koje doprinose stabilnosti terena i vizuelnom karakteru prostora. U širem smislu, predmetno područje karakteriše kultivisani pejzaž sa dominantno ruralnim elementima. Ovakav pejzaž odlikuje se jednostavnom strukturom i relativno niskom estetskom vrijednošću. Predmetna lokacija pripada urbanom pejzažu koji se, usljed kontinuiranog razvoja grada, progresivno širi na račun prirodnih i poluprirodnih površina. Prostor je značajno ranije degradiran i transformisan izgradnjom stambenih i poslovnih objekata, prateće infrastrukture i drugih sadržaja, što je rezultiralo gubitkom prirodnog ambijenta i homogenizacijom pejzaža.

Pejzažnom regionalizacijom Crne Gore izdvojena je 21 osnovna jedinica pejzaža. Ovom klasifikacijom Podgorica pripada osnovnim pejzažnim jedinicama: Područje Skadarskog jezera; Zetsko-Bjelopavlička ravnica; Kanjonske doline u slivu Morače; Kanjon Cijevne.

Veliki broj pejzažnih jedinica na uslovno rečeno malom području ukazuje na raznovrsnost pejzažnih karakteristika Podgorice.

Osnovni kriterijumi za izdvajanje tipova predjela određenog područja zasnovani su na strukturnoj raznolikosti, izuzetnosti i harmoniji predeonih elemenata koji čine predio i njegovu sliku.

Klasifikacija predjela Podgorice zasnovana se na analizi klime, geologije, geomorfologije, vegetacije, faune kao i analizi antropogenog uticaja kao jednog od ključnih faktora oblikovanja predjela.

Tipovi li područja karaktera predjela Glavnog grada Podgorica:

- 1-Akvatorijum jezera sa močvarnim područjem;
- 2-Ravnicarski predio sa istočnim brdima;
- 3-Kanjon rijeke-vodonepropusni i vodopropusni dio sliva;
- 4-Kanjon i korito rijeke sa aluvijalnim sedimentima;
- 5- Istočna i zapadna brda ekonomskih šuma i pašnjaka;
- 6- Visokoplaninski predio.

Predmetna lokacija pripada Ravničarskom predjelu sa istočnim brdima.

10) Pregled zaštićenih objekata i dobara kulturno-istorijske baštine

Na području Podgorice nalazi se određeni broj zaštićenih objekata i dobara iz kulturno-istorijske baštine, koja su prema važećoj zakonskoj regulativi, Zakonu o zaštiti kulturnih dobara razvrstana u tri kategorije zaštite: spomenici od međunarodnog značaja, spomenici od nacionalnog značaja i spomenici od lokalnog značaja.

Od spomenika **međunarodnog značaja** na području Podgorice nalazi se arheološki lokalitet Duklja, odnosno ostaci antičke Dokleje, datirani u prvu deceniju I vijeka nove ere.

Spomenici **nacionalnog značaja** uključuju arheološki lokalitet Doljani-Zlatica, crkvu sv. Đorđa pod Goricom i Manastir Dajbabe.

Spomenici **lokalnog značaja** su tvrđava Ribnica, Stari most na ušću Ribnice, Osmanagića džamija u Staroj varoši, crkva sv. Gospe na Čepurcima, tamnica Jusovača u Staroj varoši, Starodoganjska džamija u Staroj varoši i zgrada Republičkog zavoda za zaštitu prirode.

U užem okruženju predmetne lokacije **nijesu evidentirani zaštićeni objekti ili dobra iz kulturno-istorijske baštine**.

11) Podaci o naseljenosti, koncentraciji stanovništva i demografskim karakteristikama u odnosu na planirani projekat

Stanovništvo, odnosno njegov broj i struktura, predstavlja najznačajniji faktor društvenog razvoja na svim nivoima.

Podgorica je glavni i najveći grad Crne Gore. Gradsko područje pokriva površinu od 108 km².

Podgorica je grad čiji se broj stanovnika kontinuirano povećava.

Uže i šire okruženje predmetne lokacije ne pripada gusto naseljenom području (slika 2 i slika 3). Neposredno okruženje predmetne parcele čine individualno stambeni objekti.

12) Podaci o postojećim privrednim i stambenim objektima, kao i o objektima infrastrukture

Predmetni objekat se nalazi u okruženju, uglavnom, individualno stambenih objekata.

Neposredno sa zapadne strane, predmetne lokacije, nalazi se individualno stambeni objekat (ovaj objekat se nalazi uz predmetnu lokaciju).

Jugozapadno od predmetne lokacije, na udaljenosti cca 155 m vazdušne linije, nalazi se poslovni objekat privrednog društva VD COMMERCE d.o.o. Podgorica, u kojem se prodaje promo materijal.

Neposredno sa južne strane, predmetne lokacije, pruža se Berska ulica.

Lokaciju karakteriše prisustvo putne, vodovodne i elektro mreže.

Predmetno područje se snabdijeva vodom iz javne gradske vodovodne mreže.

U blizini predmetne lokacije nema javne gradske kanalizacione mreže.

Predmetno područje se snabdijeva električnom energijom iz javne električne mreže.

III OPIS PROJEKTA

U ovom dijelu veliki dio podataka je preuzet iz Glavnog projekta za predmetni objekat koji je uradio "STUDIO MLV" d.o.o. Podgorica (2025.-2026. god.).

1) Opis fizičkih karakteristika cijelog projekta, i gdje je potrebno, neophodne radove uklanjanja i uslove korišćenja zemljišta u fazi izvođenja i fazi funkcionisanja projekta, uključujući: prateću infrastrukturu, organizaciju proizvodnje, organizaciju transporta, broj i strukturu zaposlenih

Predviđen je objekat sledećih osnovnih karakteristika:

- Namjena: Poslovni objekat-magacin sa tehničkim pregledom i servisom vozila;
- Spratnost: Po+P+1 (podrum, prizemlje, 1 sprat);
- Objekat za tehnički pregled motornih vozila, spratnosti P+1 (prizemlje, 1 sprat)-I FAZA;
- Objekat za servisiranje motornih vozila, spratnosti P (prizemlje)- I FAZA;
- Objekat za skladištenje (mlijeka i mliječnih proizvoda u plastičnoj i tetrapak ambalaži) i podzemno parkiranje motornih vozila, spratnosti Po+P – II FAZA,
- Površina objekata neto 571,36 m²(faza I)+1635,26 m²(faza II)= 2 206,62 m²;
- Površina objekata bruto bez podruma (BRGP) 1 449,27 m² (dozvoljeno 3052,80 m²);
- Površina objekata bruto sa podrumom 595,99 m²(faza I)+ 1706,56 m²(faza II)=2 302,55 m²;
- Procenat zelenila 22,9% (min 20%);
- Parking mjesta 35pm (potrebno 32pm- na 1000m²/22pm);
- Površina dijela UP 137 je 3 816 m².

Ukupan bilans površina:

Ukupno neto površina objekta 2206,62 m²;

Ukupna bruto površina objekta 2302,55 m².

U fazi izvođenja projekta koristiće se ukupna površina predviđene parcele.

U fazi funkcionisanja objekta pored zemljišta koje će biti zauzeto objektom jedan dio će biti iskorišćen za infrastrukturu (pristupna saobraćajnica, trotoari, parking mjesta i dr.), a ostatak zemljišta biće iskorišćeno za slobodnu zelenu površinu.

Od prateće infrastrukture predviđene su:

- hidrotehnička infrastruktura,
- termotehnički uređaji I sistemi,
- automatski stabilni sistem za gašenje požara,
- elektro-energetske instalacije,
- elektronska komunikaciona infrastruktura i povezana oprema.

Transport robe od mjesta nabavke do predmetnog skladišta vrši se kamionima. Unutrašnji transport je predviđen viljuškarom i ručnim paletarom.

Funkcionisanjem projekta planira se zaposlenje cca 20 osoba (rukovaoc viljuškara, magacioner, automehaničari, administrativni radnici i dr.).

Slika 11: 3D prikaz objekta

2) Opis prethodnih/pripremnih radova za izvođenje projekta (površina potrebnog zemljišta; tehnologija građenja; organizacija unutrašnjeg transporta; primjena mehanizacije, opreme i sredstava; dinamika realizacije pojedinih faza; korišćenje vode, energije, sirovina; stvaranje otpada; emisije opasnih, štetnih, otrovnih ili neprijatnih mirisa u vazduh; povećanje buke, vibracija)

Formiranje gradilišta, tehnologija građenja i dinamika izvođenja radova

Površina predmetne parcele je 3816 m².

Za vrijeme izgradnje biće obuhvaćena ukupna površina projekta.

Cijela površina predmetne parcele biće u funkciji predmetnog objekta, odnosno projekta.

Za izvođenje projekta potrebno je ograditi gradilište u granicama lokacije, odnosno čitavu površinu zemljišta koju zauzima lokacija projekta.

Prije početka radova, izvođač radova će pripremiti gradilište, shodno zakonskim propisima i garantovaće pristup gradilištu isključivo radnicima angažovanim na izvođenju radova, radnicima koji vrše nadzor, radnicima koji vrše inspeksijski nadzor i predstavnicima Investitora-Nosioca projekta. Ukoliko se desi da je neophodno prisustvo drugih lica, to se može izvesti uz saglasnost rukovodioca gradilišta.

U toku postavljanja gradilišta neophodno je obezbijediti privremene objekte, kao i svu neophodnu infrastrukturu za potrebe izvođenja radova.

Šemom organizacije gradilišta bliže se definišu i prostorne pretpostavke za obavljanje pripremnih radova.

Izvođač radova organizovaće postavljanje gradilišta tako da njegovi privremeni objekti, postrojenja, oprema itd. ne utiču na treću stranu.

Nakon završetka posla, izvođač radova je dužan ukloniti sve privremene objekte koji su bili postavljeni za izgradnju i čitav teren mora biti vraćen u prvobitno stanje, odnosno u stanje kakvo je planirano.

Sve građevinske mašine i sredstva za rad potrebno je postaviti na bezbjedno-odgovarajuće mjesto s obzirom na vrstu posla koji se obavlja na gradilištu. Za sva korišćena sredstva rada potrebno je pribaviti odgovarajuću dokumentaciju o primjeni mjera i propisa iz zaštite i zdravlja na radu od ovlaštene institucije.

Rukovanje i održavanje sredstava za rad može se povjeriti samo licu koje je stručno osposobljeno za takav rad i ispunjava određene uslove u smislu stručne, zdravstvene i druge podobnosti o čemu se mora voditi evidencija.

Sve građevinske mašine i prevozna sredstva moraju biti opremljena PP aparatima.

Na gradilištu će se dopremati građevinski materijal u skladu sa programom njegove isporuke, u tačno određenim rokovima i količinama.

Dopremu građevinskog materijala treba obavljati tako da se time dodatno ne zagađuje životna sredina, odnosno, da su zagađenja minimalna.

Za istovar građevinskog materijala biće obezbijedena odgovarajuća mjesta na gradilištu.

Tehnologija građenja se predviđa na standardni način.

U toku izvođenja projekta, koristiće se određena mehanizacija i radna snaga.

Za izvođenje radova planira se sljedeća mehanizacija:

- Bager x1;
- Utovarivač x1
- Valjak x1
- Kamion x1;
- Mikser za beton x1.

Planiran vremenski period za izvođenje projekta (I i II faza) je cca 18 mjeseci.

Dinamika realizacije izvođenja projekta po pojedinim fazama biće u skladu sa operativnim planom odabranog izvođača, uz saglasnost Nosioca projekta.

Orijentacioni broj zaposlenih pri izvođenju radova je 15.

Potrebno je gradilište obezbijediti sa svim infrastrukturnim priključcima (voda, struja, saobraćaj i dr.), uz odgovarajuće saglasnosti.

U toku izvođenja projekta na lokaciji će se koristiti voda za potrebe zaposlenih. Ova voda će se koristiti iz javne gardske vodovodne mreže.

Za betonske radove koristiće se šljunak i pijesak koji će se kao pripremljeni beton dovoziti na lokaciju pomoću miksera.

Iskopani materijal biće iskorišćen za dovođenje terena na nivo ravnog, a višak materijala i građevinskog šuta se odlaže privremeno na jednom dijelu lokacije.

Građevinski otpad je neophodno predati ovlaštenom privrednom društvu/preduzetniku

Nakon završetka posla, izvođač radova je dužan ukloniti sve privremene objekte (kao što su građevinski kontejner za radnike, za šefa gradilišta, pokretni toaleti i tome slično), koji su bili postavljeni za izradu projekta.

Izvođač radova je u obavezi da prije početka radova pribavi Plan mjera zaštite I zdravlja na radu, shodno Zakonu o zaštiti I zdravlju na radu.

Svi pripremni radovi imaju privremeni karakter.

Stvaranje otpada

U fazi izgradnje objekta stvara se građevinski otpad.

Građevinski otpad (zemlja iz iskopa, otpadni građevinski material i sl.) se može privremeno skladištiti na predmetnoj lokaciji, nakon čega izvođač radova je dužan isti odvesti na zato predviđenu lokaciju, prema Lokalnom planu upravljanja građevinskim otpadom.

Upravljanje građevinskim otpadom

Polazeći od potrebe predostrožnosti, odnosno preventivnog djelovanja i preduzimanja mjera za sprečavanje negativnih uticaja na životnu sredinu i zdravlje ljudi, prije i tokom izvođenja radova, neophodno je preduzeti odgovarajuće mjere upravljanja građevinskim otpadom na gradilištu.

Jedan od osnovnih principa zaštite životne sredine je „zagađivač plaća“. To znači da Investitor (Nosilac projekta) i izvođač radova, kao proizvođači otpada na gradilištu, snose troškove upravljanja otpadom, troškove preventivnog djelovanja i troškove sanacionih mjera zbog eventualnih negativnih uticaja na životnu sredinu i zdravlje ljudi, nastalih izgradnjom predmetnog objekta. Shodno tome, Investitor i izvođač radova su dužni da, prije početka radova, kao dio pripremnih radova i mjera na uređenju gradilišta, preduzmu sve neophodne mjere za bezbjedno postupanje sa građevinskim otpadom na gradilištu.

Za objekte čija zapremina, zajedno sa zemljanim iskopom, prelazi 2.000m³ izvođač radova je dužan da sačini plan upravljanja građevinskim otpadom.

Prilikom planiranja i sprovođenja mjera za bezbjedno upravljanje otpadom Investitor i izvođač su dužni da se pridržavaju sljedećih propisa:

- Zakona o upravljanju otpadom („Sl. list CG” br. 34/2024);
- Pravilnik o klasifikaciji otpada, katalogu otpada, postupcima obrade otpada, odnosno prerade i odstranjivanja otpada („Sl. list CG” br. 64/24) i
- Pravilnika o postupanju sa građevinskim otpadom (“Sl.list CG”, br. 20/2025).

Prema Zakonu o upravljanju otpadom, građevinskim otpadom se smatra otpad koji nastaje prilikom izgradnje, održavanja i rušenja građevinskih objekata. U Katalogu otpada je svrstan u grupu „17“. Obuhvata, prije svega, neopasne materijale: beton, kamen, ciglu, keramiku, drvo, gips, gvožđe, čelik, aluminijum, bakar, staklo, plastiku... Opasnim građevinskim otpadom se smatraju izolacioni i građevinski materijali koji sadrže azbest, zatim bituminozne mješavine i drugi materijali koji sadrže katran od uglja, materijali od rušenja koji sadrže živu ili polihlorovane bifenile (PCB) – kao što su, na primjer, pojedini zaptivači, podovi na bazi smola, glazure ili kondezatori koji sadrže PCB. Opasnim otpadom se smatra i neopasni otpad koji je tokom građenja ili korišćenja objekta kontaminiran sa nekim od opasnih otpada.

Upravljanje građevinskim otpadom podrazumijeva preduzimanje svih neophodnih mjera kojima se, prije svega, obezbjeđuje bezbjedno postupanje sa građevinskim otpadom i prevencija negativnih uticaja na životnu sredinu i zdravlje ljudi.

Emisije opasnih, štetnih, otrovnih ili neprijatnih mirisa u vazduh

U toku izvođenja radova, doći će do emitovanja određenih količina izduvnih gasova u atmosferu i to od rada građevinske mehanizacije i druge građevinske opreme.

Ukoliko se na lokaciji projekta vrši zamjena ulja i punjenje rezervoara kamiona i građevinskih mašina gorivom može doći, usljed prosipanja ulja ili goriva, do zagađenja zemljišta. U ovim slučajevima,

neophodno je zagađenu zemlju, odstraniti i predati ovlašćenom preduzetniku/privrednom društvu, na dalji tretman.

Dopremanje građevinskog materijala treba obavljati tako da se time dodatno ne zagađuje životna sredina, odnosno da su zagađenja minimalna. Rasuti materijal treba dovoziti u pokrivenim kamionima.

U sušnom periodu i za vrijeme vjetra neophodno orošavanje aktivnih djelova gradilišta radi sprečavanja pojave prašine.

Povećanje buke i vibracija

Pripremni radovi se obavljaju tako da se njihovim izvođenjem ne zagađuje životna sredina, a u slučaju buke, vibracija i ostalih pratećih pojava, koje mogu ugroziti okolni prostor, preduzimaju se mjere za njihovo otklanjanje.

Prilikom izvođenja građevinskih radova radom građevinske mehanizacije i drugih sredstava za rad doći će do stvaranja povećanog nivoa buke u okolini i donekle vibracija.

U slučaju povećane buke radove treba izvoditi sa manjim brojem istovremeno aktivne građevinske opreme i samo u dnevnim uslovima.

3) Opis glavnih karakteristika funkcionisanja projekta postupaka proizvodnje (energetska potražnja i korišćenje energije, priroda i količine korišćenih materijala, prirodni resursi uključujući vodu, zemljište, tlo i biodiverzitet)

Funkcionisanje predmetnog projekta zahtijeva korišćenje određene vrste energije, i to:

-Električna energija (uređaji za obavljanje automehaničarskih poslova i poslova tehničkog pregleda vozila; uređaji za grijanje-hlađenje; uređaji opšte potrošnje i rasvjete i dr.);

-Tečno gorivo (putnička i teretna motorna vozila, viljuškar i dizel električni agregat-DEA).

Električna energija se koristi iz javne električne mreže i od dizel električnog agregata (DEA).

Voda u predmetnom objektu će se koristiti za piće, sanitarne potrebe, čišćenje prostorija, hidrantsku mrežu, sprinkler sistem i za zalivanje bilja.

Zemljište će se koristiti za izgradnju predmetnog objekta, spoljnih otvorenih saobraćajnica i parking površina.

Od biodiverziteta u funkcionisanju predmetnog objekta koristiće se čovjek, odnosno njegova energija, znanje i vještine.

4) Detaljan opis projekta, planiranog proizvodnog procesa i tokova proizvodnje, počev od ulaznih sirovina do finalnog proizvoda

Opis planiranih radnih aktivnosti

U auto-servisu će se izvoditi mehaničarske usluge na svim tipovima i markama vozila i to na sledećim tehničkim sistemima automobila: kočioni sistem, pogonski sistem, upravljački sistem, izduvni sistem / auspuh, sistem vješanja, veliki servis (zamjena kaiševa i španera), zamjena ulja, antifrizna i filtera, auto dijagnostika, generalno servisiranje motora.

U magacinu će se skladištiti mlijeko i mlečni proizvodi u plastičnoj i tetrapak ambalaži, a u podzemnom dijelu je predviđeno parkiranje motornih vozila.

U objektu za tehnički pregled će se vršiti tehnički pregled i registracija svih vrsta motornih vozila.

Arhitektonsko-konstruktivne karakteristike

Automehaničarski servis je poseban objekat spratnosti P+0.

Magacinski dio sa podzemnom garažom čini poseban objekat, spratnosti Po+P.

Objekat za tehnički pregled motornih vozila je poseban objekat, spratnosti P+1.

Konstrukcija je od armirano-betonskih zidova, greda i ploča kao i čelične konstrukcije u dijelu servisa i tehničkog pregleda vozila. Zidovi ispune su od gips kartonskih ploča debljine 10 i 17 cm. Fundiranje objekata je riješeno na AB samcima i trakastim temeljima debljine 50cm međusobno povezani veznim gredama. Objekat je izolovan koristeći fasadni lim „sendvič“ panel d=5cm.

Krov je nagiba od 5,4° i 6°. Krovna konstrukcija je sačinjena od primarnih nosača i čeličnih rešetki u dijelu servisa i tehničkog pregleda vozila. Krovni prekrivač je sendvič panel od čeličnog plastificiranog lima debljine d=5cm. Sa krova atmosferska voda se skuplja i odvodi horizontalnim olucima širine š=20 i 10cm i vertikalnim olucima 10x10cm od plastificiranog čeličnog lima d=0,7mm.

Fasadna vrata i prozori su izrađeni od AL profila u boji RAL7016 antracit siva.

Bilans površina objekata:

Objekat za automehanički servis

Etaža	Neto površina (m ²)
Prizemlje	285,43
UKUPNO	285,43

Objekat za tehnički pregled motornih vozila

Etaža	Neto površina (m ²)
Prizemlje	217,20
Prvi sprat	97,75
UKUPNO	314,95

Objekat za skladištenje sa podzemnom garažom

Etaža	Neto površina (m ²)
Podrum	804,09
Prizemlje	830,97
UKUPNO	1.635,06

Elektro-energetske instalacije

Priključno mjerni ormar (PMO) se nalazi na granici vlasništva.

Kao glavne napojne tačke odakle se vrši razvod električne instalacije u objektima su predviđene glavne razvodne table koje se nalaze u svakom od objekata.

Instalacija izjednačenja potencijala

U skladu sa Tehničkim propisima za izvođenje elektroinstalacija predviđena je i instalacija za izjednačenje potencijala u objektu.

Izjednačenje potencijala će se izvršiti u razvodnim tablama na sabirnicama.

Od svih metalnih masa u objektu do zaštitne sabirnice pripadajuće razvodne table u cijevi Ø13 mm postaviće se provodnik P/F 1x6 mm², i izvršiće se povezivanje.

Instalacija gromobrana i uzemljenja

Za uzemljenje predviđen je temeljni uzemljivač objekta zajednički za sve instalacije u objektu.

Temeljni uzemljivač je predviđen od pocinčane trake Fe-Zn 25x4mm položene oko objekta.

Spoljašnja gromobranska instalacija

Spoljašnja gromobranska instalacija prihvata i odvodi u zemlju energiju atmosferskog pražnjenja, a unutrašnja gromobranska instalacija smanjuje opasna dejstva atmosferskih pražnjenja u unutrašnjosti šticećenog prostora.

Spoljašnja gromobranska instalacija se sastoji od:

- prihvatnog sistema,
- sistema spusnih provodnika,
- sistema uzemljenja.

Unutrašnja gromobranska instalacija

Prema MEST 62305-1:2012, 62305-2:2013, 62305-3:2012 i 62305-4:2012 unutrašnju gromobranksku instalaciju čini mjera izjednačenja potencijala. Prema navedenom u svim glavnim razvodnim tablama su

predviđene šine za izjednačenje potencijala (JS-jednopotencijalna sabirnica) koje su povezane na sistem uzemljenja (temeljni uzemljivač), a preko istog je ostvarena međusobna veza.

Takođe je na (JS) u PMO predviđeno povezivanja :

- zaštitne sabirnica u PMO provodnikom PP 00 1x25mm²,
- metalni gelenderi na stepeništu,
- i sve ostale metalne mase,

čime je ostvareno izjednačenje potencijala stranih provodnih tijela i to što bliže tački ulaza instalacije u objekat.

Rezervno napajanje sa dizel električnog agregata

Predviđen je dizel električni agregat (DEA) radi obezbjeđivanja rezervnog napajanja i nesmetanog funkcionisanja sistema.

Dizel električni agregat je planiran na vanjskoj površini.

Kod izbora snage DEA kao i rješenja priključka dizel električnog agregata imalo se u vidu potreba da se odabere agregat koji bi pokrio potrošnju objekta (I i II faze objekta).

Potrebna vršna snaga objekta iznosi: $P_j = 129,03 \text{ kW (135,82 kVA)}$.

Potrebna snaga za agregatskim napajanjem: $P_{DEA} = P_j \times 1,2 = 129,03 \times 1,2 = 154,84 \text{ kW (162,99 kVA)}$.

Na osnovu podataka o potrebnoj snazi za agregatskim napajanjem, odabran je dizel električni agregat sledećih karakteristika:

- Maksimalna snaga – 200,0 kVA / 160,0 kW;
- Prime Snaga – 182,0 kVA / 145,0 kW sa faktorom snage $\cos\phi = 0.8$;
- Nazivna struja 283,19A;
- Režim rada – Standby – rad u slučaju nestanka mrežnog napona na promjenjivom opterećenju i bez mogućnosti preopterećenja;
- Napon – 400/230V;
- Faze – tri;
- Frekvencija – 50Hz;
- Dimenzije: 3900 x 1100 x 2072 mm;
- Težina: 2698 kg.
- Izabrani agregat je tipa motora CUMMINS 200D5e.

Elektronska komunikaciona infrastruktura i povezana oprema

Predviđene su sledeće instalacije:

- Priključak na telekomunikacionu infrastrukturu;
- Integrisana telefonska i računarska instalacija;
- Televizijska instalacija;
- Instalacije video nadzora;
- Instalacija dojave požara;
- Instalacija dojave CO gasa.

Priključak na telekomunikacionu infrastrukturu

Predviđeno je postavljanje 2 x PE cijevi $\varnothing 40 \text{ mm}$ i 2 x PE $\varnothing 110 \text{ mm}$ cijev ispod trotoara koje spajaju kablovsko okno ispred objekta do mjesta gdje će se postaviti optička priključnica (kada investitor izabere operatera).

Integrisana telefonska i računarska instalacija

Integrisana telefonska i računarska instalacija predstavlja osnovu za izgradnju informacionog sistema objekta, koji treba da bude formiran na bazi savremenog pristupa u telekomunikacionim tehnologijama. Na ovaj način omogućava se integracija telefonskog i računarskog sistema, kroz jedinstvenu kablovsku mrežu u jedinstveni telekomunikacioni sistem.

Televizijska instalacija

Vodeći računa o KDS i MMDS sistemima koji se grade ili su izgrađeni i koji korisnicima omogućavaju pristup velikom broju zemaljskih i satelitskih radio i TV programa, projektovan je TV sistem koji će korisniku omogućiti, trenutno, pristup postojećim zemaljskim TV kanalima i programima dva satelita, kao i lak prelazak korisnika kako na KDS tako i MMDS sistem.

Instalacije video nadzora

Za potrebe vizuelnog nadzora unutar i van objekta predviđena je instalacija video nadzora u kolor tehnici. Pomenuta instalacija se sastoji od centralnog uređaja (video pulsta-NVR), unutrašnjih i spoljašnjih kamera, pripadajuće kablovske instalacije i uređaja za bezprekidno napajanje (UPS).

Instalacija dojave požara

Instalacija za dojavu požara je predviđena u objektu skladišta I podzemne garaže. Ova instalacija obezbjeđuje detekciju i pravovremenu signalizaciju da je u objektu došlo do požara.

Centralna jedinica sistema požarne signalizacije (PPC) je mikroprocesorski kontrolisan uređaj. Uređaj je lociran u tehničkoj prostoriji na nivou suterena -1.

Centralni uređaj sadrži operativnu konzolu i sve potrebne module neophodne za napajanje, kontrolu i rad sistema za dojavu požara.

U slučaju ispada mrežnog napona, centrala se napaja sa rezervnog izvora napajanja. U okviru centralne jedinice ugradiće se zaptivene akumulatorske baterije, koje se u stacionarnom stanju automatski održavaju u stanju pripravnosti, a u slučaju nestanka mrežnog napajanja imaju kapacitet dovoljan da obezbjede rad uređaja 72h u normalnom režimu rada i 0,5 h u režimu alarma.

Instalacija dojave CO gasa

Ova instalacija je predviđena u podzemnoj garaži, u cilju detekcije nedozvoljene koncentracije ugljen monoksida I automatskog provjetravanja prostora garaže.

CO je bezbojni gas koji je pri visokoj koncentraciji štetan za ljudski organizam kao i otrovan nakon dužeg perioda udisanja. Nastaje kao nusprodukt procesa sagorijevanja različitih vrsta goriva uključujući benzin, dizel gorivo, prirodni gas i propan, između ostalih. U cilju održavanja zatvorenog garažnog prostora sigurnim za čovjekovo zdravlje, predviđena je instalacija CO sa detektorima koji će pokretati ventilacioni sistem za dovod svježeg vazduha kada koncentracija CO gasa predje unaprijed definisan nivo. Na ovaj način se korisnici garažnog prostora štite od udisanja otrovnih materija ali u isto vrijeme se smanjuje utrošak energije i to do 70% energije koja bi se utrošila da u garažnom prostoru ventilatori rade bez prestanka.

Automatski stabilni sistem za gašenje požara

Predviđen je automatski stabilni sistem za gašenje požara rasprenom vodom – sprinkler sistem. Ovaj sistem (instalacija) je predviđen u automehaničarskom servisu i objektu sa skladištem i podzemnom garažom.

Sprinkler instalacija spada među najefikasnije instalacije za gašenje požara. To je automatska stabilna instalacija za gašenje požara rasprskavajućim mlazom vode, koja u pripremnom položaju prije aktiviranja ima zatvorene mlaznice, koje se otvaraju na određenoj povišenoj temperaturi i na taj način započinje automatsko aktiviranje instalacije. Cjevovodi koji dovode vodu do mlaznica su pod stalnim pritiskom vode. Gašenje požara se vrši određenim brojem mlaznica, zavisno od brzine širenja požara.

Pored gašenja, pri aktiviranju sprinkler instalacije istovremeno vrši i dojavu požara davanjem alarmnog signala.

Ventilacija i odimljavanje podzemne garaže

Sistem za ventilaciju i odimljavanje je predviđeno u garažnom prostoru.

Za garažu je predviđena odsisna prinudna ventilacija u toku cijele godine, vezana za zonske detektore ugljen monoksida. Predviđeno je da se ventilacija obavlja preko JET indukcionih aksijalnih ventilatora, otpornih na visoke temperature smještenih u garaži i aksijalnog ventilatora otpornog na visoke temperature, smještenih u prostoru garaža.

U slučaju požara, odnosno režima odimljavanja, cilj rada sistema je da "čisti" prostor od dima (smanji gustinu dima i snizi temperaturu) i da obezbijedi da spasilačke službe – vatrogasci imaju jasan pregled situacije i lakši pristup gašenju požara.

Hidrotehnička infrastruktura

Vodovodna instalacija

Planirano je da se predmetni objekti priključe na javnu gradsku vodovodnu mrežu.

Vodovodne cijevi u zemlji su predviđene od polietilana visoke gustine (PEHD).

Dimenzije vodovodnih cijevi odabrane su tako da omogućuju nešto veće brzine u donjem razvodu mreže dok su vertikalni vodovi dimenzionisani tako da brzine budu u granicama dozvoljenih za ovu vrstu

objekata (od 1 – 1,8 m/sec). Da bi se izbjegli neprijatni šumovi, na svim obujmicama, treba cijevi polagati na gumene podmetače koji prigušuju šumove. Horizontalnu vodovodnu mrežu treba polagati sa blagim usponom prema izlivnim mjestima i vertikalama. Ogranci vodovodne mreže za snabdevanje pojedinih sanitarnih uređaja predviđeni su u zidu ispod pločica. Priprema tople vode predviđena je lokalno preko električnih bojlera odgovarajuće zapremine.

Osim vodom za sanitarnu potrošnju objekat je potrebno u skladu sa "Pravilnikom o tehničkim normativima za hidrantsku mrežu za gašenje požara", snabdjeti vodom za gašenje požara. Unutrašnja hidrantska mreža sastoji se iz cijevnog razvoda i hidranta smještenih u hidrantske ormariće. Hidrantski ormarić je dimenzija 500/500x150mm.

Hidrauličkim proračunom hidrantske mreže konstatovano je da pritisak u mreži ne zadovoljava pa je predviđen uređaj za povišenje pritiska .

Po završenoj montaži vodovodnu mrežu ispitati na pritisak od 12 bara, zatim je isprati i dezinfikovati a potom pustiti u redovnu upotrebu.

Dovodni cjevovod je dimenzionisan na osnovu proračunatog potrebnog dotoka, tj. na osnovu jedinica opterećenja.

Prije predaje izvedenih radova na instalacijama vodovoda potrebno je pribaviti dokaz o izvršenoj dezinfekciji vodovodne mreže i dokaz da su uzorci vode iz ove mreže bakteriološki ispravni.

S obzirom da je uslovima DOO "Vodovoda i kanalizacija" Podgorica propisano da se hidrantska mreža u objektima formira kao zajednička sa sanitarnom mrežom, kao mjerodavan proticaj uzeta je potrebna količina vode za gašenje požara uvećana za potrošnju sanitrane vode, s obzirom da je najgori mogući scenario da do požara dođe u periodu maksimalne potrošnje sanitrane vode.

Kanalizacija za otpadne vode

Prema uslovima preključenja dobijenim od D.O.O. "Vodovod i kanalizacija" Podgorica na predmetnoj lokaciji ne postoji izgrađena mreža fekalne kanalizacije. Do izgradnje i puštanja u rad DUP-om planiranog cjevovoda fekalne kanalizacije alternativno rješenje biće vodonepropusna septička jama.

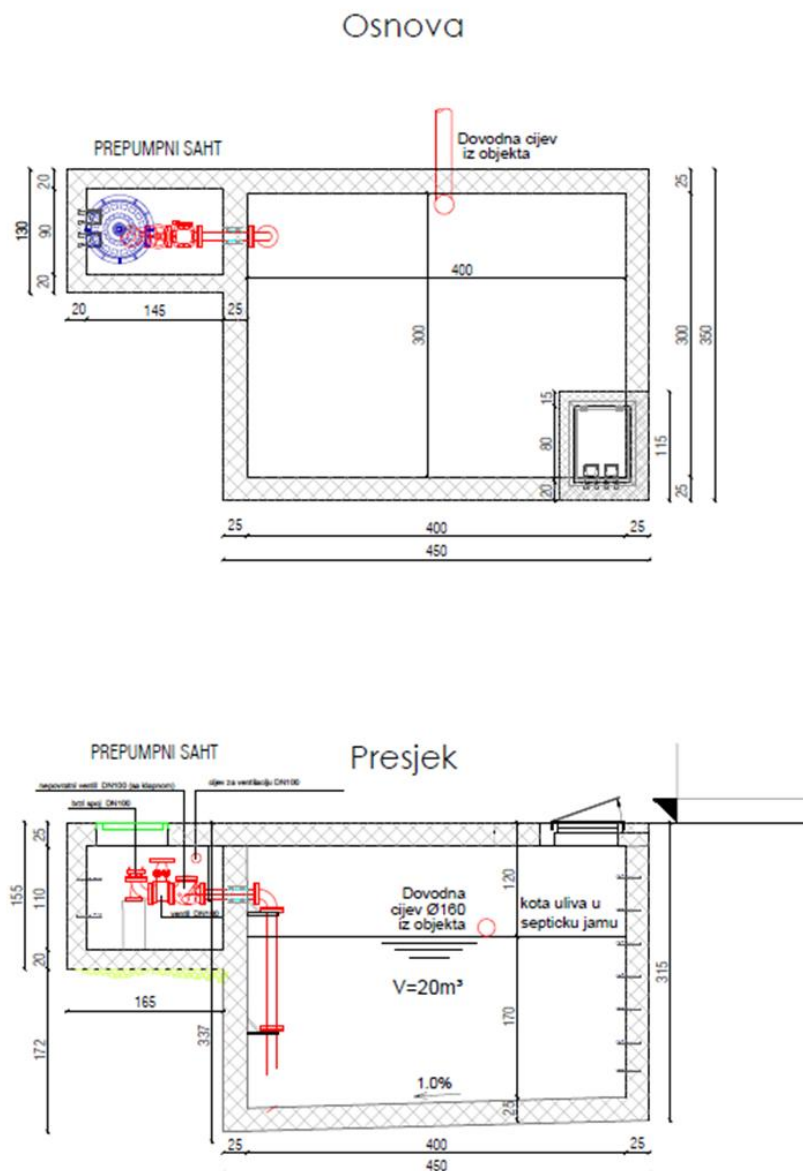
Usvojena je vodonepropusna septička jama koja je projektovana tako da spriječi bilo kakvo propuštanje otpadnih voda u okolno zemljište. Ovaj tip septičke jame je posebno važan u područjima gde je zaštita podzemnih voda i tla od zagađenja ključna, kao što su područja sa visokim nivoom podzemnih voda ili tamo gde je tlo lošeg kapaciteta za filtraciju.

Obzirom na date uslove priključenja privremena septička jama se mora raditi kao zatvorena i neprelivna, bez upojnog bunara. Predviđeno vreme zadržavanja vode u jami

tj. vreme njenog pražnjenja iznosi 20 dana. Usvojena je zapremina od 20m³ dimenzija 4x3x1,70. S obzirom da se radi o vodonepropusnoj jami na gornjoj ploči jame je potrebno obezbjediti otvore za vađenje mulja kao i otvor za ventilaciju. Pod korisnom zapreminom septičke jame podrazumjeva se zapremina koju zauzima otpadna voda u jami.

Pražnjenje se obično vrši pomoću specijalizovanih vozila koja koriste vakum pumpu. Vakumski sistem uvlači sadržaj septičke jame u cistjerne za transport i odlaganje viška mulja na propisano mjesto.

Lokacija septičke jame u okviru parcele obezbjeđena je tako da je omogućen pristup cistjerna za pražnjenje iste.

Slika 12: Prikaz osnove i presjeka septičke jame

Dispozicije sanitarnih prostorija po etažama usloveli su projektna rješenja unutrašnje fekalne kanalizacije. Kanalizacija je projektovana tako da se svi potrošači priključuju na fekalne vertikale. Sve vertikale se skupljaju i horizontalnim razvodom ispod ploče prizemlja izvode van objekta ka revizionom oknu.

Kanalizacija u objektu se radi od niskošumnih polipropilenskih cevi.

Vertikale se izvode na krov radi ventilisanja kanalizacione mreže. Vertikale se izvode u obzidama uz ventilacione kanale prostorija.

Na dnu vertikala ugrađuju se revizioni komadi –čistilice za mogućnost čišćenja instalacije.

Horizontalni ogranci po etažama projektovani su u padu prema vertikalama.

Projektovani profili i padovi odvodnih kanala usklađeni su sa važećim normativima za ovu vrstu instalacije.

Sve cijevi u zemlji treba postaviti u sloju pijeska koji treba brižljivo nabiti da bi se eliminisali nepovoljni uticaji slijeganja, a istovremeno postigla najoptimalnija zaštita kanalizacionih cijevi. Cijevi koje prolaze kroz konstruktivne zidove i temelje provući kroz zaštitne čelične cijevi čiji je prečnik veći za min 50mm od prečnika cijevi koja se zaštićuje. Međuprostor ispuniti kudeljnim užetom i zaliti cementnim malterom.

Po izvršenoj montaži kanalizacionu mrežu ispitati na date padove i nepropustljivost spojeva.

Hidrauličko opterećenje septičke jame

-Očekivani broj zaposlenih u objektu: 20 zaposlenih.

-Norma potrošnje – 50 l/k/dan.

-Zapremina septika $V = (20 \times 50 \times 20) / 1000 = 20 \text{ m}^3$.

Usvojene dimenzije jame: 4mx3mx1,70m.

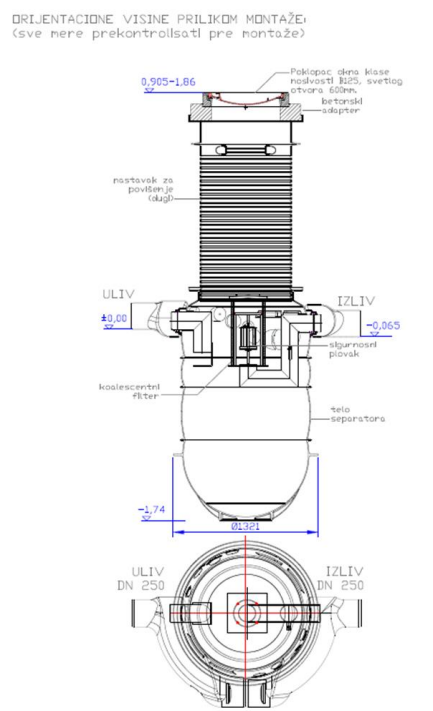
Atmosferska kanalizacija

Vode sa ulica i parkinga se skupljaju kanalima i slivnicima i usmjeravaju prvo ka separatoru nafnih derivata i dalje ka upojnom rovu. Procijedne vode u kanalima za tehnički pregled ulivaju se u garažni slivnik odakle ih vodimo ka separatoru naftnih derivata.

Iz upojne jame postavljena je cijev za eventualan preliv vode iz upojnice nakon prolaska vode kroz separator masti i uljanih derivata.

Zapremina rova određena je prema površini, intenzitetu padavina $q = 264.00 \text{ l/s}$, koeficijentu oticanja $\Psi = 0.80$ za asfaltne površine i raster elemente, $\Psi = 0.95$ za krovne površine i vremenu trajanja poplavnog talasa od $t = 15$ minuta.

Usvojena je upojna jama dimenzija 6x3x2m i zapremine 36.00m^3 i sparator tipa ACO_Oleopass-P-FST_NS6_30_SF1200_B125.

Slika 13: Prikaz izgleda separatora ACO_Oleopass-P-FST_NS6_30_SF1200_B125.

Planirani separator se mora redovno čistiti i prazniti kako bi se uklonile nakupljeni naftne derivate i druge materije, u suprotnom, može doći do smanjenja efikasnosti uređaja.

Proračun zapremine upojnog rova

Zapremina rova određena je prema površini, intenzitetu padavina $q = 264.00 \text{ l/s}$, koeficijentu oticanja $\Psi = 0.80$ za asfaltne površine i raster elemente, $\Psi = 0.95$ za krovne površine i vremenu trajanja poplavnog talasa od $t = 15$ minuta.

Slivna površina je:

-sa ulica i parkinga $1000\text{m}^2 = 0.1 = \text{ha}$,

-sa krova: $700 \text{ m}^2 = 0.07 = \text{ha}$.

Potrebna zapremina retenzionog bazena (upojnog rova):

$-Q = (0.1 \times 0.80 + 0.07 \times 0.95) \times 264.00 = 38.70 \text{ l/s}$;

$-V = 38.70 \times 15.00 \times 60.00 = 34830 = 34.80\text{m}^3$.

Predviđen je upojni rov dimenzija 6mx3mx2.0m, odnosno zapremine 36.00m^3 .

Proračun separatora naftnih derivata

$Q = 0.1 \times 264.00 = 26.40/s$ protok.

Usvojen separator ACO_Oleopass-P-FST_NS6_30_SF1200_B125.

5) Prikaz vrste i količine potrebne energije i energenata, vode, sirovina i drugog potrošnog materijala koji se koristi za potrebe tehnološkog procesa sa posebnim osvrtom na količine i karakteristike opasnih materija

Električna energija

U toku funkcionisanja predmetnog projekta različiti uređaji će koristiti električnu energiju, i to: uređaji za neposredno obavljanje automehaničarskih poslova; uređaji za grijanje-hlađenje; uređaji opšte potrošnje-rasvjeta i dr.

Električna energija će se koristiti iz javne električne mreže.

Kao rezervni izvor električne energije korišće se dizel električni agregat (DEA), maksimalne snage 200,0 kVA/160,0 kW.

Proračunata godišnja potrošnja električne energije je 80760 kWh.

Tabela 1: Fizičko-hemijske karakteristike dizel goriva

Osobina	Jed. mjere	Najmanje	Najviše
Cetanski broj	-	51.0	-
Cetanski indeks	-	46.0	-
Sadržaj sumpora	mg / kg	-	10
Tačka paljenja	°C	55	-
Viskoznost na 40 °C	mm ² / s	2.00	4.50
Gustina na 15 °C	kg / m ³	820	845
Ispari do 250 °C	vol %	-	65
Ispari do 350 °C	vol %	85	-
95 % ispari do	°C	-	360
Tačka filtrabilnosti, zavisno od sezone	°C	-	-15 do +5
Ugljenični ostatak na 10% ostatka destilacije	mas %	-	0.3
Sadržaj pepela	mas %	-	0.01
Sadržaj vode	mg / kg	-	200
Ukupne nečistoće	mg / kg	-	24
PAH	mas %	-	11

Voda

Predmetni objekat će se prema tehničkim uslovima priključiti na javnu gradsku vodovodnu mrežu.

Voda, u normalnim uslovima, u predmetnom objektu korišće se za piće, sanitarne potrebe i zalivanje zelenih površina. U slučaju požara predviđeno je korišćenje vode posredstvom hidrantske mreže i sprinkler sistema.

Zaposleni, u redovnom funkcionisanju, koristitiće vodu za piće, sanitarne potrebe, čišćenje i zalivanje zelenog pojasa.

Sirovine i drugi potrošni material

U predmetnom auto-servisu, korišće se u procesu rada sledeće sirovine i potrošni materijal:

1. Tečnosti i maziva (tečne sirovine)

Ovo su ključni materijali koji se redovno mijenjaju ili dopunjuju:

- Motorna ulja: različite gradacije (5W-30, 10W-40 itd.) za različite tipove motora;
- Rashladna tečnost (antifriz): koncentracije ili spremni mješavine za sistem hlađenja;
- Kočiona tečnost: hidraulično ulje specifično za kočione sisteme;

-Ulja za mjenjače i diferencijale: specifična maziva za manuelne i automatske mjenjače;

2. Potrošni materijal

Materijali koji se koriste tokom same popravke, ali ne ostaju trajno na vozilu u vidu rezervnog djela:

-Hemijska sredstva: sprej za čišćenje kočnica, WD-40 ili prodiruća ulja, odmašćivači za motore i podove;

-Sredstva za pranje ruku: paste sa abrazivima za skidanje ulja i masti sa kože;

-Zaštitna oprema: nitrilne ili gumene rukavice, papirne prostirke za pod vozila, najlonske navlake za sjedišta i volan;

-Abrazivi: brusni papir, čelične četke i krpe za brisanje (industrijski ubrusi);

-Materijal za zaptivanje: tečni silikon i teflon trake, razne vrste ljepila;

3. Potrošni djelovi

Ovo su djelovi koji se smatraju potrošnim jer se mijenjaju u fiksnim intervalima:

-Filteri: za ulje, vazduh, gorivo i kabinu;

-Koćioni elementi: pločice i diskovi;

-Svećice i grijači: Za benzinske i dizel motore;

-Metlice brisača: gumeni ulošci ili kompletne metlice.

Pored gore nabrojanih sirovina i potrošnog materijala za auto-servis, u predmetnom objektu koristiće se i sledeći potrošni materijal: sredstva za dezinfekciju, sredstva i pribor za održavanje higijene i čišćenje prostora, material za ličnu higijenu, papir za obavljanje administrativnih poslova i sl.

Opasne materije

Većina materijala koji se koriste u auto-servisu spada u kategoriju *opasnih materija* zbog svoje zapaljivosti, toksičnosti ili štetnog uticaja na životnu sredinu, i to:

1. Ulja

-Motorna, mjenjačka i kočiona ulja: Smatraju se opasnim jer su toksična i teško razgradiva. Jedan litar prosutog ulja može da zagadi milion litara vode. Koćiona tečnost je posebno agresivna jer nagriza boju i može biti štetna za kožu;

2. Hemikalije i gasovi

-Antifriz (Etilen-glikol): Veoma je toksičan ako se proguta (slatkastog je ukusa, pa je opasan za životinje i djecu) i zahtijeva poseban tretman pri odlaganju;

-Sprejevi pod pritiskom: Čistači kočnica i WD-40 su lako zapaljivi i mogu izazvati požar u radionici ako se ne skladište pravilno.

6) Prikaz procjene vrste i količine: očekivanih otpadnih materija i emisija koje mogu izazvati zagađivanje vode, vazduha, tla i podzemnog sloja zemljišta, buku, vibracije, svjetlost, toplotu, zračenje (jonizujuća i nejonizujuća), proizvedenog otpada tokom izgradnje i funkcionisanja projekta

Emisija u vazduh

Otpadne materije, koje se mogu emitovati u vazduh, tokom izvođenja projekta, mogu se stvarati u sljedećim slučajevima:

1. Prilikom rada motora SUS korišćene mehanizacije, doći će do emisije produkte sagorijevanja (izduvni gasovi i čvrste čestice).

Emitovani produkti sagorijevanja, imaju neprijatan miris.

Količina stvorenih produkata sagorijevanja pogonskog goriva vozila, zavisi od vrste i broja motornih vozila koja će se saobraćati na predmetnoj lokaciji.

S obzirom na privremeni karakter rada korišćene mehanizacije ne očekuje se značajano negativno povećanje uticaja na okolinu;

2. Prilikom kretanja motornih vozila, doći će do emisije prašine u vazduh. Prašina koja se emituje u vazduh je nataložena na saobraćajnicama, parking mjestima i na vozilima.

Količina prašine koja se na ovaj način može emitovati u vazduh zavisi od mnogo faktora, a prije svega od nataložene prašine na saobraćajnim površinama i frekvencije kretanja vozila.

Neophodno je obezbijediti kvašenje mjesta na lokaciji, gdje se emituje značajnija količina prašine;

3. Prilikom vršenja radnih operacija (rada sa zemljom, građevinskim materijalom i dr.), doći će do emisije prašine u vazduh.

Neophodno je obezbijediti kvašenje mjesta na lokaciji, gdje se emituje značajnija količina prašine.

Otpadne materije, koje se mogu emitovati u vazduh, tokom funkcionisanja projekta, mogu se stvarati u sljedećim slučajevima:

1. Prilikom dolaska-odlaska, motorna vozila emitovaće produkte sagorijevanja iz motora u okolinu. Emitovani produkti sagorijevanja, imaju neprijatan miris.

Količina stvorenih produkata sagorijevanja pogonskog goriva vozila, zavisi od vrste i broja motornih vozila koja će se saobraćati na predmetnoj lokaciji.

S obzirom na relativno manji broj zaposlenih koji se procjenjuje da će raditi tokom funkcionisanja projekta ne očekuje se značajano povećanje negativnog uticaja na zagađenje vazduha;

2. Prilikom kretanja motornih vozila po prilaznim saobraćajnicama, kao i pri manevrisanju u krugu planiranog objekta, doći će do emisije prašine u vazduh. Prašina koja se emituje u vazduh je nataložena na saobraćajnicama, parking mjestima i na vozilima.

Količina prašine koja se na ovaj način može emitovati u vazduh zavisi od mnogo faktora, a prije svega od nataložene prašine na saobraćajnim površinama i frekvencije kretanja vozila.

Ne očekuje se značajna količina prašine u ovom slučaju jer su sve pristupne saobraćajnice i prostor oko objekta sa čvrstom betonskom ili asfaltnom površinom. Predviđeno je redovno pranje ovih površina.

3. Prilikom rada dizel električnog agregata (DEA) emitovaće se produkti sagorijevanja iz motora u okolinu.

Emitovani produkti sagorijevanja, imaju neprijatan miris.

Količina stvorenih gasnih produkata sagorijevanja pogonskog goriva, zavisi od vremena rada DEA.

Količina gasova po osnovu rada DEA nije velika imajući u vidu da će dizel električni agregat raditi samo u slučaju nestanka električne energije.

Tabela 2: Emisija izduvnih gasova dizel motora

Dizel motor	Ugljen monoksid (CO)	Ugljovodonici	Oksidi azota	Čvrste materije
Koncentracija (kg/1000 l)	7.1	1.2	26.4	13.2

Emisija u zemljište

U toku izvođenja radova koristiće se građevinska mehanizacija koja koristi tečno gorivo za pogon. U toku korišćenja građevinske mehanizacije može doći, zbog neispravnosti i nepažnje, do ispuštanja goriva i ulja u zemljište. Količina ispuštenog ulja i goriva zavisi od više faktora: obima neispravnosti na sistemu goriva i ulja, aktivnostima u slučaju curenja tečnosti iz mehanizacije i dr.

Tokom izvođenja radova, doći će do privremenog odlaganja građevinskog otpada (zemlja, kamenje, korijeni, žbunja i dr.) na lokaciji gradnje. S obzirom da će se raditi o manjim količinama građevinskog otpada i da će se isti nalaziti relativno kratatko (najduže sedam dana) na lokaciji gradnje, to se ne očekuje značajan negativan uticaj istog na vode, tlo i podzemni dio zemljišta.

U toku izgradnje projekta stvaraće se otpad od ambalaže (ambalaža od kartona, drveta i plastike) i čvrsti komunalni otpad (papir, plastika, limenke i dr.). Ovaj otpad će se sakupljati u posude za isti.

Neadekvatan odnos sa ambalažnim i komunalnim otpadom može izazvati odlaganje ovih otpada van posuda-kontejnera. S obzirom da se ne očekuje veća količina tako odloženog otpada, to se procjenjuje da isti neće značajno uticati na zagađenje voda, tla i podzemnog dijela zemljišta.

U toku funkcionisanja projekta stvaraće se otpad od ambalaže (ambalaža od kartona, drveta i plastike) i čvrsti komunalni otpad (papir, plastika i dr.). Ovaj otpad će se sakupljati u posude za isti.

Neadekvatan odnos sa ambalažnim i komunalnim otpadom može izazvati odlaganjeovih otpada van posuda-kontejnera. S obzirom da se ne očekuje veća količina tako odloženog otpada, to se procjenjuje da isti neće značajno uticati na zagađenje voda, tla i podzemnog dijela zemljišta.

Prema uslovima preključenja dobijenim od D.O.O. "Vodovod i kanalizacija" Podgorica na predmetnoj lokaciji ne postoji izgrađena mreža fekalne kanalizacije. Do izgradnje I puštanja u rad DUP-om planiranog cjevovoda fekalne kanalizacije alternativno rješenje biće vodonepropusna septička jama. Pri normalnom funkcionisanju, odnosno pri redovnom pražnjenju septička jama neće imati negativnog uticaja na zemljište.

Atmosferske vode sa saobraćajno-manipulativne površine i parkinig površine, ispred objekta, skupljaju se kanalima i slivnicima I usmjeravaju prvo ka separatoru nafnih derivata i dalje ka upojnom rovu. Procijedne vode u kanalima za tehnički pregled ulivaju se u garažni slivnik odakle ih vodimo ka separatoru naftnih derivata. Pri normalnom funkcionisanju, odnosno pri stručnom održavanju i redovnoj kontroli separator neće imati negativnog uticaja na zemljište.

Emisija u vode

Neposredno sa istočne strane, predmetne lokacije, pruža se betonski kanal Mareza, kroz koji teče višak površinskih voda sa šireg područja Mareze i Lješkopolja ka rijeci Morači.

Podzemne vode na predmetnoj lokaciji su na dubini 16m-20m.

U toku izvođenja radova koristiće se građevinska mehanizacija koja koristi tečno gorivo za pogon. U toku korišćenja građevinske mehanizacije može doći, zbog neispravnosti i nepažnje, do ispuštanja goriva i ulja u vode (površinske, podzemne). Količina ispuštenog ulja I goriva zavisi od više faktora: obima neispravnosti na sistemu goriva i ulja, adekvatnim aktivnostima u slučaju curenja tečnosti iz mehanizacije i dr.

Tokom izvođenja radova, doći će do privremenog odlaganja građevinskog otpada (zemlja, kamenje, korijeni, žbunja i dr.) na lokaciji gradnje. S obzirom da će se raditi o manjim količinama građevinskog otpada I da će se isti nalaziti relativno kratatko (najduže sedam dana) na lokaciji gradnje, to se ne očekuje značajan negativan uticaj istog na vode.

U toku izgradnje projekta stvaraće se otpad od ambalaže (ambalaža od kartona, drveta I plastike) i čvrsti komunalni otpad (papir, plastika, limenke I dr.). Ovaj otpad će se sakupljati u posude za isti.

Neadekvatan odnos sa ambalažnim i komunalnim otpadom može izazvati odlaganjeovih otpada van posuda-kontejnera. S obzirom da se ne očekuje veća količina tako odloženog otpada, to se procjenjuje da isti neće značajno uticati na zagađenje voda.

Uz dobru organizaciju i savjestan rad, ne očekuje se značajan negativn uticaja na vode, u fazi izvođenja projekta.

U toku funkcionisanja projekta stvaraće se otpad od ambalaže (ambalaža od kartona, drveta I plastike).i čvrsti komunalni otpad (papir, plastika I dr.). Ovaj otpad će se sakupljati u posude za isti.

Neadekvatan odnos sa ambalažnim i komunalnim otpadom može izazvati odlaganje ovih otpada van posuda-kontejnera. S obzirom da se ne očekuje veća količina tako odloženog otpada, to se procjenjuje da isti neće značajno uticati na zagađenje voda.

Do izgradnje I puštanja u rad DUP-om planiranog cjevovoda fekalne kanalizacije alternativno rješenje biće vodonepropusna septička jama.

Pri normalnom funkcionisanju, odnosno pri redovnom pražnjenju septička jama neće imati negativnog uticaja na vode.

Atmosferske vode sa saobraćajno-manipulativne površine i parkinig površine, ispred objekta, skupljaju se kanalima i slivnicima i usmjeravaju prvo ka separatoru nafnih derivata i dalje ka upojnom rovu. Procijedne vode u kanalima za tehnički pregled ulivaju se u garažni slivnik odakle ih vodimo ka separatoru naftnih derivata.

Pri normalnom funkcionisanju, odnosno pri stručnom održavanju i redovnoj kontroli separator neće imati negativnog uticaja na vode.

Buka, vibracije i toplota

Buka

Veoma često u modernom društvu zvuk uznemirava čovjeka. Mnogi zvuci su neželjeni i neprijatni i kao takvi predstavljaju buku. Buka je neželjeni dio svakodnevnog života.

Pored negativnog efekta uznemiravanja buka može imati, takođe i razorno dejstvo koje se ogleda u uništavanju materijalnih dobara i povređivanju osjetljivih organa sluha. Najteži su slučajevi kada buka ošteti mehanizam koji je namijenjen za percepciju zvuka – ljudsko uho.

Dinamički opseg čujnosti obuhvata nivoa buke u opsegu zvučnih pritisaka $20\mu\text{Pa}$ do 100 Pa . $20\mu\text{Pa}$ je najtiši zvuk koji može da registruje prosječna osoba i zato se naziva prag čujnosti. Zvučni pritisak od oko 100 Pa je toliko glasan da izaziva bol i zato se naziva prag bola. Odnos između ova dva ekstrema je million prema jedan tako da linearna skala nije pogodna za primjenu. Iz tih razloga uvodi se logaritamska dB skala, gdje prag čujnosti iznosi 0dB a prag bola 130dB . Srednje vrijednosti nivoa buke u urbanim sredinama kreće se u granicama:

- u velikim gradovima od 65 do 75 dB(A)
- u malim gradovima od 62 do 71 dB(A)
- u seoskim naseljima od 45 do 62 dB(A)

Vrijednosti zvučne snage izvora (L_w), za osnovne građevinske mašine koje će biti angažovane na izgradnji objekta prikazane su u sledećoj tabeli.

Tabela 3: Vrijednosti zvučne snage izvora (L_w) za osnovne građevinske mašine koje će biti angažovane na izgradnji objekata

Vrsta vozila	Snaga motora kW	L_w dB(A)
Bager	130	107,25
Utovarivač	160	108,25
Kamion	150	105,94
Mikser	115	104,67
Pumpa za beton	50	101
Vibrator za beton	30	101
Valjak	80	102,93

Tokom izvođenja projekta doći će do povećanog nivoa buke koja nastaje usljed rada građevinske mehanizacije i ručnih alata, s tim što je ova buka ograničenog vremena trajanja dok traje izvođenje projekta.

Intezitet buke na gradilištu zavisi od broja mašina koje će istovremeno raditi.

Preporučujemo da se u procesu izgradnje projekta, koristi oprema koja će zadovoljiti nivoa zvučne snage, a shodno Direktivi o emitovanju bukeu životnu sredinu putem opreme koja se koristi na otvorenom prostoru (ED 2000/14EC).

Emisija buke generisana je radom građevinske mehanizacije i njene emisijske vrijednosti date su u narednoj tabeli.

Tabela 4: Emisijske vrijednosti buke generisane radom opreme, koja se koristi na otvorenom (uslovi slobodnog prostiranja zvuka) (Izvor: Direktiva o emitovanju buke u životnu sredinu putem opreme koja se koristi na otvorenom prostoru, ED 2000/14EC)

Vrsta opreme	Snaga (P), u kW	Dozvoljeni nivo zvučne snage (na jedan metar), u dB
Buldožeri, utovarivači, bageri sa gusjeničnim pogonom	P < 55	103
	P > 55	84 + 11 log P
Buldožeri, utovarivači i bageri sa točkovima, damper, grejderi, viljuškari, rovokopači, mobilni kranovi, valjci bez vibracija, kompresori, mašine za asfalt, hidraulični agregati	P < 55	101
	P > 55	82 + 11 log P

U toku funkcionisanja projekta buka se javlja od motornih vozila koji dolaze i odlaze do objekta i ne očekuje se značajan uticaj na povećanje uticaja na životnu okolinu, s obzirom na relativno manji broj zaposlenih koji se procjenjuje da će raditi tokom funkcionisanja projekta.

Prilikom rada dizel električnog agregata (DEA) stvaraće se određeni nivo buke.

S obzirom na ulogu DEA, koji se uključuje samo kada dođe do nestanka električne energije I u slučaju požara, ne očekuje se značajno vrijeme rada istog.

DEA se sa unutrašnje strane oblože zvučnom izolacionom pjenom. Prigušivač izduvnih gasova montira se u kućištu i vrši umanjeње buke.

U toku izvođenja projekta, najbitnije vibracije potiču od kretanja teških motornih vozila i građevinskih mašina i od rada građevinskih mašina. Teška motorna vozila se po pravilu kreću magistralnim putem. U ostalim dijelovima, teška motorna vozila se kreću najčešće zbog dopremanja građevinskog materijala i odvoženja iskopane zemlje i štuta. Pri iskopu poluvezanih stijena, građevinske mašine stvaraju i intenzivne vibracije. One se najviše osjete u najbližim objektima.

U sljedećoj tabeli su date udaljenosti na kojoj se vibracije mogu registrovati na osnovu određene vrste građevinske aktivnosti. Vrijednosti su zasnovane na terenskim mjerenjima i informacijama iz literature, a preuzete su iz Izvještaja o strateškoj procjeni uticaja, koja je rađena za Državni prostorni plan.

Tabela 5: Razdaljine na kojima mogu biti registrovane vibracije od strane građevinske mehanizacije

Građevinske aktivnosti	Razdaljine na kojima vibracije mogu biti registrovane (m)
Iskopavanje	10 -15
Kompaktiranje	10 -15
Teška vozila	5 -10

Neposredno uz predmetnu parcelu nalazi se jedan individualno stambeni objekat, koji može biti izložen neznatnim vibracijama usled aktivnosti građevinske mehanizacije.

S obzirom na namjenu predmetnog objekta i uz adekvatan izbor tehničke opreme u istom, funkcionisanjem projekta neće doći do značajnog povećanja vibracija.

Emitovanje toplote u fazi izgradnje i funkcionisanja objekta je zanemarljivo prema okolini.

Zračenja

Emitovanje zračenja (jonizujuća i nejonizujuća) u fazi izgradnje objekta je zanemarljivo prema okolini. S obzirom, na vrstu djelatnosti, radne procese i opremu koja će se koristiti u predmetnom objektu, neće biti emitovanja zračenja (jonizujuća i nejonizujuća) prema okruženju.

Otpad

Otpad se javlja u fazi izgradnje i eksploatacije objekta.

Otpad u fazi izgradnje

Građevinski otpad je prema Pravilniku o klasifikaciji otpada i katalogu otpada („Sl. list CG” br. 59/13. i 83/16) razvrstan u grupu sa indeksom 17. Ne očekuje se opasni građevinski otpad.

Građevinski otpad:

- 17 01 Beton, cigla, pločice i keramika
- 17 01 01 beton
- 17 01 02 cigle
- 17 01 03 pločice i keramika
- 17 02 01 drvo
- 17 02 02 staklo
- 17 02 03 plastika
- 17 04 01 bakar, bronza, mesing
- 17 02 02 aluminijum
- 17 02 05 gvožđe i čelik
- 17 05 04 zemljište i kamen
- 17 08 02 građevinski materijal na bazi gipsa
- 17 09 04 miješani otpad od građenja i rušenja

U toku izgradnje projekta stvaraće se otpad od ambalaže (ambalaža od kartona, drveta i plastike) i čvrsti komunalni otpad (papir, plastika, limenke i dr.).

Otpad od ambalaže je prema Pravilniku o klasifikaciji otpada i katalogu otpada („Sl. list CG” br. 59/13. i 83/16) razvrstan u grupu sa indeksom 15, a čvrsti komunalni otpad u grupu 20. Ne očekuje se opasni ambalažni i komunalni otpad.

Ambalažni otpad:

- 15 01 Ambalaža (uključujući posebno sakupljenu ambalažu u komunalnom otpadu)
- 15 01 01 papirna i kartonska ambalaža
- 15 01 02 plastična ambalaža
- 15 01 03 drvena ambalaža
- 15 01 04 metalna ambalaža
- 15 01 06 miješana ambalaža

Komunalni otpad:

- 20 03 01 miješani komunalni otpad.

Otpad u fazi funkcionisanja-eksploatacije

Otpad u automehaničarskom servisu:

- miješani komunalni otpad (20 03 01)
- ostala motorna ulja, ulja za mjenjače i podmazivanje, (A) (13 02 08*)
- filteri za ulje, (A) (17 01 07*)
- apsorbenti, materijali za filtere (uključujući filtere za ulje koji nijesu drugačije specifikovani), krpe za brisanje, zaštitna odjeća, koji su kontaminirani opasnim supstancama, (M) (15 02 02*)
- ambalaža koja sadrži ostatke opasnih supstanci ili je kontaminirana opasnim supstancama, (M) (15 01 10*)
- antifriz koji sadrži opasne supstance, (M) (16 01 14*)

Otpad iz separatora za prečišćavanje otpadnih voda sa manipulativnih otvorenih površina

Otpad koji se sakuplja u separatoru spada u kategoriju opasnog otpada.

U procesu prečišćavanja otpadnih voda u separatoru nastaje mulj i lake tečnosti i ulja. Prema Pravilniku o klasifikaciji otpada i katalogu otpada („Sl. list CG” br. 59/13 i 83/16), mulj je označen 13 05 02* - mulj iz separatora, ulje/voda, (A).

Otpadna ulja od prečišćavanja otpadnih voda prema navedenom Pravilniku označena su 13 05 06* - ulja iz separatora ulje/voda, (A).

Ambalažni otpad

U toku funkcionisanja projekta stvaraće se otpad od ambalaže (ambalaža od kartona, drveta I plastike) i čvrsti komunalni otpad (papir, plastika, limenke I dr.).

Otpad od ambalaže je prema Pravilniku o klasifikaciji otpada i katalogu otpada („Sl. list CG” br. 59/13. i 83/16) razvrstan u grupu sa indeksom 15. Ne očekuje se opasni ambalažni otpad.

Očekuje se sljedeći ambalažni otpad:

15 01 Ambalaža (uključujući posebno sakupljenu ambalažu u komunalnom otpadu) 15 01 01 papirna i kartonska ambalaža

15 01 02 plastična ambalaža

15 01 03 drvena ambalaža

15 01 04 metalna ambalaža

15 01 06 miješana ambalaža

Komunalni otpad

U toku eksploatacije objekta doći će do stvaranja čvrstog komunalnog otpada. Prema Pravilniku o klasifikaciji otpada i katalogu otpada („Sl. list CG” br. 59/13 i 83/16) ovaj komunalni otpad se svrstava u klasu: 20 03 01 miješani komunalni otpad.

Komunalni otpad potrebno je sakupljati u kontejnere koje će prazniti nadležno komunalno preduzeće. Broj i kapacitet kontejnera biće definisan prema sanitarno tehničkim kriterijumima, propisima i standardima za ovaj tip objekta. Prostor predviđen za kontejnere se mora zaštititi ili tamponom zaštitnog zelenila ili ogradom urbanog karaktera.

U septičkoj jami se tokom procesa punjanja iste stvara mulj koji predstavlja komunalni otpad, koji se prema Pravilniku o klasifikaciji otpada i katalogu otpada („Sl. list CG” br. 59/13 i 83/16) svrstava u klasu oznake: 20 03 04 mulj iz septičke jame.

7) Prikaz tehnologije tretiranja (prerada, reciklaža, odlaganje i sl.) svih vrsta otpadnih materija

Tretiranje otpadnih voda i sakupljenog mulja

Shodno Pravilniku o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda i sadržaju izvještaja o kvalitetu otpadnih voda („Sl. list CG” br. 56/19), definisane su maksimalne dopuštene koncentracije opasnih i štetnih materija u otpadnim vodama, koje se smiju ispuštati u recipijent (tabela 6).

Tabela 6: Maksimalno dopuštene koncentracije opasnih i štetnih materija u otpadnim vodama, koje se smiju ispuštati u recipijent

Parametar	Jedinica mjere	Maksimalno dopuštena koncentracija (MDK)
pH		6,5-8,5
Temperatura	°C	30
Boja	mg/l Pt skale	5
Miris		bez
Taložive materije	ml/lh	0,5
Ukupne suspendovane materije	mg/l	35
BPK ₅	mgO ₂ /l	25
HPK	mgO ₂ /l	125
Aluminijum	mg/l	3,0
Arsen	mg/l	0,1
Bakar	mg/l	0,5
Barijum	mg/l	3,0
Bor	mg/l	2,0
Cink	mg/l	1,0
Kobalt	mg/l	1,0
Kalaj	mg/l	0,75
Kadmijum	mg/l	0,01
Živa	mg/l	0,005
Ukupni hrom	mg/l	1,25
Hrom 6+	mg/l	0,1
Mangan	mg/l	2,5
Nikal	mg/l	1,25
Olovo	mg/l	0,5
Selen	mg/l	0,03
Srebro	mg/l	0,15
Gvožđe	mg/l	2,0
Vanadijum	mg/l	0,05
Ukupni fenoli	mg/l	0,1
Fluoridi	mg/l	2,0
Sulfiti	mg/l	2,0
Sulfidi	mg/l	0,25
Sulfati	mg/l	20
Aktivni hlor	mg/l	0,05
Mineralna ulja	mg/l	2,0
Ukupna ulja i masnoće	mg/l	10
Aldehidi	mg/l	1,0
Alkoholi	mg/l	1,0
Ukupni aromatični ugljovodonici	mg/l	0,05
Ukupni nitrirani ugljovodonici	mg/l	0,025
Ukupni halogeni ugljovodonici	mg/l	0,25
Ukupni organofosfatni pesticidi	mg/l	0,025
Ukupni organohlorni pesticidi	mg/l	0,025
Ukupne površinski aktivne supstance	mg/l	4,0
Ukupni deterdženti	mg/l	0,5
Radioaktivnost	Bq/l	0,5

Otpadne vode koje se ispuštaju u recipijent i javnu kanalizaciju ne smiju sadržavati:
 -zapaljive i eksplozivne materije,
 -štetne gasove (vodonik sulfide, sumporne okside, azotne okside, cijanovodonik, hlor I sl.)

-čvrste, viskozne materije I plutajude materije, kao što su: pepeo, trska, slama, otpaci metala, plastike I drveta, staklo, krpe, perje, meso, životinjske utrobe, taloge koji nastaju pri prečišćavanju voda, ostaci dezinfekcionih sredstava I drugih hemikalija I boja, nedovoljno usitnjeno smeđe I sl.

-kisjele, alkalne i agresivne materije,

-otpadne vode iz zdravstvenih veterinarskih I drugih organizacija u kojima se može očekivati prisustvo patogenih mikroorganizama, bez prethodne dezinfekcije,

-radioaktivne materije,

-u atmosferskom kanalu ne smije biti više od 0,03 mg/l rastvorenih ili gasovitih ugljovodeonika

-ostale štetne materije.

Ispusne građevine i drugi objekti koji služe za ispuštanje otpadnih voda u prirodni recipijent moraju da zadovolje sljedeće uslove:

-da se minimalni profil odvodnog kanala određuje na osnovu hidrauličkog proračuna,

-da se nesmetano može obavljati revizija,

-da se nesmetano može obavljati eventualna opravka objekta.

Tretman sanitarno-fekalne otpadne vode iz objekta

U toku funkcionisanja projekta sanitarno-fekalne otpadne vode se sakupljaju u vodonepropusnoj septičkoj jami.

Predviđeno vreme zadržavanja vode u jami tj. vrijeme njenog pražnjenja iznosi 20 dana.

Pražnjenje se obično vrši pomoću specijalizovanih vozila koja koriste vakum pumpu. Vakumski sistem uvlači sadržaj septičke jame u cistjerne za transport, nakon čega se vrši transport i odlaganje mulja na mjesto određeno od strane nadležnog gradskog organa.

Tretman zauljene atmosferske vode i procjedne vode iz kanala za tehnički pregled

U toku funkcionisanja projekta za tretman zauljenih atmosferskih voda i procjednih voda iz kanala za tehnički pregled vozila predviđen je separator lakih naftnih derivata. Nakon tretmana u separatoru prečišćena voda se ispušta u upojni rov. Pražnjenje sadržaja separatora vrši privrednik/privredno društvo koje ima dozvolu za obavljanje tih poslova i koje dalje upravlja sa opasnim otpadom shodno propisima.

Tretman otpada

Tretman otpada u fazi izgradnje

Tokom izvođenja radova, doći će do privremenog odlaganja građevinskog otpada (zemlja, kamenje, korijeni, žbunja i dr.) na lokaciji gradnje. Manji dio materijala od iskopa korišće se za potrebe planiranja i nivelacije terena, dok će veći dio transportovati i deponovati na lokaciju koju određuje nadležni organ Glavnog grada ili/i predati preduzetniku/privrednom društvu koje ima dozvolu za preradu, shodno članu 67 Zakona o upravljanju otpadom.

Shodno članu 67 Zakona o upravljanju otpadom izvođač radova, odnosno proizvođač građevinskog otpada koji nastaje od objekta čija je zapremina zajedno sa zemljanim iskopom veća od 2 000 m³ dužan je da sačini plan upravljanja građevinskim otpadom.

Ne očekuje se opasni građevinski otpad.

U toku izgradnje projekta stvaraće se otpad od ambalaže (ambalaža od kartona, drveta I plastike) i čvrsti komunalni otpad (papir, plastika, limenke I dr.). Ovaj otpad se sakuplja u posebne kontejnere.

Ne očekuje se opasni ambalažni otpad.

Izvođač radova, u fazi izgradnje projekta, je neophodno da sačini ugovor sa ovlašćenim privrednim društvom/preduzetnikom u cilju daljeg upravljanja sa proizvedenim ambalažnim otpadom.

U toku izgradnje projekta stvaraće se i komunalni otpad. Ovaj otpad se sakuplja u posebne kontejnere. Ne očekuje se opasni komunalni otpad.

Izvođač radova, u fazi izgradnje projekta, je neophodno da sačini ugovor sa ovlašćenim privrednim društvom/preduzetnikom u cilju daljeg upravljanja sa proizvedenim komunalnim otpadom.

Tretman otpada u fazi funkcionisanja-eksplotacije

Tretman ambalažnog otpada

U toku funkcionisanja projekta stvaraće se otpad od ambalaže (ambalaža od kartona, drveta i plastike). Ambalažni otpad se sakuplja u posebne kontejnere. Ne očekuje se opasni ambalažni otpad.

Nosilac projekta, u fazi funkcionisanja projekta, je neophodno da sačini ugovor sa ovlašćenim privrednim društvom/preduzetnikom u cilju daljeg upravljanja sa proizvedenim ambalažnim otpadom.

Tretman komunalnog otpada

U toku funkcionisanja projekta stvaraće se miješani komunalni otpad. Ovaj otpad će se sakupljati posebne kontejnere sa kojima dalje upravlja nadležno komunalno preduzeće, sa kojim je neophodno sačiniti ugovor.

Ne očekuje se opasni komunalni otpad.

Tretman otpada iz automehaničarskog servisa

Opasni otpad se sakuplja u posude izrađene od materijala koji obezbjeđuje nepropustljivost, korozionu stabilnost i mehaničku otpornost.

Opasni otpad privremeno će se sakupljati i odlagati u posebnu hermetički zatvorenu burad i privremeno skladištiti na prostoru zaštićenom od atmosferskih padavina (privremeno skladište koje određuje Nosilac projekta). Podna obloga skladišta mora biti od čvrstog materijala nepropusnog za sav opasni otpad koji će se u njemu privremeno skladištiti. Skladište opasnog otpada radi sprječavanja pristupa neovlašćenim licima mora biti fizički obezbijeđeno i zaključano. Opasni otpad se predaje ovlašćenom preduzetniku/privrednom društvu za zbrinjavanje opasnog otpada. Obaveza je Nosioca projekta da sklopi ugovor za pružanje ove usluge sa ovlašćenim preduzetnikom/privrednim društvom koje će preuzeti nastale količine opasnog otpada i transportovati ga svojom opremom i mehanizacijom do konačnog odredišta. Obaveza je vlasnika opasnog otpada da vodi evidenciju sakupljanja i odvoza opasnog otpada.

Shodno Članu 33. Zakona o upravljanju otpadom („Sl. list CG” br. 34/2024) proizvođač otpada koji na godišnjem nivou proizvodi više od 200 kg opasnog otpada dužan je da sačini plan upravljanja otpadom.

8) Ograničeno vrijeme trajanja projekta i način dovođenja lokacije u prvobitno stanje

Funkcionisanje predmetnog objekta nije vremenski ograničeno.

IV IZVJEŠTAJ O POSTOJEĆEM STANJU SEGMENTA ŽIVOTNE SREDINE

Analiza postojećeg stanja segmenta životne sredine izvršena je na osnovu raspoloživih informacija i dokumentacije.

Za predmetnu lokaciju i njenu bližu okolinu nema relevantnih kvantitativnih podataka o stanju segmenta životne sredine, pa će se izvještaj o postojećem stanju životne sredine više bazirati na kvalitativnom izvještaju.

Kvalitet vazduha

Podaci o kvalitetu vazduha su preuzeti iz Informacija o stanju životne sredine u Crnoj Gori za 2024. godinu, a koji je sačinila Agencija za zaštitu životne sredine:

Donošenjem Pravilnika o načinu i uslovima praćenja kvaliteta vazduha ("Sl. list CG", br. 21/11 i 32/16) propisan je način praćenja kvaliteta vazduha i prikupljanje podataka, kao i referentne metode mjerenja, kriterijumi za postizanje kvaliteta podataka, obezbjeđivanje kvaliteta podataka i njihova validacija.

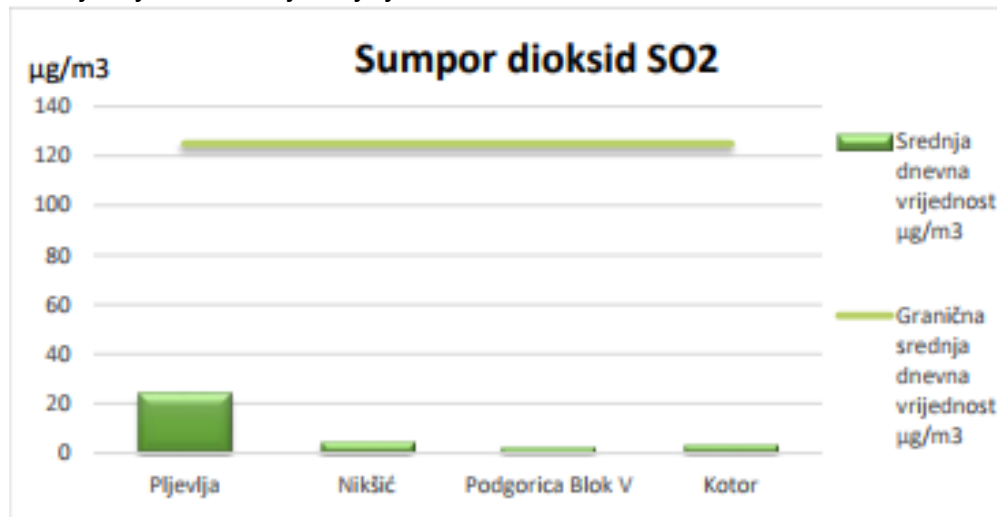
U skladu sa Uredbom o uspostavljanju mreže mjernih mjesta za praćenje kvaliteta vazduha ("Sl. list CG", br. 044/10 od 30.07.2010, 013/11 od 04.03.2011, 064/18 od 04.10.2018), teritorija Crne Gore podijeljena je u tri zone (tabela 7), koje su određene preliminarnom procjenom kvaliteta vazduha u odnosu na granice ocjenjivanja zagađujućih materija na osnovu dostupnih podataka o koncentracijama zagađujućih materija i modeliranjem postojećih podataka. Granice zona kvaliteta vazduha podudaraju se sa spoljnim administrativnim granicama opština koje se nalaze u sastavu tih zona.

Tabela 7: Zone kvaliteta vazduha

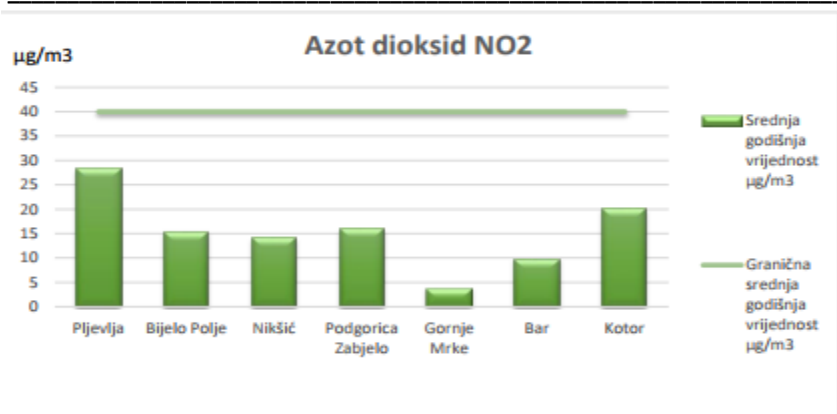
Zona kvaliteta vazduha	Opštine u sastavu zone
Sjeverna zona kvaliteta vazduha	Andrijevića, Berane, Bijelo Polje, Gusinje, Pljevlja, Kolašin, Mojkovac, Petnjica, Plav, Plužine, Rožaje, Šavnik i Žabljak
Centralna zona kvaliteta vazduha	Podgorica, Nikšić, Danilovgrad i Cetinje
Južna zona kvaliteta vazduha	Bar, Budva, Kotor, Tivat, Ulcinj i Herceg Novi

Kontrola i praćenje kvaliteta vazduha vrši se radi ocjenjivanja, planiranja i upravljanja kvalitetom vazduha. Analiza dobijenih rezultata služi kao osnov za predlaganje mjera za poboljšanje i unaprjeđenje kvaliteta vazduha.

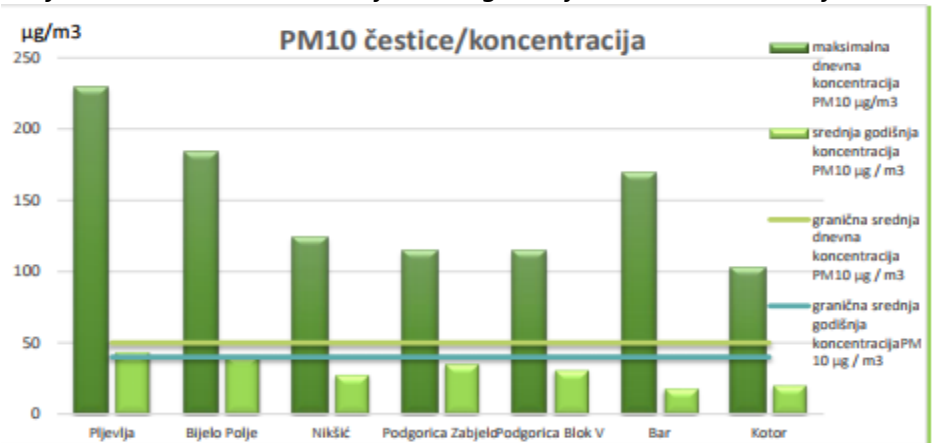
U 2024. godini vršena su mjerenja kvaliteta vazduha i u Podgorici. Najbliže mjesto predmetnoj lokaciji na kojem je vršeno mjerenje je Blok V.

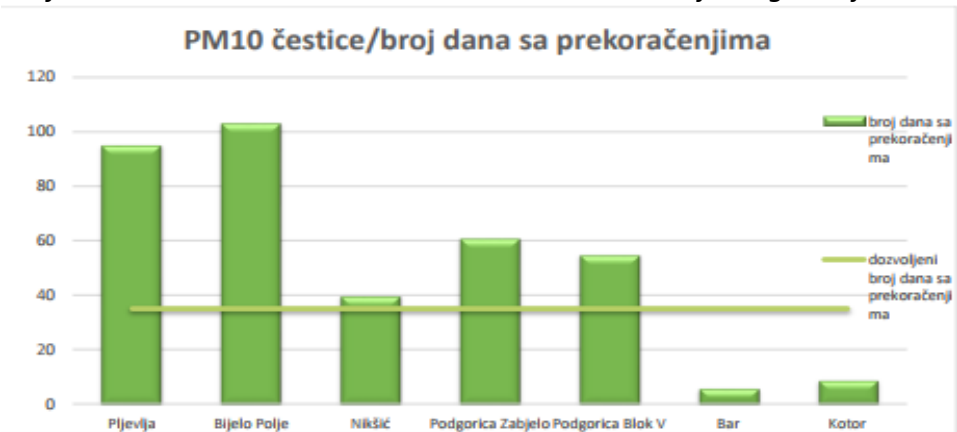
Grafikon 1: Srednje dnevne koncentracije sumpor(IV)oksida – SO₂

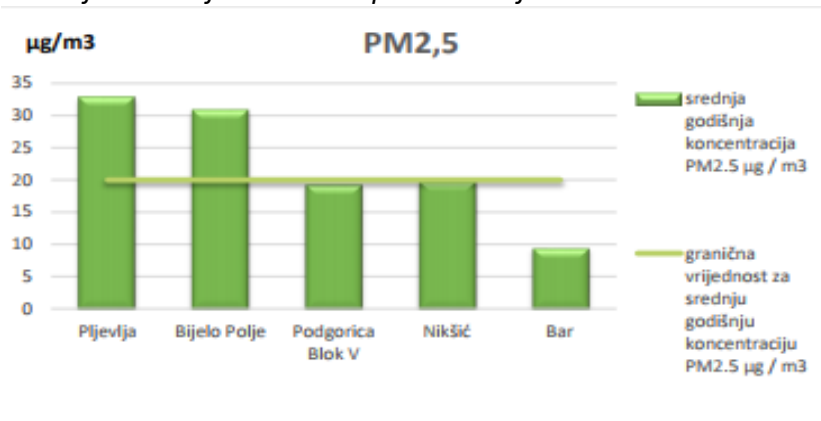
Grafikon 2: Srednje godišnje koncentracije azot(IV)oksida – NO2

Grafikon 3: Maksimalne dnevne i srednje godišnje koncentracije PM10 čestica

Grafikon 4: Broj dana sa prekoračenjima srednje dnevne koncentracije PM10 čestica upoređene sa dozvoljenim brojem dana sa prekoračenjima

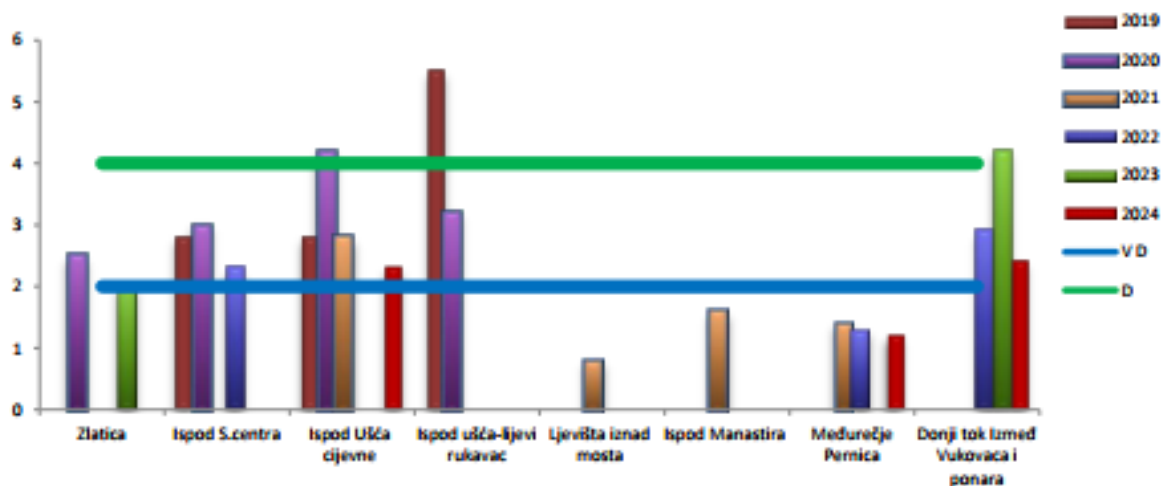
Grafikon 5: Srednje godišnje koncentracije PM2,5 čestica upoređene sa srednjom godišnjom graničnom vrijednošću

Srednje godišnje vrijednosti sadržaja olova, kadmijuma, arsena i nikla u suspendovanim česticama PM10, na mjernim mjestima na kojima se referentnom metodom pratila koncentracija PM10 čestica u vazduhu (Pljevlja, Bijelo Polje, Nikšić, Podgorica3 kružni tok Zabjelo (UT), Podgorica2 Blok V (UB), Bar i Kotor), bile su ispod propisanih graničnih i ciljnih vrijednosti.

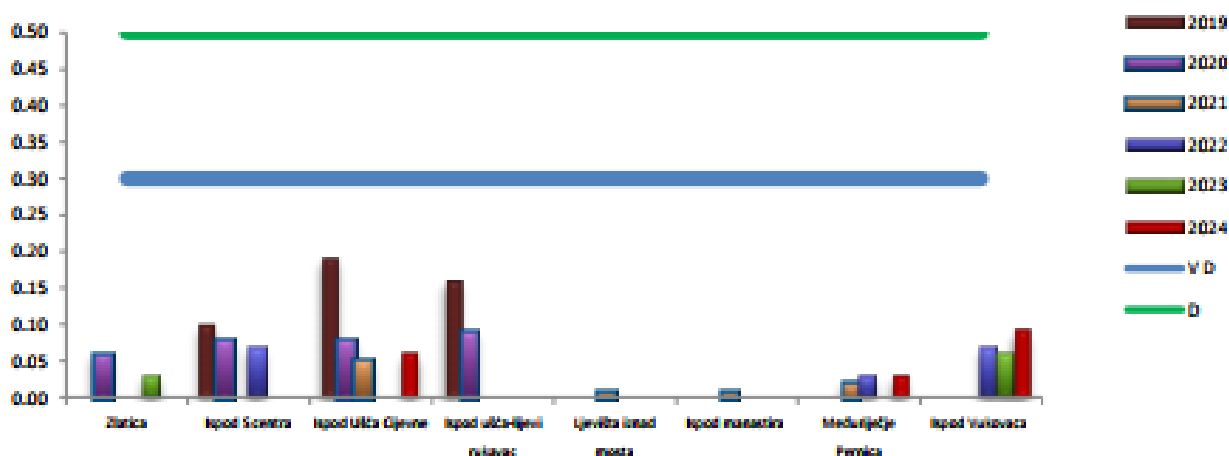
Kvalitet voda

Podaci o kvalitetu voda su preuzeti iz Informacija o stanju životne sredine u Crnoj Gori za 2024. godinu, a koji je sačinila Agencija za zaštitu životne sredine:

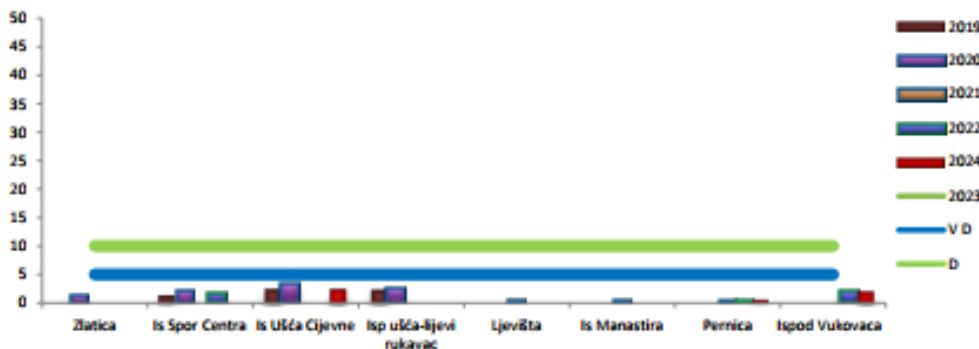
Glavni vodotok u Podgorici je rijeka Morača, koja je značajno udaljena od predmetne lokacije. U rijeci Morači se uliva sakupljena voda iz kanala Mareza, koji neposredno prolazi pored predmetne lokacije.

Grafikon 6: BPK5 u rijeci Morača (mg O2/l)

Grafikon 7: Sadržaj ortofosfata (fosfata) u rijeci Morača (mg/l)

Grafikon 8: Sadržaj nitrata u rijeci Morači (mg/l)

Tabela 8: Izvod iz ocjene ekološkog statusa / Hemijskog statusa, i potencijala površinskih voda, između ostalog i rijeka u Podgorici, po elementima kvaliteta-prioritetnih supstanci, opštih fizičko-hemijskih parametara, specifičnih zagađujućih supstanci i bioloških parametara i ukupnog statusa za 2024. godinu

2024.g.	Naziv vodnih tijela	Površinsko VT	Tip VT	Redni broj	Naziv mjestnog mjesta	Hemijski i Ekološki status kvaliteta voda								
						Prioritetne i zagađujuće supstance	Opšti fizičko-hemijski parametri	Specifične zagađujuće supstance	Fitoplankton	Fitobentos	Makrofiti	Mikrozoofauna	Ukupni ES/EP/HIS na osnovu 7 elemenata	Ukupni ES/EP/HIS bez mikrobioloških zagađivača
1.	Bojana	1	R9	1	Reč	vdD	u	vdD	u	vd	l	vl	VL	L
2.	Crmnica	1	R3	2	Gornji tok	-	d	-	-	vd	-	u	U	U
3.	Orahovića	1	R3	3	Srednji tok	-	d	-	-	d	-	u	U	D
4.	Morača	3	R5	4	Pernica	-	d	-	-	d	-	u	U	D
		6	R8	5	Ispod ušća Cijevne	vdD	u	vdD	-	vd	l	l	L	L
		7	R8	6	Ispod Vukovaca	-	u	-	-	d	l	l	L	L
5.	Cijevna	1	R6	7	Gornji tok	-	u	-	-	vd	-	u	U	U
6.	Mala rijeka	2	R6	8	Iznad ušća	-	u	-	-	vd	-	u	U	U
7.	Mrtvica	3	R6	9	Iznad ušća	-	d	-	-	vd	-	u	U	D
8.	Zeta	1	R5	10	Duklov most	-	d	-	-	vd	u	-	U	U
		4	R8	11	Vranjske njeve	vdD	d	vdD	u	d	d	l	L	U
9.	Gračanica	1	R1	12	Morakovo	-	vd	-	-	vd	-	d	D	D
10.	Lim	2	R5	13	Marsenića rijeka	-	u	-	-	vd	-	d	U	U
		3	R7	14	Dobrakovo	-	u	-	-	vd	-	d	U	U
11.	Bistrica Bjelop.	2	R5	15	Gubavač	-	d	-	-	vd	-	d	D	D
12.	Ljuboviđa	1	R2	16	Pavino Polje	-	d	-	-	vd	-	d	D	D
		3	R5	17	Iznad ušća-Ribarevine	-	d	-	-	vd	-	u	U	D
13.	Lješnica	1	R5	18	Iznad ušća	-	u	-	-	d	-	d	U	U
14.	Bistrica Ber.	2	R5	19	Iznad Luča	-	d	-	-	vd	-	u	U	D
15.	Zlozečica	1	R5	20	Iznad ušća	-	u	-	-	vd	-	d	U	U
16.	Ljuča	1	R4	21	Srednji tok	-	d	-	-	vd	d	u	U	D
17.	Ibar	2	R4	22	Bač	vdD	u	vdD	-	d	-	u	U	U
18.	Tara	3	R4	23	Ispod Mateševa	-	d	-	-	vd	-	u	U	D
		3	R4	24	Trebaljevo	-	d	-	-	vd	-	d	D	D
		4	R5	25	Ispod Mojkovca	vdD	u	vdD	-	-	-	-	U	U
		3	R7	26	Šplavište	-	d	-	-	vd	-	u	U	D
19.	Opasanića	1	R1	27	Gornji tok	-	d	-	-	vd	-	d	D	D

Na osnovu vrijednosti osnovnih fizičko hemijskih elemenata kvaliteta i specifičnih zagađujućih supstanci ispitivanih 38 podzemne vode (29 nove bušotine, 3 kopana bunara i 6 izdani/izvorišta) stanje voda imalo je dobar status na 20 mjesta (52,6%-Kajnak, Podgorska Vrela, Budva, Goljemadi, Kaluđerovo Oko, Ribnica, Radovče, Vučji Studenac, Cijevna- desna obala, blizu ušća, Bolje Sestre-bušotina, Bolje Sestre-izdan, Trgaj, Čevo, Glava Šavnika-izdan, Šavnik-pored škole, Mateševo, Ravnjak, Manastirsko Vrelo-Berane, Ali Pašini izvori i Gusinje)) i loš status na 18 mjesta (47,4%- Sveti Đorđe, Gornji Štoj, Donji Štoj, Popovići, Sjenokos, Jaz, Risanska Špilja, Plantaže, Gostilj, Vranj, Drešaj, Zagorak, Riječani, Zaljutnica, Glibavac, Bijelo Polje, Rožaje i Pljevlja).

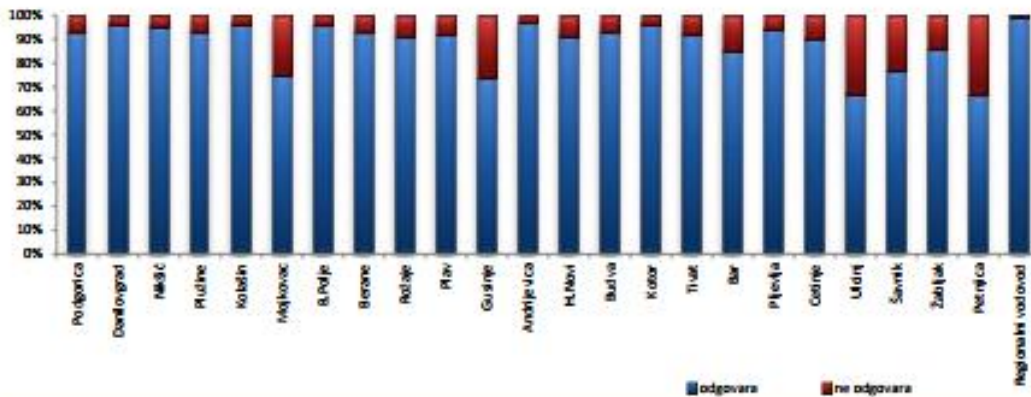
Rezultati analiza kvaliteta podzemnih voda na ušću Cijevne:

Ušće Cijevne je nova bušotina koja se nalazi u okolini Podgorice, blizu uliva Cijevne u Moraču, sa desne obale Cijevne, i pripada GVTPV Zetska ravnica. Voda je pokazala, sa aspekta osnovnih fiz.-hemijskih elemenata, dobar status kvaliteta. Kvalitet vode u 100% određenih parametara je pokazalo odličan kvalitet, tj. (vrlo) dobar. Koncentracije zagađujućih supstanci su bile ispod vrijednosti LOQ za metale (u $\mu\text{g/l}$ za $\text{As}<0,20$; $\text{Cd}<0,10$; $\text{Pb}<0,20$; $\text{Hg}<0,05$) i za pesticide. Što se tiče mikrobiološkog kvaliteta nađene

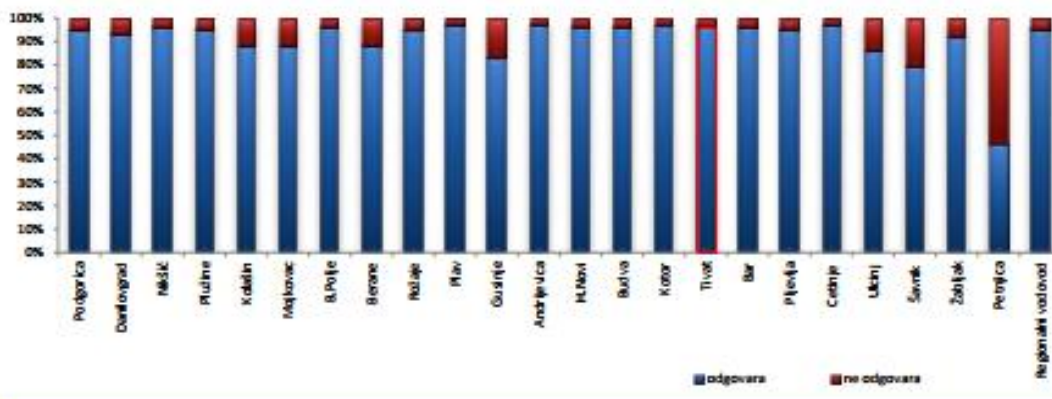
su koliformne bakterije (1115-1632/100ml), fekalne (129-720/100ml) i žive (490-953/1ml). Pri prvom uzorkovanju voda je bila zelenožuta, a u drugom žućkaste boje, sa malo prisutnog trunja. Dinamički nivo vode je bio 9.20 i 7,15m.

Kada je u pitanju kvalitet voda za piće, prema Informaciji o stanju životne sredine u Crnoj Gori za 2024., koju je uradila Agencija za zaštitu životne sredine Crne Gore, na teritoriji Crne Gore po opštinama vršena je fizičko-hemijsko i mikrobiološka analiza uzoraka voda za piće sa gradskih vodovoda i drugih javnih objekata vodosnabdijevanja.

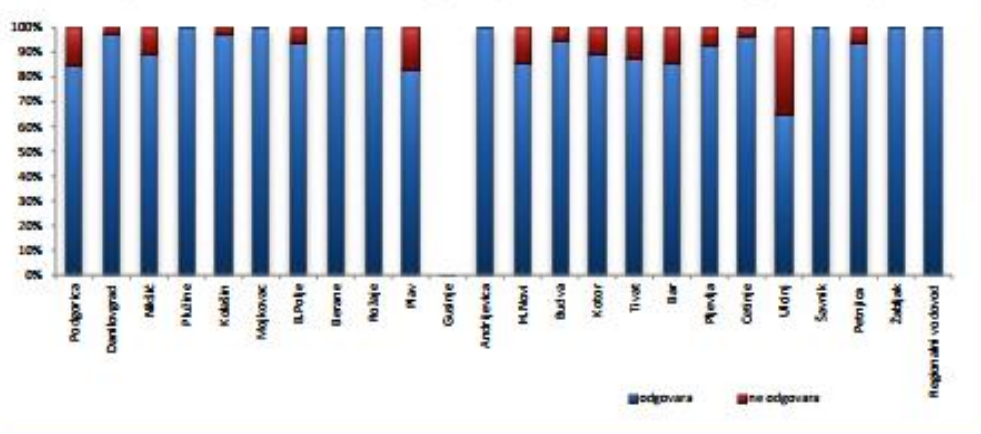
Na sljedećim grafikonima su prikazani rezultati ispitivanja kvaliteta vode za piće na teritoriji Crne Gore, u sklopu kojih su i rezultati ispitivanja kvaliteta vode u Podgorici

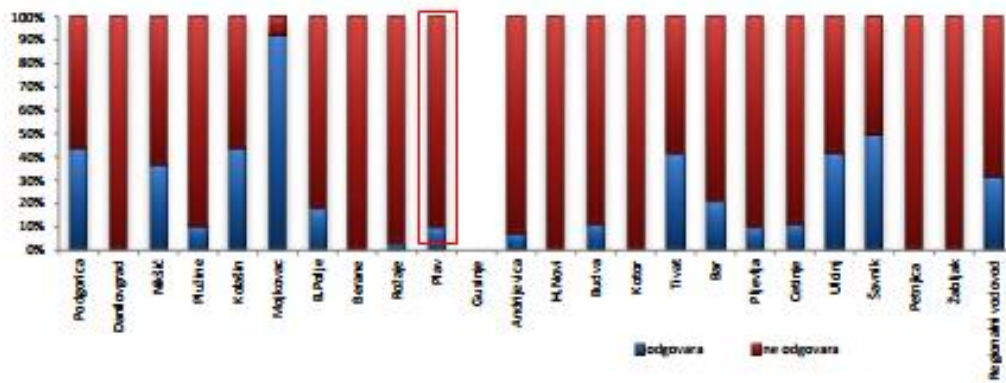
Grafikon 9: Rezultati fizičko-hemijskih ispitivanja uzoraka hlorisane vode za piće

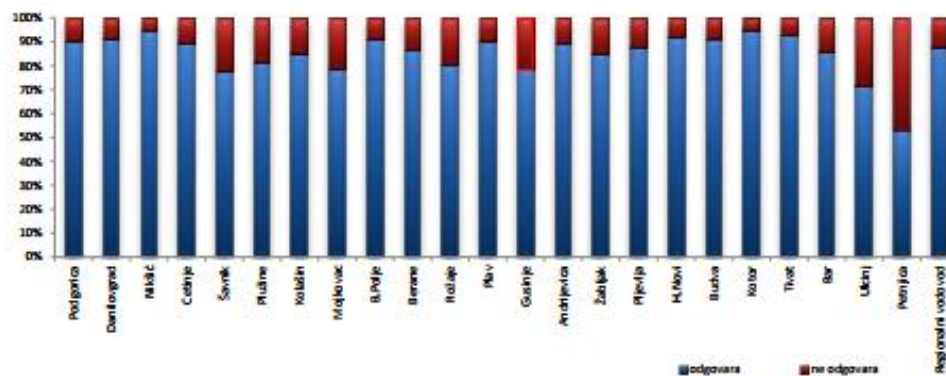
Grafikon 10: Rezultati mikrobioloških ispitivanja uzoraka hlorisane vode za piće

Grafikon 11: Rezultati fizičko-hemijskih ispitivanja uzoraka nechlorisane vode za piće

Grafikon 12: Rezultati mikrobioloških ispitivanja uzoraka nehlorisane vode za piće

Grafikon 13: Rezultati ispitivanja vode za piće u 2024. god.

Kvalitet zemljišta

Monitoring stanja zemljišta i ispitivanje sadržaja opasnih i štetnih materija u zemljištu realizuje se u skladu sa Zakonom o životnoj sredini ("Sl. list CG", br. 052/16, 73/19, 84/24), Zakonom o poljoprivrednom zemljištu ("Sl. list RCG", br. 015/92, 059/92, 027/94, "Sl. list CG", br. 073/10, 032/11,) i Pravilnikom o dozvoljenim koncentracijama štetnih i opasnih materija u zemljištu i metodama za njihovo ispitivanje („Sl. list RCG“, br. 018/97), a usklađuje se i sa zahtjevima Evropske Agencije za životnu sredinu.

Na lokaciji projekta i u njenoj blizini nijesu vršena mjerenja kvaliteta zemljišta.

Kvalitet biodiverziteta

Biodiverzitet predstavlja biološku raznovrsnost živog svijeta na našoj planeti. Posmatra se sa aspekta raznolikosti ekosistema, vrsta (mikroorganizama, gljiva, biljaka i životinja), staništa i genske raznolikosti od kojih ljudska vrsta, kao dio prirode ima mnogobrojne koristi neophodne za opstanak, te stoga ga treba posmatrati kao najvredniji prirodni kapital. Biološku raznolikost smanjuju skoro sve ljudske djelatnosti koje dovode do izmjena prirodnih staništa i uslova (posebno gradnja, turizam, saobraćaj, neodrživo lovstvo, prekomjerno korišćenje šumskih resursa, zagađenje mora, jezera, rijeka itd.). Takođe, klimatske promjene i pojava invazivnih vrsta utiču sve više na biodiverzitet izazivajući poremećaje u funkcionisanju ekosistema i lanaca ishrane.

U Crnoj Gori obaveza praćenja stanja svih segmenata životne sredine proističe iz Zakona o životnoj sredini ("Sl. list CG", br. 052/16, 73/19, 84/24, članovi 54, 55 i 56) dok obaveza praćenja stanja očuvanosti prirode proističe iz Zakona o zaštiti prirode ("Sl. list CG", br. 054/16, 18/19, 84/24). Praćenje stanja (monitoring) biodiverziteta ima za cilj njegovo očuvanje, unapređenje i zaštitu, kroz utvrđivanje stanja, promjena i glavnih pritisaka na ovaj važan prirodan resurs iz godine u godinu. Uvid u postojeće stanje biodiverziteta ostvaruje se putem praćenja stanja i procjene ugroženosti važnih parametara u ovom slučaju vrsta i staništa, na nacionalnom i međunarodnom nivou što je preduslov za adekvatnu

zaštitu i djelovanje.

Na lokaciji projekta i u njenoj blizini, do sada, nije vršen monitoring biodiverziteta.

Buka

U skladu sa Zakonom o zaštiti od buke u životnoj sredini ("Sl. list Crne Gore", br. 028/11, 1/14, 2/18), buka u životnoj sredini je nepoželjan ili štetan zvuk na otvorenom prostoru koji je izazvan ljudskom aktivnošću, uključujući buku koja potiče iz drumskog, željezničkog i vazdušnog saobraćaja i od industrijskih postrojenja za koje se izdaje integrisana dozvola. Iz Zakona je proistekao Pravilnik o graničnim vrijednostima buke u životnoj sredini, načinu utvrđivanja indikatora buke i akustičkih zona i metodama ocjenjivanja štetnih efekata buke ("Službeni list CG", br. 060/11, 094/21).

Na osnovu gore navedene zakonske regulative, opštine su donijele rješenja o akustičkom zoniranju svojih teritorija, što je osnovni uslov za implementaciju Pravilnika o graničnim vrijednostima buke u životnoj sredini, načinu utvrđivanja indikatora buke i akustičkih zona i metodama ocjenjivanja štetnih efekata buke. Određivanjem akustičkih zona, propisane su granične vrijednosti za definisane djelove opštinske teritorije, što je od značaja za zaštitu od buke u životnoj sredini, a i za buduće planiranje izgradnje objekata i izdavanje dozvola za rad ugostiteljskim i drugim objektima.

Na lokaciji projekta i u njenoj blizini, do sada, nije vršen monitoring buke.

Završne konstatacije

Na osnovu navedenog o postojećem stanju segmenata životne sredine može se konstatovati da je postojeće stanje osnovnih segmenata životne sredine na predmetnom području zadovoljavajućeg kvaliteta, odnosno nema značajnih negativnih uticaja na životnu sredinu.

V OPIS MOGUĆIH ALTERNATIVA

Tabela 9: Razmatrane alternative po segmentima

Broj	Aspekti	Razmatrana alternativa sa obrazloženjem glavnih razloga za izbor određenog rješenja i uticaja na životnu sredinu
1	Lokacija	Alternativnih lokacija projektu je bilo. Predmetnu lokaciju je Investitor-Nosilac projekta odabrao iz više aspekata: finansijskog, ekonomskog, pozicije lokacije, lakog saobraćajnog pristupa,... Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma je izdalo Urbanističko-tehničke uslove broj:084-322/22-1879/8 od 11.05.2022. god. (prilog 1).
2	Uticaj na segmente životne sredine i zdravlje ljudi	Sve mjere predviđene za smanjenje uticaja objekta na životnu sredinu moraju se sprovesti od strane Nosioca projekta uz poštovanja važećih zakonskih odredbi.
3	Proizvodni proces ili tehnologija	Za izgradnju predmetnog objekta koristiće se standardna tehnologija građenja i standardna tehnologija rada u eksploataciji.
4	Metode rada u toku izvođenja i funkcionisanja projekta	U toku izvođenja projekta kristiće se standardni metod rada. Građevinski radovi će biti izvedeni u skladu sa važećim domaćim standardima, a tamo gdje standardi nijesu definisani, biće primijenjeni međunarodni standardi. U toku funkcionisanja projekta, koristiće se standardna oprema i standardni način rada.
5	Planovi lokacija i nacrti projekta	Glavni projekat je rađen prema Urbanističko-tehničkim uslovima broj: 084-322/22-1879/ izdatih od Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma od 11.05.2022. god. (prilog 1). Projektna dokumentacija je izrađena uz primjenu savremenih tehničko tehnoloških rješenja za objekte ove vrste i namjene. Izmjena u odnosu na projektni zadatak nije bilo.
6	Vrsta i izbor materijala za izvođenje projekta	Upotrijebljeni materijali su u skladu sa tehničko-tehnološkim zahtjevima i pravilno su odabrani kako u smislu kvaliteta i dizajna tako i u ekološkom smislu. Nadzorni organ ovlašćen od strane Nosioca projekta nadgledaće izvođenje radova i garantovati kvalitet materijala tokom izgradnje.
7	Vremenski raspored za izvođenje i prestanak funkcionisanja projekta	Predviđena je faza gradnja: -Prva faza, objekat za servisiranje motornih vozila, spratnost P+0 i objekat za tehnički pregled motornih vozila, spratnosti P+1; -Druga faza, prostor namijenjen za magacin (skladištenje mlijeka i mlečnih proizvoda u plastičnoj i tetrapak ambalaži) i podzemno parkiranje motornih vozila,

		<p>spratnosti Po+P.</p> <p>S obzirom na obim posla realizacija izvođenja projekta, u slučaju normalnih uslova rada, planirana je za cca 18 mjeseci. U slučaju vanrednih situacija (na primjer: loši vremenski uslovi dr.) vremenski period može biti duži.</p> <p>Funkcionisanje predmetni objekat nije privremenog karaktera.</p>
8	Datum početka i završetka izvođenja	<p>Datum početka i završetka izvođenja radova, zavisi od pribavljanja svih potrebnih dozvola i obezbjeđivanja finansijskih sredstava.</p> <p>Planirani vremenski period izvođenja radova je jul 2026-decembar 2027. god.</p>
9	Veličina lokacije ili objekta	<p>Predmetna lokacija je površine 3816 m². Površina predmetne lokacije je dovoljna za sve predviđene sadržaje na istoj.</p> <p>Za potrebe realizacije projekta koristiće se cijela površina lokacije.</p>
10	Obim proizvodnje	Nije predviđena proizvodnja.
11	Kontrola zagađenja	Kontrolu zagađenja u toku izgradnje i funkcionisanja objekta obezbjeđuje Nosilac projekta.
12	Uređenje odlaganja otpada uključujući reciklažu, ponovno korištenje i konačno odlaganje	Upravljanje sa otpadom je u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom („Sl. list CG” br. 34/2024).
13	Uređenje pristupa i saobraćajnih puteva	Predmetna lokacija je predviđena neposredno uz Bersku ulicu. Saobraćajno priključenje je predviđeno uz potpuno poštovanje saobraćajnih propisa i u skladu sa uslovima sekretarijata za saobraćaj Podgorice.
14	Odgovornost i procedura za upravljanje životnom sredinom	<p>Procedure za upravljanje životnom sredinom će biti ispoštovane doslednom primjenom mjera predviđenih u cilju sprečavanja, smanjenja ili otklanjanja značajnog štetnog uticaja na životnu sredinu.</p> <p>Odgovornost za sprovođenje procedura za upravljanje životnom sredinom je na odgovorno lice Nosioca projekta.</p>
15	Obuke	Izvršiće se obuka zaposlenih o sprovođenju predviđenih mjera u cilju sprečavanja, smanjenja ili otklanjanja značajnog štetnog uticaja na životnu sredinu, kao i obuka vezana za zaštitu i zdravlje na radu.
16	Monitoring	<p>Tokom funkcionisanja projekta, predviđeno je praćenje određenih parametara, čime se stvaraju uslovi da se isti održavaju u dozvoljenim granicama.</p> <p>Monitoring projekta je definisan u ovom Elaboratu.</p>
17	Planovi za vanredne prilike	<p>Izvođenjem i funkcionisanjem projekta moguća je pojava akcidentnih situacija.</p> <p>U ovom Elaboratu predviđene su moguće vanredne</p>

		situacije i reagovanje da se posljedice smanje.
18	Uklanjanje projekta i dovođenje lokacije u prvobitno stanje (za privremene objekte)	Predmetni objekat nije privremenog karaktera.

VI OPIS SEGMENTA ŽIVOTNE SREDINE

Opis segmenata životne sredine predstavlja osnovu za istraživanje problematike životne sredine na određenom prostoru. Problematika zaštite životne sredine predstavlja složeno pitanje a obuhvata sve aspekte razmatranja mogućeg uticaja predmetnog projekta na životnu sredinu. Osnovne karakteristike postojećeg stanja za potrebe ovog istraživanja definisane su na osnovu uvida u postojeća planska dokumenta, projektnu dokumentaciju, kao i direktnim uvidom u stanje na terenu.

Iz raspoloživih informacija, koje su nama bile dostupne, nijesmo došli do relevantnih podataka vezanih za ispitivanja stanja životne sredine na i u blizini predmetne lokacije.

Za analizu su korišćeni raspoloživi podaci o postojećem stanju životne sredine u širem okruženju lokacije.

Obilaskom predmetne lokacije konstatovali smo da je životna sredina na lokaciji i u njenoj okolini zadovoljavajuće očuvana.

1) Stanovništvo (naseljenost i koncentracija)

Mogući značajan uticaj projekta na stanovništvo se ogleda u potencijalnom naseljavanju predmetnog područja od strane zaposlenih u predmetnom objektu, a zbog težnje da udaljenost od mjesta stanovanja do mjesta rada bude što kraća.

2) Zdravlje ljudi

U sklopu Informacija o stanju životne sredine koje Agencija za zaštitu prirode i životne sredine objavljuje prvenstveno se registruju stanja životne sredine prema određenim segmentima: stanje kvaliteta vode, vazduha, zemljišta i dr. Stanje životne sredine utiče na kvalitet odnosno ugroženost zdravlja ljudi.

Iz raspoloživih informacija, koje su nama bile dostupne, nijesmo došli do relevantnih podataka vezanih za ispitivanja stanja životne sredine na i u blizini predmetne lokacije.

Procjenjuje se da predmetni projekat, s obzirom na namjenu i lokaciju, ne može imati značajan negativan uticaj na zdravlje ljudi, ako se budu strogo poštovale propisane procedure rada i ako se budu adekvatno tretirale otpadne vode i otpad u toku izgradnje i eksploatacije projekta.

U akcidentnim situacijama (npr.: ispuštanje otpadnih voda i opasnog otpada), postoji povećani rizik na zdravlje ljudi usled zagađenja vode koja teče kanalom Mareza i uliva se u rijeku Moraču, jer ovi zagađivači direktno narušavaju kvalitet vode i ulaze u lanac ishrane.

3) Biodiverzitet (flora i fauna), posebno podatke o rijetkim i zaštićenim vrstama

Obilaskom terena i pregledom raspoložive dokumentacije, može se konstatovati da na predmetnoj lokaciji i u njenoj blizini nema zaštićenih biljnih i životinjskih vrsta njihovih staništa, pa samim tim nema ni uticaja projekta na iste.

4) Zemljište (zauzimanje/korišćenje zemljišta, kvalitet zemljišta, geološke i geomorfološke karakteristike)

Izgradnjom i funkcionisanjem projekta mijenja se korišćenje zemljišta iz poljoprivrednog (livada klase 3) u građevinsko, ali s obzirom na zapuštenost lokacije neće biti značajno.

Na kvalitet zemljišta utiče veliki broj faktora, a najviše geološka podloga, reljef, klima, hidrografija, vegetacija i čovjek. Hemijske analize zemljišta na lokaciji i njenoj užoj okolini nijesu rađene.

S obzirom na karakteristike, veličinu i namjenu projekta, procjena je da neće biti značajnog uticaja na kvalitet zemljišta, geološke i geomorfološke karakteristike.

5) Tlo (organske materije, erozija, zbijenost, zatvaranje tla)

Na predmetnoj lokaciji usled izvođenja projekta doći će do gubitka organskih materija tla, ali bez značajnog uticaja na životnu sredinu.

Izvođenjem projekta doći će do uticaja na tlo, zbog ravnjanja i zbijanja tla, kao i zbog zatvaranja tla usled betoniranja-asfaltiranja površina, ali bez značajnog uticaja na životnu sredinu.

Zbog konfiguracije terena ne očekuje se pojava erozije.

6) Voda (hidromorfološke promjene, količinu i kvalitet sa posebnim osvrtom na ispuste otpadnih voda)

Nema uticaja na hidromorfološke promjene i količinu vode, jer na predmetnoj lokaciji nema površinskih vodenih tokova.

U akcidentnim situacijama (npr.:ispuštanje otpadnih voda i opasnog otpada), postoji povećana mogućnost uticaja na kvalitet vode u kanalu Mareza, koja dalje teče u rijeku Moraču.

7) Vazduh (kvalitet vazduha)

Kvalitet vazduha predstavlja stepen (ne)zagađenosti vazduha koji udišemo. On direktno zavisi od prisustva štetnih gasova i čestica koje mogu negativno uticati na zdravlje ljudi i životnu sredinu.

Ispitivanje kvaliteta vazduha na predmetnoj lokaciji i u njenoj bližoj okolini nije vršeno.

Usljed funkcionisanja projekta i saobraćanja motornih vozila Berskom ulicom, koja prolazi pored predmetne lokacije, doći će do lokalnog povećanja produkata sagorijevanja goriva u vazduhu, ali bez značajnog uticaja na kvalitet vazduha, jer se ne očekuje veliko povećanje frekvencije saobraćaja.

8) Klima (emisija gasova sa efektom staklene bašte, uticajima bitnim za adaptaciju)

S obzirom na namjenu predmetnog projekta, funkcionisanjem istog, neće doći do bilo kakvih klimatskih promjena (temperaturne promjene ili promjene ruže vjetrova i slično), niti do značajne emisije gasova sa efektom staklene bašte. Doći će do lokalnog povećanja emisije gasova iz izduvnih sistema motornih vozila, ali je procjena bez značajnih negativnih efekata, jer se ne očekuje značajno veća frekvencija saobraćaja.

9) Materijalna dobra i postojeći objekti

Projekat se planira na parceli na kojoj nema materijalnih dobara i izgrađenih objekata koji bi mogli biti ugroženi realizacijom projekta.

10) Kulturno nasljeđe-nepokretna kulturna dobra, uključujući arhitektonske i arheološke aspekte

Na i u blizini predmetne lokacije nema nepokretnih kulturnih dobara i zaštićenih prirodnih dobara, na koje bi predmetni projekat imao uticaja.

11) Predio i topografija

Sam prostor u okviru lokacije na kojoj je planiran projekat nalazi se van užeg gradskog područja. Predmetna lokacija pripada slabo izgrađenom području u kojem dominiraju individualno stambeni objekti.

U toku izgradnje projekta prostor predmetne lokacije neće imati pozitivan uticaj na ljudska čula, ali u toku funkcionisanja doživljaj ljudi će biti pozitivan, jer se radi o savremenom arhitektonsko-gradjevinskom projektu sa prijatnim vizurama.

Teren je relativno ravan.

S obzirom na postojeće stanje predmetne lokacije i potrebnih radova na izvođenju projekta, procjena je da neće doći do značajne promjene topografije.

12) Izgrađenost prostora lokacije i njene okoline

Izgradnjom predmetnog objekta se značajno ne uvećava izgrađenost predmetnog područja, koje je prilično neizgrađeno.

VII OPIS MOGUĆIH ZNAČAJNIH UTICAJA PROJEKTA NA ŽIVOTNU SREDINU

Identifikacija i procjena uticaja objekta na životnu sredinu je zadatak koji dovodi u vezu karakteristike investicionog zahvata u odnosu na okolinu. Imajući to u vidu prilikom realizacije objekta treba sprovesti mjere koje će obezbijediti njegovu kvalitetnu eksploataciju i eliminisati sve štetne uticaje kako na korisnike tako i na okolinu. Radovi u prirodi, odnosno u životnoj sredini, opravdani, društveno korisni itd. narušavaju postojeću prirodnu ravnotežu i imaju određene posljedice i uticaje na životnu sredinu.

Mogući uticaji predmetnog projekta na životnu sredinu na navedenoj lokaciji mogu se javiti:

- a) u fazi izvođenja
- b) u fazi funkcionisanja/eksploatacije
- c) u slučaju akcidenta

1) Uticaj na kvalitet vazduha

a) Nivo i koncentracija emisija zagađujućih materija u vazduhu i upoređivanje sa pokazateljima koji su propisani normativima i standardima

U toku izvođenja projekta

Tokom građevinskih radova i iskopa podzemne garaže, primarni polutanti su suspendovane čestice i izduvni gasovi dizel motora građevinske mehanizacije, koji direktno utiču na najbliži individualni stambeni objekat i korisnike obližnje lokalne saobraćajnice.

◆ *Nivoi i koncentracije emisija na izvoru:* Građevinske operacije stvaraju emisije neorganizovane (difuzne) prašine. Očekivane koncentracije suspendovanih čestica PM₁₀ u vazduhu na samom gradilištu tokom sušnih i vjetrovitih dana mogu dostići vršne vrijednosti od 100 do 250 µg/m³.

Rad teške građevinske mehanizacije unosi lokalne koncentracije azot-dioksida (NO₂) i ugljen-monoksida (CO), čiji nivoi zavise od broja istovremeno angažovanih mašina.

◆ *Upoređivanje sa normativima i standardima:*

Prema Uredbi o utvrđivanju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta vazduha („Službeni list Crne Gore“, br. 25/12) standardi kvaliteta za zaštitu zdravlja ljudi propisuju da 24-časovna koncentracija PM₁₀ ne smije preći 50 µg/m³ više od 35 puta u toku kalendarske godine. S obzirom na to da se individualni stambeni objekat nalazi neposredno uz samu granicu parcele, bez primjene intenzivnih mjera (kvašenje, zavjese), koncentracija PM₁₀ na fasadi kuće bi prešla ovaj normativni limit. Istovremeno, satne koncentracije NO₂ (limit 200 µg/m³) i osmočasovni limit za CO (limit 10 mg/m³) neće biti prekoračeni na granici sa susjedom zbog prirodnog strujanja vazduha na otvorenom prostoru gradilišta.

U Evropi je emisija iz dizel motora vanputne mehanizacije i poljoprivrednih traktora utvrđena regulativom ECE96 od 15. decembra 1995. godine. Pored ovog propisa, usvajane su i odgovarajuće direktive od strane Komisije EU. Prva direktiva 97/68/EC usvojena je 16. decembra 1997. godine. Propisi (tabela 10) su uvođeni kroz dvije faze:

- faza 1 (Stage I) je uvedena 1999. godine i granične vrednosti su iste kao kod ECE regulative, a
- faza 2 (Stage II) je uvedena u periodu od 2001. do 2004. godine zavisno od snage motora i granične vrijednosti su propisi Komisije EU.

Tabela 10: Stage I i Stage II - Granica za emisiju iz dizel motora vanputne mehanizacije, u g/kWh

Snaga, kW	CO		HC		NOx		PM	
	Faza 1	Faza 2	Faza 1	Faza 2	Faza 1	Faza 2	Faza 1	Faza 2

P\geq130	5,0	3,5	1,3	1,0	9,2	7,0	0,54	0,2
75\leqP<130	5,0	5,0	1,3	1,0	9,2	7,0	0,70	0,3
37\leqP<75	6,5	5,0	1,3	1,3	9,2	8,0	0,85	0,4
18\leqP<37	-	5,5	-	1,5	-	8,5	-	0,8

Izvor: mr Zoran Marjanović, dr Miomir Raos, Radomir Brzaković, Redukcija izduvnih gasova motornih vozila upotrebom alternativnih goriva, Festival kvaliteta 2014 (FQ2014), Kragujevac (Srbija)

Faze 3/4 (Stage III/IV) u standardima za emisiju vanputne mehanizacije prihvatio je Evropski parlament 21. aprila 2004. godine (Direktiva 2004/26/EC), a za poljoprivredu i drvenu industriju 21. februara 2005. godine (Direktiva 2005/13/EC). Faza 3 se sukcesivno uvodila od 2006. do 2013. godine i podijeljena je u dvije faze: fazu 3A i fazu 3B. Faza 4 je stupila na snagu 2014. godine. Granične vrijednosti za emisiju vanputne mehanizacije faze 3A/3B/4 date su u tabeli 11.

Tabela 11: Stage III i Stage IV - Granica za emisiju iz dizel motora vanputne mehanizacije, u g/kWh

Snaga, kW	CO	HC	NOx	PM
Faza 3A				
130\leqP\leq560	3,5	0,19	2,0	0,2
75\leqP<130	5,0	0,19	3,3	0,3
37\leqP<75	5,0	0,19	3,3	0,4
19\leqP<37	5,5	0,19	3,3	0,6
Faza 3B				
130\leqP\leq560	3,5	0,19	2,0	0,02
75\leqP<130	5,0	0,19	3,3	0,02
56\leqP<75	5,0	0,19	3,3	0,02
37\leqP<56	5,0	0,19	3,3	0,02
Faza 4				
130\leqP\leq560	3,5	0,19	0,4	0,02
56\leqP<130	5,0	0,19	0,4	0,02

Izvor: mr Zoran Marjanović, dr Miomir Raos, Radomir Brzaković, Redukcija izduvnih gasova motornih vozila upotrebom alternativnih goriva, Festival kvaliteta 2014 (FQ2014), Kragujevac (Srbija)

Faze 3A/3B/4 se primjenjuju samo na novu vanputnu mehanizaciju.

Preporučujemo da, se u procesu izvođenja radova, na predmetnoj parceli, koristi mehanizacija, koja će zadovoljiti granične vrijednosti emisija zagađujućih materija u izduvnim gasovima dizel motora, koje su propisane od Komisije EU (Stage IV). Uz pretpostavku da će izvođač radova koristiti preporučenu mehanizaciju, u tabeli 12 date su granične emisije zagađujućih materija u izduvnim gasovima angažovane mehanizacije.

Kao pogonsko gorivo, nabrojane mašine (mehanizacija) koriste dizel gorivo.

Tabela 12: Granična emisija zagađujućih materija u izduvnim gasovima planirane mehanizacije, pri izvođenju projekta

Vrsta vozila	Snaga motora kW	Granična emisija zagađujućih materija (g/s)			
		CO	HC	NO _x	PM10
Bager	130	0,126	0,0069	0,014	0,0007
Utovarivač	160	0,156	0,0084	0,018	0,0009
Valjak	68	0,094	0,0036	0,0076	0,0004
Mikser za beton	224	0,218	0,0118	0,0249	0,0012
Kamion	224	0,218	0,0118	0,0249	0,0012

Proizvodnja zagađujućih materija u izduvnim gasovima planirane mehanizacije na izvođenju projekta je privremenog karaktera do završetka radova na izgradnji predmetnog projekta.

Shodno broju angažovane mehanizacije, vrsti i veličini projekta kao i prezentovanim emisijskim vrijednostima zagađujućih polutanata iz SUS motora mehanizacije, jasno je da planirane aktivnosti na izvođenju projekta neće značajno uticati negativno na kvalitet vazduha bliže i šire okoline.

U toku redovnog rada

U fazi redovnog rada, objekat predstavlja kombinaciju stacionarnih izvora (otvori prinudne ventilacije garaže, servisa i tehničkog pregleda) i difuznih izvora (kretanje lakih i dostavnih vozila na manipulativnom platou).

◆Nivoi i koncentracije emisija na izvoru

-*Stanica tehničkog pregleda i servis:* Tokom testiranja motornog vozila, unutar zatvorene hale se emituju gasovi direktno iz auspuha. Koncentracije CO u nerazblaženom izduvnom gasu starijih vozila mogu dostići od 10000 do 30000 µg/m³, dok moderni motori emituju znatno manje nivoe. Koncentracija Nox na samom izduvu iznosi od 200 do 1500 mg/m³.

-*Podzemna garaža:* Uslijed manevrisanja vozila, koncentracija CO unutar zatvorenog prostora garaže projektuje se da ne pređe 60 mg/m³ kroz stalni rad mehaničke ventilacije.

-*Skladište mlijeka:* Zapakovani asortiman u tetrapaku i ambalaži nema tehnoloških emisija u vazduh. Emisiju generišu isključivo dostavna vozila na pristupnoj lokalnoj saobraćajnici.

Upoređivanje sa normativima i standardima Crne Gore:
Sve tehnološke emisije koje se kroz ventilacione kanale izbacuju u atmosferu moraju se dispergovati (razblažiti) tako da na mjestu najbližeg receptora (individualni stambeni objekat uz parcelu) zadovolje granične vrijednosti emisije

<i>Polutant (Zagađujuća materija)</i>	<i>Važeći normativ u CG (Imisija - kvalitet vazduha)</i>	<i>Vrijeme osrednjavanja / Dozvoljena prekoračenja</i>	<i>Očekivano stanje na granici parcele (kod susjedne kuće)</i>
<i>Ugljen-monoksid CO</i>	10 mg/m ³	Maksimalna dnevna 8-časovna srednja vrijednost / 0 prekoračenja	Koncentracija će uslijed disperzije biti unutar bezbjednih (<1,5 mg/m ³)
<i>Azot-dioksid NO2</i>	200 µg/m ³ 40 µg/m ³	1-satna vrijednost (do 18 prekoračenja godišnje) Srednja godišnja vrijednost / 0 prekoračenja	Uz uslov da su ventilacioni odovodi izbačeni iznad krovne ravni objekta, satni normativ neće biti ugrožen.
<i>Lako isparljiva organska jedinjenja (VOC)</i>	Prema Uredbi o stacionarnim izvorima: 20 – 150 mg C/m ³	Zavisno od masenog protoka i klase rastvarača na samom ispustu	Upotreba odmašćivača u servisu je povremena i ne stvara kontinuirano prekoračenje normativa.

Kumulativni uticaj sa postojećom lokalnom saobraćajnicom neće dovesti do prelaska vazduha u lošiju kategoriju kvaliteta (I kategorija kvaliteta vazduha u Crnoj Gori), pod uslovom da se efluenti ventilacije ne usmjeravaju horizontalno ka prozorima susjedne kuće.

U slučaju udesa ili velikih nesreća

Akcedentne situacije predstavljaju ekstremna odstupanja od redovnog tehnološkog procesa i tretiraju se kao incidenti sa akutnim opasnostima po životnu sredinu i zdravlje ljudi.

◆Nivoi i koncentracije emisija na izvoru:

-*Požar u predmetnom objektu:* U slučaju zapaljenja vozila, pogonskih goriva, auto-guma, motornih ulja ili plastične ambalaže, dolazi do nepotpunog sagorijevanja. Koncentracije ugljen-monoksida CO u

gustom dimu trenutno prelaze bezbjednosne raspone i dostižu 1000 do 5000 mg/m³. Istovremeno, koncentracija toksičnih suspendovanih čestica dima (čad) prelazi ekstreman nivo od 10000 µg/m³, uz oslobađanje kancerogenih dioksina i furana.

◆ *Upoređivanje sa normativima i standardima:*

U scenariju akcedenta, koncentracije zagađujućih materija u vazduhu višestruko i trenutno prevazilaze sve zakonske normative propisane propisima o zaštiti vazduha. Budući da se individualni stambeni objekat nalazi neposredno uz samu granicu predmetne parcele, u slučaju požara u objektu, vazduh na fasadi i unutar susjednog objekta bi u roku od nekoliko minuta postao opasan po život stanara. U ovakvim situacijama ekološki normativi gube računski smisao, a primjenjuju se operativne mjere i standardi definisani *Zakonom o zaštiti i spašavanju*, koji nalažu hitnu evakuaciju i lokalizaciju požara od strane Službe zaštite i spašavanja Glavnog grada Podgorice.

b) Uticaj projekta na klimu (vrsta i obim emisije gasova sa efektom staklene bašte) i osetljivost projekta na klimatske promjene

Ozonski omotač je filter za ultraljubičasto zračenje sa Sunca, koje ima talasnu dužinu manju od 320 nm (UVB i UVC).

Debljina ozonskog omotača se mijenja zavisno od godišnjeg doba i uglavnom je ozonski omotač najdeblji u proljeće a najtanji u jesen.

U normalnim uslovima količina ozona u atmosferi je stabilna, a količina UV zračenja koje prodire u niže slojeve atmosfere minimalna.

Usled slabijeg efekta filtriranja to dovodi do jačeg Sunčevog ultraljubičastog zračenja štetnog za zdravlje ljudi, koje može izazvati različita oštećenja oka, slabljenje imuniteta čovjeka, pa čak i rak kože.

Najčešći uzroci oštećenja ozonskog omotača su emisije supstanci, koje sadrže hemijske elemente hlor, fluor, brom, ugljenik i vodonik, poznatije pod nazivom supstance koje oštećuju ozonski omotač.

Atmosfera Zemlje odbija dio (37-39%) energije koju Sunce direktno emituje, dok ostatak (zračenje manjih talasnih dužina) pada na tlo i zagrijeva ga. Tlo potom emituje infracrvene zrake (duži talasi) koji, u normalnim okolnostima, uglavnom odlaze u svemir.

Ako u atmosferi postoje gasovi (gasovi staklene bašte) koji upijaju ovakvo zračenje, doći će do povećanja temperature atmosfere.

Gasovi staklene bašte su prirodni dio atmosfere.

Najznačajniji gasovi sa efektom staklene bašte su:

-vodena para,

-ugljen dioksid – glavni uzrok emisije je sagorijevanje fosilnih goriva (odgovoran za oko 62% ukupne dodatno proizvedene toplote),

-metan (oko 20%),

-hlorofluorouglenici (oko 10%),

-azot suboksid (oko 6%),

-troposferski ozon (oko 2%).

Kvalitet vazduha umnogome zavisi od meteoroloških parametara i klimatskih karakteristika. Ovo znači da će i kvalitet vazduha biti različit u različitim godišnjim dobima i pri različitim vremenskim prilikama.

Projekat neće imati uticaj na klimu.

Klimatske promjene mogu uticati na projekat u fazi izvođenja i fazi funkcionisanja, na taj način što bi padavine (npr. kiša) smanjile imisiju prašine, a suvo vrijeme i vjetar povećale istu.

Vrsta i obim emisije gasova sa efektom staklene bašte

U fazi Izgradnje: Privremene emisije ugljen-dioksida iz motora građevinskih mašina tokom iskopa podzemne garaže, nemaju značajnog uticaja jer su radovi kratkotrajni, a količina oslobođenih gasova zanemarljiva na globalnom nivou.

Redovni rad: Niske emisije iz auspuha vozila (servis, tehnički pregled, kamioni) i indirektne emisije zbog potrošnje struje za ventilaciju i hlađenje nemaju značajnog uticaja jer se objekat ne bavi teškom industrijom, ne koristi fosilna goriva za grijanje, a rashladni sistemi koriste isključivo ekološki freon.

Akcedent: Požar u servisu ili garaži (sagorijevanje guma, ulja i plastike) ima kratkotrajan uticaj u slučaju požara zbog brze emisije gustog dima. Sa druge strane, u slučaju curenja iz skladišta nema klimatskog udara jer ekološki freon ima minimalan potencijal globalnog zagrijavanja.

Osjetljivost projekta na klimatske promjene

Izgradnja: Gradilište je osjetljivo na toplotne talase koji prebrzo isušuju beton i na provale oblaka koje pune građevinsku jamu.

Postoji privremeni uticaj jer ekstremne padavine mogu prelići zamućeni talog sa gradilišta direktno u susjedni kanal Mareza.

Redovni rad: Podzemna garaža je izložena riziku od plavljenja uslijed izlivanja kanala Mareza, dok toplotni talasi opterećuju hlađenje skladišta.

Postoji dugoročni rizik jer je garaža najniža tačka na parceli, dok ekstremne spoljašnje temperature povećavaju potrošnju struje.

Akcedent: Požar unutar servisa ili podzemne garaže u uslovima ljetnje suše i jakog vjetrova.

Postoji ekstremno lokalni uticaj jer klimatski faktori ubrzavaju širenje vatre i usmjeravaju toksični dim direktno na prozore najbližih objekata.

c) Mogućnost uticaja na prekogranično zagađivanje vazduha

S obzirom na položaj lokacije projekta ne postoji mogućnost prekograničnog zagađivanja vazduha.

2) Uticaj na kvalitet voda

a) Uticaj zagađujućih materija na kvalitet površinskih i podzemnih voda i upoređivanje sa pokazateljima koji su propisani normativima i standardima

U toku izvođenja radova (Faza izgradnje)

-Identifikovani uticaj: Ogoljavanje zemljišta i iskop podzemne garaže stvaraju rizik od mehaničkog zamućenja vode, uz opasnost od curenja goriva i maziva iz građevinskih mašina.

-Upoređivanje sa normativima: Standardi kvaliteta površinskih voda propisuju da granična vrijednost za suspendovane materije iznosi ≤ 35.0 mg/l.

-Obrazloženje i suština: Ima privremenog uticaja. Intenzivne kiše mogu sprati nezaštićeni zemljani materijal i mulj sa gradilišta direktno u otvoreno korito kanala Mareza koji prolazi neposredno uz samu ivicu parcele.

U toku funkcionisanja (Redovni rad/Eksploatacija)

-Identifikovani uticaj: Generisanje atmosferskih i tehnoloških voda opterećenih mineralnim uljima i mastima (sa parkinga i iz servisa), kao i generisanje sanitarno-fekalnih otpadnih voda.

-Upoređivanje sa normativima: Važeća *Uredba o graničnim vrijednostima otpadnih voda* propisuje da koncentracija ukupnih ulja i masti za ispuštanje u prirodni recipijent (kanal Mareza) ne smije preći 5,0 mg/l.

-Obrazloženje i suština: Nema značajnog uticaja. Predviđeni separator ulja i masti garantuje svođenje zauljenih voda sa otvorenog parkinga i površina ispod zakonskog limita, dok nepropusna septička jama potpuno sprečava procjeđivanje fekalnih voda u podzemni akvifer Donje Gorice.

U slučaju akcidentnih situacija

-Identifikovani uticaj: Havarijsko prosipanje veće količine mlijeka u skladištu, izlivanje otpadnih ulja u servisu ili prelijevanje septičke jame uslijed neredovnog pražnjenja.

-Upoređivanje sa normativima: Limit za biološku potrošnju kiseonika (BHP5) u površinskim vodama iznosi ≤ 25 mg/l O₂ dok prosuto mlijeko posjeduje ekstremno visoko opterećenje (preko 100.000 mg/l).

-Obrazloženje i suština: Ima visokog lokalnog uticaja. Nekontrolisano prosuto mlijeko ili naftni derivati bi u slučaju havarije dospjeli u kanal Mareza i izazvali nestanak kiseonika u vodi, dok bi prelivanje septičke jame dovelo do direktnog fekalnog zagađenja ovog vodotoka.

b) Mogućnost uticaja na prekogranično zagađivanje voda

U toku izvođenja radova (Izgradnja):

Nema prekograničnog uticaja.

Građevinsko zamućenje vode i sedimentne emisije tokom iskopa su strogo lokalnog karaktera i ograničeni su na zonu gradilišta.

U toku funkcionisanja (Redovni rad):

Nema prekograničnog uticaja.

Sva tehnološka i atmosferska zagađenja se prečišćavaju na samoj parceli kroz separator ulja i nepropusnu septičku jamu, što sprečava širenje polutanata kroz hidrografsku mrežu.

U slučaju akcidentnih situacija:

Uticaj je zanemarljiv.

Iako kanal Mareza preko rijeke Morače gravitira Skadarskom jezeru (koje dijelimo sa Albanijom), velika geografska udaljenost od granice i prirodno razblaživanje u vodotocima potpuno bi amortizovali zagađenje unutar teritorije Crne Gore.

Ne postoji mogućnost uticaja na prekogranično zagađivanje voda kada je ovaj projekat u pitanju.

3) Utcaj na zemljište

a) Fizički uticaj (promjena lokalne topografije, erozija tla, klizanje zemljišta i slično)

U toku izvođenja radova (Faza izgradnje)

Uticaj: Trajna izmjena mikrotopografije terena kroz iskop duboke građevinske jame za podzemnu garažu i temelje, uz privremeno odlaganje otkopanog šljunka i zemlje.

Ima privremenog i lokalnog uticaja na stabilnost tla.

Lokacija u Donjoj Gorici se nalazi na ravnom terenu sa stabilnim šljunkovito-pjeskovitim aluvijalnim supstratom, pa je rizik od klizanja zemljišta i odrona prirodno isključen. Međutim, uslijed iskopa tik uz granicu parcele, postoji mehanički rizik od destabilizacije i lokalne erozije tla ispod temelja neposredno uzidanog individualnog stambenog objekta, što zahtijeva obavezno građenje zaštitnih podgrada (šrafova, šipova ili potpornih zidova) tokom izvođenja radova.

U toku funkcionisanja (Redovni rad/Eksploatacija)

Uticaj: Postojanje podzemne garaže i nadzemnog objekta tehničkog pregleda, servisa i skladišta, uz trajno betoniranje i asfaltiranje otvorenog parkinga i manipulativnih površina.

Nema značajnog negativnog uticaja na stabilnost terena.

Nakon završetka gradnje i zatrpavanja temeljnih zona, lokalna topografija se trajno stabilizuje. Pokrivanje tla asfaltom i betonom u potpunosti eliminiše rizik od erozije tla uslijed vjetra ili površinskog spiranja kišom. Zbog ravnog terena i stabilne geološke građe Podgoričke ravnice, tokom eksploatacije ne postoji nikakva opasnost od klizišta ili slijeganja tla koje bi ugrozilo saobraćajnicu ili susjednu kuću.

U slučaju akcidentnih situacija

Uticaj: Destabilizacija okolnog terena uslijed provale oblaka i naglog plavljenja podzemne garaže ili potencijalno ispiranje podloge zbog havarijskog pucanja vodovodnih cijevi.

Rizik od fizičkog uticaja je nizak.

Čak i u najnepovoljnijem scenariju – izlivanju susjednog kanala Mareza i plavljenja podzemne etaže – stabilni šljunkoviti sastav tla u Donjoj Gorici sprečava likvefakciju (pretvaranje zemljišta u tečnost) ili pokretanje klizišta.

Havarijsko curenje tečnosti unutar objekta može stvoriti isključivo lokalno ispiranje sitnog pijeska ispod betonske ploče, što se rješava hitnim zatvaranjem ventila i drenažom, bez opasnosti po statiku susjednih objekata.

b) Uticaj emisije zagađujućih materija na lokaciji planiranog projekta i na okolno zemljište i upoređivanje sa pokazateljima koji su propisani normativima i standardima

Tabela 13: Maksimalno dozvoljene količine (MDK) opasnih i štetnih materija u zemljištu

Red. br.	Element	Hem. oznaka	MDK u zemljištu mg/kg zemlje
1.	Kadmijum	Cd	2
2.	Olovo	Pb	50
3.	Živa	Hg	1,5
4.	Arsen	As	20
5.	Hrom	Cr	50
6.	Nikal	Ni	50
7.	Fluor	F	300
8.	Bakar	Cu	100
9.	Cink	Zn	300
10.	Bor	B	5
11.	Kobalt	Co	50
12.	Molibden	Mo	10

U toku izvođenja radova (Faza izgradnje)

Identifikovani uticaj: Rizik od površinske kontaminacije zemljišta uslijed akcidentnog curenja pogonskih goriva, maziva, motornih ulja i hidrauličnih tečnosti iz teške građevinske mehanizacije tokom iskopa podzemne garaže.

Upoređivanje sa normativima: Ocjena kvaliteta zemljišta vrši se upoređivanjem potencijalnih zagađivača sa maksimalno dozvoljenim koncentracijama (MDK) koje propisuje važeći Pravilnik o dozvoljenim količinama opasnih i štetnih materija u zemljištu i metodama za njihovo ispitivanje („Sl. list RCG“, br. 18/97).

Ne očekuje se značajan uticaj. Građevinski radovi i kretanje kamiona su privremeni i pod stalnim tehničkim nadzorom. U redovnim okolnostima nema emisija koje bi trajno degradirale tlo. Rizik se svodi isključivo na rijetke mehaničke kvarove mehanizacije na samom gradilišnom platou.

U toku funkcionisanja (Redovni rad/Eksploatacija)

Identifikovani uticaj: Potencijalno taloženje čađi i nesagorjelih ugljovodonika iz izduvnih gasova vozila (sa tehničkog pregleda, servisa i dostave) na okolno tlo. Takođe, postoji stalni rizik od kapanja ulja i naftnih derivata na površinu parkinga.

Upoređivanje sa normativima: Prema važećem Pravilniku sadržaj ukupnih tečnih ugljovodonika u nepoljoprivrednom tlu mora ostati unutar bezbjednih i dozvoljenih granica, bez prekoračenja normi koje bi zahtijevale remedijaciju zemljišta.

Nema značajnog uticaja na lokaciju i okolno zemljište. Sve otvorene manipulativne površine i parking mjesta biće asfaltirani i oivičeni, što stvara potpunu fizičku barijeru i sprečava direktan kontakt polutanata sa prirodnim tlom. Kišnica koja spira ove zauljene površine organizovano se odvodi i prečišćava kroz projektovani separator ulja i masti prije ispuštanja. Sanitarno-fekalne vode se izoluju u potpuno nepropusnu septičku jamu, čime se okolno tlo na UP 137 i pored lokalne saobraćajnice trajno štiti od zagađenja.

U slučaju akcidentnih situacija

Identifikovani uticaj: Havarijsko isticanje veće zapremine otpadnih motornih ulja u servisu, pucanje rezervoara vozila u podzemnoj garaži, prosipanje koncentrisanog mlijeka u skladištu, ili fizičko oštećenje i pucanje zidova septičke jame.

Upoređivanje sa normativima: U slučaju direktnog prodiranja naftnih derivata u nezaštićeno zemljište, koncentracije mineralnih ulja i teških metala (olovo, cink) bi višestruko prešle granice definisane Pravilnikom, što bi tlo prevelo u kategoriju kontaminiranog zemljišta.

Može biti visokog lokalnog uticaja. Unutar objekta podovi su betonski i nepropusni (zaštićeni epoksidnim premazima), što sprečava prodiranje hemikalija u dublje slojeve. Međutim, ako se akcidentno prosipanje dogodi na neasfaltiranom dijelu placa ili ako se neispražnjena septička jama prelije, polutanti bi dospjeli u osjetljivo šljunkovito tlo Donje Gorice. To bi izazvalo hemijsku kontaminaciju okolnog zemljišta, sa tendencijom brzog procjeđivanja ka plitkim podzemnim vodama.

c) Uticaj na korišćenje zemljišta i prirodnih bogastava

U toku izvođenja radova (Faza izgradnje)

Identifikovani uticaj: Trajna prenamjena i fizičko zauzimanje plodnog ili slobodnog zemljišta na parcelama UP 137, uz eksploataciju prirodnih mineralnih sirovina (šljunak, pijesak, kamen) za građevinske potrebe.

Ima umjerenog lokalnog uticaja.

Izgradnja objekta i iskop podzemne garaže trajno mijenjaju namjenu zemljišta iz neizgrađenog u građevinsko. Tokom radova troše se prirodna bogatstva (građevinski materijali i voda iz vodovoda za potrebe gradilišta). Uticaj je prihvatljiv jer se eksploatacija sirovina vrši sa legalnih i licenciranih kamenoloma u Crnoj Gori, a prostor se privodi namjeni u skladu sa važećim DUP-om „Gornja Gorica”.

U toku funkcionisanja (Redovni rad/Eksploatacija)

Identifikovani uticaj: Eksploatacija prirodnih bogatstava kroz stalnu potrošnju pitke vode iz vodovodnog sistema i električne energije za potrebe tehnoloških procesa i rada objekta.

Nema značajnog negativnog uticaja.

Objekat ne koristi prirodna bogatstva kao sirovinu za proizvodnju (skladište mlijeka samo čuva gotov proizvod, a servis i tehnički pregled pružaju usluge). Potrošnja vode za sanitarne potrebe i pranje podova skladišta, kao i potrošnja struje za rashladne sisteme i ventilaciju garaže, u okvirima su standardnih komunalnih kapaciteta Glavnog grada i ne ugrožavaju lokalne resurse. Asfaltirane površine i nepropusna septička jama trajno štite okolno zemljište kao prirodni resurs od degradacije.

U slučaju akcidentnih situacija

Identifikovani uticaj: Degradacija zemljišta i obližnjeg kanala Mareza kao prirodnih resursa uslijed havarijskog izlivanja naftnih derivata, koncentrisanog mlijeka ili preliivanja fekalnih voda.

Može biti visokog lokalnog uticaja na prirodne resurse.

U slučaju velikog udesa (npr. pucanje rezervoara ili septičke jame), zagađujuće materije bi kontaminirale okolno zemljište i dospjele u kanal Mareza. To bi privremeno onemogućilo korišćenje tih resursa (zemljišta i površinske vode) i zahtijevalo hitnu primjenu mjera remedijacije (čišćenja). Korišćenje ekološkog freona u skladištu osigurava da čak i u slučaju havarije na rashladnim sistemima ne dođe do uticaja na vazduh kao prirodni resurs (nema oštećenja ozonskog omotača).

d) Količina i kvalitet izgubljenog poljoprivrednog zemljišta

U toku izvođenja radova (Faza izgradnje)

Identifikovani uticaj: Trajni gubitak i prenamjena zemljišta na predmetnoj lokaciji radi iskopa podzemne garaže, temelja i formiranja gradilišnog platoa.

Uticaj je nepovratan, ali lokalno opravdan.

Izgradnjom se trajno gubi poljoprivredni potencijal isključivo u granicama predmetnih katastarskih parcela. Predmetna lokacija je planskim dokumentom (DUP „Gornja Gorica”) prenamijenjena iz

poljoprivrednog u građevinsko zemljište, pa ovaj gubitak ne narušava strateške poljoprivredne resurse Glavnog grada Podgorice.

U toku funkcionisanja (Redovni rad / Eksploatacija)

Identifikovani uticaj: Eksploatacija objekta (servis, tehnički pregled, skladište) na trajno betoniranim i asfaltiranim površinama UP 137.

Nema dodatnog gubitka okolnog poljoprivrednog zemljišta.

Kvalitet okolnog zemljišta i obližnjih bašta izvan granica placa ostaje potpuno sačuvan. Izduvni gasovi i zauvljene vode se kontrolišu; predviđeni separator ulja i masti prečišćava atmosferske vode sa parkinga, a nepropusna septička jama izoluje fekalne vode. Ove tehničke mjere garantuju da u redovnom radu neće biti hemijske niti mikrobiološke degradacije okolnog tla duž lokalne saobraćajnice i uz susjednu stambenu kuću.

U slučaju akcidentnih situacija

Identifikovani uticaj: Rizik od indirektnog narušavanja kvaliteta i plodnosti okolnog zemljišta uslijed havarijskog izlivanja naftnih derivata, koncentrisanog mlijeka ili preliivanja septičke jame.

Postoji rizik od privremene lokalne degradacije kvaliteta tla.

U slučaju velikog udesa (npr. pucanja neispražnjene septičke jame ili prelijevanja separatora uslijed provale oblaka), zagađujuće materije bi se razlile van asfalta. To bi izazvalo privremeni gubitak kvaliteta (kontaminaciju) okolnog zemljišta, što bi zahtijevalo hitno uklanjanje zagađenog sloja tla i primjenu mjera remedijacije. Upotreba ekološkog freona u skladištu eliminiše bilo kakav hemijski rizik po tlo u slučaju havarije na rashladnim sistemima.

e) Blokiranje mineralnih bogatstava

U toku izvođenja radova (Faza izgradnje)

Identifikovani uticaj: Iskop zemljišta za potrebe temeljenja i formiranja etaže podzemne garaže, uz trajno fizičko zaposjedanje prostora na lokaciji UP 137.

Nema uticaja na blokiranje mineralnih sirovina.

Građevinski iskopi u aluvijalnom sloju Donje Gorice obuhvataju površinske slojeve humusa, pijeska i šljunka. Na predmetnim parcelama 4477/1, 4477/2 i 4477/4 nije registrovano, niti prostornim i detaljnim urbanističkim planom predviđeno postojanje značajnih ili deficitarnih ležišta mineralnih sirovina (poput tehničko-građevinskog kamena ili gline) čija bi eksploatacija bila onemogućena izgradnjom ovog objekta.

U toku funkcionisanja (Redovni rad/Eksploatacija)

Identifikovani uticaj: Postojanje izgrađenog objekta tehničkog pregleda, servisa i skladišta iznad podzemnih slojeva aluvijalnog akvifera.

Nema blokiranja mineralnih bogatstava.

Tokom eksploatacije objekta ne vrše se nikakvi zahvati u dubljim slojevima geološke podloge, niti se ugrožava eksploatacija resursa u okruženju. Jedini podzemni resurs na ovom potezu su podzemne vode Podgoričke ravnice, čiji se kvalitet i rezerve trajno štite od zagađenja upotrebom nepropusne septičke jame i namjenskog separatora ulja i masti za atmosferske vode sa parkinga i radnih površina.

U slučaju akcidentnih situacija

Identifikovani uticaj: Havarijski udesi poput požara, izlivanja naftnih derivata iz servisa, prolijevanja koncentrisanog mlijeka ili preliivanja fekalnih voda na otvorene površine placa.

Nema opasnosti od blokiranja mineralnih bogatstava.

Akcidentne situacije mogu izazvati isključivo površinsku ili dubinsku hemijsku i organsku kontaminaciju tla i podzemnih voda, ali nemaju fizičku niti geološku moć da trajno blokiraju, unište ili učine nedostupnim mineralne resurse. Pošto se u skladištu mlijeka koriste isključivo ekološki freoni, čak i havarijsko oštećenje rashladnih instalacija nema nikakav uticaj na geološku podlogu i minerale.

f) Odlaganje otpada

U toku izvođenja radova (Faza izgradnje)

Uticao: Nastanak neopasnog građevinskog otpada (višak šljunka i zemlje od iskopa podzemne garaže, beton, šut) i manjih količina komunalnog otpada od radnika.

Ima privremenog i kontrolisanog uticaja.

Velika količina otkopanog materijala biće privremeno deponovana na placu. Zbog blizine kanala Mareza i susjedne kuće, nepropisno odlaganje bi izazvalo prašenje i odronjavanje u vodotok. Uticaj se eliminiše transportom i odlaganjem viška zemlje i šuta isključivo na legalnu gradsku deponiju koju definiše Glavni grad Podgorica.

U toku funkcionisanja (Redovni rad/Eksploatacija)

Uticao: Nastanak opasnog otpada (otpadna motorna ulja, filteri, uljne krpe, mulj iz separatora) i neopasnog ambalažnog otpada (tetrapak, folije, karton iz skladišta mlijeka).

Nema značajnog uticaja uz obavezno selektivno sakupljanje.

Otpad se ne smije odlagati na tlo niti u blizini kanala Mareza. Opasni otpad iz servisa sakuplja se u namjenske posude i čuva na natkrivenu i nepropusnu na ulje, mast i antifriz površinu i predaje ovlaštenom operateru u Crnoj Gori (u skladu sa *Zakonom o upravljanju otpadom*). Ambalaža od mlijeka i komunalni otpad se selektuju u posebne kontejnere i redovno odvoze, čime se sprečava stvaranje divljih deponija i privlačenje glodara uz susjednu kuću.

U slučaju akcidentnih situacija

Uticao: Nastanak velikih količina mješovitog, sagorjelog opasnog otpada u slučaju požara, ili stvaranje pokvarenog organskog otpada (mlijeka i ambalaže) uslijed havarije rashladnih sistema.

Može biti visokog, ali kratkotrajnog lokalnog uticaja.

Požar u servisu ili garaži stvara opasan otpad (izgorjela vozila, kontaminirani šut) koji zahtijeva hitno čišćenje i specijalan tretman. U slučaju havarije u skladištu, velike količine pokvarenog mlijeka i uništenog tetrapaka moraju se hitno ukloniti sa placa kako bi se spriječilo truljenje, neprijatni mirisi i curenje organske tečnosti prema kanalu Mareza. Upotreba ekološkog freona eliminiše rizik od nastanka opasnog gasovitog otpada u slučaju pucanja rashladnih cijevi.

4) Uticaj na lokalno stanovništvo

a) Promjene u broju i strukturi stanovništva i u vezi sa tim mogući uticaji na životnu sredinu (naseljenost, koncentracija i migracije)

U toku izvođenja radova (Faza izgradnje)

Uticao: Privremeni dolazak i koncentracija građevinskih radnika na lokaciji.

Nema značajnog uticaja.

Angažovanje radne snage je privremeno i ne mijenja demografsku strukturu, naseljenost niti trajne migracije.

U toku funkcionisanja (Redovni rad/Eksploatacija)

Uticao: Otvaranje novih radnih mjesta u servisu, tehničkom pregledu i skladištu, uz dnevni dolazak klijenata i dostavnih vozila.

Nema trajnog demografskog uticaja.

Rad objekta ne izaziva trajne migracije niti naseljavanje novog stanovništva u Donjoj Gorici. Dolazak radnika i klijenata predstavlja samo dnevnu fluktuaciju (koncentraciju) ljudi.

U slučaju akcidentnih situacija

Uticao: Akutno ugrožavanje prisutnih ljudi i susjednog stambenog objekta u slučaju požara ili havarijskog izlivanja hemikalija.

Ima kratkotrajnog i akutnog uticaja na lokalno stanovništvo.

Veliki udes poput požara u garaži ili servisu oslobađa toksičan dim koji, zavisno od vjetera, direktno ugrožava zdravlje stanara u neposrednoj blizini. To stvara potrebu za hitnom evakuacijom i privremenom dislokacijom (migracijom) ugroženih pojedinaca, ali bez trajnih posljedica na ukupni broj i

strukturu stanovništva.

b) Vizuelni uticaji

U toku izvođenja radova (Faza izgradnje)

Uticaj: Narušavanje vizuelnog identiteta lokacije prisustvom građevinske mehanizacije, skela, zaštitnih ograda i otvorenih iskopa za podzemnu garažu.

Ima privremenog i lokalnog uticaja.

Izgled parcele UP 137 biće privremeno narušen i imaće karakter tipičnog gradilišta. S obzirom na to da se individualni stambeni objekat nalazi neposredno uz samu granicu parcele, stanari će imati direktan pogled na građevinske radove, što utiče na vizuelni uticaj, ali se uticaj potpuno završava sa krajem izgradnje.

U toku funkcionisanja (Redovni rad / Eksploatacija)

Uticaj: Unos novog, modernog arhitektonskog volumena (objekat tehničkog pregleda, servisa i skladišta) u postojeću strukturu naselja Donja Gorica, uz prisustvo parkiranih vozila i reklamnih panoa.

Nema značajnog negativnog uticaja.

Objekat se gradi u skladu sa urbanističko-tehničkim uslovima i planskim dokumentom DUP „Gornja Gorica”, koji predviđa privredni i uslužni razvoj ove zone. Vizuelni uticaj na susjednu kuću i lokalnu saobraćajnicu rješava se modernim arhitektonskim oblikovanjem fasade i obavezom uređenja zelenih površina (parternog zelenila) na placu, čime se objekat estetski integriše u okruženje.

U slučaju akcidentnih situacija

Uticaj: Degradacija vizuelnog kvaliteta prostora uslijed formiranja gustog, crnog dima u slučaju požara u podzemnoj garaži ili servisu, ili gomilanja havarijskog otpada.

Ima kratkotrajnog i visokog vizuelnog uticaja.

Požar na vozilima, gumama ili uljima stvorio bi visok stub crnog dima vidljiv iz većeg dijela naselja i sa lokalne saobraćajnice, što bi izazvalo vizuelno uznemirenje i osjećaj nesigurnosti kod lokalnog stanovništva, posebno kod neposrednih susjeda. Nakon sanacije udesa i uklanjanja izgorjelog materijala, vizuelno stanje se vraća u prvobitne okvire.

c) Uticaji emisije zagadjujućih materija, buke, vibracija, toplote i svih vidova zračenja na zdravlje ljudi

Uvodni dio

Emisija buke generisana je radom građevinske mehanizacije i njene emisijske vrijednosti date su u narednoj tabeli.

Tabela 14: Emisijske vrijednosti buke generisane radom opreme, koja se koristi na otvorenom (uslovi slobodnog prostiranja zvuka)

Vrsta opreme	Snaga (P), u kW	Dozvoljeni nivo zvučne snage (na jedan metar), u dB
Buldožeri, utovarivači, bageri sa guseničnim pogonom	$P \leq 55$	103
	$P > 55$	$84 + 11 \log P$
Buldožeri, utovarivači i bageri sa točkovima, damper, grejderi, viljuškari, rovokopači, mobilni kranovi, valjci bez vibracija, kompresori, mašine za asfalt, hidraulični agregati	$P \leq 55$	101
	$P > 55$	$82 + 11 \log P$

Izvor: Direktiva o emitovanju buke u životnu sredinu putem opreme koja se koristi na otvorenom prostoru, ED 2000/14EC

Tabela 15: Imisijske vrijednosti buke generisane pojedinačnim radom opreme i generisane kumulativnim radom opreme koja se pretpostavlja da će se koristiti u procesu funkcionisanja projekta

Izvor	Rastojanje od izvora buke, m				Odlučeni ekvivalentni nivo buke u dBA
	25	50	100	150	
Utovarivač	56	50	44	40	Predmetna loakcija pripada Zoni mješovite namjene: -Lday=60 dB(A); -Levening=60 dB(A); -Lnight=50 dB(A), prema Odluci o utvrđivanju akustičnih zona na teritoriji Glavnog grada
Bager	61	55	49	45	
Kamion	56	50	44	40	
Bager + kamion	62	56	50	46	
Utovarivač + kamion	59	53	47	43	

Napomena: Kada se radi o više izvora buke proračun ukupnog nivoa buke izvršen je na osnovu izraza:

$$L_r = 10 \log \sum_{i=1}^n 10^{L_{n_i}/10} \text{ dB(A)}$$

gdje je:

L_r - ukupni nivo buke, a L_n pojedinačni nivo buke.

Tabela 16: Granične vrijednosti buke u akustičnim zonama

Akustična zona	Nivo buke u dB(A)		
	Lday	Levening	Lnight
Tiha zona u prirodi	35	35	30
Tiha zona u aglomeraciji	40	40	35
Zona povišenog režima od buke	50	50	40
Stambena zona	55	55	45
Zona mješovite namjene	60	60	50
Zone pod jakim uticajem buke koja potiče od saobraćaja	Lday	Levening	Lnight
Zone pod jakim uticajem buke koja potiče od vazdušnog saobraćaja	55	55	50
Zone pod jakim uticajem buke koja potiče od drumskog saobraćaja	60	60	55
Zone pod jakim uticajem buke koja potiče od željezničkog saobraćaja	65	65	60
Industrijska zona	na granici ove zone buka ne smije prelaziti granične vrijednosti nivo buke u zoni sa kojom se graniči		

Zona eksploatacije mineralnih sirovina	na granici ove zone buka ne smije prelaziti granične vrijednosti nivo buke u zoni sa kojom se graniči
--	---

S obzirom da će se radovi izvoditi u periodu dana, rezultati proračuna (tabela 15) pokazuju da će doći do povećanja nivoa buke u okolni prostor, jer se najbliži objekat nalazi uz predmetnu parcelu.

Preporučujemo da, se u procesu izvođenja, koristi oprema koja će zadovoljiti nivo zvučne snage, date u tabeli 14, a shodno Direktivi o emitovanju buke u životnu sredinu putem opreme koja se koristi na otvorenom prostoru (ED 2000/14EC).

U toku izvođenja radova (Faza izgradnje)

Uticao: Emisija građevinske prašine (čestice PM₁₀) buka i vibracije od rada teške mehanizacije i iskopa podzemne garaže.

Ima privremenog, ali izraženog uticaja na neposredno okruženje.

S obzirom na to da se porodična kuća nalazi neposredno uz granicu parcele, pojačana buka (preko građevinskih limita), vibracije i prašina mogu izazvati iritaciju disajnih puteva, poremećaj odmora i stres kod susjeda.

Uticao zračenja (nejonizujućeg od elektroinstalacija) i toplote u ovoj fazi je zanemarljiv na zdravlje ljudi.

U toku funkcionisanja (Redovni rad/Eksploatacija)

Uticao: Izduvni gasovi vozila (CO, NO₂) buka i vibracije od rada automehaničarskih alata (kompresori, pneumatski pištolji) i ventilacije garaže, toplota iz rashladnih sistema skladišta, te elektromagnetna zračenja standardnih elektroinstalacija.

Nema značajnog uticaja uz primjenu projektnih mjera.

Zaustavljeni gasovi i buka iz servisa i tehničkog pregleda svode se unutar zakonskih okvira ugradnjom ventilacionih odovoda iznad krovne ravni i zvučne izolacije objekta, čime se štiti zdravlje susjeda i prolaznika na lokalnoj saobraćajnici. Otpadna toplota sa rashladnih sistema skladišta mlijeka i elektromagnetna zračenja niskonaponske opreme nemaju dovoljan intenzitet da bi izazvali patološke promjene ili ugrozili zdravlje lokalnog stanovništva.

U slučaju akcidentnih situacija

Uticao: Akutno trovanje gasovima u slučaju požara u podzemnoj garaži ili servisu, opekotine od toplotnog talasa, te iritacija respiratornog sistema uslijed curenja tehničkih hemikalija.

Ima visokog i životno ugrožavajućeg uticaja na najbliže receptore.

Požar na vozilima, gumama i uljima oslobađa ekstremno toksičan i zagušljiv dim pun ugljen-monoksida i čađi. Zbog fizičke blizine sa susjednim stambenim objektom, toksični gasovi i visoka toplota mogu direktno i u roku od nekoliko minuta ugroziti živote stanara i zaposlenih prije dolaska vatrogasaca. Isticanje ekološkog freona iz skladišta ne predstavlja hemijsku opasnost po zdravlje ljudi u okruženju.

5) Uticaj na ekosisteme i geologiju

a) Gubitak i oštećenje biljnih i životinjskih vrsta i njihovih staništa

U toku izvođenja radova (Faza izgradnje)

Gubitak staništa: Iskopom jame za podzemnu garažu trajno se uklanja površinska livadska vegetacija, čime nestaju mikrostaništa insekata i sitnih gmizavaca na UP 137.

Zbog blizine kanala Mareza, koji služi kao prirodni ekološki koridor, ovi radovi uzrokuju lokalnu fragmentaciju staništa.

Uznemiravanje faune: Bukai vibracije mehanizacije privremeno tjeraju i uznemiravaju ptice i vodozemce koji naseljavaju priobalni pojas kanala.

Kvantifikacija: Gubitak vegetacije na 100% parcele.

Karakter: Trajan (gubitak tla pod objektom) i privremen (migracija faune usled buke).

U toku funkcionisanja (eksploatacija)

Ugrožavanje vodenog staništa kanala Mareza: Rad servisa, tehničkog pregleda i garaže nosi rizik od ispiranja naftnih derivata sa platoa. Usled visoke poroznosti šljunkovitog tla u Donjoj Gorici i

neadekvatnog prečišćavanja voda, zagađivači mogu dospjeti direktno u kanal Mareza, što izaziva hronično oštećenje slatkovodnih organizama (alge, makroinvertebrati, ribe).

Oštećenje priobalne flore: Taloženje izduvnih gasova (CO, NOx, PM čestice) na lišće priobalne vegetacije kanala Mareza izaziva hlorozu i fiziološki stres kod biljaka.

Kvantifikacija: Stalno prisustvo aerozagađenja i buka transporta.

Karakter: Kontinuiran, trajan i lokalni, sa nizvodnim uticajem na tok kanala.

U slučaju akcidentnih situacija

Akutni ekocid u kanalu Mareza: Havarijsko prosipanje otpadnih ulja u servisu ili isticanje mlijeka iz skladišta predstavlja najveću opasnost. Zbog blizine vodotoka, zagađivači u kratkom roku površinski ili podzemno prodiru u kanal Mareza. Nafta stvara nepropusni film na površini, dok mlijeko troši kiseonik (skok BPK i HPK), uzrokujući akutno gušenje i masovni pomor riba.

Požarni akcident: Požar u garaži oslobađa toksični dim i čađ koji se talože na površinu kanala Mareza. Oticanje kontaminiranih voda od gašenja požara u kanal ugrožava vodeni ekosistem šireg sliva rijeke Morače.

Kvantifikacija: Koncentracije polutanata u vodi i vazduhu trenutno premašuju dozvoljene granične vrijednosti, stvarajući letalne uslove za živi svijet.

Karakter: Akcidentan, privremen, ali ekstremno visokog intenziteta sa dugim periodom ekološkog oporavka vodotoka.

b) Gubitak i oštećenje geoloških, paleontoloških i geomorfoloških osobina

Faza izgradnje

Geomorfološke osobine: Iskop građevinske jame za podzemnu garažu trajno i ireverzibilno mijenja lokalni reljef i prirodnu mikro-morfologiju ravničarskog terena na UP 137.

Geološke osobine: Uklanja se površinski sloj tla i zadire u dublje slojeve aluvijalnog šljunka i pijeska. Zbog slabe kohezije šljunka, javlja se rizik od zarušavanja i nestabilnosti kosina jame, kao i rizik od kontaminacije tla uljima iz mašina.

Paleontološke osobine: Na samoj lokaciji nijesu registrovani površinski fosilni nalazi niti zaštićeni geološki profili. Postoji minimalan, teorijski rizik od otkrivanja skrivenih kvartarnih ostataka tokom iskopa.

Kvantifikacija: Trajna izmjena reljefa na površini objekta.

Karakter: Trajan (gubitak slojeva tla pod objektom) i privremen (nestabilnost kosina tokom gradnje).

Faza funkcionisanja (eksploatacije)

Geološke i geomorfološke osobine: Nema novih iskopa ni promjena reljefa, ali je tlo trajno betonirano i asfaltirano. Ovo zaptivanje prekida prirodne geološke procese, aeraciju zemljišta i infiltraciju atmosferskih voda u geološku podlogu.

Paleontološke osobine: U ovoj fazi nema nikakvog uticaja na paleontološke odlike prostora.

Kvantifikacija: Površina izolovanog geološkog supstrata definisana je indeksima zauzetosti parcele UP 137.

Karakter: Trajan i kontinuiran (u pogledu zaptivanja podloge), isključivo lokalnog karaktera.

Faza akcidenta

Geološke osobine (Zagađenje): Havarijsko prosipanje otpadnih ulja u servisu ili isticanje mlijeka iz oštećene originalne ambalaže predstavlja glavni rizik. Zbog izrazito visoke poroznosti i propusnosti šljunkovitog tla u Donjoj Gorici, svaka tečnost brzo ponire van nepropusnih podova, uzrokujući duboku hemijsku kontaminaciju geoloških slojeva.

Geomorfološke osobine: U slučaju seizmičkih akcidenata (zemljotresa), zbog visokog nivoa podzemnih voda i sastava tla, postoji rizik od likvefakcije (tečenja tla) i lokalnog slijeganja terena.

Kvantifikacija: Izlivanje od nekoliko desetina do stotina litara polutanata, čija dubina prodiranja zavisi od brzine primjene apsorbenata.

Karakter: Akutan i privremen, sa dugotrajnim sanacionim posljedicama po kvalitet geološke sredine.

6) Uticaj na namjenu i korišćenje površina

a) Izgradjene i neizgradjene površine

Usklađenost sa planskom dokumentacijom

Planirani višenamjenski objekat na UP 137 u potpunosti je usklađen sa namjenom površina definisanom važećim Detaljnim urbanističkim planom „Gornja Gorica“ i izdatim Urbanističko-tehničkim uslovima. Realizacija projekta neće izazvati konflikt u namjeni prostora.

Faza izgradnje

Uticaj na površine: Dolazi do privremenog zauzeća neizgrađenog dijela parcele za potrebe gradilišta (skladištenje materijala, kretanje mehanizacije). Postoji rizik od privremenog oštećenja okolnog prostora usled nepropisnog odlaganja šteta.

Kvantifikacija: Zauzeće je ograničeno isključivo na granice UP 137 i pristupne puteve tokom trajanja radova.

Karakter: Privremen, lokalan i reverzibilan (nakon gradnje površine se privode konačnoj namjeni).

Faza funkcionisanja (eksploatacije)

Izgrađene površine: Dolazi do trajne konverzije neizgrađenog zemljišta u izgrađeno. Izgradnjom objekta, tehničkog pregleda, servisa i saobraćajnica, tlo se trajno zaptiva (pokriva betonom/asfaltom), što eliminiše prirodni izgled parcele i upijanje vode.

Neizgrađene površine: Preostali slobodni dio parcele privodi se namjeni kroz parterno uređenje i ozelenjavanje (sadjnja autohtone vegetacije). Ovaj dio će služiti kao vizuelni i ekološki pufer prema susjednim parcelama i kanalu Mareza.

Kvantifikacija: Odnos izgrađenog i zelenog tla diktiran je urbanističkim parametrima za UP 137 (indeks zauzetosti i minimalni procenat zelenila od cca 20%).

Karakter: Trajan, kontinuiran i ireverzibilan (u dijelu objekta i asfalta).

Faza akcidenta

Uticaj na površine: U slučaju velikog požara ili potresa, obrušavanje djelova zgrade i rasipanje opasnih materija (ulja, goriva) može kontaminirati neizgrađene zelene površine unutar i oko parcele.

Kvantifikacija: Blokada i kontaminacija slobodnih površina u radijusu širenja incidenta.

Karakter: Akcidentan, akutan i privremen, sa potrebom za hitnom sanacijom.

b) Upotreba poljoprivrednog zemljišta i slično

Parcela UP 137 je građevinsko zemljište.

7) Uticaj na komunalnu infrastrukturu

a) Saobraćaj

Faza izgradnje

Kamioni i građevinska mehanizacija privremeno povećavaju frekvenciju saobraćaja na pristupnim ulicama. Postoji rizik od nanošenja blata i kratkotrajnih gužvi.

Karakter: Privremen, lokalan i reverzibilan (traje isključivo do završetka radova).

Faza funkcionisanja (eksploatacije)

Rad objekta generiše priliv putničkih i dostavnih vozila. Sav saobraćaj u mirovanju (parking) rješava se unutar same parcele UP 137 i u podzemnoj garaži, čime se sprečava blokada javnih ulica.

Karakter: Trajan i kontinuiran, u okvirima planiranih kapaciteta.

Faza akcidenta

Veliki požar u podzemnoj garaži ili servisu zahtijevao bi blokadu okolnih ulica radi pristupa vatrogasaca, što dovodi do privremenog zastoja lokalnog saobraćaja.

Karakter: Akcidentan, akutan i privremen, sa potrebom za trenutnom reakcijom prema protokolu.

b) Vodosnabdijevanje

Usklađenost sa sistemom vodosnabdijevanja

Priključenje objekta na javni vodovod izvršiće se prema uslovima DOO „Vodovod i kanalizacija“ Podgorica. Planirana potrošnja vode neće ugroziti stabilnost i pritisak u postojećoj mreži KO Donja Gorica.

Faza izgradnje

Uticaj: Voda se preko privremenog priključka koristi za tehnološke potrebe gradnje (priprema betona, kvašenje terena) i sanitarne potrebe radnika.

Kvantifikacija: Minimalna i namjenska potrošnja, zavisno od dinamike radova.

Karakter: Privremen, lokalan i reverzibilan (prestaje završetkom gradnje).

Faza funkcionisanja (eksploatacije)

Uticaj: Ostvaruje se trajna potrošnja vode za sanitarne potrebe zaposlenih, održavanje higijene skladišta mlijeka, pranje podova garaže/servisa i zalivanje zelenih površina na UP 137.

Kvantifikacija: Potrošnja se kontinuirano mjeri preko glavnog vodomjera i u okvirima je planiranih komunalnih bilansa za Donju Goricu.

Karakter: Trajan i kontinuiran tokom životnog vijeka objekta.

Faza akcidenta

Uticaj: Havarijsko pucanje unutrašnjih cijevi (usljed potresa ili udara) može izazvati nekontrolisano curenje i plavljenje podzemne garaže.

U slučaju požara, doći će do naglog skoka potrošnje vode iz spoljne i unutrašnje hidrantske mreže i sprinkler sistema radi gašenja.

Kvantifikacija: Kratkotrajan skok potrošnje iz hidranata i sprinkler sistema.

Karakter: Akcidentan, akutan i privremen.

c) Energetika

Objekat se priključuje na elektro-mrežu u skladu sa uslovima koje propiše nadležna elektrodistribucija, bez uticaja na životnu sredinu.

d) Odvodjenje otpadnih voda

Faza izgradnje

Kvantitativno: Fekalne vode iznose 0,3–0,5 m³/dan (za 15 radnika). Količina procjednih voda zavisi od padavina.

Kvalitativno: Uticaj fekalija je eliminisan mobilnim eko-toaletima. Glavni rizik je površinsko spiranje građevinskog taloga i cementnog mlijeka direktno u kanal Mareza, što uzrokuje nizvodno zamućenje.

Faza rada (eksploatacija)

Kvantitativno: Ukupne otpadne vode iznose 2,5–3,0 m³/dan:

Fekalne vode (20 radnika i stranke): 2,0 m³/dan (odvod u septičku jamu).

Tehnološke vode (servis, tehnički pregled, garaža): 0,5–1,0 m³/dan (odvod u separator).

Kvalitativno: Nepropusna jama sprečava poniranje fekalija u tlo i kanal Mareza, uz obavezu pražnjenja.

Separator svodi ulja i naftne derivate na dozvoljene granice prije ispuštanja.

Skladište mliječnih proizvoda ne generiše tehnološke vode.

Faza akcidenta

Kvantitativno: Prosipanje do 100–200 litara goriva/ulja.

Generisanje masivnih količina zagađene vode tokom gašenja požara.

Kvalitativno: Otkazivanjem separatora, prosuta ulja zbog blizine trenutno dospijevaju u kanal Mareza i izazivaju ekološki akcident.

Oštećenje jame stvara rizik od izlivanja fekalija prema kanalu.

Vode od gašenja požara postaju visokotoksične (zagađene sagorijevanjem guma i plastike) i prirodnim padom otiču pravo u korito kanala.

e) Stvaranje otpada i slično

Faza izgradnje

Stvaraće se građevinski neopasni otpad, komunalni i ambalažni otpad.

Nepropisno odlaganje ambalaže i štuta na parceli stvara rizik da vjetar ili kiša spere lagani otpad i prašinu direktno preko obale u kanal Mareza.

Privremeni uticaj.

Faza rada (eksploatacije)

Kvantitativno: Ukupno cca 3,5–5,5 tona/godišnje otpada:

Komunalni otpad (20 radnika i stranke): cca 15–20 kg/dan.

Neopasni ambalažni otpad (skladište): cca 1,0–1,5 tona/godišnje otpadnog kartona, najlona (streč folije) i drvenih paleta od dopreme mliječnih proizvoda.

Opasni ambalažni otpad (Servis): cca 50–100 kg/godišnje plastične i metalne ambalaže kontaminirane opasnim materijama (kante od motornih ulja, antifrizna, sprejeva, aditiva).

Ostali opasni otpad (Servis i garaža): Otpadna ulja (cca 300–500 l/godišnje), filteri, zauljene krpe i mulj iz separatora.

Kvalitativno: Trajan uticaj. Neopasna ambalaža iz skladišta stvara rizik od zatrpavanja prostora i širenja vjetrom u kanal Mareza ako se ne balira.

Najveći rizik je opasna, zauljena ambalaža iz servisa – njeno neadekvatno čuvanje na otvorenom stvara rizik od spiranja ostataka hemikalija i nafte direktno u susjedni kanal Mareza i podzemne vode.

Faza akcidenta

Kvantitativno: Havarijsko prosipanje do 200 litara ulja i kontaminacija skladištenog ambalažnog kartona. Naglo generisanje nekoliko tona izgorjele ambalaže u slučaju požara.

Kvalitativno: U slučaju požara u skladištu mliječnih proizvoda, naglo sagorijevanje velikih količina kartona i plastične ambalaže oslobađa guste, toksične gasove. Izgorjela, istopljena ambalaža postaje opasni otpad koji se mora hitno ukloniti da ga kiša ne bi sprale pravo u vodotok kanala Mareza.

8) Uticaj na zaštićena prirodna i kulturna dobra i njihovu okolinu, karakteristike pejzaža i slično

Uticaj na zaštićena prirodna dobra i biodiverzitet

Faza izgradnje: Rizik od mehaničkog urušavanja obale i površinskog spiranja cementnog mlijeka i građevinskog otpada u kanal Mareza. To bi izazvalo замуćenje vode i ugrozilo osjetljivi vodeni ekosistem. Buka mašina privremeno rastjeruje lokalnu faunu (ptice).

Faza eksploatacije: Rad servisa i garaže stvara stalni antropogeni pritisak (buka, vibracije). Najveći rizik su zauljene tehnološke vode koje bi, u slučaju izlivanja u korito kanala, trajno narušile zaštićena staništa nizvodno. Skladište mliječnih proizvoda nema direktan uticaj.

Faza akcidenta: Havarijsko prosipanje naftnih derivata ili prodiranje visokotoksičnih požarnih voda (sagorijevanje guma/plastike) direktno u kanal izazvalo bi tešku ekološku štetu.

Uticaj na kulturna dobra i njihovu okolinu

Sve tri faze: Na parceli i u okolini nema registrovanih kulturnih dobara (arheoloških lokaliteta ili spomenika). Uticaj je neutralan. Ako se tokom iskopa garaže naiđe na nepredviđeni arheološki nalaz, radovi se obustavljaju radi obavještanja nadležne Uprave.

Uticaj na karakteristike pejzaža i vizuelni identitet

Faza izgradnje: Privremena narušenost vizuelnog identiteta zbog prisustva mehanizacije, skela, prašine i otvorenog građevinskog iskopa pored prirodnog korita kanala.

Faza rada: Trajna izmjena pejzaža prelaskom parcele u izgrađeni privredno-servisni objekat. Da bi se smanjio negativan vizuelni uticaj, neophodna je primjena neutralnih fasadnih tonova i formiranje gustog zelenog zaštitnog pojasa od autohtonog drveća duž obale kanala Mareza.

Faza akcidenta: U slučaju požara u garaži ili skladištu, gusti crni dim i produkti sagorijevanja izazvali bi trenutni, akutan i negativan uticaj na estetiku i vizuelni kvalitet cijele zaštićene zone.

9) Uticaj prilikom uklanjanja projekta

Predmetni objekat nije privremenog karaktera.

VIII OPIS MJERA PREDVIĐENIH U CILJU SPREČAVANJA, SMANJENJA ILI OTKLANJANJA ZNAČAJNOG ŠTETNOG UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU

Uvodni dio

Prilikom izgradnje i funkcionisanja projekta u cilju obezbjeđivanja optimalnog rada, zaštite životne sredine i zdravlja ljudi od eventualnog štetnog uticaja ovog zahvata, neophodno je sprovesti mjere u cilju sprečavanja ili eliminisanja mogućeg zagađenja.

Cilj utvrđivanja mjera za smanjenje ili sprečavanje zagađenja jeste da se ispituju eventualne mogućnosti eliminacije zagađenja ili pak redukcije utvrđenih uticaja.

Na operativnom planu, stalnim upoređenjem analiza i projektovanja, neophodno je definisati termine za provjeru koji bi omogućili, da se na projektnom planu, sa jedne strane, iskoriste informacije vezane za životnu sredinu, a sa druge da se utvrdi usklađenost predviđenih rješenja sa ekološkim zahtjevima.

Zaštita životne sredine podrazumijeva trajnu zaštitu vrijednih prirodnih i stvorenih vrijednosti u cilju održavanja i poboljšanja kvaliteta sredine, na lokaciji i u njenoj široj okolini.

Uslove za zaštitu životne sredine treba ispuniti na tri nivoa:

- u fazi projektovanja,
- u fazi izgradnje i
- u fazi korišćenja.

Domaći zakoni i podzakonski akti sadrže normative i standarde čijom se primjenom doprinosi očuvanju stanja životne sredine.

U cilju zaštite životne sredine neophodno je pridržavati se važećih zakonskih propisa i normativa, a kojima su obuhvaćena sljedeća područja: urboekologija, zaštita od požara, zaštita od buke, termotehnička zaštita objekta i zaštita od zagađenja zemljišta, vode i vazduha.

Zakonom o procjeni uticaja na životnu sredinu („Sl. list CG” br. 75/18) propisana je obaveza da se uz svaki Elaborat o procjeni uticaja na životnu sredinu, moraju i detaljno predvidjeti mjere za ublažavanje ili eliminisanje uticaja. Članom 9. Pravilnika o sadržini elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu, „Sl.list CG” br. 019/19, precizirano je koje se sve mjere moraju predvidjeti i sprovesti u toku izvođenja, korišćenja i u slučaju udesa ili velikih nesreća.

U ovom poglavlju biće navedene mjere za procjenjene i navedene moguće značajne uticaje na životnu sredinu.

U cilju zaštite životne sredine neophodno je pridržavati se važećih zakonskih propisa i normativa. Tehnologija izvođenja radova i upotreba potrebne mehanizacije, moraju biti prilagođene komunalnim odlukama koje štite uslove planiranih objekata, očuvanje sredine i sanitarno-higijenske mjere za očuvanje prostora.

Tokom izvođenja i funkcionisanja projekta je neophodno pridržavati se važećih zakona u Crnoj Gori, npr.:Zakon o upravljanju otpadom, Zakon o izgradnji objekata, Zakon o životnoj sredini, Zakon o zaštiti prirode, Zakon o izmjenama i dopunama zakona o zdravstvenoj zaštiti bilja, Zakon o zaštiti kulturnih dobara, Zakon o vodama, Zakon o zaštiti vazduha, Zakon o zaštiti buke u životnoj sredini, Zakon o poljoprivrednom zemljištu, Zakon o komunalnim djelatnostima, Zakon o zaštiti i spašavanju, Zakon o zaštiti i zdravlju na radu i dr.. Pomenuti zakonski akti, kao i podzakonski dokumenti specificiraju mjere kojih se treba pridržavati u smjeru zaštite ljudi i životne sredine.

Mjera predviđenih u cilju sprečavanja, smanjenja ili otklanjanja značajnog štetnog uticaja na životnu sredinu u fazi projektovanja objekta

Za predmetni projekat Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma je izdalo Urbanističko-tehničke uslove broj:084-322/22-1879/8 od 11.05.2022. god. (prilog 1).

Na osnovu Urbanističko-tehničkih uslova, posebnih propisa, standarda i pravila struke izrađen je Glavni projekat.

Na Glavni projekat je dobijen pozitivan izvještaj revizije.

Na osnovu revidovanog Glavnog projekta pribavljaju se predviđene saglasnosti nadležnih organa.

Mjera predviđenih u cilju sprečavanja, smanjenja ili otklanjanja značajnog štetnog uticaja na životnu sredinu u fazi izgradnje objekta

Zaštita korita kanala Mareza: Postaviti privremene fizičke pregrade (ograde/zaštitne folije) duž granice gradilišta prema kanalu. Strogo je zabranjeno odlaganje iskopa, građevinskog šuta, pijeska ili ambalaže na obalu ili direktno u korito kanala.

Sprečavanje površinskog spiranja: Tehnološke procese (miješanje betona, pranje alata) locirati što dalje od kanala Mareza. Formirati privremene zemljane nasipe ili kanale za usmjeravanje atmosferskih procjernih voda sa gradilišta u privremene taložnike, kako bi se spriječilo poniranje cementnog mlijeka i mutnih voda u kanal.

Upravljanje sanitarnim vodama: Za potrebe 15 angažovanih radnika obavezno je postavljanje mobilnih eko-toaleta (hemijskih toaleta) od strane licencirane kompanije, uz redovno pražnjenje i zabranu bilo kakvog improvizovanog ispuštanja fekalnih voda.

Rukovanje mehanizacijom i gorivom: Zabranjeno je pranje, servisiranje i dopuna goriva građevinskih mašina u blizini kanala Mareza. Punjenje pogonskim gorivom vršiti isključivo na za to predviđenom platou uz upotrebu nepropusnih podloga i apsorbenata (pijesak, piljevina) u slučaju prolijevanja.

Skladištenje građevinskog i ostalog otpada: Sav građevinski otpad i ambalažu od građevinskog materijala selektovati na licu mjesta i skladištiti u namjenske kontejnere locirane u unutrašnjosti parcele. Zabranjeno je paljenje bilo kakve ambalaže na gradilištu.

Na gradilištu će se stvarati samo neopasni građevinski otpad. Građevinski otpad će se privremeno skladištiti na gradilištu (član 93. Zakona o upravljanju otpadom). Dio građevinskog otpada će se koristiti na lokaciji gradilišta popunjavanjem na zemljištu ili u zemljištu (član 67. Zakona o upravljanju otpadom). Preostali neopasni građevinski otpad će se predati privrednom društvu ili preduzetniku koji ima dozvolu za preradu i/ili odstranjivanje otpada (član 93. Zakona o upravljanju otpadom) ili će isti skladištiti na lokaciji koju određuje nadležni organ Glavnog grada (član 93. Zakona o upravljanju otpadom).

Proizvođač građevinskog otpada koji nastaje od objekta čija je zapremina zajedno sa zemljanim iskopom veća od 2000 m³ dužan je da sačini plan upravljanja građevinskim otpadom

U toku izgradnje projekta stvaraće se komunalna otpadna ambalaža (ambalaža od kartona, drveta i plastike) i čvrsti komunalni otpad (papir, plastika, limenke i dr.).

Otpadna ambalaža će se sakupljati odvojeno od drugih vrsta otpada (član 62. Zakona o upravljanju otpadom).

Komunalna otpadna ambalaža predaje se na mjestima predviđenim za ovu vrstu otpada u okviru odvojenog sakupljanja komunalnog otpada ili na mjestima predviđenim za sakupljanje ove vrste otpada kod distributera (član 62. Zakona o upravljanju otpadom), shodno Uredbi o načinu i postupku osnivanja sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadne ambalaže i rada tog sistema ("Sl. list Crne Gore", br. 42/12 od 31.07.2012).

Izvođač radova dužan je da vrši odvojeno sakupljanje komunalnog otpada (član 50. Zakona o upravljanju otpadom).

Izvođač radova je obavezan da zaključiti ugovor o odvozu komunalnog otpada sa nadležnim komunalnim preduzećem.

Zaštita postojećih instalacija: Prije početka dubokih zemljanih radova i iskopa podzemne garaže, precizno locirati postojeće podzemne vodovodne i elektroenergetske instalacije kako bi se spriječilo njihovo mehaničko kidanje i prekid u snabdijevanju naselja.

Suzbijanje prašine i buke: Tokom sušnih perioda redovno kvasiti manipulativne površine i puteve unutar gradilišta radi suzbijanja prašine koja bi mogla pasti na vodotok.

Rad mehanizacije ograničiti isključivo na dnevne sate (od 07:00 do 17:00 h).

Preporučuje se upotreba opreme koja će zadovoljiti nivoe zvučne snage, date u tabeli 14, a shodno Direktivi o emitovanju buke u životnu sredinu putem opreme koja se koristi na otvorenom prostoru (ED 2000/14EC).

Smanjenje emisije zagađujućih materija u izduvnim gasovima dizel motora upotrebom mehanizacije, koja će zadovoljiti granične vrijednosti emisija koje su propisane od Komisije EU (Stage IV), tabela 11.

Mjere zaštite na gradilištu:

-Radove ograničiti na jasno obilježeni prostor kako bi se izbjeglo oštećenje okolnih vinograda, zelenih površina i kanala Marezja;

-Prije početka radova gradilište mora biti obezbijeđeno od neovlašćenog pristupa i prolaza svih lica, osim radnika angažovanih na izvođenju radova, radnika koji vrše nadzor, radnika koji vrše inspeksijski nadzor i predstavnika investitora;

-Izvođač radova je dužan organizovati postavljanje gradilišta tako da njegovi privremeni objekti, postrojenja, oprema itd. ne utiču na treću stranu;

-U toku izvođenja radova na iskopu predvidjeti i geotehnički nadzor, radi usklađivanja geotehničkih uslova temeljenja sa realnim stanjem u geotehničkim sredinama;

-Tokom izvođenja radova održavati mehanizaciju: građevinske mašine i vozila u ispravnom stanju, sa ciljem maksimalnog smanjenja buke, kao i eliminisanja mogućnosti curenja nafte, derivata i mašinskog ulja;

-Sve građevinske mašine i prevozna sredstva moraju biti opremljena protivpožarnim aparatima, a brzina saobraćaja prema objektu mora se ograničiti na 10 km/h, a i manje ako se to zahtjeva;

-Za vrijeme vjetra i sušnog perioda redovno kvasiti materijal od iskopa, radi redukovanja prašine;

-Obezbijediti dovoljan broj mobilnih kontejnera, za prikupljanje čvrstog komunalnog otpada sa lokacije gradilišta i obezbijediti odnošenje i deponovanje prikupljenog komunalnog otpada u dogovoru sa nadležnim komunalnim preduzećem;

-Na gradilištu objekta treba izgraditi sanitarni čvor u vidu montažnog PVC tipskog higijenskog toaleta i locirati ga na mjestima dovoljno udaljenom od ostalih objekata;

-Izvršiti revitalizaciju zemljišta, tj. sanaciju okolo objekta poslije završenih radova, tj. ukloniti predmete i materijale sa površina korišćenih za potrebe gradilišta odvoženjem na odabranu deponiju;

-Zabranjeno je pravljenje deponija građevinskog otpada pored puta i postojećih otvorenih kanala za atmosfersku vodu, koji se nalaze u blizini lokacije;

-U slučaju prekida izvođenja radova, iz bilo kog razloga, potrebno je obezbijediti gradilište do ponovnog početka rada;

-Građevinski otpad na gradilištu se skladišti odvojeno po vrstama građevinskog otpada, a u skladu sa Katalogom otpada, na način kojim se ne zagađuje životna sredina;

-Odlaganje građevinskog otpada koji se privremeno ne skladišti na gradilištu može se vršiti u kontejnerima postavljenim na gradilištu ili uz gradilište. Kontejneri moraju biti izrađeni na način kojim se omogućava odvoženje otpada bez pretovara;

-Zabranjeno je odlaganje građevinskog otpada u vode, na zemljište ili u zemljište, osim u slučaju kada je građevinski otpad prerađen i koristi se kao građevinski materijal i izuzimajući lokacije za odlaganje građevinskog otpada odobrene od nadležnih organa;

-Zabranjeno je paljenje otpada na otvorenom prostoru;

-Transport građevinskog otpada, a posebno rasutog otpada, se vrši u pokrivenim vozilima za prevoz tereta, kako bi se spriječilo eventualno prosipanje otpada i emisija prašine i sitnog građevinskog materijala;

-Kod vršenja iskopa i odvoza materijala iz iskopa, a po potrebi i kod izvođenja drugih radova na gradilištu, izvođač je dužan obezbijediti pranje točkova vozila prije njihovog izlaska sa gradilišta na javnu

saobraćajnicu;

-Građevinski otpad se može privremeno skladištiti na zemljištu gradilišta do završetka radova, ali ne duže od jedne godine.

-Građevinski otpad se može privremeno skladištiti i na drugom gradilištu investitora ili drugom mjestu koje je uređeno za privremeno skladištenje građevinskog otpada;

-Prilikom privremenog skladištenje građevinskog otpada na gradilištu ili njegovog odlaganja u kontejnerima, neophodno je preduzeti mjere kojima se: sprječava pristup neovlašćenim licima; sprječava rasipanje i prosipanje otpada; sprječava emisija prašine i raznošenje sitnog građevinskog materijala vjetrom; sprječavaju potencijalni uzroci požara i drugi eventualni rizici koji mogu izazvati zagađenje životne sredine ili štetne posljedice po zdravlje ljudi;

-Obaveza izvođača radova je da ukoliko prilikom izvođenja radova naiđe na ostatke materijalnih i kulturnih dobara obustavi radove i o tome obavjesti Ministarstvo kulture i Upravu za zaštitu kulturnih dobara, kako bi se preduzele sve neophodne mjere za njihovu zaštitu.

Mjera predviđenih u cilju sprečavanja, smanjenja ili otklanjanja značajnog štetnog uticaja na životnu sredinu u fazi upotrebe (korišćenja) objekta

Održavanje separatora zauljenih voda: Redovno kontrolisati i čistiti separator tehnoloških otpadnih voda iz servisa, garaže i tehničkog pregleda. Sakupljeni zauljeni mulj i naftne derivate obavezno predavati licenciranoj firmi za upravljanje opasnim otpadom.

Održavanje vodonepropusne septičke jame: Pratiti nivo fekalnih voda u septičkoj jami (dimenzionisanoj za 20 radnika i stranke). Pražnjenje vršiti isključivo angažovanjem licenciranog komunalnog preduzeća DOO „Vodovod i kanalizacija“ Podgorica prije nego što nivo pređe kritičnu tačku punjenja.

Upravljanje opasnim otpadom i ambalažom unutar servisa: Sva otpadna motorna ulja, kočione tečnosti i kontaminiranu ambalažu (kante od ulja i hemikalija) skladištiti isključivo u namjenskom zatvorenom prostoru, u nepropusnim posudama smještenim u sabirne tankvane.

Upravljanje ambalažnim otpadom iz skladišta: Otpadni karton, streč foliju i drvene palete od skladištenog mlijeka u tetrapaku redovno sakupljati, selektovati i balirati unutar namjenskih kontejnera. Strogo je zabranjeno njihovo skladištenje na otvorenom prostoru podložnom vjetru kako lakši otpad ne bi dospio u kanal Mareza.

Održavanje čistoće manipulativnih površina: Podove automehaničarskog servisa, tehničkog pregleda i podzemne garaže čistiti isključivo suvim postupkom (upotrebom apsorbenata poput piljevine ili pijeska za sakupljanje prosutih kapljica ulja). Strogo je zabranjeno pranje zauljenih podova šmrkom direktno prema vanjskom terenu.

Njega zelenog pojasa: Redovno održavati i obnavljati projektovani zeleni pojas.

Postupanje sa otpadom

Automehaničarski servis i tehnički pregled motornih vozila (Opasni i ambalažni otpad)

-Otpadna motorna, prenosna i kočiona ulja: Sakupljati na mjestu nastanka u namjensku, hermetički zatvorenu plastičnu ili metalnu burad. Bačve locirati isključivo unutar namjenskog natkrivenog prostora na nepropusnoj podlozi (tankvani). Predavati licenciranom sakupljaču opasnog otpada.

-Istrošeni filteri (uljni i vazdušni) i zauljene krpe/apsorbenti: Odlagati u namjenske metalne kante sa poklopcem (označene kao opasni otpad). Strogo je zabranjeno njihovo miješanje sa komunalnim otpadom.

-Opasni ambalažni otpad: Ispražnjene plastične i metalne kante, boje, sprejeve i ambalažu od aditiva/antifraza sakupljati u posebne mrežaste kontejnere u servisu i tretirati kao opasni ambalažni otpad.

Skladište mliječnih proizvoda u originalnoj ambalaži (Neopasni i ambalažni otpad)

-Karton i papirna ambalaža: Nakon raspakivanja zbirnih paketa mlijeka u tetrapaku, kartonske kutije odmah sklapati, odlagati u namjenski kontejner za papir ili balirati presom, kako bi se spriječilo raznošenje vjetrom u susjedni kanal Mareza.

-Plastična ambalaža (streč folije i gajbe): Otpadnu foliju od paleta sakupljati u posebne plastične džakove ili kontejnere za PET/plastiku.

-Drvene palete: Oštećene ili neupotrebljive drvene palete uredno slagati na namjenskom, suvom platou unutar skladišta do povratka dobavljaču ili predaje firmi za reciklažu drveta.

-Mliječni proizvodi sa istekom roka ili oštećeni tetrapak: U slučaju prolivanja ili oštećenja ambalaže, otpad odmah ukloniti sa poda suvim postupkom. Pokvareno mlijeko i oštećeni tetrapak odlagati odvojeno od komunalnog otpada i predati firmi licenciranoj za uništenje prehrambenog otpada (nusproizvoda životinjskog porijekla).

Podzemna garaža i Separator zauljenih voda (Tehnološki opasni otpad)

-Mulj i uljni sloj iz separatora: Čišćenje i izvlačenje nataloženog mulja i plivajućih naftnih derivata iz separatora vršiti periodično (minimalno dva puta godišnje) isključivo putem licencirane firme za čišćenje i separaciju uz pomoć specijalnih vozila (vakuuma).

-Istrošeni koalescentni filteri: Prilikom servisiranja separatora, iskorišćene koalescentne filtere (mrežice/sundere) tretirati kao opasni otpad, upakovati u nepropusne džakove i odmah predati operateru.

Zajedničke prostorije (kancelarije, toaleti) i spoljni prostor

-Komunalni otpad: Otpad iz kancelarija, kuhinje i korpi za otpatke sakupljati u standardne plastične kese i odlagati u zatvorene metalne ili plastične kontejnere locirane na parceli. Evakuaciju vrši gradsko komunalno preduzeće Čistoća d.o.o. Podgorica.

-Otpad iz nepropusne septičke jame: Fekalni mulj iz jame evakuisati isključivo putem komunalne cisterne DOO „Vodovod i kanalizacija“ Podgorica i transportovati na gradsko postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda.

Mjere koje će se preduzeti u slučaju udesa ili velikih nesreća

Mjere u slučaju havarijskog izlivanja opasnih materija (Servis, garaža, agregat)

-Hitna blokada drenaže: U slučaju pucanja buradi sa otpadnim uljem, rezervoara goriva ili rezervoara dizel-agregata, odmah fizički blokirati (zatvoriti) ulazne šahte separatora i drenažne kanale kako bi se spriječilo prodiranje zagađenja u sistem odvodnje.

-Upotreba interventnog seta (apsorbenata): Prosutu tečnost (ulje, gorivo, kiselinu) odmah posuti apsorpcionim sredstvima (pijesak, piljevina, namjenski apsorbenti) i ograditi upijajućim branama kako se mrlja ne bi prelila preko obale u kanal Mareza.

-Uklanjanje zauljenog materijala: Kontaminirani apsorbenat (zauljeni pijesak/piljevinu) hitno pokupiti suvim postupkom (lopatama), spakovati u nepropusnu ambalažu (metalnu burad sa poklopcem) i tretirati kao opasni otpad. Strogo je zabranjeno spiranje površina vodom.

Mjere u slučaju izbijanja požara (Skladište tetrapak mlijeka, garaža, servis)

-Isključenje elektro-sistema: Odmah aktivirati glavni taster za havarijsko isključenje električne energije u objektu kako bi se spriječili kratki spojevi i strujni udari tokom gašenja.

-Lokalizacija požara: Početne požare na elektroinstalacijama, vozilima ili u servisu gasiti isključivo aparatima sa prahom (S) ili ugljen-dioksidom (CO₂) kako bi se minimizirala upotreba vode.

-Kontrola i zadržavanje požarnih (gašenih) voda: Tokom intervencije vatrogasne jedinice, aktivirati projektovane retenzione pregrade ili šahte kako bi se visokotoksična voda od gašenja (zagađena izgorjelom plastikom, gumama i mliječnim mastima) zadržala unutar kruga objekta. Spriječiti njeno prelivanje u kanal Mareza. Nakon požara, ove vode ispumpati i predati firmi za opasni otpad.

Mjere u slučaju havarije na hidrotehničkim instalacijama (Septička jama, separator)

-Prelivanje ili oštećenje septičke jame: U slučaju naglog slijeganja tla, potresa ili oštećenja zidova jame koje može dovesti do curenja fekalnih voda, odmah obustaviti upotrebu toaleta u objektu. Hitno pozvati komunalnu cisternu DOO „Vodovod i kanalizacija“ Podgorica radi potpunog pražnjenja jame i pristupiti hitnoj sanaciji građevinske strukture.

-Otkazivanje ili prelivanje separatora: Ako alarmni sistem signalizira prezasvećenost ili blokadu koalescentnih filtera, hitno zatvoriti tehnološke odvode iz servisa i garaže. Licencirani operater mora odmah ispumpati sakupljeni uljni sloj i mulj kako bi se spriječilo probijanje zagađenja prema krajnjem recipijentu.

Obavještanje nadležnih organa i službi

U slučaju bilo kakvog akcidenta koji se ne može lokalizovati internim sredstvima ili ako opasne materije dopiju u kanal Mareza, odgovorno lice objekta dužno je odmah alarmirati Službu zaštite i spašavanja (123), Ekološku inspekciju, Agenciju za zaštitu životne sredine i Upravu policije.

Druge mjere koje mogu uticati na sprečavanje ili neutralisanje štetnih uticaja na životnu sredinu

U fazi izgradnje objekta

Zaštita vazduha

-Prilikom vršenja radnih operacija (rada sa zemljom, građevinskim materijalom i dr.), doći će do emisije prašine u vazduh.

Neophodno je obezbijediti kvašenje mjesta na lokaciji, gdje se emituje značajnija količina prašine.

-Obezbijediti prevoz rastresitog materijala u pokrivenim kamionima.

Upravljanje otpadom

-Razvrstavanje otpada na izvoru: građevinski, komunalni, metal, plastika, opasan otpad.

U fazi upotrebe objekta

1. Prilikom dolaska-odlaska, motorna vozila emitovaće produkte sagorijevanja iz motora u okolinu.

Emitovani produkti sagorijevanja, imaju neprijatan miris.

Količina stvorenih gasnih produkata sagorijevanja pogonskog goriva vozila, zavisi od vrste i broja motornih vozila koja će se saobraćati na predmetnoj lokaciji. S obzirom da se očekuje manji broj motornih vozila ne očekuje se značajano negativno povećanje uticaja na okolinu;

2. Prilikom kretanja motornih vozila po prilaznim saobraćajnicama, kao i pri manevrisanju u krugu planiranog objekta, doći će do emisije prašine u vazduh. Prašina koja se emituje u vazduh je nataložena na saobraćajnicama, parking mjestima i na vozilima.

Količina prašine koja se na ovaj način može emitovati u vazduh zavisi od mnogo faktora, a prije svega od nataložene prašine na saobraćajnim površinama i frekvencije kretanja vozila. Ne očekuje se značajna količina prašine u ovom slučaju jer su sve pristupne saobraćajnice i prostor oko objekta sa čvrstom betonskom ili asfaltnom površinom. Predviđeno je redovno pranje ovih površina.

3. Prilikom rada dizel električnog agregata (DEA) emitovaće se produkti sagorijevanja iz motora u okolinu.

Emitovani produkti sagorijevanja, imaju neprijatan miris.

Količina stvorenih gasnih produkata sagorijevanja pogonskog goriva, zavisi od vremena rada DEA i viljuškara. Količina gasova nastalih sagorijevanjem pogonskog goriva po osnovu rada DEA nije velika imajući u vidu da će dizel agregat raditi samo u slučaju nestanka električne energije, što je rijedak slučaj. Neophodno je vršiti plansko preventivno održavanje DEA. Ove radove obavlja obučeno stručno lice.

IX PROGRAM PRAĆENJA UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU

Shodno Zakonu o zaštiti životne sredine i Zakonu o procjeni uticaja na životnu sredinu Crne Gore potrebno je uspostaviti monitoring svih segmenata životne sredine koji mogu biti narušeni tokom izvođenja radova i funkcionisanja objekta, radi postizanja visokog nivoa zaštite žvite sredine u cjelini.

Cilj monitoringa je da se utvrdi efikasnost predviđenih preventivnih mjera ublažavanja negativnih uticaja na kvalitet životne sredine, kao i da se identifikuje svaka promjena.

1) Prikaz stanja životne sredine prije puštanja projekta u rad ili započinjanja aktivnosti na lokacijama na kojima se očekuje uticaj na životnu sredinu

S obzirom da na predmetnoj lokaciji i u njenoj bližoj okolini nema značajnih aktivnosti koje narušavaju životnu sredinu, to se ne preporučuje ispitivanja nijednog segmenta životne sredine, prije puštanja projekta u rad.

2) Parametri na osnovu kojih se mogu utvrditi štetni uticaji na životnu sredinu

U cilju kontrole efikasnosti predloženih mjera zaštite i blagovremenog uočavanja negativnih uticaja na lokaciji investitor je dužan da uspostavi sistematski monitoring. Zbog blizine otvorenog korita kanala Mareza, monitoring je fokusiran na sprečavanje zagađenja voda i kontrolu generisanog otpada.

Parametri na osnovu kojih se utvrđuju štetni uticaji po fazama

Faza izgradnje objekta

Tokom izvođenja zemljanih i građevinskih radova (iskop podzemne garaže), prate se sljedeći parametri:
-Zamućenost i suspendovane materije u kanalu Mareza: Vizuelni monitoring (svakodnevno) i laboratorijsko uzorkovanje površinske vode (u slučaju uočljivih promjena) – indikator su spiranja građevinskog taloga i cementnog mlijeka.

-Količina generisanog građevinskog otpada: Kvantitativno praćenje (kroz listove o kretanju otpada) – indikator rizika od pretrpavanja parcele i obale kanala.

-Nivo buke građevinske mehanizacije: Kontrola ekvivalentnog nivoa buke (Leq u dBA) na granici gradilišta – indikator prekoračenja dozvoljenih dnevnih limita za stambene zone.

Faza upotrebe (korišćenja) objekta – Redovni rad

Tokom rada servisa, tehničkog pregleda, skladišta i garaže, prate se sljedeći ključni parametri:

Kvalitet tehnoloških otpadnih voda (nakon izlaza iz separatora):

Parametri: Ukupna ulja i masti, naftni derivati (ugljovodonici), suspendovane materije i pH vrijednost.

Učestalost: Minimalno dva puta godišnje (proljeće/jesen) putem licencirane laboratorije, shodno Pravilniku o kvalitetu otpadnih voda.

Indikator: Efikasnost rada koalescentnih filtera.

Nepropusnost i nivo u septičkoj jami:

Parametri: Vizuelna kontrola nivoa fekalnih voda (svake sedmice) i godišnja provjera strukturalne nepropusnosti armirano-betonskih zidova jame.

Indikator: Sprečavanje prodiranja fekalnih voda u tlo i susjedni kanal Mareza.

Količine i tokovi opasnog i ambalažnog otpada:

Parametri: Evidencija količina (kg/l) otpadnih motornih ulja, zauljene ambalaže i baliranog kartona iz skladišta.

Učestalost: Kontinuirano (kroz zakonski obavezan dnevnik o otpadu i formulare o predaji licenciranim operaterima).

Indikator: Pravilno postupanje i eliminacija rizika od divljih deponija na parceli.

Izduvni gasovi (vazduh) unutar tehničkog pregleda i garaže:

Parametri: Koncentracija ugljen-monoksida (CO) i azotnih oksida (NOx).

Učestalost: Kontinuirano (putem automatskih detektora u podzemnoj garaži) i periodično (testiranje ventilacionog sistema servisa).

Indikator: Efikasnost sistema prinudne ventilacije.

Nivo buke u životnoj sredini:

Parametri: Nivo buke (L_{dan}, (L_{veče}, L_{noć} u dBA) na granici parcele.

Učestalost: Jednom godišnje tokom punog kapaciteta rada servisa i tehničkog pregleda.

Indikator: Uticaj rada mašina i opreme na okolne objekte.

U fazi akcidenta

Parametri kod havarijskog izlivanja opasnih materija (ulja, goriva, kiselina)

-Prisustvo uljnog filma na površini kanala Mareza: Vizuelni monitoring otvorenog toka kanala (kontinuirano tokom udesa). Prati se pojava masnih mrlja i duga na vodi nizvodno od lokacije.

-Kvalitet površinske vode u kanalu Mareza (laboratorijske analize): Hitno uzorkovanje vode na tri tačke (50 metara uzvodno od objekta, neposredno uz objekat i 100 metara nizvodno).

Parametri: Ukupni ugljovodonici (naftni derivati), mineralna ulja, hemijska potrošnja kiseonika (HPK) i pH vrijednost.

-Stepen kontaminacije zemljišta na parceli: Uzorkovanje tla na mjestu izlivanja radi utvrđivanja dubine prodiranja opasnih materija ka podzemnim vodama.

Parametri kod akcidenta požara (Servis, garaža, skladište)

-Kvalitet i oticanje požarnih (gašenih) voda: Provjera nivoa i punjenja retenzione šahte u kojoj se sakuplja voda od gašenja.

Parametri u sakupljenoj vodi: Koncentracija suspendovanih materija, teških metala, deterdženata i toksičnih produkata sagorijevanja plastike i ambalaže.

-Emisija toksičnih gasova u vazduh: Monitoring koncentracije ugljen-monoksida (CO), ugljen-dioksida (CO₂), čestica PM 10 i PM 2.5, kao i prisustva dioksina i furana (ukoliko gore izolacije kablova ili plastična ambalaža u skladištu).

-Količina opasnog izgorjelog otpada: Kvantitativno mjerenje (u tonama) generisanog toksičnog šuta, izgorjele ambalaže i istopljene plastike koji se moraju bezbjedno ukloniti sa lokacije.

Parametri kod havarije na hidrotehničkim instalacijama (Septička jama, separator)

-Mikrobiološki indikatori u tlu i kanalu Mareza: U slučaju pucanja ili preliivanja septičke jame, hitno se analizira voda u kanalu i okolno zemljište.

Parametri: Prisustvo fekalnih koliformnih bakterija, *Escherichia coli* i intestinalnih enterokoka.

-Koncentracija zagađenja na izlazu iz separatora: U slučaju mehaničkog otkazivanja koalescentnog filtera, odmah se mjeri sadržaj ulja na izlaznoj cijevi kako bi se utvrdilo da li je pređena kritična granica prije nego tečnost dospije u tlo.

3) Mjesta, način i učestalost mjerenja utvrđenih parametara

Faza izgradnje objekta (15 radnika)

Parametar / Uticaj	Mjesto mjerenja	Način mjerenja	Učestalost mjerenja
<i>Zamućenost vode</i>	Kanal Mareza (uzvodno i nizvodno od gradilišta)	Vizuelni pregled/ Laboratorijska analiza (u slučaju promjene)	Svakodnevno (vizuelno) / Incidentno
<i>Građevinski otpad</i>	Privremeno odlagalište na građevinskoj parceli	Vaganje/Pregled listova o kretanju otpada	Kontinuirano, prilikom svakog odvoza
<i>Buka mehanizacije</i>	Granica gradilišta prema najbližim objektima	Mjerenje namjenskim uređajem za buku	Jednom u toku najintenzivnijih zemljanih radova

Sanitarne vode	Lokacija mobilnih ekotoaleta	Vizuelna kontrola nepropusnosti i pražnjenja	Svake sedmice
----------------	------------------------------	--	---------------

Faza rada (upotrebe) objekta (20 radnika) — Redovno stanje

Parametar / Uticaj	Mjesto mjerenja	Način mjerenja	Učestalost mjerenja
Kvalitet tehnoloških voda (ulja, masti, naftni derivati, pH)	Na izlaznom cjevovodu iz separatora zauljenih voda	Uzorkovanje i laboratorijska analiza od strane akreditovane ustanove	2 puta godišnje (proljeće i jesen)
Nivo i nepropusnost	Vodonepropusna septička jama	Vizuelno mjerenje nivoa/Građevinska kontrola zidova jame	Svake sedmice (nivo)/ Jednom godišnje (struktura)
Opasni i ambalažni otpad (ulja, zauljene kante, karton)	Namjensko unutrašnje skladište otpada u servisu i skladištu	Vođenje Dnevnika o otpadu i Formulara o predaji operateru	Kontinuirano, pri svakom generisanju i predaji
Kvalitet vazduha (CO, NOx)	Unutrašnjost podzemne garaže i servisa	Automatske sonde sa alarmnim sistemom (detektori gasa)	Kontinuirano (00-24h)
Buka u životnoj sredini	Četiri tačke na granici urbanističke parcele (UP 137)	Mjerenje nivoa buke u dBA (dan/veče/noć) od strane ovlašćene firme	Jednom godišnje

Faza akcidenta (Vanredne situacije)

Parametar / Uticaj	Mjesto mjerenja	Način mjerenja	Učestalost mjerenja
Havarijsko izlivanje	Površina kanala Mareza /Kontaminirano zemljište na parceli	Vizuelna identifikacija mrlja/Hitno uzorkovanje vode i tla	Trenutno i kontinuirano do potpune sanacije udesa
Požarne (gašene) vode	Retenziona šahta (tank) za privremeno sakupljanje	Laboratorijska analiza sakupljene vode prije ispumpavanja	Incidentno, odmah nakon lokalizacije požara
Havarija na instalacijama	Zona oko septičke jame ili separatora	Hitni vizuelni pregled i mikrobiološko uzorkovanje	Incidentno, odmah po detekciji kvara ili curenja

4) Sadržaj i dinamika dostavljanja izvještaja o izvršenim mjerenjima**Sadržaj izvještaja o monitoringu**

Izvještaji koje za potrebe investitora-nosioca projekta izrađuju ovlašćene, licencirane i akreditovane organizacije/laboratorije moraju obavezno da sadrže sljedeće cjeline:

-Opšti podaci: Podaci o investitoru i djelatnostima unutar objekta (automehaničarski servis, tehnički pregled motornih vozila, suvo skladište mlijeka u tetrapaku, podzemna garaža).

Prikaz mjernih mjesta: Geodetske koordinate i tekstualni opis lokacija na kojima se vrši kontrola (izlazna šahta separatora zauljenih voda, mjerne tačke buke na granicama urbanističke parcele).

Metodologija rada: Prikaz primijenjenih akreditovanih metoda (MEST, ISO), standarda i specifikacija korišćenih mjernih instrumenata.

Rezultati mjerenja utvrđenih parametara:

Tehnološke vode: Eksperimentalno utvrđene koncentracije ukupnih ulja i masti, naftnih ugljovodonika i suspendovanih materija izražene u mg/l.

Buka: Izmjerene dBA vrijednosti ekvivalentnog nivoa buke za termine: dan, večer i noć.

Ocjena rezultata: Upoređivanje dobijenih rezultata sa граниčnim vrijednostima emisije (GVE) prema važećim crnogorskim propisima i pravilnicima.

Dokazi o kretanju otpada: Priložene kopije Formulara o transportu otpada (potvrde o predaji ulja, opasne ambalaže i neopasnog kartona ovlaštenim operaterima).

Dinamika (rokovi) dostavljanja izvještaja nadležnim organima

Dinamika dostavljanja izvještaja direktno zavisi od vrste parametara i faze realizacije projekta, a definisana je na sljedeći način:

Faza izgradnje objekta (Privremeno stanje — 15 radnika)

-Izvještaj o građevinskom otpadu: Izvještaj o ukupnim bilansima, vrstama i predaji građevinskog šuta i zemlje iz iskopa podzemne garaže, investitor je dužan da formira i dostavi Ekološkoj inspekciji u roku od 15 dana od dana završetka građevinskih radova.

-Incidentno izvještavanje: U slučaju građevinskog udesa (mehaničko oštećenje podzemnih cijevi, curenje ulja iz mašina ili površinsko spiranje taloga u pravcu kanala Mareza), interventni izvještaj o sprovedenim mjerama i rezultatima akutnog uzorkovanja vode dostavlja se Komunalnoj i Ekološkoj inspekciji odmah, a najkasnije u roku od 24 sata.

Faza upotrebe (korišćenja) objekta — Redovan rad (20 radnika)

-Izvještaj o kvalitetu tehnoloških voda iz separatora: Laboratorijski izvještaj koji ovlaštena ustanova izrađuje nakon uzorkovanja (koje se sprovodi 2 puta godišnje) prilaže se i predaje u sklopu objedinjenog godišnjeg izvještaja.

Napomena: Ukoliko analiza pokaže prekoračenje граниčne vrijednosti naftnih derivata, akreditovana laboratorija i investitor su dužni da izvještaj sa prekoračenjem dostave Ekološkoj inspekciji u roku od 3 dana od završetka laboratorijske analize, radi hitnog čišćenja filtera separatora.

-Godišnji izvještaj o monitoringu (Sumarni izvještaj): Objedinjeni, cjeloviti godišnji izvještaj (koji sadrži sakupljene analize tehnoloških voda i godišnja mjerenja buke u životnoj sredini) investitor dostavlja Agenciji za zaštitu životne sredine Crne Gore najkasnije do 31. marta tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu.

-Godišnji izvještaj o ambalaži i otpadu: Podaci o količinama generisanog i predatog opasnog otpada iz servisa (otpadna ulja, zauljena ambalaža) i neopasnog ambalažnog otpada iz skladišta (karton, folije) unose se elektronski u nacionalni registar i dostavljaju Agenciji za zaštitu životne sredine jednom godišnje, takođe do 31. marta tekuće godine.

-Interna evidencija (Čuvanje na objektu — na uvid inspekciji):

Dnevnik pražnjenja septičke jame: Evidencija (datumi, količine u m³) sa pratećim potvrdama i računima o odvozu fekalnog mulja od strane DOO „Vodovod i kanalizacija“ Podgorica ne šalje se agencijama, već se trajno čuva u objektu i daje na uvid Komunalnoj i Ekološkoj inspekciji tokom redovnih nadzora.

Arhiva detektora gasa: Podaci o kontinuiranom 24-časovnom mjerenju CO unutar podzemne garaže čuvaju se u elektronskoj formi na kontrolnoj tabli objekta i daju se na uvid inspekciji za zaštitu i spašavanje.

Faza akcidenta (vanredne situacije)

-Akutni izvještaj o udesu: U slučaju požara u servisu/skladištu ili proboja ulja kroz separator direktno u kanal Mareza, investitor podnosi usmenu prijavu Službi zaštite i spašavanja i Ekološkoj inspekciji odmah (u roku od 1 sata). Pisani, detaljni Izvještaj o akcidentu (sa analizom kontaminiranih protivpožarnih voda, nivoom zagađenja korita i količinama nastalog izgorjelog otpada) dostavlja se Ekološkoj inspekciji i Agenciji u roku od 48 sati od trenutka lokalizacije udesa.

5)Obaveza obavještavanja javnosti o rezultatima izvršenog mjerenja

Svi podaci o izvršenim ispitivanjima navedenim u ovom Elaboratu moraju biti dostupni zainteresovanoj javnosti na njihov zahtjev.

6)Prekogranični program praćenja uticaja na životnu sredinu

Prekogranični program praćenja uticaja na životnu sredinu nije relevantan za ovaj Projekat.

X NETEHNIČKI REZIME INFORMACIJA

Predmet ovog Elaborata je **Poslovni objekat-magacin sa tehničkim pregledom i servisom vozila.**

Predviđen je objekat sledećih osnovnih karakteristika:

- Namjena: Poslovni objekat-magacin sa tehničkim pregledom i servisom vozila;
- Spratnost: Po+P+1 (podrum, prizemlje, 1 sprat);
- Objekat za tehnički pregled motornih vozila, spratnosti P+1 (prizemlje, 1 sprat)-I FAZA;
- Objekat za servisiranje motornih vozila, spratnosti P (prizemlje)- I FAZA;
- Objekat za skladištenje (mlijeka i mliječnih proizvoda u plastičnoj i tetrapak ambalaži) i podzemno parkiranje motornih vozila, spratnosti Po+P – II FAZA,
- Površina objekata neto 571,36 m²(faza I)+1635,26 m²(faza II)= 2 206,62 m²;
- Površina objekata bruto bez podruma (BRGP) 1 449,27 m² (dozvoljeno 3052,80 m²);
- Površina objekata bruto sa podrumom 595,99 m²(faza I)+ 1706,56 m²(faza II)=2 302,55 m²;
- Procenat zelenila 22,9% (min 20%);
- Parking mjesta 35pm (potrebno 32pm- na 1000m²/22pm).

Za predmetni projekat Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma je izdalo Urbanističko-tehničke uslove broj:084-322/22-1879/8 od 11.05.2022. god. (prilog 1).

Lokacija projekta je dio UP 137, kat.par. broj 4477/1, 4477/2 i 4477/4 KO Donja Gorica, DUP „Gornja Gorica“, Podgorica, i na njoj nema izgrađenih (postojećih) objekata. Parcela je na blago nivelisanom terenu, sa pristupnom saobraćajnicom sa južne strane.

Na navedenoj lokaciji se nalazi degradirana travnata površina na kojoj nema značajne vegetacije.

Površina predmetne parcele je 3816 m².

Na samoj lokaciji i u njenoj neposrednoj okolini nema močvara, planinskih I šumskih oblasti, posebno zaštićenih područja, niti gusto naseljenih oblasti.

Rijeka Sitnica je od predmetne lokacije, vazdušnom linijom, udaljena ~ 700 m u pravcu zapada/jugozapada.

U neposrednoj blizini predmetne lokacije, od izvorišta Mareza do uliva u rijeku Moraču, prolazi betonski kanal, izgrađen 1947.godine, koji je primarno služio za navodnjavanje okolnog poljoprivrednog zemljišta.

Kanal Mareza, na udaljenosti ~ 2m, prolazi sa istočne strane, predmetne lokacije.

Zemljište na na predmetnoj lokaciji je građevinsko.

Projekat se realizuje u području koje nije prepoznato sa stanovišta istorijske, kulturne ili arheološke važnosti.

Na i u blizini predmetne lokacije nema rijetkih i ugroženih divljih biljnih i životinjskih vrsta i njihovih staništa.

Predmetni objekat se nalazi u okruženju, uglavnom, individualno stambenih objekata.

Neposredno sa zapadne strane, predmetne lokacije, nalazi se individualno stambeni objekat (ovaj objekat se nalazi uz predmetnu lokaciju).

Neposredno sa južne strane, predmetne lokacije, pruža se Berska ulica.

Prema uslovima preključenja dobijenim od D.O.O. "Vodovod i kanalizacija" Podgorica na predmetnoj lokaciji ne postoji izgrađena mreža fekalne kanalizacije. Do izgradnje i puštanja u rad DUP-om planiranog cjevovoda fekalne kanalizacije alternativno rješenje biće vodonepropusna septička jama.

Vode sa ulica i parkinga se skupljaju kanalima i slivnicima i usmjeravaju prvo ka separatoru nafnih derivata i dalje ka upojnom rovu. Procijedne vode u kanalima za tehnički pregled ulivaju se u garažni slivnik odakle ih vodimo ka separatoru naftnih derivata.

Iz upojne jame postavljena je cijev za eventualan preliv vode iz upojnice nakon prolaska vode kroz separator masti i uljanih derivata.

Većina materijala koji se koriste u auto-servisu spada u kategoriju *opasnih materija* zbog svoje zapaljivosti, toksičnosti ili štetnog uticaja na životnu sredinu, I to:

1.Ulja

-Motorna, mjenjačka i kočiona ulja: Smatraju se opasnim jer su toksična i teško razgradiva. Jedan litar prosutog ulja može da zagadi milion litara vode. Kočiona tečnost je posebno agresivna jer nagriza boju i može biti štetna za kožu;

2.Hemikalije i gasovi

-Antifriz (Etilen-glikol): Veoma je toksičan ako se proguta (slatkastog je ukusa, pa je opasan za životinje i djecu) i zahtijeva poseban tretman pri odlaganju;

-Sprejevi pod pritiskom: Čistači kočnica i WD-40 su lako zapaljivi i mogu izazvati požar u radionici ako se ne skladište pravilno.

U toku funkcionisanja projekta proizvođače se različiti otpad (otpad iz automehaničarskog servisa, otpad z sepratora za prečišćavanje otpadnih voda sa manipulativnih otvorenih površina, ambalažni otpad i komunalni otpad).

Za predmetnu lokaciju I njenu bližu okolinu nema relevantnih kvantitativnih podataka o stanju segmenata životne sredine, pa se analiza postojećeg stanja životne sredine više bazirala na podacima stanja životne sredine, šireg područja lokacije.

Mogući značajni uticaji projekta na životnu sredinu:

-Uticaj na kvalitet vazduha (u fazi izgradnje: izduvni gasovi iz građevinske mehanizacije i prašina; u fazi funkcionisanja: izduvni gasovi iz motora kamiona, motora putničkih vozila i motora DEA; prašina);

-Uticaj na kvalitet voda i zemljišta (u fazi gradnje: građevinski otpad i otpad od ambalaže i čvrsti komunalni otpad; u fazi funkcionisanja:otpad od ambalaže i čvrsti komunalni otpad, zauljene vode sa saobraćajnih i parking površina, fekalne vode, otpad iz automehaničarskog servisa);

-Uticaj buke i vibracija (u fazi izgradnje: rad teške građevinske mehanizacije).

U Elaboratu su za sve gore moguće negativne uticaje na životnu sredinu predviđene mjere u cilju sprečavanja, smanjenja ili otklanjanja značajnog štetnog uticaja na životnu sredinu.

Shodno Zakonu o zaštiti životne sredine i Zakonu o procjeni uticaja na životnu sredinu Crne Gore predviđen je monitoring svih segmenata životne sredine koji mogu biti narušeni tokom izvođenja radova I funkcionisanja objekta, radi postizanja visokog nivoa zaštite živote sredine u cjelini.

XI PODACI O MOGUĆIM TEŠKOĆAMA

Tokom izrade nekih poglavlja Elaborata, koristili su se dostupni podaci o postojećem stanju životne sredine šireg prostora, usljed nedostatka tih podataka za konkretnu lokaciju. S obzirom na vrstu i namjenu objekta mišljenja smo da nije bilo potrebno vršiti dodatna ispitivanja na samoj lokaciji, te su podaci o pojedinim segmentima životne sredine preuzeti iz postojeće dokumentacije.

Sva rješenja koja su data u Glavnom projektu tehnički su prihvatljiva, sa aspekta zaštite životne sredine, uz dosledno poštovanje navoda u ovom Elaboratu.

XII
REZULTATI SPROVEDENIH POSTUPAKA UTICAJA PLANIRANOG PROJEKTA
NA ŽIVOTNU SREDINU

Nosilac projekta je Sekretarijatu za planiranje prostora i održivi razvoj Glavnog grada Podgorica podnio Zahtjev za odlučivanje o potrebi izrade elaborata za procjenu uticaja na životnu sredinu.

Na bazi podnešenog zahtjeva Sekretarijat za planiranje prostora i održivi razvoj Glavnog grada Podgorica je donio Rješenje broj: UPI 08-331/26-378 od 30.03.2026. god. (prilog 2), kojim se zahtijeva izrada Elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu.

Predmetni projekat je planiran u skladu sa Zakonom o izgradnji objekata i drugih odnosnih zakona i kao takav podliježe kontrolama koje su određene posebnim propisima.

XIII DODATNE INFORMACIJE I KARAKTERISTIKE PROJEKTA

Nije bilo potrebe za dodatnim informacijama i karakteristikama projekta za određivanje obima i sadržaja Elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu, pošto je Elaborat obuhvatio sve segmente predviđene Pravilnikom o bližoj sadržini elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu („Sl. list CG” br. 19/19).

XIV IZVORI PODATAKA

Elaborat o procjeni uticaja na životnu sredinu predmetnog projekta urađen je u skladu sa Pravilnikom o bližoj sadržini elaborata o procjeni na životnu sredinu, („Sl. list CG”, br. 19/19).

Zakoni, pravilnici, uredbe, odluke:

- Zakon o izgradnji objekata ("Službeni list Crne Gore", broj 19/2025, 092/25)
- Zakon o životnoj sredini („Sl. list CG” br. 52/16 i 73/19)
- Zakon o procjeni uticaja na životnu sredinu („Sl. list CG” br. 75/18, 70/26)
- Zakon o zaštiti prirode („Sl. list CG” br. 54/16, 18/19, 84/24)
- Zakon o zaštiti kulturnih dobara („Sl. list CG” br. 49/10, 40/11, 44/17, 84/24)
- Zakon o vodama („Sl. list CG” br. 27/07, 22/11, 32/11, 47/11, 48/15, 52/16, 55/16 i 2/17, 80/17, 84/18, 8/25)
- Zakon o zaštiti vazduha („Sl. list CG” br. 25/10, 40/11, 43/15 i 73/19)
- Zakon o zaštiti od negativnih uticaja klimatskih promjena („Sl. list CG”, br. 73/19).
- Zakon o zaštiti buke u životnoj sredini („Sl. list CG”, br. 28/11, 01/14 i 2/18).
- Zakon o upravljanju otpadom („Sl. list CG” br. 34/2024)
- Zakon o poljoprivrednom zemljištu ("Sl. list RCG", br. 015/92, 059/92, 027/94, "Sl. list CG", br. 073/10, 032/11)
- Zakon o integrisanom sprečavanju i kontroli zagađivanja životne sredine („Sl. list RCG” br. 80/05 i „Sl. list CG” br. 54/09, 40/11, 42/15 i 54/16).
- Zakon o komunalnim djelatnostima („Sl. list CG” br. 55/16, 2/18, 66/19, 140/22 i 84/24).
- Zakon o zaštiti i spašavanju ("Sl. list CG" br. 13/07, 05/08, 86/09, 32/11, 054/16, 146/2021, 3/2023 i 82/25)
- Zakon o zaštiti i zdravlju na radu („Sl. list CG” br. 34/14, 44/18, 84/24, 51/26).
- Pravilnik o bližoj sadržini elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu („Sl. list CG” br. 19/19)
- Pravilnik o graničnim vrijednostima buke u životnoj sredini, načinu utvrđivanja indikatora buke i akustičnih zona i metodama ocjenjivanja štetnih efekata buke („Sl. list CG”, br. 60/11 i 94/21)
- Pravilnik o načinu i uslovima praćenja kvaliteta vazduha („Sl. list CG”, br. 21/11 i 32/16).
- Pravilnik o emisiji zagađujućih materija u vazduhu („Sl. list RCG” br. 25/01)
- Pravilnik o dozvoljenim količinama opasnih i štetnih materija u zemljištu i metodama za njihovo ispitivanje („Sl. list RCG”, br. 18/97)
- Pravilnik o načinu i rokovima utvrđivanja statusa površinskih voda („Sl. list CG”, 25/19)
- Pravilnik o načinu i rokovima utvrđivanja statusa podzemnih voda („Sl. list CG”, 52/19)
- Pravilnik o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda i sadržaju izvještaja o kvalitetu otpadnih voda („Sl. list CG” br. 56/19)
- Pravilnik o klasifikaciji otpada, katalogu otpada, postupcima obrade otpada, odnosno prerade i odstranjivanja otpada („Sl. list CG” br. 64/24)
- Pravilnik o načinu vođenja evidencije otpada i sadržaju formulara o transportu otpada („Sl. list CG” br. 64/24).
- Uredba o utvrđivanju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta vazduha („Sl. list CG”, br. 25/12)
- Uredba o uspostavljanju mreže mjernih mjesta za praćenje kvaliteta vazduha ("Sl. list CG", br. 044/10 od 30.07.2010, 013/11 od 04.03.2011, 064/18 od 04.10.2018)
- Uredba o načinu i postupku osnivanja sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadne ambalaže i rada tog sistema ("Sl. list Crne Gore", br. 42/12 od 31.07.2012)
- Odluka o utvrđivanju akustičkih zona na teritoriji Glavnog grada Podgorice ("Sl. list Crne Gore - opštinski propisi", br. 27/15 od 05.08.2015)
- Rješenje o stavljanju pod zaštitu pojedinih biljnih i životinjskih vrsta („Sl. list RCG” br. 76/06).

Tehnička dokumentacija:

- Glavni projekat
(Izradio: "STUDIO MLV" d.o.o. Podgorica, 2025. god.)

Planska dokumentacija i drugi izvori podataka:

- Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju: <http://www.seismo.co.me/questions/12.htm>
- Anđelković B., Krstić I.: *Tehnološki procesi i životna sredina*, Jugoslovenski savez društva inženjera i tehničara zaštite Niš, Niš, 2002. str. 418.
- Fušić B, Đuretić G.: Monografija: „Zemljišta Crne Gore”, Univerzitet Crne Gore, Biotehnički institut, Podgorica, 2000., s. 1-490.
- Informacije o stanju životne sredine u Crnoj Gori za 2023. godinu, Agencija za zaštitu prirode i životne sredine Crne Gore
- Informacije o stanju životne sredine u Crnoj Gori za 2024. godinu, Agencija za zaštitu prirode i životne sredine Crne Gore
- Insitut za ruralni razvoj i ekologiju Hrvatske: Integrisana zaštita bilja (Iz projekta:The future of IPM in Croatia)
- Izveštaj o Strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu za Izmjene i dopune Prostorno urbanističkog plana Glavnog grada Podgorice
- <https://www.google.com/maps>

XV PRILOZI

Prilog 1- Urbanističko-tehnički uslovi

URBANISTIČKO - TEHNIČKI USLOVI

	<p>DIREKTORAT ZA PLANIRANJE I UREĐENJE PROSTORA Direkcija za izdavanje Urbanističko tehničkih uslova Broj: 084-322/22-1879/8 Podgorica, 11.05.2022.godine</p>	 <p>Crna Gora Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma</p>																																																																								
Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma na osnovu člana 74. Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata („Sl. list CG“ br. 64/17, 44/18,63/18,11/19 i 82/20) i podnijetog zahtjeva NO-MI D.O.O. iz Herceg Novog izdaje:																																																																										
<p align="center">URBANISTIČKO-TEHNIČKE USLOVE za izradu tehničke dokumentacije</p>																																																																										
za izgradnju novog objekta, u okviru površina za mješovite namjene na lokaciji urbanističke parcele UP137, Blok 5, Zona A koja se sastoji od djelova kat.parcela br. 4477/1, 4477/2, 4477/4 KO Donja Gorica u zahvatu plana DUP Gornja Gorica 3- dio zone A ("Sl.list Crne Gore" – opštinski propisi br.1/16), Glavni Grad Podgorica.																																																																										
PODNOŠILAC ZAHTJEVA:		NO-MI D.O.O. iz Herceg Novog																																																																								
1	POSTOJEĆE STANJE																																																																									
Predmetna lokacija se nalazi u zahvatu plana DUP Gornja Gorica 3- dio zone A u Podgorici. Prema grafičkom prilogu "02. Topografsko-katastarska podloga sa granicom plana" i prema tabeli Analiza postojećeg stanja na predmetnoj lokaciji nijesu evidentirani postojeći objekti.																																																																										
<p align="center">Tabela posojećeg stanja- osnovni urbanistički parametri</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="12">ANALIZA POSTOJEĆEG STANJA PROSTORA DUP-a "GORNJA GORICA 3 - DIO A"</th> </tr> <tr> <th colspan="12">OSNOVNI URBANISTIČKI PARAMETRI</th> </tr> <tr> <th>br. kat. parcele</th> <th>P kat. Parcele (m2)</th> <th>P obj. u osnovi (m2)</th> <th>Spratnost</th> <th>P bruto izgradj. Povrs.(m2)</th> <th>Indeks zauzetosti</th> <th>Indeks izgradjenosti</th> <th>Površina stamb. Objekata</th> <th>Površina nestamb. objekata</th> <th>broj stamb.jednica</th> <th>Broj zaposlenih</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>4477/1</td> <td>1948</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>4477/2</td> <td>1500</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>4477/4</td> <td>454</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>			ANALIZA POSTOJEĆEG STANJA PROSTORA DUP-a "GORNJA GORICA 3 - DIO A"												OSNOVNI URBANISTIČKI PARAMETRI												br. kat. parcele	P kat. Parcele (m2)	P obj. u osnovi (m2)	Spratnost	P bruto izgradj. Povrs.(m2)	Indeks zauzetosti	Indeks izgradjenosti	Površina stamb. Objekata	Površina nestamb. objekata	broj stamb.jednica	Broj zaposlenih		4477/1	1948											4477/2	1500											4477/4	454										
ANALIZA POSTOJEĆEG STANJA PROSTORA DUP-a "GORNJA GORICA 3 - DIO A"																																																																										
OSNOVNI URBANISTIČKI PARAMETRI																																																																										
br. kat. parcele	P kat. Parcele (m2)	P obj. u osnovi (m2)	Spratnost	P bruto izgradj. Povrs.(m2)	Indeks zauzetosti	Indeks izgradjenosti	Površina stamb. Objekata	Površina nestamb. objekata	broj stamb.jednica	Broj zaposlenih																																																																
4477/1	1948																																																																									
4477/2	1500																																																																									
4477/4	454																																																																									

Prema katastarskoj evidenciji Uprave za nekretnine u listu nepokretnosti 6006-izvod KO Donja Gorica od 23.03.2022.godine na katastarskoj parceli 4477/1 upisano je:

-Livada 3. klase od 1948m².

Prema katastarskoj evidenciji Uprave za nekretnine u listu nepokretnosti 5758-izvod KO Donja Gorica od 23.03.2022.godine na katastarskoj parceli 4477/2 upisano je:

-Livada 3. klase od 1500m².

Prema katastarskoj evidenciji Uprave za nekretnine u listu nepokretnosti 6023-izvod KO Donja Gorica od 23.03.2022.godine na katastarskoj parceli 4477/4 upisano je:

-Livada 3. klase od 454m².

► **Prirodne karakteristike planskog područja:**

Položaj u prostoru:

Prostor obuhvaćen ovim planom proteže se uz magistralni put Podgorica – Petrovac, kao i uz željezničku prugu Bar – Beograd. Zemljište je ravno, na koti 45 - 41 metar nadmorske visine sa blagim padom ka jugu i jugozapadu.

Geološka građa terena:

Nosivost terena, u zahvatu lokacije, kreće se od 300-500 kN/m². Zbog neizraženih nagiba čitavo područje se svrstava se u kategoriju stabilnih terena. Obzirom na istaknuto, tereni u zahvatu lokacije se, sa stanovišta inženjersko - geoloških karakteristika smatraju vrlo povoljnom podlogom za radove u njima i na njima. U predjelu Podgorice nivo podzemnih voda je toliko dubok (i preko 15 m), da podzemne vode ne mogu otežavati uslove izgradnje. Sa aspekta korišćenja za vodosnabdevanje ovo su vode dobrog kvaliteta, a pojave zagađenja nijesu zapažene.

Prostor zahvata Plana svrstan je u I kategoriju, tj. terene bez ograničenja i sa neznatnim ograničenjima za urbanizaciju.

Seizmička aktivnost terena:

Sa makroseizmičkog aspekta teritorija Podgorice pripada prostoru sa vrlo izraženom seizmičkom aktivnošću, kako iz autohtonih žarišta tako i iz žarišta sa susjednih teritorija. Na to utiče više aktivnih ili potencijalno aktivnih seizmogenih zona koje daju snažne zemljotrese, pa je prema Seizmološkoj karti u razmjeri 1:100000, Podgorica, obuhvaćena područjem 8o MCS skale, kao maksimalnog intenziteta očekivanog zemljotresa, za povratni period od 100 godina, sa vjerovatnošću pojave 63%. Kompleksna istraživanja i analize sprovedeni poslije zemljotresa od 15. aprila 1979. godine, omogućili su bliže definisanje seizmičke mikroneonizacije gradske teritorije.

Navedeno ukazuje na potrebu izdvajanja dodatnih sredstava u procesu izgradnje stambenih i drugih objekata, kako bi se na prihvatljiv nivo svele štete od eventualnih razornih zemljotresa.

Parametri, seizmičnosti se odnose na tri karakteristična modela terena - konglomeratisane terase, tj. za model C1 gdje je debljina sedimenata površinskog sloja (do podine) manja od 35 m, - model C2 gdje je ta debljina veća od 35 m.

Dobijeni parametri su sledeći:

Za I kategoriju terena:

- koeficijent seizmičnosti K_s 0,079 - 0,090
- koeficijent dinamičnosti K_d 1,00 $>K_d >$ 0,47
- ubrzanje tla $Q_{max}(q)$ 0,288 - 0,360
- intenzitet u I (MCS) I_{Xo} MCS

Hidrološke i hidrografske karakteristike terena:

Na području Podgorice mogu se izdvojiti tereni sa slijedećim hidrogeološkim karakteristikama:

- Slabo vodopropusni tereni (hidrogeološki izolatori);
- Srednje i promenljivo vodopropusni tereni;
- Vodopropusni tereni.

Podzemna voda je niska i iznosi 16-20m ispod nivoa terena.

Klima:

Klima Podgorice je klasifikovana kao mediteranska klima sa toplim i suvim ljetima i umjereno hladnim zimama.

U Podgorici srednja godišnja temperatura je 15.5°C sa srednjom minimalnom od 5°C u januaru i srednjom maksimalnom od 26.7°C u julu. Podgorica je jedan od najtoplijih gradova u Evropi. Srednji godišnji broj tropskih dana (maksimalne temperature iznad 30°C) ovdje je od 50 do 70 dana. Podgorica je naročito poznata po izuzetno toplim ljetima: temperature iznad 40°C su uobičajene u julu i avgustu. Srednje godišnje padavine iznose 1.544 mm.

Snijeg je rijetka pojava u Podgorici jer pada rijetko više od par dana godišnje.

Podaci Hidrometeorološkog zavoda (u periodu 1995 - 2003) pokazuju da 40% vremena preovlađuju sjeverni vjetrovi (N), dok su južni vjetrovi dominantni 25-30% vremena. Najmanje su česti istočni vjetrovi.

► Izgrađene karakteristike planskog područja:

Izgrađenost i opremljenost prostora:

Područje Detaljnog urbanističkog plana „Gornja Gorica 3 – dio A“ obuhvata prostor površine cca 30,34 ha koji je ravan, i kreće se od 30 – 32 mnv. Zahvat plana obuhvata površine i objekte namjenjene poljoprivredi i individualnom stanovanju male gustine. Najveći dio prostora je neobrađen i neiskorišćen. Čitavom dužinom zahvata plana prolazi kanal namjenjen navodnjavanju zemljišta.

Objekti su različitog kvaliteta i boniteta. U zahvatu plana nema grupisane cjeline sa objektima, već su objekti na velikoj udaljenosti jedni od drugih.

Saobraćajna infrastruktura je u potpunosti neizgrađena. Za saobraćanje vozila koriste se neformalni putevi.

U zoni zahvata ovog DUP-a postoji vještački kanal za navodnjavanje poljoprivrednog zemljišta i za dovod vode sa izvorišta Mareza za potrebe starog Ribnjaka na desnoj obali Morače, i zadržava se u postojećim granicama definisanim katastarskim parcelama, u planiranom stanju, shodno preporuci Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja broj 08-351/15-442, od 19.03.15.godine.

2.	PLANIRANO STANJE
2.1.	Namjena parcele odnosno lokacije
	<p>Urbanistička parcela UP137, Blok 5, Zona A je prema grafičkom prilogu "09. Namjena površina" planirana za mješovite namjene.</p> <p>U cilju definisanja elemenata urbanističke regulacije, formirani su blokovi (1, 2, 3, 4 i 5), a u okviru blokova definisane su urbanističke parcele.</p> <p><u>BLOK 5 (UP107 – UP123, UP123a, UP123b i UP 137)</u></p> <p>Namjena: U okviru bloka 5 planirana je <u>mješovita namjena (MN)</u>. Na osnovu Pravilnika o bližem sadržaju i formi planskog dokumenta, dozvoljena je izgradnja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - objekata koji služe za opsluživanje područja a ne ometaju stanovanje; - objekata trgovine i ugostiteljskih objekata; - objekata namjenjenih za sport i rekreaciju, zdravstvenu i socijalnu zaštitu, objekata uprave i drugih objekata društvenih djelatnosti, u skladu sa potrebama korisnika prostora; - poslovnih i privrednih objekata, skladišta, stovarišta, servisi, koji ne predstavljaju smetnju stanovanju; - objekata komunalnih servisa; - stanica za snabdije motornih vozila gorivom (pumpne stanice) u skladu sa posebnim propisom; - parkinga i garaža za smještaj vozila korisnika (zaposlenih i posjetilaca) i objekata i mreža infrastrukture. <p>U okviru objekata poslovanja moguće je planirati površine za stanovanje.</p> <p>Maksimalna visina objekta: Dozvoljena spratnost je maksimalno P+1, a maksimalna visina objekta koja označav distancu od najniže kote okolnog konačnog uređenog i nivelisanog terena ili trotoara uz objekat do donje kote vijenca krova ili vijenca ravnog krova iznosi 13m. Najveća visina etaže za obračun visine građevine, mjerena između gornjih kota međuetaznih konstrukcija iznosi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - za garaže i tehničke prostorije do 3.0m; - za poslovne etaže do 4.5 m; - za skladišta i proizvodne objekte do 12.0 m. <p>Osnovni urbanistički parametri: Urbanistički parametri su iskazani u tabeli Osnovnih urbanističkih parametara koja se nalazi na kraju ovog poglavlja.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Maksimalni indeks izgrađenosti (Ii): 0.4 - Maksimalni indeks zauzetosti (Iz): 08 <p>Zona gradnje: Zona gradnje je određena građevinskim linijama, čije su koordinate date u grafičkom prilogu broj 11 Regulacija i nivelacija, ovog plana.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Novoplanirani objekti duži od 30m. moraju imati dilacionu spojnicu;

Urbanističko tehnički uslovi

- Broj objekta i razmještaj na parceli zavisi od vrsta proizvoda za skladištenje i tehnoloških potrebe;
 - Dozvoljavaju se ulaz i izlaz sa sporednih saobraćajnica;
 - Moguće je formiranje većih urbanističkih parcela udruživanjem urbanističkih parcela, kako bi se ostvarilo kvalitetnije korišćenje prostora i dozvoljena je fazna izgradnja.
 - Nesmetan pristup i kretanje licima smanjene pokretljivosti u skladu sa članom 73
 - Parking mjesta za potrebe stanovnika ili korisnika predvideti u sklopu svake urbanističke parcele ili u garaži u suterenskom – podrumskom dijelu objekta u skladu sa Pravilnikom o bližem sadržaju i formi planskog dokumenta, kriterijumima namjene površina, elementima urbanističke regulacije i jedinstvenim grafičkim simbolima ("Službeni list CG", br. 24/10).
- Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata

Tabela planiranog stanja- osnovni urbanistički parametri

OSNOVNI URBANISTIČKI PARAMETRI DUP-A GORNJA GORICA 3 - DIO A										
Parcela	P parcele (m2)	max Spratnost	max P objekata u prizemlju (m2)	max BRGP (m2)	BRGP poslovanje (m2)	BRGP stanovanje (m2)	Indeks zauzetosti	Indeks izgrađenosti	Broj stamb. jedinica	Namjena
BLOK 5										
UP137	3816	P+1	1526,40	3052,80	3052,80		0,4	0,8	0	MN-poslovanje

2.2. Pravila parcelacije

Shodno grafičkom prilogu "10. Parcelacija i UTU" urbanistička parcela **UP137, Blok 5, Zona A**, se sastoji od djelova kat.parcela br. 4477/1, 4477/2, 4477/4 KO Donja Gorica.

Na pomenutom prilogu prikazane su granice i površine urbanističkih parcela. Formirane granice urbanističkih parcela su definisane koordinatama prelomnih tačaka.

Prelomne tačke granice UP137:

459	6599244.9300	4699214.1300
463	6599328.2900	4699199.8200
464	6599322.0997	4699184.9159
485	6599311.1280	4699180.9153
486	6599297.5134	4699174.7631
499	6599254.5816	4699151.3547
512	6599217.2700	4699197.5000

U slučajevima kada granica urbanističke parcele neznatno odstupa od granice katastarske parcele organ uprave nadležan za poslove uređenja prostora prilikom izdavanja UTU-a, može izvršiti usklađivanje urbanističke parcele sa katastarskim stanjem.

U okviru predložene parcelacije, za parcele iste i slične namjene a u skladu sa željama i potrebama investitora, može se vršiti formiranje većih urbanističkih parcela udruživanjem parcela, kao i izgradnja poslovnih objekata samo do granice planiranih kapaciteta za te parcele, a pri tome bočne građevinske linije su bočne linije krajnjih urbanističkih parcela prema susjedima i javnim površinama.

	<p>Članom 13 Pravilnika o načinu izrade, razmjeri i bližoj sadržini tehničke dokumentacije („Službeni list Crne Gore,, 044/18,043/19), propisano je da tehnička dokumentacija sadrži elaborat parcelacije po planskom dokumentu.</p>																											
2.3.	<p>Građevinska i regulaciona linija, odnos prema susjednim parcelama</p> <p>Građevinska linija: Građevinska linija je linija na, iznad i ispod površine zemlje definisana grafički i numerički, koja predstavlja granicu do koje je moguće graditi objekat. Građevinska linija prema javnoj površini definisana je koordinatama tačaka, i udaljena je od saobraćajnice u zavisnosti od konfiguracija terena, parkinga i postojećih objekata, a linija prema susjednim parcelama numeričkim podacima – odstojanjem od granice urbanističke parcele. Ukoliko se, u skladu sa željama korisnika, grupiše više urbanističkih parcela u jednu, bočne građevinske linije su bočne linije krajnjih urbanističkih parcela prema susjedima i javnim površinama. Građevinska linija iznad zemlje (GL 2) poklapa se sa građevinskom linijom na zemlji (GL 1), s tim da je dozvoljeno planirati konzolne ispuste - erkere i balkone maksimalne dubine 1.8m. Izuzetno, izvan građevinske linije mogu se odobravati erkeri, ukoliko je njihova visina u odnosu na teren parcele min. 4,5 m. Podzemna građevinska linija (GL 0) poklapa se sa nadzemnom građevinskom linijom. Izuzetno, ukoliko je podzemna podrumaska etaža namjenjena za parkiranje – garažiranje i za tehničke prostorije, istu je dozvoljeno organizovati i graditi i izvan gabarita nadzemnog dijela objekta, uz uslov da ne mogu prelazati preko 80% površine urbanističke parcele i da se ispoštuju uslovi zaštite susjednih urbanističkih parcela, /minimalno rastojanje do susjedne parcele 1m./ eventualnih postojećih ili planiranih podzemnih instalacija i slično. Građevinska linija je predstavljena na grafičkom prilogu "05. Plan parcelacije, nivelacije i regulacije" i definisana koordinatama prelominih tačaka.</p> <table style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <thead> <tr> <th colspan="3">Prelomne tačke granice GL:</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>559</td> <td>6599245.3238</td> <td>4699212.0331</td> </tr> <tr> <td>56</td> <td>6599571.8918</td> <td>4700609.0146</td> </tr> <tr> <td>560</td> <td>6599322.4495</td> <td>4699198.7934</td> </tr> <tr> <td>561</td> <td>6599316.7613</td> <td>4699185.0982</td> </tr> <tr> <td>562</td> <td>6599303.3821</td> <td>4699179.9164</td> </tr> <tr> <td>563</td> <td>6599296.5560</td> <td>4699176.5191</td> </tr> <tr> <td>564</td> <td>6599255.0883</td> <td>4699153.9090</td> </tr> <tr> <td>565</td> <td>6599220.2703</td> <td>4699196.9702</td> </tr> </tbody> </table> <p>Regulaciona linija: Regulaciona linija dijeli javnu površinu od površina namjenjenih za druge namjene. Regulaciona linija u ovom Planu razdvaja javne površine – saobraćaja, pješačkih površina i zelenila od površina namjenjenih za izgradnju – blokova sa urbanističkim parcelama.</p>	Prelomne tačke granice GL:			559	6599245.3238	4699212.0331	56	6599571.8918	4700609.0146	560	6599322.4495	4699198.7934	561	6599316.7613	4699185.0982	562	6599303.3821	4699179.9164	563	6599296.5560	4699176.5191	564	6599255.0883	4699153.9090	565	6599220.2703	4699196.9702
Prelomne tačke granice GL:																												
559	6599245.3238	4699212.0331																										
56	6599571.8918	4700609.0146																										
560	6599322.4495	4699198.7934																										
561	6599316.7613	4699185.0982																										
562	6599303.3821	4699179.9164																										
563	6599296.5560	4699176.5191																										
564	6599255.0883	4699153.9090																										
565	6599220.2703	4699196.9702																										

3.	<p>PREPORUKE ZA SMANJENJE UTICAJA I ZAŠTITU OD ZEMLJOTRESA, KAO I DRUGE USLOVE ZA ZAŠTITU OD ELEMENTARNIH NEPOGODA I TEHNIČKO-TEHNOLOŠKIH I DRUGIH NESREĆA</p>
	<p>Mjere zaštite od zemljotresa: Radi zaštite od elementarnih nepogoda postupiti u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju (Sl. List CG br.13- 2007) i Pravilnikom o mjerama zaštite od elementarnih nepogoda (Sl.list RCG br. 8-1993). Pored mjera zaštite koje su postignute samim urbanističkim rješenjem ovim uslovima se nalažu obaveze prilikom izrade tehničke dokumentacije kako bi se ostvarile potrebne preventivne mjere zaštite od katastrofa i razaranja. Radi zaštite od elementarnih i drugih nepogoda, zbog eventualnih nepovoljnosti inženjersko geoloških i seizmičkih uslova tla, sva rješenja za buduću izgradnju i uređenje prostora moraju se zasnivati na nalazima i preporukama inženjerskogeoloških istraživanja sa mikroseizmičkom rejonizacijom terena. Neophodno je sprovesti naknadna geotehnička istraživanja u pogledu hidroloških svojstava tla, kao i konstatovanje drugih relevantnih elemenata za temeljenje objekata, postavljanje saobraćajnica i objekata komunalne infrastrukture. Zbog visokog stepena seizmičke opasnosti sve proračune seizmičke stabilnosti izgadnje zasnivati na posebno izrađenim podacima mikroseizmičke rejonizacije, a objekte od opšteg interesa sračunati sa većim stepenom opšte seizmičnosti kompleksa. Pri planiranju saobraćajne mreže i objekata koji zahtijevaju veće intevencije u tlu (dubina veća od 2m) potrebno je predvidjeti odgovarajuće sanacione radove. Urbanističko rješenje dispozicijom objekata, saobraćajnica i uređenjem slobodnih površina obezbjeđuje mogućnost intervencije svih komunalnih vozila, o čemu treba posebno voditi računa pri izradi tehničke dokumentacije. U pogledu građevinskih mjera zaštite, objekti i infrastruktura treba da budu projektovani i građeni u skladu s važećim tehničkim normativima i standardima za odgovarajući sadržaj. Svi drugi elementi u vezi s zaštitom materijalnih dobara i stanovnika treba da budu u skladu s važećim propisima o zaštiti od elementarnih nepogoda i požara, tako da je za svakogradnju potrebno pribaviti uslove i saglasnost od nadležnog organa u opštini, na tehničku dokumentaciju i izvedeni objekat.</p> <p>Konstrukcija objekta: Konstrukciju novih objekata oblikovati na savremen način bez miješanja sistema nošenja po spratovima, sa jednostavnim osnovama i jasnom seizmičkom koncepcijom. Izbor fundiranja novih objekata prilagoditi zahtjevima sigurnosti, ekonomičnosti i funkcionalnosti objekta.</p> <p>Preporuke za aseizmičko projektovanje: Imajući u vidu izrazitu seizmičnost područja opštine Podgorice, neophodno je primjenti mjere zaštite koje počinju arhitektonsko-građevinskim projektovanjem. U tom smislu preporuke za projektovanje aseizmičkih objekata trebaju biti sastavni dio urbanističko tehničkih uslova, i one predstavljaju samo dalju-detalniju razradu i konkretizaciju opštih preporuka za urbanističko planiranje i projektovanje za posmatrano područje. Polazeći od našeg ali i svjetskog iskustva nameću se sljedeće preporuke o obezbedjenju sigurnosti objekata:</p>

- Zaštita ljudskih života kao minimalni stepen sigurnosti kod aseizmičkog projektovanja
- Zaštita od djelimičnog ili kompletnog rušenjakonstrukcija za vrlo jaka seizmična dejstva i
- Minimalna oštećenja za slabija i umjereno jaka seizmička dejstva.

Preporuke koje se tiču seizmičnosti zone:

Za objekte individualnog stanovanja (porodični stambeni objekti) može se koristiti koeficijent seizmičnosti $K_s = 0.10$ (IX stepeni MCS). Ukoliko se projektovanje vrši po Eurocodu 8, projektno ubrzanje je 0.30-0.34g.

Za višespratnice, objekte sa većim rasponima, objekte kolektivnog stanovanja, objekte javnog interesa i sl. projektne seizmičke parametre obavezno definisati inženjersko-seizmološkim elaboratima i geotehničkim istražavanjima lokacije gdje je predviđena gradnja.

Proračun konstrukcije za seizmička dejstva vršiti prema važećim tehničkim propisima za gradnju u seizmičkim područjima. Preporučuje se i proračun na osnovu odredaba Eurocoda 8.

Preporuke koje se tiču građevinskog materijala:

Armirano-betonske i čelične konstrukcije uz korektno projektovanje raspoložu dovoljnom čvrstoćom, žilavošću i krutošću tako da su poželjne za jače zemljotrese.

Zidane konstrukcije izvedene od zidarije, kamena ili teških blokova ne posjeduju žilavost srazmjernu njihov težini tako da se ne preporučuju.

Treba dati prednost upotrebi duktilnih materijala.

Mjere zaštite od požara:

Radi zaštite od požara u okviru planskog rješenja svim objektima obezbijeđen je saobraćajni pristup za vatrogasna vozila, s propisanom udaljenošću kolovoza od objekta. Širine planiranih saobraćajnica prilagođene su pristupu i manevrisanju vatrogasnih vozila. Planskim rješenjem je obezbijeđena udaljenost između pojedinih objekata, kao i uslovi za evakuaciju u slučaju požara. U okviru rješenja hidrotehničkog sistema obezbijeđena je voda za gašenje požara. Radi obezbjeđenja mjera zaštite od požara u smislu Zakona o zaštiti i spašavanju, prilikom izrade investiciono-tehničke dokumentacije za objekte objekte centralnih djelatnosti i potrebno je predvidjeti uređaje za automatsku dojavu požara, uređaje za gašenje požara i sprečavanje njegovog širenja. Za ove objekte obavezno je izraditi projekte ili elaborate zaštite od požara (i eksplozija ako se radi o objektima u kojima se definišu zone opasnosti od požara i eksplozija), planove zaštite i spašavanja prema izrađenoj procjeni ugroženosti za svaki hazard posebno, te na navedeno pribaviti odgovarajuća mišljenja i saglasnosti u skladu sa Zakonom. Za objekte u kojima se skladište, pretaču, koriste ili u kojima se vrši promet opasnih materija, obavezno je pribaviti mišljenje na lokaciju od nadležnog organa, kako ovi objekti i instalacije svojim zonama ne bi ugrozili susjedne objekte. Prilikom projektovanja objekata, a primjenom svih Pravilnika koji važe za ovu oblast, obezbjeđuju se sve ostale mjere zaštite od požara. Sa aspekta zaštite od požara u okviru zahvata Plana, posebnu pažnju treba obratiti na podzemne garaže, kao najosjetljiviji segment zaštite od požara.

	<p>-Tehničkom dokumentacijom predvidjeti mjere zaštite od požara shodno propisima za ovu vrstu objekata. U cilju zaštite od elementarnih nepogoda postupiti u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju (»Službeni list CG«, br.13/07, 05/08, 86/09 i 32/11 i 54/16) i Pravilnikom o mjerama zaštite od elementarnih nepogoda (»Službeni list RCG«, br.8/93) i Zakonu o zapaljivim tečnostima i gasovima (»Službeni list CG«, br.26/10 i 48/15).</p> <p>-Za potrebe proračuna koristiti podatke Zavoda za hidrometeorologiju o klimatskim i hidrometeorološkim karakteristikama u zoni predmetne lokacije.</p> <p>-Shodno članu 9 Zakona o zaštiti i zdravlju na radu („Službeni list CG“, br.34/14, 44/18), pri izradi tehničke dokumentacije projektant koji u skladu sa propisima o uređenju prostora i izgradnji objekata izrađuje tehničku dokumentaciju za izgradnju, rekonstrukciju ili adaptaciju objekta, namijenjene za radne i pomoćne prostorije i objekte gdje se tehnološki proces obavlja na otvorenom prostoru, dužan je da predvidjeti propisane mjere zaštite na radu u skladu sa tehnološkim projektnim zadatkom. Pri izgradnji, rekonstrukciji ili rušenju objekta potrebno je izraditi Elaborat o uređenju gradilišta u skladu sa aktom nadležnog ministarstva shodno članu 10 Zakona o zaštiti i zdravlju na radu.</p> <p><u>Tehničku dokumentaciju raditi u skladu sa:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Zakonom o zaštiti vazduha („Sl. list CG“, br. 25/10, 40/11, 43/15); - Zakonom o zaštiti od buke u životnoj sredini („Sl. list CG“, br. 28/11, 28/12, 01/14, 02/18); -Zakon o upravljanju otpadom („Sl. list CG“, br. 64/11, 39/16); <p>-Prilikom izrade tehničke dokumentacije poštovati:</p> <p>Pravilnik o tehničkim normativima za hidrantsku mrežu za gašenje požara („Sl. list SFRJ“, br. 30/91);</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pravilnik o tehničkim normativima za pristupne puteve, okretnice i uređene platoe za vatrogasna vozila u blizini objekata povećanog rizika od požara („Sl. list SFRJ“, br. 8/95); - Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu visokih objekata od požara („Sl. list SFRJ“, br. 7/84); <p>Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu skladišta od požara i eksplozija („Sl. list SFRJ“, br. 24/87);</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pravilnik o tehničkim zahtjevima za zaštitu garaža za putničke automobile od požara i eksplozija („Sl. list CG“, br. 9/12); <p>-Prilikom izrade tehničke dokumentacije poštovati Pravilnik o sadržini i načinu osmatranja tla i objekta u toku građenja I upotrebe („Sl. list RCG“, br.54/01),</p> <p>-Objekat projektovati u duhu sa tehničkim propisima, normativima i standardima za projektovanje ove vrste objekata.</p>
4.	USLOVI I MJERE ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE
	<p>U cilju racionalnog korišćenja energije treba iskoristiti sve mogućnosti smanjenja korišćenja energije.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pri izgradnji koristiti savremene termoizolacione materijale, kao bi se smanjila potrošnja toplotne energije; - Predvidjeti mogućnost korišćenja solarne energije;

	<ul style="list-style-type: none"> - Kao sistem protiv pretjerane insolacije koristiti održive sisteme (zasjenu škurama, građevinskim elementima, zelenilom i dr.) kako bi se smanjila potrošnja energije za vještačku klimatizaciju; - Drvoredima smanjiti uticaj vjetra i obezbijediti neophodnu zasjenu u ljetnjim mjesecima; - Inkorporiranjem zelenih masa u strukturu objekata omogućiti korisnicima prostora kontakt sa prirodom; - Predvidjeti drvorede ili zelenu tampon zonu između saobraćajnica i građevinskih struktura; - Suspenziju smeća i otpada vršiti u okviru organizacije komunalne djelatnosti. <p>U okviru raspoloživih mehanizama za zaštitu životne sredine koji se koriste prilikom sprovođenja prostornih i urbanističkih planova, kao obavezne, treba da se sprovede obaveze iz važećih zakonskih propisa, prvenstveno: Zakon o životnoj sredini, („Sl. list RCG”, br. 48/08,40/10 i 40/11), kao i Zakon o zaštiti od buke u životnoj sredini („Sl. list RCG”, br. 28/11), Zakon o inspekcijском nadzoru („Sl. list RCG”, br.39/03 i „Sl. list CG”, br. 76/09), Zakon o proceni uticaja na životnu sredinu („Sl. list RCG”, br. 80/05 i „Sl. list CG”, br. 40/10,40/11), Zakon o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu („Sl. list RCG”, br. 80/05 i „Sl. list CG”, br. 73/10,40/11 i 59/11), Zakon o integrisanom sprečavanju i kontroli zagađivača životne sredine („Sl. list RCG”, br. 80/05 i „Sl. list CG”, br. 54/09 i 40/11) i dr.</p> <p>Akt broj 03-D-1178/2 od 27.04.2022.god. izdat od strane Agencije za zaštitu životne sredine.</p>
5.	USLOVI ZA PEJZAŽNO OBLIKOVANJE
	<p>Opšti uslovi za pejzažno uređenje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Svaki objekat (arhitektonski, građevinski, saobraćajni), urbanistička parcela, treba da ima i pejzažno uređenje; - U toku izrade projektne dokumentacije izvršiti potpunu inventarizaciju postojećeg biljnog fonda i kompozicionih ansambala, sačuvati i uklopiti zdravo i funkcionalno zelenilo. Postojeće zelenilo mora biti prikazano u tehničkoj dokumentaciji u okviru uređenja terena; - Izvršiti taksaciju biljnog fonda, vrijednovanje zdravstveno i dekorativno, sa predloženim mjerama njege; - Prirodno zelenilo sačuvano u vidu masiva - ansambala i pojedinačna reprezentativna stabala treba da čine okosnicu zelenog fonda budućih projektnih rješenja i treba ih maksimalno zaštititi prilikom građevinskih radova. Zaštita se vrši kroz postavljanje zaštitnih ograda u toku pripremnih radova. - Na mjestima gdje nije moguće uklapanje i zadržavanje kvalitetnog zelenila planirati njihovo presađivanje - važi za vrste koje podnose presađivanje; - U slučajevima gdje kvalitetno i vrijedno zelenilo nije moguće presađiti, dispoziciju objekata na UP treba prilagoditi postojećem zelenilu, - Tokom građevinskih radova, površinski sloj zemlje lagerovati i koristiti ga za nasipanje površina predviđenih za ozelenjavanje;

	<p>- Koristiti reprezentativne, visokodekorativne autohtone biljne vrste, rasadnički odnjegovane u kontejnerima; - Izbjegavati vrste iz drugih areala i invazivne vrste;</p> <p>- Karakteristike sadnica drveća za ozelenjavanje: - min. visina sadnice od 2,5 - 3 m, - min. obim stabla na visini od 1m, od 12-14 cm.</p> <p>- Predvidjeti urbano opremanje, rasvjetu zelenih površina, sisteme za navodnjavanje i održavanje svih zelenih površina i protivpožarnu zaštitu.</p> <p>Zelenilo poslovnih objekata (ZPO): Urbanistička parcela UP137 je prema grafičkom prilogu "16. Pejzažna arhitektura" planirana za mješovite namjene. Površine poslovnih objekata nalaze se u Planu u okviru mješovite namjene - MN, mada mogu biti i u okviru drugih namjena. Površine ispred i u okviru poslovnih objekata najčešće se uređuju parterno ili u kombinaciji sa soliternom sadnjom. Osnovne karakteristike ove kategorije je upotreba najdekorativnijeg biljnog materijala. Kompozicija zelenih površina podrazumjeva savremena pejzažna rješenja usklađena sa arhitekturom objekata i tradicionalnim vrijednostima podneblja. Površine namijenjene ovoj kategoriji zelenila nikad se ne pretrpavaju zasadom pri čemu min. 20% površine mora biti pod zelenilom. Izbjegavati šarenilo vrsta i strogo voditi računa o vizurama prema fasadama.</p> <p>Uslov za uređenje navedenih površina je:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kod kompozicije zasada voditi računa o spratnosti, ritmu i koloritu, - izbjegavati šarenilo vrsta i kolorita, - sadnju vršiti u manjim grupama (drvenasto - žbunasti zasadi) i u vidu solitera u kombinaciji sa parternim zasadima, - linearno zelenilo planirati uz saobraćajnice i na parkinzima (uslovi iz ZUS - a), - u kombinaciji sa zelenilom moguće je koristiti i građevinski materijal (kamen, rizla, drvo, staklo i td.), - za zastore koristiti moderne materijale usklađene sa ambijentalnim karakteristikama, - predvidjeti fontane, česme, skulpture, urbani mobilijar, - formirati kvalitetne travnjake ili pokrivače tla, - ove površine tretirati kao zelenilo sa najvećim stepenom održavanja.
6.	<p>USLOVI I MJERE ZAŠTITE NEPOKRETNIH KULTURNIH DOBARA I NJIHOVE ZAŠTIĆENE OKOLINE</p>
	<p>Ukoliko se prilikom izvođenja radova naiđe na arheološke ostatke, sve radove treba obustaviti i o tome obavijestiti Upravu- za zaštitu spomenika kulture kako bi se preduzele mjere za njihovu zaštitu u skladu sa članom 87 i članom 88 Zakona o zaštiti kulturnih dobara ("Sl. list Crne Gore", br. 49/10 od 13.08.2010).</p>
7.	<p>USLOVI ZA LICA SMANJENE POKRETLJIVOSTI I LICA SA INVALIDITETOM</p>
	<p>Tehničkom dokumentacijom obezbjediti prilaz i upotrebu objekta/objekata licima smanjene pokretljivosti u skladu sa članom 71 Zakona o planiranju prostora i</p>

Urbanističko tehnički uslovi

	izgradnji objekata i Pravilnikom o bližim uslovima i načinu prilagođavanja objekata za pristup i kretanje lica smanjene pokretljivosti i lica sa invaliditetom „Sl. list CG“ broj 48/13 i 44/15).
8.	USLOVI ZA POSTAVLJANJE I GRADNJU POMOĆNIH OBJEKATA
	Garaže i drugi pomoćni objekti mogu se graditi na parcelama namjenjenim za poslovanje, kao prizemni objekti, ali da se pri tome ne prekorače zadati maksimalni urbanistički parametri.
9.	USLOVI ZA OBJEKTE KOJI MOGU UTICATI NA BEZBJEDNOST VAZDUŠNOG SAOBRAĆAJA
	-
10	USLOVI ZA OBJEKTE KOJI MOGU UTICATI NA PROMJENE U VODNOM REŽIMU
	Prilikom izrade tehničke dokumentacije poštovati Zakon o vodama („Sl. list RCG“, br. 27/07 i „Sl. list CG“, br. 73/10, 32/11, 47/11, 48/15, 52/16).
11	MOGUĆNOST FAZNOG GRAĐENJA OBJEKTA
	Dozvoljena je fazna izgradnja. Ukoliko se u okviru urbanističke parcele planira izgradnja više objekata, moguća je fazna izgradnja objekata na osnovu usvojenog idejno-urbanističkog rješenja za cijelu lokaciju, koje podliježe Reviziji tehničke dokumentacije u skladu sa članom 86. Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata ("Službeni list CG", br. 51/08, 40/10, 34/11, 40/11, 47/11, 35/13, 39/13 i 33/14).
12	USLOVI ZA PRIKLJUČENJE NA INFRASTRUKTURU
12.1.	Uslovi priključenja na elektroenergetsku infrastrukturu
	Prilikom izrade tehničke dokumentacije potrebno je poštovati sljedeće preporuke EPCG: <ul style="list-style-type: none"> • Tehnička preporuka za priključke potrošača na niskonaponsku mrežu TP-2 (II dopunjeno izdanje) • Tehnička preporuka – Tipizacija mjernih mjesta • Uputstvo i tehnički uslovi za izbor i ugradnju ograničavača strujnog opterećenja • Tehnička preporuka TP-1b - Distributivna transformatorska stanica DTS – EPCG 10/0.4 kV

Urbanističko tehnički uslovi

12.2.	Uslovi priključenja na vodovodnu i kanalizacionu infrastrukturu
	<p>Prema grafičkom prilogu "13. Hidrotehničke instalacije" u zahvatu plana DUP Gornja Gorica 3- dio zone A, Glavni grad Podgorica i prema tehničkim uslovima nadležnog javnog preduzeća.</p> <p>Akt Tehničkih uslova broj UPI-02/041/22-2980/2 od 12.04.2022.god. izdat od strane d.o.o. "VODOVOD I KANALIZACIJA", Podgorica.</p>
12.3.	Uslovi priključenja na saobraćajnu infrastrukturu
	<p>Prema grafičkom prilogu "12. Saobraćaj" u zahvatu plana DUP Gornja Gorica 3- dio zone A, Glavni grad Podgorica i prema tehničkim uslovima nadležnog javnog preduzeća.</p> <p>Aktom broj 084-332/22-1879/3 od 28.03.2022.god. Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma obratilo se Sekretarijatu za saobraćaj, Podgorica sa zahtjevom za izdavanje tehničkih saobraćajnih uslova.</p>
12.4.	Ostali infrastrukturni uslovi
	<p>Prilikom izrade tehničke dokumentacije elektronske komunikacione Infrastrukture poštovati:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Zakon o elektronskim komunikacijama ("SI list CG", br.40/13) -Pravilnik o širini zaštitnih zona i vrsti radio koridora u kojima nije dopušteno planiranje i gradnja drugih objekata ("SI list CG", br.33/14) -Pravilnik o tehničkim i drugim uslovima za priključenje, izgradnju i korišćenje elektronske komunikacione mreže, elektronske komunikacione infrastrukture i povezivanje opreme i objekata ("SI list CG", br.41/15) -Pravilnik o uslovima za planiranje, izgradnju, održavanje i korišćenje pojedinih vrsta elektronskih komunikacionih mreža, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme ("SI list CG", br.59/15) - Pravilnik o zajedničkom korišćenju elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme ("SI list CG", br.52/14) <p>Takođe koristiti sledeće:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sajt na kome se nalaze relevantni propisi u skladu sa kojim se obavlja izrada tehničke dokumentacije http:// www.ekip.me/regulativa/; - sajt na kome Agencija objavljuje podatke o postojećem stanju elektronske komunikacione infrastrukture http://ekinfrastuktura.ekip.me/ekip.me kao i adresu web portala http://ekinfrastuktura.ekip.me/ekip/login.jsp preko koga sve zainteresovane strane od Agencije za telekomunikacije i poštansku djelatnost mogu da zatraže otvaranje korisničkog naloga, kako bi pristupili georeferenciranoj bazi podataka elektronske komunikacione infrastrukture.

Urbanističko tehnički uslovi

13	POTREBA IZRADE GEODETSKIH, GEOLOŠKIH (GEOTEHNIČKIH, INŽENJERSKO-GEOLOŠKIH, HIDROGEOLOŠKIH, GEOMEHANIČKIH I SEIZMIČKIH) PODLOGA, KAO I VRŠENJA GEOTEHNIČKIH ISTRAŽNIH RADOVA I DRUGIH ISPITIVANJA	
	Prije izrade tehničke dokumentacije shodno članu 7. Zakona o geološkim istraživanjima ("Sl.list RCG", br.28/93, 27/94, 42/94, 26/07, 28/11) izraditi Projekat geoloških istraživanja tla za predmetnu lokaciju i Elaborat o rezultatima izvršenih geoloških istraživanja.	
14	POTREBA IZRADE URBANISTIČKOG PROJEKTA	
	-	
15	ZA ZGRADE URBANISTIČKO-TEHNIČKI USLOVI SADRŽE I URBANISTIČKE PARAMETRE	
	Oznaka urbanističke parcele	UP 137
	Površina urbanističke parcele	3816
	Maksimalni indeks zauzetosti	0.40 (Pod objektom max 1526.40m2)
	Maksimalni indeks izgrađenosti	0.80
	Maksimalna bruto građevinska površina objekata (za poslovanje)	3052.80m2
	Maksimalna spratnost objekata	P+1
	Parametri za parkiranje odnosno garažiranje vozila	<p>Parking mjesta za potrebe stanovnika ili korisnika predvideti u sklopu svake urbanističke parcele ili u garaži u suterenskom – podrumskom dijelu objekta u skladu sa Pravilnikom o bližem sadržaju i formi planskog dokumenta ,kriterijumima namjene površina, elementima urbanističke regulacije i jedinstvenim grafičkim simbolima ("Službeni list CG", br. 24/10).</p> <p>Broj parking mjesta mora da zadovolji potrebe za parkiranjem korisnika, saglasno normativima. Normativi su, saglasno PUP-u Podgorice i Pravilniku o bližem sadržaju i formi planskog</p>

		<p>dokumenta, a saglasno stepenu motorizacije u Podgorici:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stanovanje (na 1000 m²) .. 11pm; - Proizvodnja (na 1000m²) .. 14pm; - Fakulteti (na 1000m²) 22pm; - Poslovanje (na 1000m²) 22pm; - Trgovina (na 1000 m²) 4pm; - Hoteli (na 1000 m²) 7pm; - Restorani (na 1000 m²) 86pm; - Sportske dvorane, stadioni (na 100 posjetilaca) 18pm. <p>Najmanje 5% parking mjesta treba namijeniti licima sa posebnim potrebama (u skladu sa važećim Pravilnikom).</p>
	<p>Smjernice za oblikovanje i materijalizaciju, posebno u odnosu na ambijentalna svojstva područja</p>	<p>Rješavanjem zahtjeva korisnika za gradnjom novih ili intervencijama na postojećim objektima, uz striktnu kontrolu tehničke dokumentacije i realizacije, doprinijeće se unapredjenju arhitektonskih i likovnih vrijednosti samih objekata, a samim tim i ukupne slike naselja i grada. Arhitektonske volumene objekata potrebno je pažljivo projektovati sa ciljem postizanja homogene slike naselja i grada.</p> <p>Fasade objekata kao i krovne pokrivače predvidjeti od kvalitetnog i trajnog materijala i kvalitetno ugraditi. Krovovi mogu biti kosi –jednovodni, dvovodni ili četvorovodni, sa nagibima krovnih ravni maksimalno do 25° (preporuka je 22°). Sljeme krova mora se postaviti po dužoj strani objekta. Moguće je raditi i ravan krov.</p>
	<p>Smjernice za unaprjeđenje energetske efikasnosti</p>	<p>Pri izgradnji novih objekata potrebno je da se bar 20% potrebne energije obezbijedi iz alternativnih izvora energije, pri čemu treba voditi računa o ambijentalnim i pejzažnim karakteristikama okruženja budućih objekata. Održivoj potrošnji energije</p>

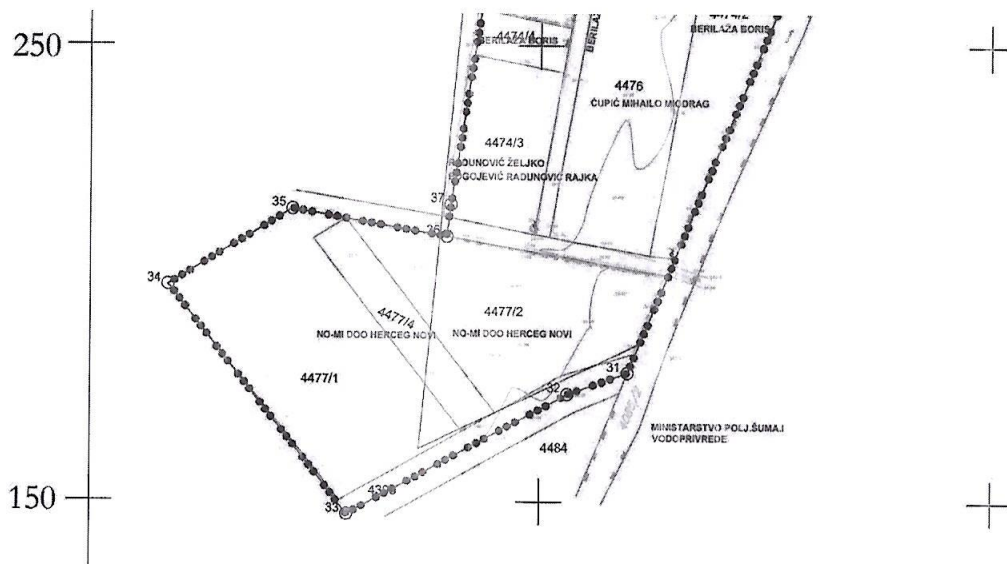
		<p>treba dati prioritet racionalnim planiranjem potrošnje, te implementacijom mjera energetske efikasnosti u sve segmente energetskog sistema. Održiva gradnja je, svakako, jedan od značajnijih segmenata održivog razvoja koji uključuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Upotrebu građevinskih materijala koji nijesu štetni po životnu sredinu; - Energetsku efikasnost zgrada; - Upravljanje otpadom nastalim prilikom izgradnje ili rušenja objekata. <p>Energetski i ekološki održivo graditeljstvo teži:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Smanjenju gubitaka toplote iz objekta poboljšanjem toplotne zaštite spoljnih elemenata ipovoljnim odnosom osnove i volumena zgrade; - Povećanju toplotnih dobitaka u objektu povoljnom orijentacijom zgrade i korišćenjemsunčeve energije; - Korišćenju obnovljivih izvora energije u zgradama (biomasa, sunce, vjetar itd); - Povećanju energetske efikasnosti termoenergetskih sistema. - Za klimatizaciju prostora koristiti resurse obilja podzemnih voda i sistem toplotnih pumpi <p>Instalacije za iskorišćavanje sunčeve energije potrebno je integrisati u oblikovanju objekata (krovovi, fasade). Najbolji način integracije ovih instalacija je postavljanje kolektora u ravan kosog krova. Ovakav način integracije moguć je ukoliko je krov orijentisan ka jugu uz odstupanja $\pm 30^\circ$. Najpogodnije tipologije zgrada za ovakvu integraciju su, svakako, stambeniobjekti, bilo za kolektivno ili individualno stanovanje. Cilj sveobuhvatne uštede energije, a time i zaštite životne sredine, će</p>
--	--	--

		<p>stvoriti preduslove za sistemsku sanaciju i rekonstrukciju postojećih zgrada, a zatim i povećanje obavezne toplotne zaštite novih objekata.</p> <p>Kod gradnje novih objekata važno je već u fazi idejnog rješenja u saradnji sa projektantom predvidjeti sve što je potrebno da se dobije kvalitetna i optimalna energetska efikasna zgrada.</p> <p>Zato je potrebno:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Analizirati lokaciju, orijentaciju i oblik kuće; - Primijeniti visoki nivo toplotne izolacije kompletnog spoljnog omotača objekta izbjegavati toplotne mostove. U cilju racionalnog korišćenja energije treba iskoristiti svemogućnosti smanjenja korišćenja energije u objektima. Pri izgradnji objekata koristiti savremene termoizolacione materijale, kako bi se smanjila potrošnja toplotne energije; - Iskoristiti toplotne dobitke od sunca i zaštititi se od pretjeranog osunčanja. Kao sistem protiv pretjerane insolacije, koristiti održive sisteme (zasjenu škurama, građevinskim elementima, zelenilom i sl.) kako bi se smanjila potrošnja energije za vještačku klimatizaciju. Drvoredima i gustim zasadima smanjiti uticaj vjetrova i obezbijediti neophodnu zasjenu u ljetnjim mjesecima; - Rashladno opterećenje treba smanjiti putem mjera projektovanja pasivnih kuća. To može uključiti izolovane površine, zaštitu od sunca putem npr. brisoleja, konzolne strukture, ozelenjene nadstrešnice ili njihove kombinacije; - Pri proračunu koeficijenta prolaza toplote objekata uzeti vrijednosti za 20-25% niže od maksimalnih dozvoljenih vrijednosti za ovu klimatsku zonu;
--	--	---

Urbanističko tehnički uslovi

		<p>- Niskoenergetske tehnologije za grijanje i hlađenje treba uzeti u obzir gdje god je to moguće;</p> <p>- Solarni kolektori za toplu vodu će se uzeti u obzir kod kućnih sistema za toplu vodu, kao i za grijanje bazena. Korištenje bazenskih prekrivača će se, takođe, uzeti u obzir zbog zadržavanja toplote;</p> <p>- Kad god je to moguće, višak toplote iz drugih procesa će se koristiti za predgrijavanje tople vode za hotel, vile i vode u bazenima;</p> <p>- Održivost fotovoltaičnih ćelija treba ispitati u svrhu snabdijevanja niskonaponskom strujom za rasvjetu naselja, kao i druge mogućnosti, poput punjenja električnih vozila. Prilikom izrade tehničke dokumentacije poštovati Pravilnik o sadržaju elaborata energetske efikasnosti zgrada ("Službeni list CG", br.47/13).</p>
DOSTAVLJENO:		
<ul style="list-style-type: none"> - Podnosiocu zahtjeva, - U spise predmeta - Direkciji za inspekcijski nadzor - a/a 		
OBRAĐIVAČI URBANISTIČKO-TEHNIČKIH USLOVA:		
Nataša Đuknić		
OVLAŠĆENO SLUŽBENO LICE:		
		Branka Nikić
M.P.	potpis ovlaštenog službenog lica	
		

	PRILOZI	
	Grafički prilozi iz planskog dokumenta Tehnički uslovi u skladu sa posebnim propisom List nepokretnosti i kopija katastarskog plana Dokaz o uplati naknade za izdavanje utu	<ul style="list-style-type: none">• Akt Agencije za zaštitu životne sredine, Podgorica broj 03-D-1178/2 od 27.04.2022.god.• Akt Tehničkih uslova boj UPI-02/041/22-2980/2 od 12.04.2022.god. izdat od strane d.o.o. "VODOVOD I KANALIZACIJA", Podgorica.

Detaljni urbanistički plan "Gornja Gorica 3 - dio A" u Podgorici

LEGENDA

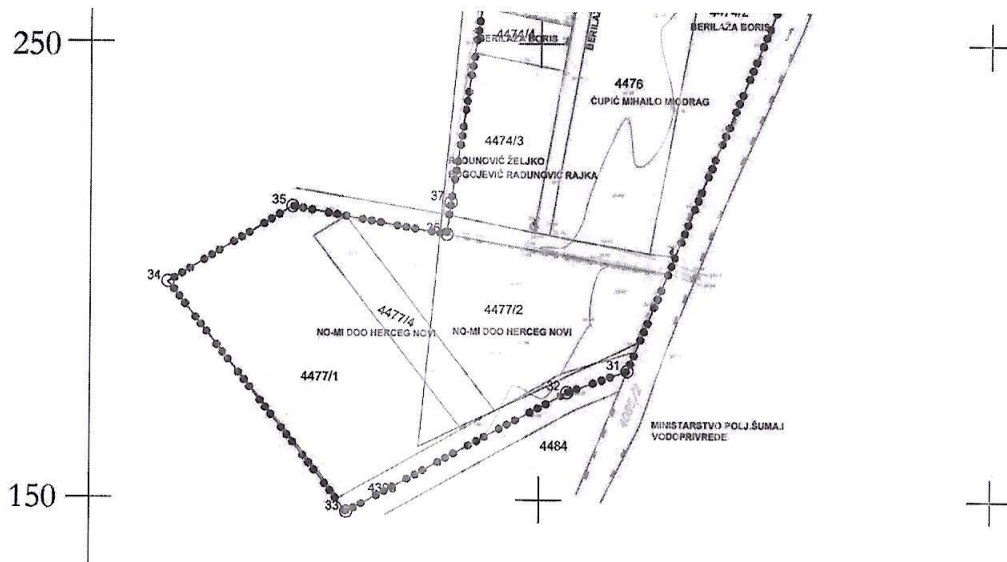
- KORIGOVANA GRANICA ZAHVATA DUP-a
P= 30.34 ha
- GRANICA ZAHVATA DUP-a PO ODLUCI
P= 30.1 ha
- PODACI O VLASNISTVU KAT.PARCELA

Odluka o DUP-u „Gornja Gorica 3 - dio A“ u Podgorici,
br.02-030/15-1831,
Podgorica,
29.12.2015.godine
Predsjednik Skupštine
Glavnog grada
Dr Đorđe Suhlić

TOPOGRAFSKO-KATASTARSKA PODLOGA
SA GRANICOM ZAHVATA

R 1: 1000 - predlog plana - list broj 2

Detaljni urbanistički plan "Gornja Gorica 3 - dio A" u Podgorici

LEGENDA

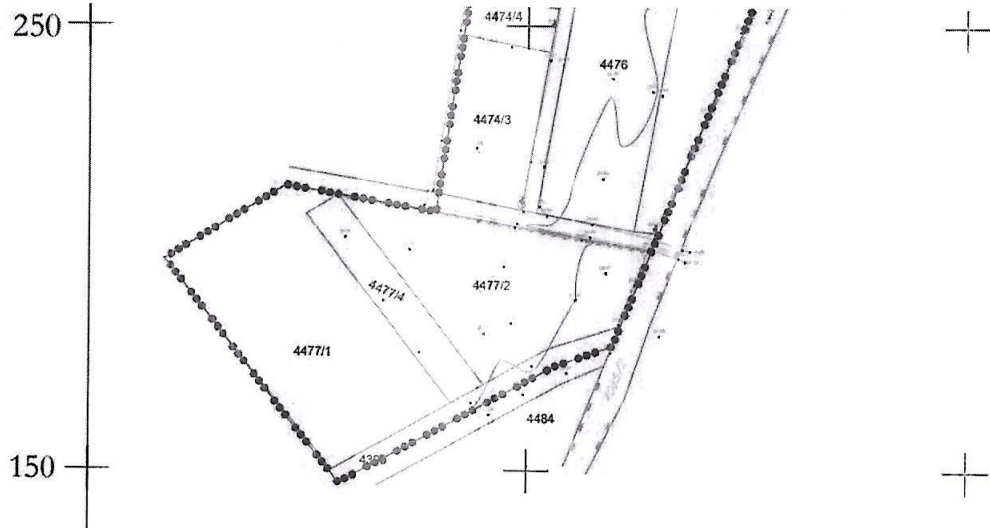
- KORIGOVANA GRANICA ZAHVATA DUP-a
 P= 30.34 ha
- GRANICA ZAHVATA DUP-a PO ODLUCI
 P= 30.1 ha
- PODACI O VLASNISTVU KAT.PARCELA

Odluka o DUP-u „Gornja Gorica 3 - dio A“ u Podgorici, br.02-030/15-1831, Podgorica, 29.12.2015.godine
 Predsjednik Skupštine Glavnog grada
 Dr Đorđe Suhlić

TOPOGRAFSKO-KATASTARSKA PODLOGA SA GRANICOM ZAHVATA

R 1: 1000 - predlog plana - list broj 2

LEGENDA	
P=1	opretnost objekta
plan intervencija:	
	objekti planirani za rušenje
	objekti planirani za zadržavanje

Detaljni urbanistički plan "Gornja Gorica 3 - dio A" u Podgorici

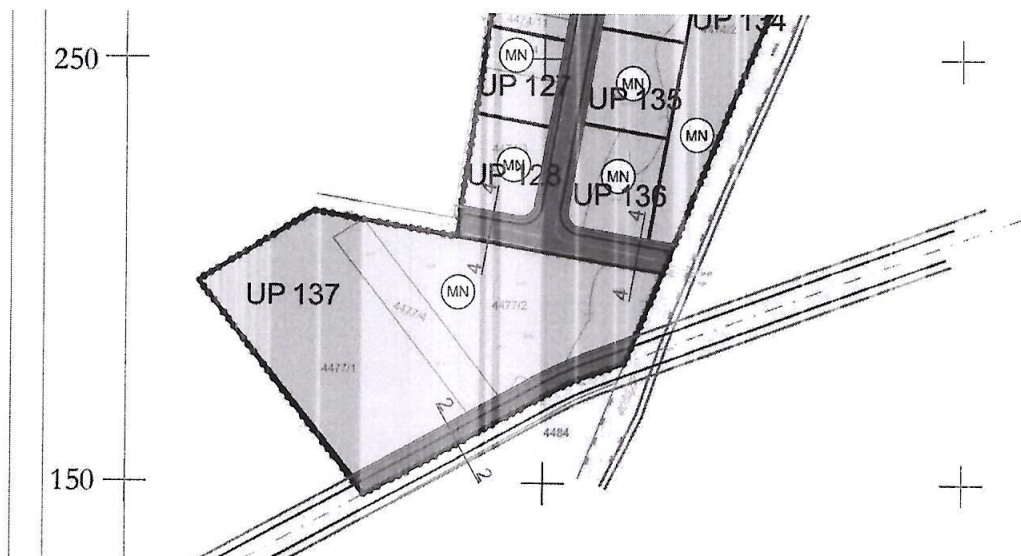
POVRŠINA ZAHVATA DUP-a "GORNJA GORICA 3 - DIO A"
P=30.34 ha

ANALIZA POSTOJEĆEG STANJA

oblici intervencija

R 1: 1000 - predlog plana - list broj 8

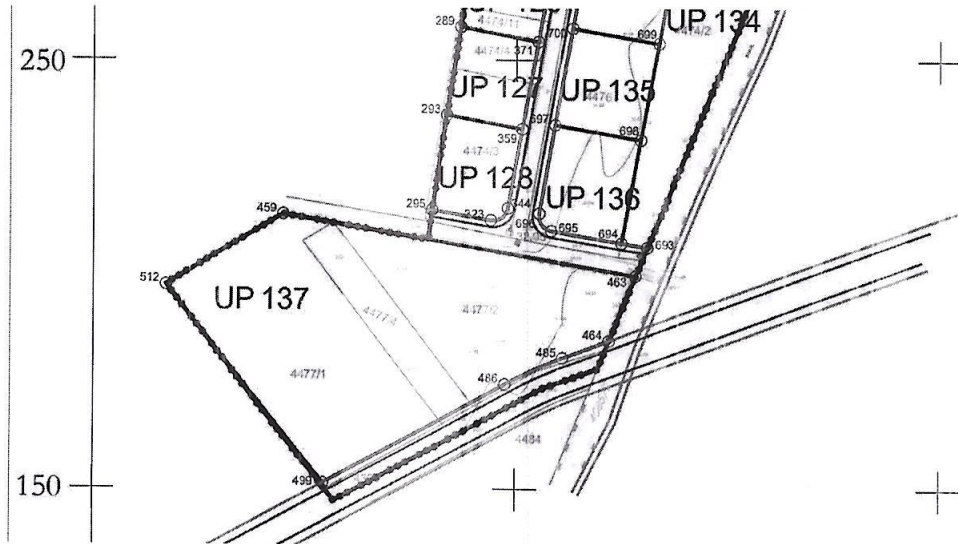
LEGENDA	
	KORIGOVANA GRANICA ZAHVATA DUP-iz P= 30.34 ha
	GRANICA URBANISTIČKOG BLOKA
BLOK 1	OZNAKA URBANISTIČKOG BLOKA
	GRANICA URBANISTIČKE PARCELE
UP 1	OZNAKA URBANISTIČKE PARCELE
LEGENDA NAMJENE POVRŠINA	
	MJEŠOVITA NAMJENA
	POVRŠINE ZA PEJZAŽNO UREĐENJE
	POVRŠINE JAVNE NAMJENE
	POVRŠINE ZA PEJZAŽNO UREĐENJE
	POVRŠINE ZA SPECIJALNE NAMJENE
	POVRŠINE KOPNENIH VODA
	POVRŠINSKE VODE
	POVRŠINE SAOBRAĆAJNE INFRASTRUKTURE
	DRUMSKI SAOBRAĆAJ
	OBJEKTI ELEKTROENERGETSKE INFRASTRUKTURE

Detaljni urbanistički plan "Gornja Gorica 3 - dio A" u Podgorici

NAMJENA POVRŠINA

R 1: 1000 - predlog plana - list broj 9

Detaljni urbanistički plan "Gornja Gorica 3 - dio A" u Podgorici

LEGENDA

- KORIGOVANA GRANICA ZAHVATA
DUP-a P= 30.34 ha
- GRANICA URBANISTIČKOG BLOKA

- BLOK 1**
- OZNAKA URBANISTIČKOG BLOKA
 - GRANICA URBANISTIČKE PARCELE

- UP 1 OZNAKA URBANISTIČKE PARCELE
- TAČKE GRANICA URBANISTIČKIH PARCELA
- KORIDORI DALEKOVODA

- URB. PARCELE za koje je neophodno uraditi Elaborat o mogućnosti izgradnje objekata u zoni koridora dalekovoda 110 KV

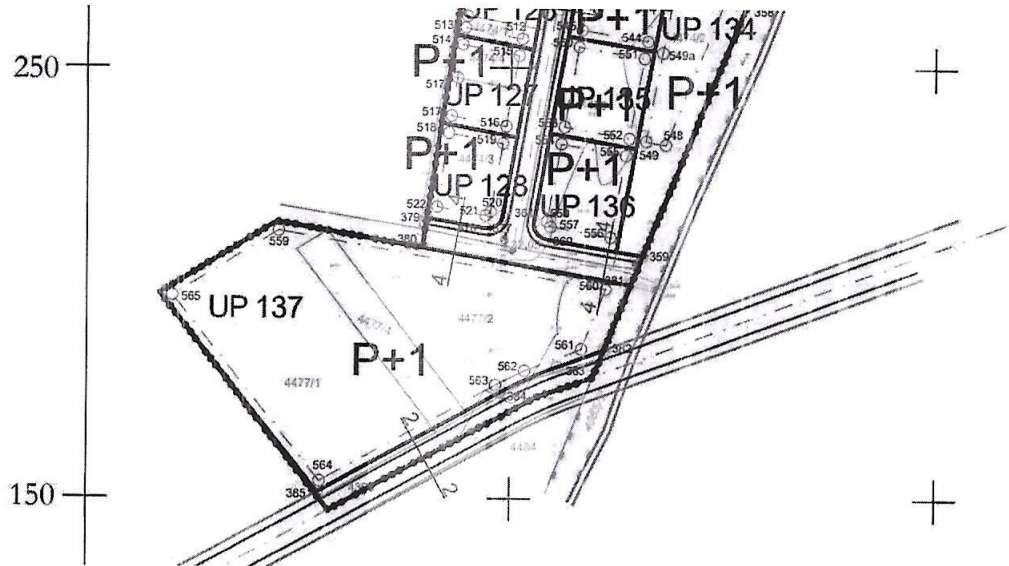
- PJEŠAČKA STAZA širine 1.5m uz rijeku Sitnicu i Kanal

Odluka o DUP-u „Gornja Gorica 3 - dio A“ u Podgorici,
br.02-030/15-1831,
Podgorica,
29.12.2015.godine
Predsjednik Skupštine
Glavnog grada
Dr Đorđe Suhlić

POVRŠINA ZAHVATA DUP-a "GORNJA GORICA 3 - DIO A"
P=30.34 ha **PARCELACIJA I UTU**

R 1: 1000 - predlog plana - list broj 10

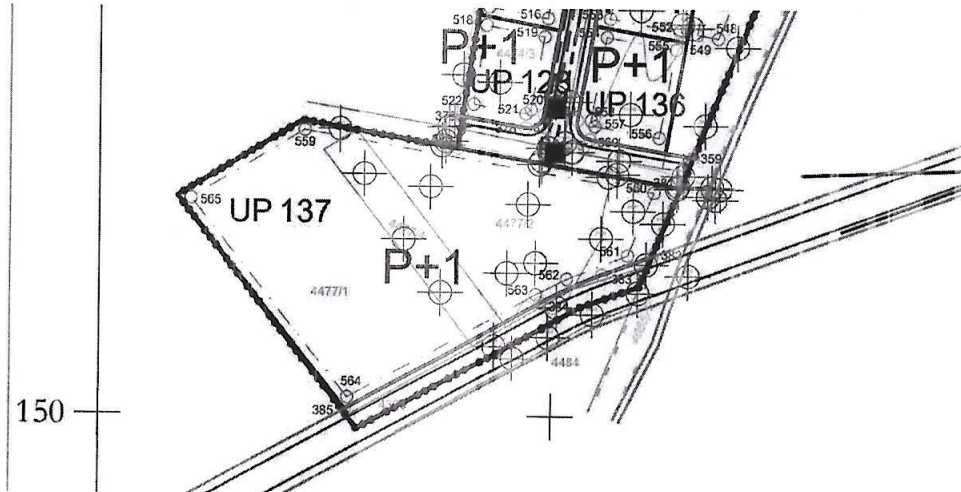

Detaljni urbanistički plan "Gornja Gorica 3 - dio A" u Podgorici

LEGENDA		<p>Odluka o DUP-u „Gornja Gorica 3 - dio A“ u Podgorici, br.02-030/15-1831, Podgorica, 29.12.2015.godine</p> <p>Predsjednik Skupštine Glavnog grada</p> <p>Dr Đorđe Suhlić</p>
<p>----- KORIGOVANA GRANICA ZAHVATA DUP-a P= 30.34 ha</p> <p>----- GRANICA URBANISTIČKOG BLOKA</p> <p>BLOK 1</p> <p>----- OZNAKA URBANISTIČKOG BLOKA</p> <p>----- GRANICA URBANISTIČKE PARCELE</p> <p>UP 1</p> <p>----- OZNAKA URBANISTIČKE PARCELE</p> <p>----- GRAĐEVINSKA LINIJA</p> <p>○ TAČKE GRAĐEVINSKE LINIJE</p> <p>----- REGULACIONA LINIJA</p> <p>○ TAČKE REGULACIONE LINIJE</p> <p>----- KORIDORI DALEKOVODA</p> <p>● URB. PARCELE za koje je neophodno uraditi Elaborat o mogućnosti izgradnje objekata u zoni koridora dalekovoda 110 KV</p> <p>----- PJEŠAČKA STAZA širine 1.5m uz rijeku Sitnicu i Kanal</p>		
<p>POVRŠINA ZAHVATA DUP-a "GORNJA GORICA 3 - DIO A" P=30.34 ha</p> <p>REGULACIJA I NIVELACIJA</p> <p>R 1:1000 - predlog plana - list broj 11</p>		

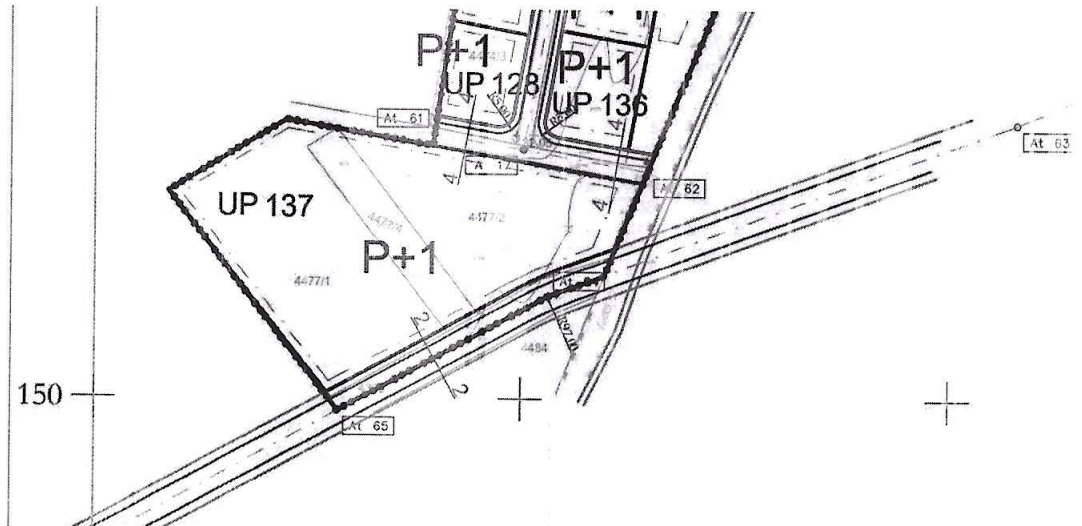

- Pостоjeći vodovod
- - - - Planirani vodovod
- Planirani vodovodni čvor
- - - - - Planirana fekalna kanalizacija
- Planirano reviziorno okno
- - - - - Planirana atmosferska kanalizacija
- Planirano slivničko okno

Detaljni urbanistički plan "Gornja Gorica 3 - dio A" u Podgorici

BLOK 1	LEGENDA	<p>KOEFICIJENT GRANIČNE ZAHVATA DUP-a: P=30.34 ha</p> <p>GRANIČNA URBANISTIČKOG BLOKA</p> <p>GRANIČNA URBANISTIČKOG BLOKA</p> <p>GRANIČNA URBANISTIČKE PARCELE</p> <p>GRANIČNA URBANISTIČKE PARCELE</p> <p>GRADJEVAJSKA LINIJA</p> <p>TAČKE GRAĐEVINSKE LINIJE</p> <p>REGULACIONA LINIJA</p> <p>TAČKE REGULACIONNE LINIJE</p> <p>KORIDORI DALEKOVOĐA</p> <p>URB. PARCELE za koje je neopširna urađili Elaborat o mogućnosti izgradnje stajališta u zoni kolodžna dalekovoda 110 kV</p> <p>POSREDAVAČKA STAZA: širina 1.5m uz dječku širina: 1.0m</p>	<p>Odluka o DUP-u „Gornja Gorica 3 - dio A“ u Podgorici, br.02-030/15-1831, Podgorica, 29.12.2015.godine</p> <p>Predsjednik Skupštine Glavnog grada Dr Đorđe Suihić</p>
	<p>POVRŠINA ZAHVATA DUP-a "GORNJA GORICA 3 - DIO A" P=30.34 ha</p> <p>HIDROTEHNIČKE INSTALACIJE</p> <p>R 1: 1000 - predlog plana - list broj 13</p>		

Detaljni urbanistički plan "Gornja Gorica 3 - dio A" u Podgorici

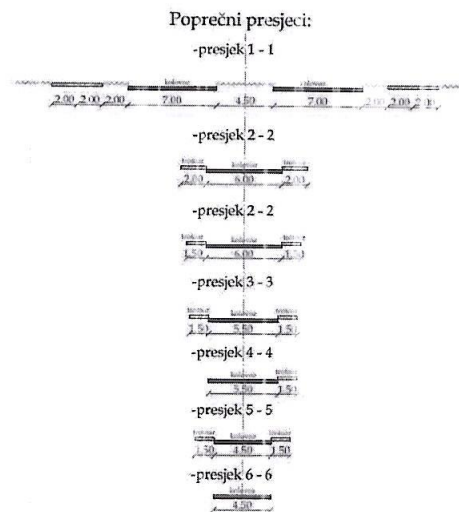
LEGENDA	
-----	KORIGOVANA GRANICA ZAHVATA DUP-a P=30.34 ha
-----	GRANICA URBANISTIČKOG BLOKA
BLOK 1	OZNAKA URBANISTIČKOG BLOKA
-----	GRANICA URBANISTIČKE PARCELE
UP 1	OZNAKA URBANISTIČKE PARCELE
---	GRADEVINSKA LINIJA

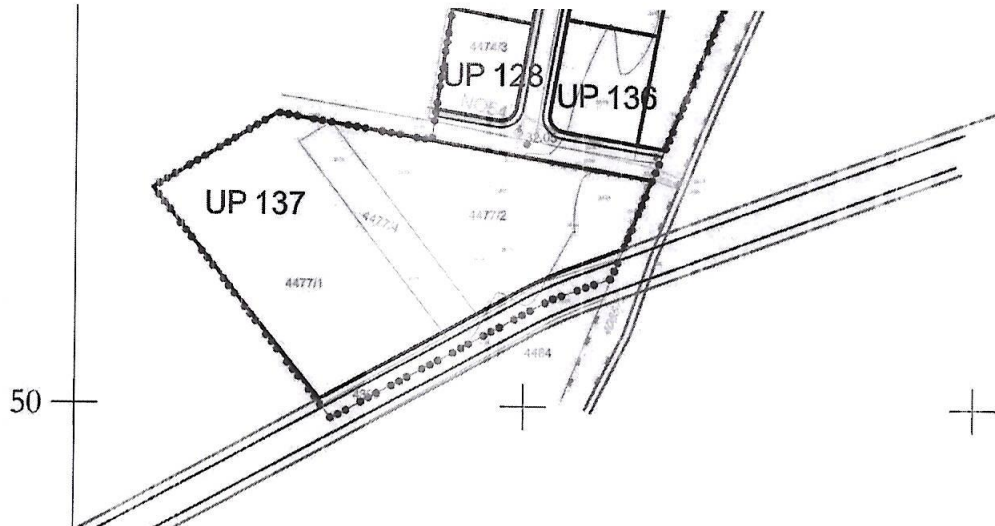
Odluka o DUP-u „Gornja Gorica 3 - dio A“ u Podgorici, br.02-030/15-1831, Podgorica, 29.12.2015.godine
Predsjednik Skupštine Glavnog grada
Dr Đorđe Suih

POVRŠINA ZAHVATA DUP-a "GORNJA GORICA 3 - DIO A" P=30.34 ha

SAOBRACAJ

R 1: 1000 - predlog plana - list broj 12

LEGENDA

- ><--- telekomunikaciono otkno planirana na up. 4477
- ><--- planirana TK kanalizacija sa 100 PVC otk. v. f. 110 mm

Detaljni urbanistički plan "Gornja Gorica 3 - dio A" u Podgorici

Odluka o DUP-u „Gornja Gorica 3 - dio A“ u Podgorici, br.02-030/15-1831, Podgorica, 29.12.2015.godine
 Predsjednik Skupštine Glavnog grada
 Dr Đorđe Suih

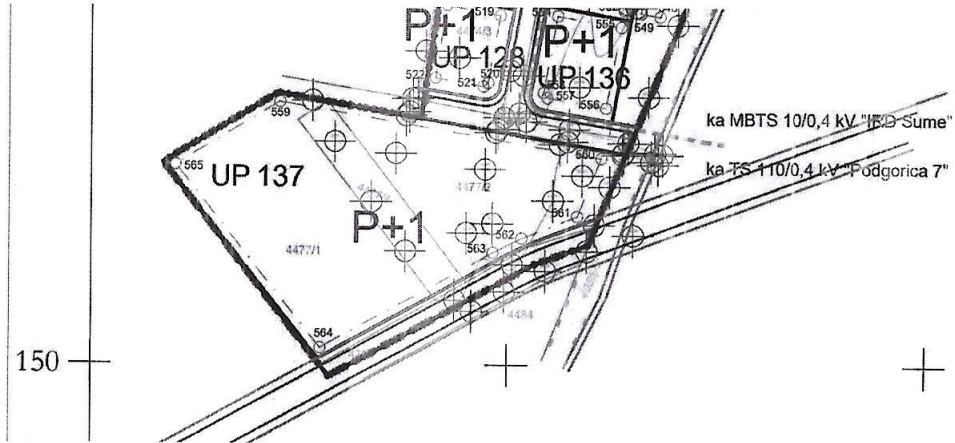
POVRŠINA ZAHVATA DUP-a "GORNJA GORICA 3 - DIO A"
P=30.34 ha

TELEKOMUNIKACIONE INSTALACIJE

R 1: 1000 - predlog plana - list broj 15

Urbanističko tehnički uslovi

LEGENDA:

- TS 100 4 kV NOVA
- ELEKTROVOD 110 kV
- ELEKTROVOD 10 kV
- ELEKTROVOD 10 kV PLANIRANI
- Koridor DV u smislu člana 103. Pravilnika za izgradnju nadzemnih elektroenergetskih vodova inaz. napona od 1 kV do 400 kV
- GRANICE TRAFIO REGONA

Napomena:
-Širina koridora dalekovoda uzeta je na osnovu prosječne utilitarnosti uzadi od stuba. Za tačniji koridor treba izvršiti mjerenje utilitarnosti uzadi od svakog stuba.

Detaljni urbanistički plan "Gornja Gorica 3 - dio A" u Podgorici

LEGENDA	
	KORIGOVANA GRANICA ZAHVATA DUP-a P=30.34 ha
	GRANICA URBANISTIČKOG BLOKA
	OZNAKA URBANISTIČKOG BLOKA
	GRANICA URBANISTIČKE PARCELE
	OZNAKA URBANISTIČKE PARCELE
	GRAĐEVINSKA LINIJA
	URB PARCELE za koje je neophodno uraditi Elaborat o mogućnosti izgradnje objekata u zoni koridora dalekovode 110 kV
	PJEŠAČKA STAZA širine 1.5m uz rijeku Sitnicu i Kanal

BLOK 1

UP 1

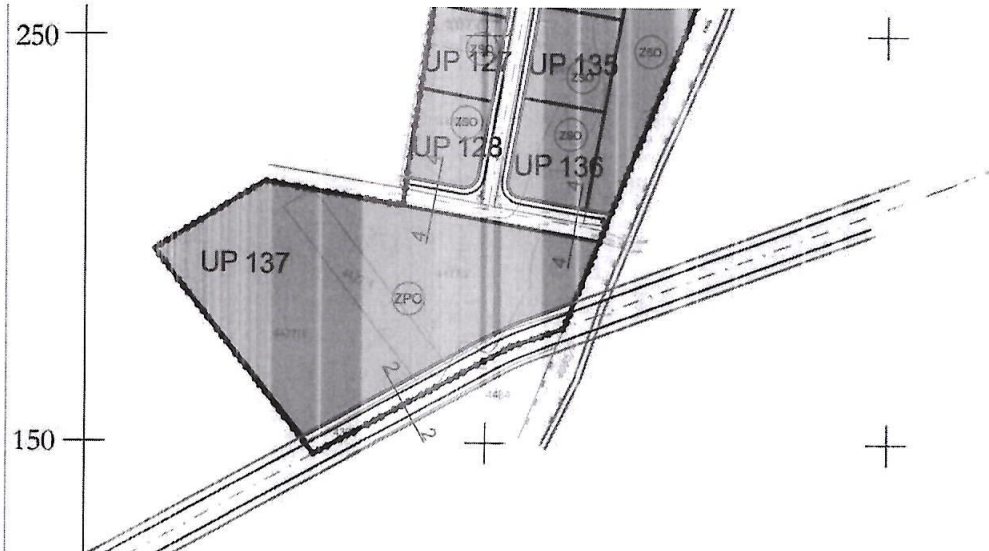
UP 1

Odluka o DUP-u „Gornja Gorica 3 - dio A“ u Podgorici,
br.02-030/15-1831,
Podgorica,
29.12.2015.godine

Predsjednik Skupština Glavnog grada
Dr Đorđe Suhlić

POVRŠINA ZAHVATA DUP-a "GORNJA GORICA 3 - DIO A"
P=30.34 ha
ELEKTROENERGETSKA INFRASTRUKTURA
R 1: 1000 - predlog plana - list broj 14

LEGENDA

- KONTIGOVANA GRANIČNA ZAHVATA DUP-a
P= 30.34 ha
- GRANIČNA URBANISTIČKOG BLOKA
- OČIŠĆENA URBANISTIČKOG BLOKA
- GRANIČNA URBANISTIČKE PARCELE
- OČIŠĆENA URBANISTIČKE PARCELE

BLOK 1

- GRANIČNA URBANISTIČKE PARCELE
- OČIŠĆENA URBANISTIČKE PARCELE

POVRŠINE ZA PEJZAŽNO UREĐENJE - PU

OBJEKTI PEJZAŽNE ARHITEKTURE JAVNE NAMENE-PUJ

- ZELENLO UZ SAOBNIČARICE
- PARK
- SIROVI
- PJEŠAČKA ULICA
- LINEARNO ZELENLO - travnjak

OBJEKTI PEJZAŽNE ARHITEKTURE OGRANIČENE NAMENE-POU

- ZELENLO STAMBENIH OBJEKATA I BLOKOVA
- ZELENLO POSLOVNIH OBJEKATA

OBJEKTI PEJZAŽNE ARHITEKTURE SPECIJALNE NAMENE-POS

- ZAŠTITNI PEJZAZI
- ZELENLO INFRASTRUKTURE

POVRŠINA ZAHVATA DUP-a "GORNJA GORICA 3 - DIO A"
P=30.34 ha

PEJZAŽNA ARHITEKTURA

R 1: 1000 - predlog plana - list broj 16

Detaljni urbanistički plan "Gornja Gorica 3 -
dio A" u Podgorici

Urbanističko tehnički uslovi

DRUŠTVO SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU "VODOVOD I KANALIZACIJA"

81000 PODGORICA, ul. Zetskih vladara bb,

PIB: 02015641, PDV: 20/31-00109-1

Telefoni: centrala 020/440 300, fax: 440 362, komerc. sl. tel/fax: 440 364

Vodovodna mreža: 440 309, kanalizacija: 440 325, tehnička priprema 440 312

E-mail: vikpg@t-com.me, Web. www.vikpg.co.me

Žiro računi:

PG banka: 550-1105-66

CKB: 510-8284-20

Prva banka CG: 535-9562-08

Hipotekarna banka: 520-9074-13

CRNA GORA

MINISTARSTVO EKOLOGIJE, PROSTORNOG
PLANIRANJA I URBANIZMA

Direktorat za planiranje i uređenje prostora

Broj: UPI-02/041/22-2980/2

Pisarnica Ministarstva ekologije, prostornog
planiranja i urbanizma 2. 04. 2022

Primljeno: 12. 04. 2022				
Org. jed.	Jed. klas. znak	Redni broj	Prilog	Vrijednost
084	332/22	-1879/2		

139762, 3000-214/2022

DOO "Vodovod i kanalizacija" Podgorica postupajući po zahtjevu **Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma**, na osnovu člana 74 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata (Službeni list CG broj 64/17), člana 19 Odluke o javnom vodopsnabdijevanju na teritoriji Glavnog grada (Službeni list CG – opštinski propisi br. 027/15 i 034/16), člana 10 Odluke o prikupljanju, prečišćavanju i ispuštanju otpadnih voda na teritoriji Glavnog grada (Službeni list CG – opštinski propisi br. 027/15) i člana 5 Odluke o prikupljanju i ispuštanju atmosferskih voda na teritoriji Glavnog grada (Službeni list CG – opštinski propisi br. 027/15) produžava važnost

TEHNIČKIH USLOVA PRIKLJUČENJA NA GRADSKI VODOVOD I KANALIZACIJU

Na osnovu zahtjeva Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, broj 084-332/22-1879/4 od 28.03.2022.godine, koji je kod nas evidentiran pod brojem UPI-02-041/22-2980/1 od 05.04.2022. godine, produžavamo važnost tehničkih uslova priključenja na gradski vodovod i kanalizaciju za **izgradnju objekta mješovite namjene na UP 137, u zahvatu DUP-a "Gornja Gorica 3 – dio A" (katastarske parcele 4477/1, 4477/2 i 4477/4 KO Donja Gorica) u Podgorici**, izdatih od strane ovog društva pod brojem 2027/3 od 04.03.2016. godine. Iste dopunjavamo sljedećim:

Svi vodomjeri koji se ugrađuju moraju biti klase C, sa mesinganim, horizontalnim kućištem, impulsnim mehanizmom i radio modulom za daljinsko očitavanje, sa magnetnim ventilom prije i propusnim ventilom poslije vodomjera, koji su prilagodjeni usvojenom programu i opremi d.o.o. "Vodovod i kanalizacija" Podgorice. Vodomjeri moraju biti sa horizontalnom osovinom, baždareni i moraju imati plombu Metrološkog zavoda Crne Gore sa oznakom ME.

Ako uslovi zaštite od požara za predmetni objekat zahtijevaju automatski stabilnu instalaciju za gašenje požara – sprinkler instalaciju, za istu je potrebno predvidjeti minimalno redukovani rezervoar shodno klasi požarne opasnosti, a sve u skladu sa standardom MEST EN – 12845. Projektom unutrašnjih instalacija potrebno je predvidjeti kontinualnu dopunu rezervoara iz spoljašnje vodovodne mreže i prikazati njihovo povezivanje kao i način mjerenja potrošnje te vode. Potrebno je predvidjeti poseban vodomjer i za njega.

Za mjerenje utroška vode za zalivanje zelenih površina oko objekata, takođe je potrebno u šahtu ispred objekata predvidjeti ugradnju vodomjera.

Vodoinstalaterske radove na izradi priključka, nabavci i ugradnji vodomjera, izvodi **isključivo** d.o.o. "Vodovod i kanalizacija" Podgorica po zahtjevu korisnika. Prilikom izvođenja pripremnih radova za ugradnju vodomjera, obavezno konsultovati nadležnu službu d.o.o. "Vodovod i kanalizacija" Podgorica, koja nabavlja i ugrađuje vodomjere. U

Urbanističko tehnički uslovi

Crna Gora

Agencija za zaštitu životne sredine

Pisarnica Ministarstvo ekologije, prostornog
planiranja i urbanizmaAdresa: IV proleterske brigade
broj 19

Org. jed.	Jed. klas. znak	Redni broj	Prilog	Vrijednost
03-D-1178/2	22-1879/2	12-1879/2	13	8100

Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 446 500SEKTOR ZA IZDAVANJE DOZVOLA I
Broj: 03-D-1178/2

Podgorica, 27.04.2022.godine

MINISTARSTVO EKOLOGIJA, PROSTORNOG PLANIRANJA I URBANIZMA

Direkcija za planiranje i uređenje prostora
Direkcija za izdavanje urbanističko-tehničkih uslova

Podgorica

Ul. IV Proleterske brigade br.19

VEZA: 03-D-1178/1 od 30.03.2022.godine

PREDMET: Odgovor na zahtjev u cilju izdavanja urbanističko-tehničkih uslova

Povodom vašeg zahtjeva, broj 084-332/22-1879/2, kojim ste tražili mišljenje o potrebi procjene uticaja na životnu sredinu za izgradnju objekta mješovite namjene, na urbanističkoj parceli UP137, Blok 5, Zona A koja se sastoji od djelova kat.parcela br.4477/1, 4477/2, 4477/4 KO Donja Gorica u zahvatu plana DUP Gornja Gorica 3- dio zine A („Sl.list Crne Gore“-opštinski propis br.1/16), Glavni Grad Podgorica, obavještavamo vas sledeće:

Uredbom o projektima za koje se vrši procjena uticaja na životnu sredinu („Službeni list Crne Gore“, br. 20/07, „Službeni list Crne Gore“, br. 47/13, 53/14 i 37/18), utvrđen je spisak projekata za koje je obavezna procjena uticaja na životnu sredinu i projekata za koje se može zahtijevati procjena uticaja.

Uvidom u spisak projekata utvrđeno je da je u Listi 2. navedene Uredbe predviđeno da se za „Trgovačke, poslovne i prodajne centre ukupne korisne površine preko 1.000 m² (hoteli, vjerski objekti, objekti za obrazovanje, nauku, zdravstvo, kulturu i socijalnu zaštitu, pozorišne, bioskopske, izložbene dvorane i drugi)“, za „Površinske ili podzemne parkinge sa 200 ili više mjesta za parkiranje vozila“, redni broj 12. Infrastrukturni projekti, kao i za „Objekte za snabdijevanje motornih vozila gorivom i autoservisi (pranje vozila, vulkaniziranje, automehaničarske usluge)“, redni br.13. Drugi projekat, sprovodi postupak procjene uticaja na životnu sredinu kod nadležnog organa za poslove zaštite životne sredine.

Uvidom u dostavljenu dokumentaciju nije moguće utvrditi koji su sadržaji planirani na predmetnoj lokaciji.

Podsjećamo vas da, ukoliko je na predmetnoj lokaciji, planirano nešto od gore navedenog, onda je nepohodno da se nosilac projekta obaveže da, shodno Zakonu o procjeni uticaja na životnu sredinu („Službeni list Crne Gore“, br. 75/18), sprovede postupak procjene uticaja na životnu sredinu kod organa nadležnog za zaštitu životne sredine

dr Milan Gazdić
DIREKTOR

Urbanističko tehnički uslovi

slučaju nepoštovanja navedenog, odnosno nelegalnog priključenja na vodovodnu mrežu, vodovodni priključak će biti ukinut i preduzete odgovarajuće zakonske mjere.

Napominjemo da će kontrolni vodomjeri, vodomjeri za zalivanje zelenih površina oko objekta i vodomjer za sprinkler sistem, biti registrovani na investitora objekta, dok se ne dostavi zahtjev za preregistraciju na neko drugo lice (skupštinu stanara ili neko drugo lice).

Sve ostalo, propisano prethodno izdatim uslovima i dalje važi.

Rok važnosti ovog produženja je šest mjeseci od dana izdavanja.

Prilog: Kopija uslova broj 2027/3 od 04.03.2016. godine

Podgorica,
12.04.2022. godine

Izvršni direktor,
Filip Makrid, dipl.inž.građ.

Urbanističko tehnički uslovi

DRUŠTVO SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU "VODOVOD I KANALIZACIJA"

81000 PODGORICA, ul. Zetskih vladara bb,
 PIB: 02015641, PDV: 20/31-00109-1

Telefoni: centrala 020/440 300, fax: 440 362, komerc. sl. tel/fax: 440 364

Vodovodna mreža: 440 309, kanalizacija: 440 325, tehnička priprema 440 312 Prva banka CG: 535-9562-08
 E-mail: vikpg@t-com.me, Web: www.vikpg.co.me

Žiro račun:

PG banka: 550-1105-66

CKB: 510-8284-20

Hipotekarna banka: 520-9074-13

„NO-MI“ d.o.o.
 HERCEG NOVI

Broj: 7028/3
 Podgorica, 04. 03. 2016

51068,3000-101/2016

PREDMET: Katastar instalacija i tehnički uslovi priključenja na gradski vodovod i kanalizaciju za izgradnju objekta mješovite namjene na UP 137, u zahvatu DUP-a "Gornja Gorica 3 – dio A" (katastarske parcele 4477/1, 4477/2 i 4477/4 KO Donja Gorica) u Podgorici

Na osnovu zahtjeva Sekretarijata za planiranje, uređenje prostora i zaštitu životne sredine, koji je kod nas evidentiran pod brojem.2027/1 od 24.02.2016. godine, za izdavanje tehničkih uslova priključenja na gradski vodovod i kanalizaciju za izgradnju objekta mješovite namjene na UP 137, u zahvatu DUP-a "Gornja Gorica 3 – dio A" (katastarska parcela 4477/1, 4477/2 i 4477/4 KO Donja Gorica) u Podgorici, (prema urbanističko-tehničkim uslovima 08-352/16-2 od 22.02.2016. godine, izdatim od strane Sekretarijata za planiranje, uređenje prostora i zaštitu životne sredine), dostavljamo vam situaciju sa ucrtanim postojećim hidrotehničkim instalacijama na predmetnoj lokaciji i propisujemo sljedeće uslove priključenja na vodovod i kanalizaciju. Položaj vodovoda je ucrtan kao spoj tih osovina poklopaca šahtova, što ne odgovara stvarnom položaju cijevi, koji može biti udaljen od osovine poklopca i par metara. Stvarni položaj mora se utvrditi uvidom u svaki vodovodni šaht pojedinačno, pri čemu voditi računa da ne oštetite postojeće instalacije. Napominjemo da se u blizini lokacije može naći na priključne cjevovode za koje ovo Društvo ne posjeduje potrebne podatke o visinskom i horizontalnom položaju, jer prilikom izgradnje ovih cjevovoda nije urađjen katastar instalacija, a na cjevovodu nijesu izvedeni vodovodni šahtovi, te u sadašnjem stanju nema mogućnosti da ih snimimo i ucrtamo njihov tačan položaj. U slučaju da priključne cijevi prolaze preko predmetne parcele, iste se moraju izmjestiti prije početka radova na objektu, a na osnovu vašeg zahtjeva. Troškovi izmještanja padaju na teret podnosioca zahtjeva. Ukoliko se pokaže potreba za izmještanjem i rekonstrukcijom postojećih instalacija, vodoinstalaterske radove izvodi isključivo d.o.o. "Vodovod i kanalizacija" Podgorica na vaš zahtjev, a troškove izmještanja i rekonstrukcije morate izmiriti prije početka radova.

Predmetne parcele su neizgrađene. UTU-ima je planirana izgradnja objekta maksimalne površine u osnovi 1526,40m², maksimalne bruto građevinske površine 3052,80m² i spratnosti do P+1. Planirani objekat je mješovite namjene.

DUP-om je planirana rekonstrukcija saobraćajnice sjeverno od predmetne parcele, sa koje ova parcela ima direktan pristup. Takođe je predviđena rekonstrukcija saobraćajnice koja je priključna na nju i u sklopu nje je planirana izgradnja vodovoda, fekalne i atmosferske kanalizacije, do mjesta priključenja sa predmetnom saobraćajnicom. Situacija DUP-om planiranog stanja – faza hidrotehnike je u prilogu urbanističko-tehničkih uslova.

očitavanjem. Ne dozvoljava se postavljanje hidrantskih priključaka za vatrogasna vozila na spoljnim zidovima objekta.

Ako protivpožarni uslovi zahtijevaju sprinklerski sistem protivpožarne zaštite, projektom unutrašnjih instalacija prikazati njegovo povezivanje na spoljnu vodovodnu mrežu kao i način mjerenja potrošnje te vode. Potrebno je predvidjeti poseban vodomjer i za njega.

Vodoinstalaterske radove na izradi priključka, nabavci i ugradnji kontrolnih i posebnih vodomjera, izvodi isključivo d.o.o. "Vodovod i kanalizacija" Podgorica po zahtjevu korisnika. Prilikom izvođenja pripremnih radova za ugradnju vodomjera, obavezno konsultovati nadležnu službu d.o.o. "Vodovod i kanalizacija" Podgorica, koja nabavlja i ugrađuje sve vodomjere.

Nakon dobijanja građevinske dozvole, potrebno je da podnesete zahtjev ovom Društvu za dobijanje gradilišnog vodovodnog priključka. Ukoliko umjesto vlastitog gradilišnog priključka Investitor koristi vodu preko nekog registrovanog vodomjera za domaćinstvo, ili na neki drugi način, ta potrošnja se posebno obračunava i mora da se reguliše prije dobijanja trajnog priključka. Da bi se stekli uslovi za dobijanje trajnog priključka, pored izgradnje planiranog vodovoda, potrebno je da Investitor pribavi potvrdu da je objekat urađen prema izdatoj građevinskoj dozvoli (da nema prekoračenja građevinske dozvole) kao i potvrdu o izmirenim obavezama od Agencije za izgradnju i razvoj Podgorice d.o.o. i uz zahtjev za stalni priključak ih dostavi d.o.o. "Vodovod i kanalizacija" Podgorice. Uz zahtjev je potrebno dostaviti i spiskove sa svim potrebnim podacima o vlasnicima stambenih i poslovnih jedinica sa brojevima vodomjera. Do tada će sva utrošena voda biti fakturisana investitoru objekta.

b) Fekalna kanalizacija:

Gradski sistem kanalizacione mreže je separatan, tako da se ne dozvoljava upuštanje atmosfernih voda u fekalnu kanalizaciju i obrnuto.

Na predmetnoj lokaciji nema izgrađene gradske fekalne kanalizacije, te nema uslova za priključenje vašeg objekta. Priključenje je moguće ostvariti nakon izgradnje kolektora fekalne kanalizacije u saobraćajnici pored vaše parcele, njegovog tehničkog prijema i predaje na upravljanje i održavanje ovom Društvu. Priključak voditi javnom površinom kada se za to steknu uslovi.

Nakon izgradnje gradske kanalizacije u vašoj ulici i svih nizvodnih kolektora tj. stvaranja uslova za priključenje vašeg objekta, potrebno je da se ponovo javite zahtjevom za izdavanje novih uslova priključenja i saglasnosti za priključenje na fekalnu kanalizaciju. Ovi uslovi se odnose na postojeće stanje gradske infrastrukture odnosno nepostojanje uslova za priključenje na gradsku fekalnu kanalizaciju. Oni ne podrazumijevaju buduće stanje kada budu stvoreni uslovi, te ostaje vaša obaveza pribavljanja novih uslova kad se stanje na terenu promijeni. Isto se odnosi i na atmosfersku kanalizaciju.

Na područjima gdje nije izgrađena javna kanalizacija, može se kao privremeno rješenje, vršiti izgradnja septičkih jama u individualnoj izgradnji. Septičke jame se grade bez ispusta i preliva sa vodonepropusnim dnom i zidovima. Izlaznu kanalizacionu cijev iz objekta i lokaciju septičke jame odrediti tako da se omogući što jednostavnije priključenje u buduću uličnu kanalizaciju.

S obzirom da će objekat u budućnosti biti priključen na gradsku fekalnu kanalizaciju, napominjemo da nije preporučljivo priključenje podrumskih i suterenskih

a) Vodovod:

Za trajno priključenje vašeg objekta na gradsku vodovodnu mrežu trenutno nema uslova. Priključenje postojećih i planiranih objekata na ovoj lokaciji (te i vašeg objekta) moći će se ostvariti nakon izgradnje uličnog cjevovoda sjeverno do vaše parcele UP 137. Vodovodni priključak prema objektu voditi isključivo javnom površinom. Za realizaciju infrastrukture je nadležna Agencija za izgradnju i razvoj Podgorice d.o.o.

Ukoliko se nađje neki od priključnih cjevovoda na ovoj lokaciji, sa njega će se eventualno moći obezbijediti gradilišni ili privremeni priključak za objekat, pod uslovom da isti ne ugrožava vodosnabdijevanje postojećih objekata na predmetnom reonu. Priključak je potrebno izvesti isključivo javnom površinom. Nakon izgradnje DUP-om planiranog vodovoda, potrebno je izvršiti prespajanje priključka vašeg objekta na novi vodovod, a na osnovu vašeg zahtjeva.

U slučaju racionalne i tehnički logične potrošnje u vodovodnom sistemu biće obezbijedjen pritisak na mjestu priključenja oko 3bar, nakon izgradnje DUP-om planiranog cjevovoda.

Za registrovanje utroška vode, potrebno je predvidjeti ugradnju vodomjera za svaku stambenu i poslovnu jedinicu posebno. Vodomjere predvidjeti u objektu - u zajedničkim prostorijama, stalno dostupnim za očitavanje, kontrolu i održavanje (max jedan ormarić za jedan sprat). Obavezno je obezbijediti način odvodjenja vode iz skloništa za vodomjere, koja se neminovno javlja na ovakvim mjestima.

Za registrovanje utroška vode cijelog objekta (odnosno svakog objekta i ulaza posebno) potrebno je ugraditi kontrolne vodomjere u šahtu ispred objekta, posebno za stambeni, posebno za poslovni dio objekta. Minimalne dimenzije svijetlog otvora šahta za vodomjer su 1.2x1.2x1.2 m (u koji se može smjestiti maksimalno 3 mala vodomjera), obavezno sa drenažom, penjalicama i poklopcem tako postavljenim da se pri silazu u šaht ne gazi po vodomjerima. Šaht treba da bude u posjedu podnosioca zahtjeva, 1 do 2m od ivice parcele gledajući iz pravca mjesta priključenja na ulični cjevovod.

Kod vodomjera Ø50 mm i više obavezno se ispred vodomjera ugrađuje zatvarač, hvatač nečistoće, MDK komad, ravni komad za smirenje toka vode, a iza vodomjera ravni komad i zatvarač. Iza vodomjera na koji je spojena hidrantska mreža objekta ili sprinkler sistem za gašenje požara, obavezno se ugrađuje zaštitnik od povratnog toka (nepovratni ventil). Dužina ravnog dijela za smirenje toka ispred i iza vodomjera zavisi o profilu vodomjera. Prilikom dimenzionisanja vodomjernog šahta voditi računa o dimenzijama komada koji se ugrađuju.

Projektom obavezno prikazati detalj vodomjernog šahta - vodoinstalaterski i gradjevinški, sa specifikacijom i pravim dimenzijama fazonskih komada i armatura da bi dokazali usvojene dimenzije, osnovu i presjek kao i njegovu lokaciju na situaciji.

Svi vodomjeri koji se ugrađuju moraju biti klase C sa horizontalnom osovinom, impulsnim mehanizmom, mesinganim kućištem i daljinskim očitavanjem koji je prilagodjen usvojenom programu d.o.o. "Vodovod i kanalizacija" Podgorice. Takođe moraju imati plombu Metrološkog zavoda Crne Gore sa oznakom ME.

Nije potrebno razdvajati protivpožarnu od ostale sanitarne vodovodne mreže, jer se protivpožarna voda vrlo rijetko troši, pa voda u cijevima dugo stoji te može biti sanitarno neispravna. Osim toga kod razdvojenog sistema može se desiti da baš kad je potrebno, ustanovimo da nešto nije u redu sa tom granom vodovodne mreže. Kod zajedničkog sistema, dovoljan je jedan kontrolni vodomjer – kombinovani sa daljinskim

etaža objekata na fekalnu kanalizaciju. U slučaju da Investitor priključi pomenute etaže na kolektor fekalne kanalizacije bez prepumpavanja, d.o.o: "Vodovod i kanalizacija", Podgorica neće snositi nikakvu odgovornost od eventualnog izlivanja fekalnih voda u naprijed navedenim etažama objekta, kada se za to steknu uslovi.

Investitor je dužan izvršiti tretman otpadnih voda prije upuštanja istih u gradsku fekalnu kanalizaciju.

c) Atmosferska kanalizacija:

Na ovom području ne postoji izgrađena atmosferska kanalizacija. Projektom obuhvatiti rješenje odvodjenja kišnih voda sa krova objekta, kao i cijele lokacije objekta. Za rješenje odvodjenja predvidjeti izgradnju retenzionog bazena (upojni bunar ili rov) na lokaciji vaše parcele. Dimenzije retenzionog bazena dokazati proračunom. Dimenzionisati ga za prihvatanje prvog poplavnog talasa 15-to minutne kiše intenziteta 264 l/s/ha. Bez obzira što u blizini lokacije ne postoji izgrađena atmosferska kanalizacija, napominjemo zbog budućeg stanja, da se kišne vode ne smiju upuštati direktno u gradsku atmosfersku kanalizaciju (kada dodje do njene realizacije), nego prvo u retenzioni bazen koji se preliva u gradsku atmosfersku kanalizaciju.

Takođe, napominjemo da postoji mogućnost da buduća atmosferska kanalizacija kapacitetom neće moći da primi vodu sa krovova i okolnog terena planiranih objekata. Atmosferska kanalizacija se ne projektuje na maksimalnu količinu padavina na određenom području za određeni povratni period, jer bi isto bilo neracionalno. S tim u vezi ne možemo garantovati uredno odvodjenje atmosferskih voda u slučaju dugotrajnih kiša velikog intenziteta, koje mogu izazvati plavljenje podruma i suterena objekta.

Obavezno predvidjeti separatore za prečišćavanje voda sa parkinga i saobraćajnica. Isto važi za sve zatvorene prostore u objektu koji služe za parkiranje automobila (garaže) površine veće od 50m².

d) Tehnička opremljenost projekta hidrotehničkih instalacija

Projekat treba da sadrži sve tekstualne i grafičke priloge za glavni projekat u skladu sa Pravilnikom o načinu izrade i sadržini tehničke dokumentacije Službeni list RCG (br.22 /2002). Projekat unutrašnjih instalacija vodovoda i kanalizacije treba izraditi u skladu s pravilima struke i odredbama važeće zakonske regulative, a mora obuhvatiti interne instalacije vodovoda i kanalizacije do priključenja na gradski ulični vodovod odnosno do javne ulične kanalizacije uključujući i same spojeve sa istim.

U predmjeru radova obavezno treba razdvojiti radove na unutrašnjoj vodovodnoj instalaciji, koje obavlja izvodjač radova na objektu, od dijela vodovodnog priključka, koje izvodi d.o.o. "Vodovod i kanalizacija" Podgorice.

Projekat obavezno mora da sadrži preglednu situaciju u odgovarajućoj razmjeri, sa svim prikazanim elementima relevantnim za izbor projektnog rješenja. Svrha pregledne situacije na kojoj insistiramo kao obaveznom dijelu projekta, je da se može sagledati kako koncepcija kompletnog rješenja, tako i veza svih ostalih priloga datih projektom.

Urbanističko tehnički uslovi

Napominjemo vam da je potrebno nakon obrade projektne dokumentacije u dijelu spoljnih i unutrašnjih instalacija, projekat dostaviti d.o.o. "Vodovod i kanalizacija" Podgorica na provjeru poštovanja uslova priključenja i davanja saglasnosti na projekat, kao i projekat uredjenja terena i eventualno sprinklera ako je predvidjen.

Ovi uslovi važe 6 (šest) mjeseci od dana izdavanja.

Prilog: Situacija R = 1:1000

Podgorica,
04.03.2016.godine

 Izvršni direktor,
Vladan Vučelić, dipl.ecc.

Prilog 2-Rješenje o potrebi izrade Elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu

Crna Gora
Glavni grad Podgorica
Sekretariat za planiranje prostora
i održivi razvoj

Adresa: Ul. Vuka Karadžića br.41
81000, Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 625 647,+382 20 625 637
fax: +382 20 625 680
e-mail:
sekretariat.planiranje.uredjenje@podgorica.me

Broj: UPI 08-331/26-378

30. mart 2026. godine

Sekretariat za planiranje prostora i održivi razvoj, na osnovu člana 14 Zakona o procjeni uticaja na životnu sredinu („Sl. list CG“, br. 75/18, 084/24) i člana 18 Zakona o upravnom postupku („Sl. list CG“, br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17) u postupku odlučivanja o potrebi izrade elaborata za poslovni objekat – magacin sa tehničkim pregledom i servisom vozila koji se planira na urbanističkoj parceli UP 137, blok 5, koju čine kat. parcele br. 4477/1, 4477/2 i 4477/4 KO Donja Gorica, u zahvatu DUP-a „Gornja Gorica 3 - dio zone A“, opština Podgorica, po zahtjevu nosioca projekta „NO-MI“ d.o.o. iz Herceg Novog, donosi:

RJEŠENJE

I - UTVRĐUJU se da je za poslovni objekat – magacin sa tehničkim pregledom i servisom vozila koji se planira na urbanističkoj parceli UP 137, blok 5, koju čine kat. parcele br. 4477/1, 4477/2 i 4477/4 KO Donja Gorica, u zahvatu DUP-a „Gornja Gorica 3 - dio zone A“, opština Podgorica, potrebna izrada elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu.

II - NALAŽE se nosiocu projekta „NO-MI“ d.o.o. iz Herceg Novog da izradi Elaborat o procjeni uticaja na životnu sredinu za poslovni objekat – magacin sa tehničkim pregledom i servisom vozila koji se planira na urbanističkoj parceli UP 137, blok 5, koju čine kat. parcele br. 4477/1, 4477/2 i 4477/4 KO Donja Gorica, u zahvatu DUP-a „Gornja Gorica 3 - dio zone A“, opština Podgorica.

Obrazloženje

Sekretarijatu za planiranje prostora i održivi razvoj je dana 12.03.2026. godine, nosilac projekta „NO-MI“ d.o.o. iz Herceg Novog podnio zahtjev za odlučivanje o potrebi izrade elaborata za poslovni objekat – magacin sa tehničkim pregledom i servisom vozila koji se planira na urbanističkoj parceli UP 137, blok 5, koju čine kat. parcele br. 4477/1, 4477/2 i 4477/4 KO Donja Gorica, u zahvatu DUP-a „Gornja Gorica 3 - dio zone A“, opština Podgorica.

Uz zahtjev je dostavljena dokumentacija prema sadržaju utvrđenom Pravilnikom o bližem sadržaju dokumentacije koja se podnosi uz zahtjev za odlučivanje o potrebi izrade elaborata („Sl.list CG“, broj 19/19), čime su se stvorili uslovi za sprovođenje postupka odlučivanja.

Razmatranjem zahtjeva Nosioca projekta u dijelu podataka o predmetnoj lokaciji, karakteristikama i mogućim uticajima planiranog projekta na životnu sredinu, a uzimajući u obzir vrstu, namjenu planiranog projekta i kriterijume propisane odredbama Uredbe o projektima za koje se vrši procjena uticaja na životnu sredinu („Sl. list RCG“, br. 20/07 i „Sl. list CG“ br. 47/13, 53/14 i 37/18) utvrđeni su razlozi za donošenje ovog rješenja, te se konstatuje se sljedeće:

- Lokacija projekta je dio UP 137, kat. parcele 4477/1, 4477/2 i 4477/4 KO Donja Gorica, u zahvatu DUP-a „Gornja Gorica 3 - dio zone, na kojoj nema izgrađenih objekata. Neposredno sa sjeverne strane lokacije projekta nalazi se voćnjak i manji

broj individualnih stambenih objektima, sa istočne strane je betonski kanal Mareza, a sa južne se pruža Berska ulica i u nastavku livade i manji broj stambenih objekata.

- Na lokaciji projekta nema močvara, zaštićenih područja i područja od istorijske, kulturne i arheološke važnosti. Površina predmetne parcele je 3816 m².
- Na predmetnoj lokaciji postoji vodovodna mreža, dok mreža fekalne kanalizacije nije izgrađena.
- Poslovni objekat – magacin sa tehničkim pregledom i servisom vozila je spratnosti Po+P+1, BRGP 2313,67 m², čine tri odvojene cjeline: automehaničarski servis (dva automehaničarska boksa sa toaletima) spratnosti P+0, prostor namijenjen za magacin (skladištenje mlijeka i mliječnih proizvoda u plastičnoj i tetrapak ambalaži) i podzemno parkiranje vozila, spratnosti Po+P, prostor za tehnički pregled motornih vozila (u prizemlju tehnički pregled motornih vozila, na spratu kancelarije, toaleti, kafe bar), spratnosti P+1. Projekat se realizuje u dvije faze: prva faza obuhvata objekat za servisiranje motornih vozila P+0, i objekat za tehnički pregled motornih vozila P+1, a druga faza prostor namijenjen za magacin i parkiranje motornih vozila (garaža) kapaciteta 19 parking mjesta Po+P.
- U autoservisu će se izvoditi automehaničarske usluge na svim tipovima i markama vozila na sljedećim tehničkim sistemima automobila: kočioni, pogonski, upravljački i izduvni sistem, sistem vješanja, veliki servis, zamjena ulja, antifrizi i filtera, auto dijagnostika i generalno servisiranje vozila. U prostoru za tehnički pregled će se vršiti tehnički pregled i registracija motornih vozila, a u magacinu će se skladištiti mlijeko i mliječni proizvodi u plastičnoj i tetrapak ambalaži. Predviđen broj zaposlenih u objektu je 26.
- Do izgradnje kanalizacione mreže za potrebe projekta predviđena je vodonepropusna septička jama, usvojene zapremine 20 m³.
- Vode sa ulica i parkinga se sakupljaju kanalima i slivnicima i vode prvo ka separatoru i dalje ka upojnoj jami. Procjedne vode u kanalima za tehnički pregled ulivaju se u garažni slivnik i dalje ka separatoru naftinih derivata. Upojna jama je zapremine 36 m³.
- U fazi izvođenja projekta očekuje se stvaranje neopasnog građevinskog, ambalažnog i komunalnog otpada, a u fazi funkcionisanja miješani komunalni otpad, otpad iz separatora, motorna ulja, apsorbenti, materijali za filtere, mulj iz septičke jame, otpadna ulja iz separatora i drugi.
- Opasni otpad će se privremeno sakupljati i odlagati u hermetički zatvorenu burad i privremeno skladištiti na prostoru zaštićenom od atmosferskih padavina.
- Mogući uticaji projekta na životnu sredinu su vezani za ispuštanje maziva i goriva u životnu sredinu, emisije produkata sagorijevanja pogonskog goriva motornih vozila, povećan nivo buke, kao i u slučajevima uticaja nefunkcionisanja separatora, skladištenja opasnog otpada, održavanja septičke jame i uticaja požara.

Uzimajući u obzir prirodu i namjenu projekta, čije funkcionisanje karakteriše nastanak otpadnih voda i stvaranje opasnog otpada, ukazujemo da realizacija istog zahtijeva detaljniju i jasniju obradu pojedinih pitanja, te se nosiocu projekta utvrđuje obaveza izrade elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu.

U prilog navedenog ide i činjenica da su pored ostalog, elementi Elaborata o procjeni uticaja identifikacija mogućih negativnih uticaja na životnu sredinu, predlog odgovarajućih mjera za sprečavanje, smanjenje ili otklanjanje značajnih štetnih uticaja na životnu sredinu, kao i program praćenja uticaja na životnu sredinu u fazi funkcionisanja.

U postupku odlučivanja, ovaj organ je shodno članu 13 Zakona o procjeni uticaja na životnu sredinu, sproveo proceduru obavještanja zainteresovanih organa, organizacija i javnosti, i omogućio javni uvid u podnešenu dokumentaciju i dostavljanje mišljenja. Tokom perioda javnog uvida, od 18.03. do 24.03.2026. godine, niko od predstavnika zainteresovanih organa i organizacija i zainteresovane javnosti nije izvršio uvid niti dostavio primjedbe i mišljenja u pisanoj i elektronskoj formi.

Članom 14 Zakona o procjeni uticaja na životnu sredinu utvrđeno je da je nadležni organ dužan da u roku od četiri radna dana, od dana isteka roka za dostavljanje mišljenja zainteresovanih organa i organizacija i zainteresovane javnosti o podnijetom zahtjevu, odluči o potrebi izrade elaborata.

Nosilac projekta može, shodno odredbama člana 15 navedenog Zakona podnijeti ovom Sekretarijatu zahtjev za određivanje obima i sadržaja elaborata procjene uticaja na životnu sredinu.

Na osnovu navedenog, a shodno podnijetom zahtjevu, Sekretarijat za planiranje prostora i održivi razvoj, odlučio je kao u dispozitivu ovog rješenja.

Pravna pouka: Protiv ovog rješenja, može se preko ovog organa podnijeti žalba Glavnom administratoru u roku od 15 dana od dana dostavljanja istog.

Pripremila:

M. Baljević
Milanka Baljević,
rukovoditeljka Sektora za održivi razvoj

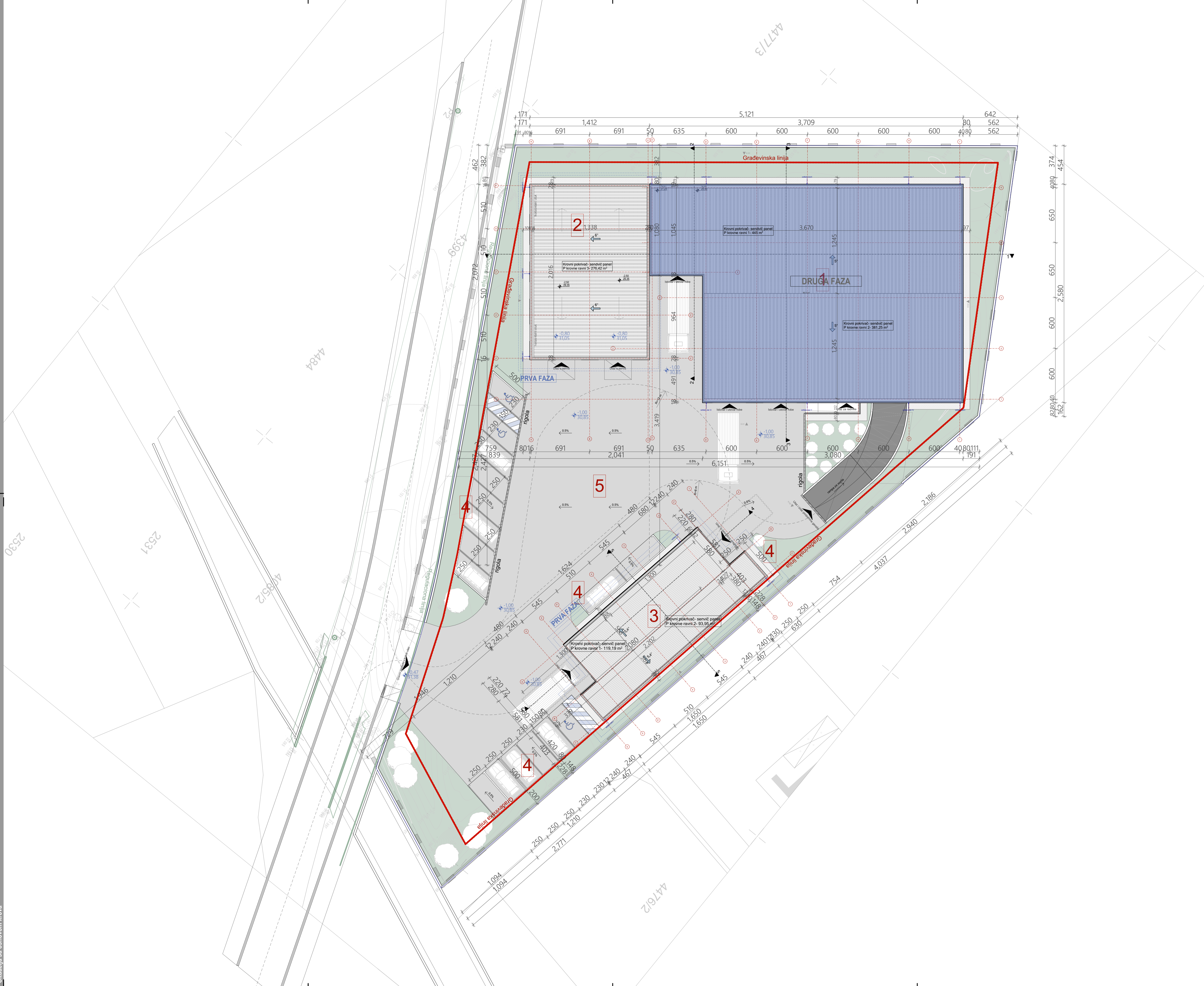
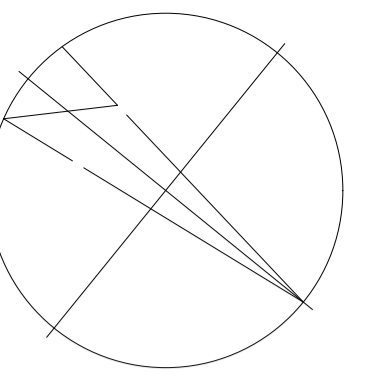
S poštovanjem,

Branka Knežević
Branka Knežević, dipl.biol.
V.D. POMOĆNIKA SEKRETARA

Dostavljeno:

- Nosiocu projekta;
- Predmetu.

Prilog 3 - Predviđeni objekat na katastarskim parcelama

Br	Legenda
1	Objekat magacina
2	Servisi
3	Tehnički pregled
4	Nadzemni parking
5	Prostor za manevar vozila

Legenda ulaza	
	Glavni pješački i kolski ulaz
	Istovar i utovar robe
	Ulaz u servis
	Ulaz u tehnički pregled
	Izlaz iz tehničkog pregleda
	Ulaz za radnike

Situacija sa osnovom krova

dio UP 137, Kat.par. broj 4477/1, 4477/2 i 4477/4 KO Donja Gorica, DUP „Gornja Gorica 3- dio zone A“, Podgorica

	prva faza gradnje
	druga faza gradnje
	objekat 38,1% (1456,11 m ²)
	zelenilo 21,6% (873,70 m ²)
	trotoar 4,0% (153,14 m ²)
	saobraćaj, sa park. mjestima 34,7% (1277,67 m ²)
	rampa 1,5% (55,38 m ²)

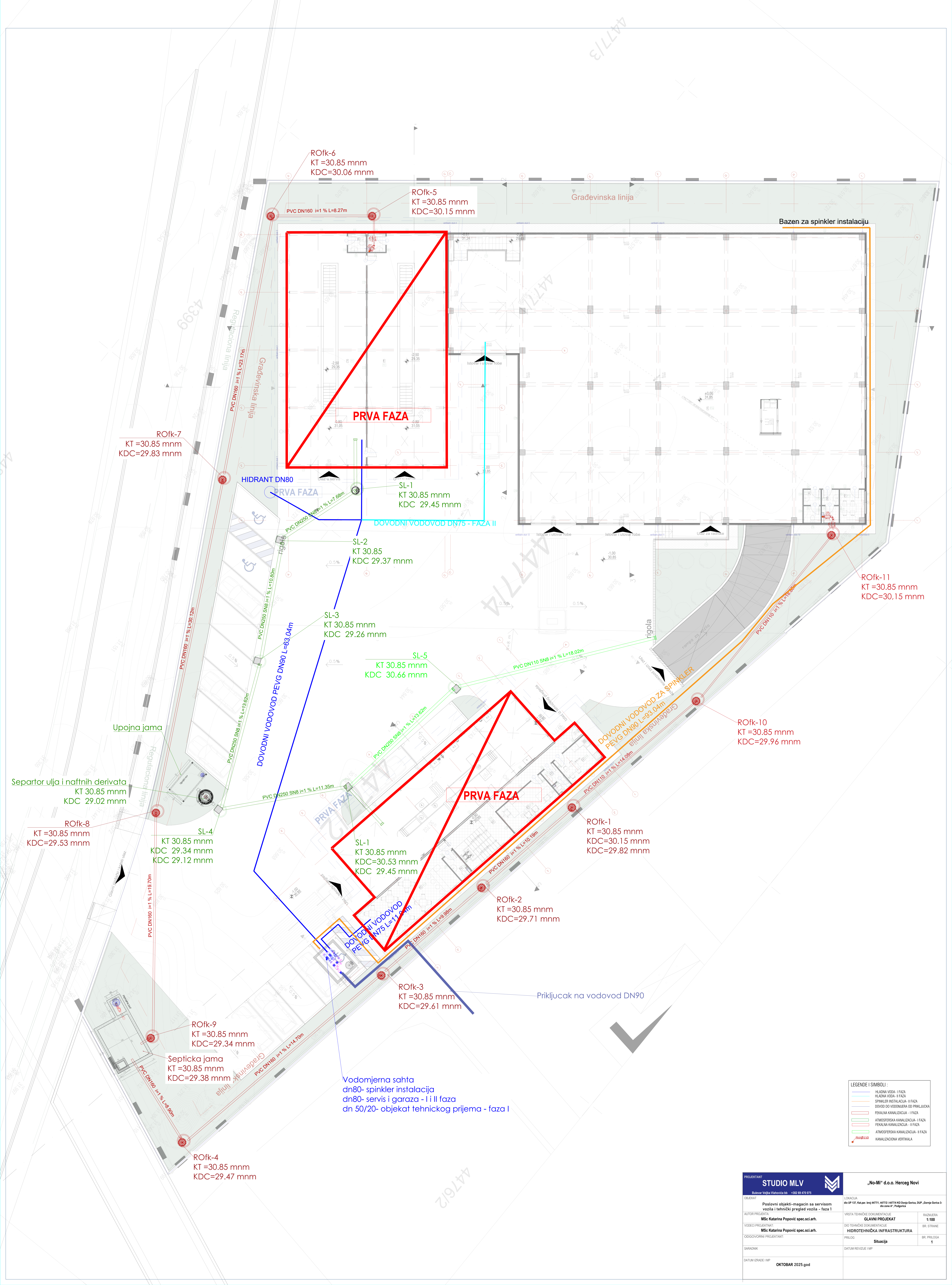
NAPOMENA
 - Sve dimenzije provjeriti na licu mjesta prije početka izvođenja radova
 - Sve kote date su u centimetrima osim kote na prizloma "Situacija sa osnovom krova" i "Situacija sa osnovom prizemlja" koje su date u metrima
 - Sve visinske kote date su u metrima
 - Sve opisne čelične konstrukcije date su u milimetrima
 - Visine otvora i parapeta u osnovama date su od kote konstruktivne ploče do ivice zidnog ili betonskog dijela (zidarska mjera)
 - U osnovama visina vrata data je od gotovog poda do betonskog nadplatnika ili međuspratne konstrukcije u presjecima
 - Površine svih prostorija u tabeli predstavljaju horizontalnu projekciju
 - Sve mjere otvora za izradu vrata, prozora i staklenih pregrada uzeti na licu mjesta
 - Izmjene u projektu za vrijeme gradnje vršiti samo uz saglasnost Odgovornog inženjera
 - Svi crteži ovjereni od strane Odgovornog inženjera mogu se koristiti za izvođenje radova
 - U slučaju neusaglašenosti mjera ili opisa obavijestiti Odgovornog inženjera

PROJEKTANT STUDIO MLV Bulevar Veljka Vlahovića bb +382 69 476 075		„No-Mi“ d.o.o. Herceg Novi	
OBJEKT Poslovni objekat-magacin sa servisom vozila i tehnički pregled vozila	LOKACIJA dio UP 137, Kat.par. broj 4477/1, 4477/2 i 4477/4 KO Donja Gorica, DUP „Gornja Gorica 3- dio zone A“, Podgorica	VRSTA TEHNIČKE DOKUMENTACIJE IDEJNO RJEŠENJE	RAZMJERA 1:200
GLAVNI INŽENJER MSc Katarina Popović spec.sci.arh.	ODGOVORNI INŽENJER MSc Katarina Popović spec.sci.arh.	DIO TEHNIČKE DOKUMENTACIJE ARHITEKTONSKI PROJEKAT	BR. STRANE 106
SARADNIK Branislav Šćepanović, spec. sci. arh. Đula Šestović, arh.	PRIOLOG Situacija sa osnovom krova	BR. PRILOGA 2	
DATUM IZRADE I MP	DATUM REVIZIJE I MP		

JUN 2025.god

Prilog 4 - Situacija spoljnih hidrotehničkih instalacija-faza I

Prilog 5 - Situacija spoljnih hidrotehničkih instalacija-faza II

ROfk-6
KT=30.85 mm
KDC=30.06 mm

ROfk-5
KT=30.85 mm
KDC=30.15 mm

ROfk-7
KT=30.85 mm
KDC=29.83 mm

HIDRANT DN80
PRVA FAZA

SL-1
KT 30.85 mm
KDC 29.45 mm

SL-2
KT 30.85 mm
KDC 29.37 mm

SL-3
KT 30.85 mm
KDC 29.26 mm

SL-5
KT 30.85 mm
KDC 30.66 mm

Upojna jama

Separtor ulja i naftnih derivata
KT 30.85 mm
KDC 29.02 mm

ROfk-8
KT=30.85 mm
KDC=29.53 mm

SL-4
KT 30.85 mm
KDC 29.34 mm
KDC 29.12 mm

SL-1
KT 30.85 mm
KDC=30.53 mm
KDC 29.45 mm

ROfk-1
KT=30.85 mm
KDC=30.15 mm
KDC=29.82 mm

ROfk-2
KT=30.85 mm
KDC=29.71 mm

ROfk-3
KT=30.85 mm
KDC=29.61 mm

Priključak na vodovod DN90

ROfk-9
KT=30.85 mm
KDC=29.34 mm

Septička jama
KT=30.85 mm
KDC=29.38 mm

ROfk-4
KT=30.85 mm
KDC=29.47 mm

Vodomjerna sahta
dn80- spinkler instalacija
dn80- servis i garaza - I i II faza
dn 50/20- objekat tehnickog prijema - faza I

Bazen za spinkler instalaciju

ROfk-11
KT=30.85 mm
KDC=30.15 mm

ROfk-10
KT=30.85 mm
KDC=29.96 mm

LEGENDE I SIMBOLI:

—	HLADNA VODA - I FAZA
—	HLADNA VODA - II FAZA
—	SPINKLER INSTALACIJA - I FAZA
—	DOVOD DO VODOMJERNA OD POKLJUČAKA
—	FEKALNA KANALIZACIJA - I FAZA
—	ATMOSFERSKA KANALIZACIJA - I FAZA
—	FEKALNA KANALIZACIJA - II FAZA
—	ATMOSFERSKA KANALIZACIJA - II FAZA
—	KANALIZACIONA VERTIKALA

PROJEKTANT STUDIO MLV Bulevar Veljka Vlahovića bb - 43216 478 075	LOKACIJA deo UP 137, Kat.az. broj 4477/1, 4477/2, 4477/3, 4477/4, 4477/5, 4477/6, 4477/7, 4477/8, 4477/9, 4477/10, 4477/11, 4477/12, 4477/13, 4477/14, 4477/15, 4477/16, 4477/17, 4477/18, 4477/19, 4477/20, 4477/21, 4477/22, 4477/23, 4477/24, 4477/25, 4477/26, 4477/27, 4477/28, 4477/29, 4477/30, 4477/31, 4477/32, 4477/33, 4477/34, 4477/35, 4477/36, 4477/37, 4477/38, 4477/39, 4477/40, 4477/41, 4477/42, 4477/43, 4477/44, 4477/45, 4477/46, 4477/47, 4477/48, 4477/49, 4477/50, 4477/51, 4477/52, 4477/53, 4477/54, 4477/55, 4477/56, 4477/57, 4477/58, 4477/59, 4477/60, 4477/61, 4477/62, 4477/63, 4477/64, 4477/65, 4477/66, 4477/67, 4477/68, 4477/69, 4477/70, 4477/71, 4477/72, 4477/73, 4477/74, 4477/75, 4477/76, 4477/77, 4477/78, 4477/79, 4477/80, 4477/81, 4477/82, 4477/83, 4477/84, 4477/85, 4477/86, 4477/87, 4477/88, 4477/89, 4477/90, 4477/91, 4477/92, 4477/93, 4477/94, 4477/95, 4477/96, 4477/97, 4477/98, 4477/99, 4477/100	POSLOVNA JEDINICA „No-Mi“ d.o.o. Herceg Novi
OBJEKAT Poslovni objekti-magacin sa servisom vozila i tehnički pregled vozila - faza I	VRSTA TEHNIČKE DOKUMENTACIJE GLAVNI PROJEKAT	SKALA 1:100
AUTOR PROJEKTA MSc. Katarina Popović spec.sci.arh.	DIO TEHNIČKE DOKUMENTACIJE HIDROTEHNIČKA INFRASTRUKTURA	BR. STRANE 1
VOĐEĆI PROJEKTANT MSc. Katarina Popović spec.sci.arh.	PROJEKAT Situacija	BR. PRILOGA 1
ODGOVORNI PROJEKTANT	DATUM REVIZIJE I MP	
SARADNIK		
DATUM IZDAJE I MP OKTOBAR 2025.god		